

Anexa

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

**CENTRUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC**

CURRICULUM

Calificarea profesională:

ASISTENT MEDICAL GENERALIST

Domeniul de pregătire profesională:

Sănătate și asistență pedagogică

Școala Postliceală Sanitară „Fundeni” București	Crin MARCEAN Medic-Profesor grad didactic I
	Elena IANCU Profesor grad didactic I
	Mihaela ALEXANDRU Profesor grad didactic I
	Mariana ANDRIESCU Profesor grad didactic I
	Liliana Marcela TIMOFTE Profesor grad didactic I
Școala Postliceală Sanitară „Grigore Ghica Vodă” Iași	Edmond CIUMAȘU Profesor grad didactic I
	Tania BARARU Profesor grad didactic II
	Maria COTEA Profesor grad didactic I
	Mihaela POSTELNICU Profesor grad didactic I
	Renate Liliana BRAN Medic-Profesor grad didactic I
Școala Postliceală Sanitară Arad	Răzvan Alexandru BĂLĂBAN Profesor grad didactic I
	Liliana Melania PAPP Profesor grad didactic II
	Adrian Florin PĂIUȘ Profesor grad didactic I
	Maria STANCIU Profesor grad didactic I
Școala Postliceală Sanitară „George Emil Palade” Constanța	Florica UDMA Profesor grad didactic I
	Tatiana OGLINDĂ Profesor grad didactic I
Colegiul de Științe „Grigore Antipa” Brașov	Lavinia TIUREAN Profesor grad didactic I
	Livia BADELE Profesor grad didactic II
Școala Postliceală Sanitară „Charles Laugiers” Craiova	Violeta BADICA Profesor grad didactic II

COORDONARE CNDIPT:

MIHAELA ȘTEFĂNESCU

Inspector de specialitate / Expert curriculum

GRUPUL DE LUCRU – REVIZUIRE: 2024 - 2026

Școala Postliceală Sanitară „Fundeni” București	Crin MARCEAN Medic-Profesor grad didactic I Doctor în Științe Medicale
	Florina Isabela BARBU Profesor grad didactic I Doctor în Management
	Mihaela ALEXANDRU Profesor grad didactic I
	Mariana ANDRIESCU Profesor grad didactic I
	Elena Raluca IORDACHE -MARINESCU Profesor grad didactic I
	Manuela Mirela CRÎNGANU Profesor grad didactic I
	Cristina VIRAG-IORGA Profesor grad didactic I Doctor în Management
	Daniela SÂDESCU Profesor grad didactic I Drd. Științe Medicale
	Edmond CIUMAȘU Profesor grad didactic I
	Tania BARARU Profesor grad didactic I
Școala Postliceală Sanitară „Grigore Ghica Vodă” Iași	Marilena CONSTANTINESCU Profesor grad didactic I Doctor în Management
Liceul Tehnologic “Spiru Haret” – Învățământ postliceal sanitar Târgoviște	Tunde – Matild KIRALY Profesor grad didactic I
Liceul Vocațional Reformat – Învățământ postliceal sanitar Târgu Mureș	Ioana Emilia BATHORI Profesor grad didactic I
Liceul Teoretic “Gheorghe Marinescu” – Învățământ postliceal sanitar Târgu Mureș	Nicoleta DASCĂLU Profesor grad didactic I
Școala Postliceală Sanitară Suceava	Crucița ROȘIU Profesor

COORDONARE CNDIPT:

Camelia - Carmen GHETU

Carmen RĂILEANU

Șef serviciu Programe Formare Profesională și
Asigurarea Calității

Inspector de specialitate

I. NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

NOTĂ DE PREZENTARE

Acest curriculum se aplică pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**.

**Nivelul de calificare, conform Cadrului național al calificărilor (CNC) – 5
(HG nr. 918/2013)**

Curriculumul a fost elaborat pe baza standardelor de pregătire profesională (SPP) pentru calificarea *asistent medical generalist*.

În **învățământul postliceal – nivel 5**, curriculumul este centrat pe **rezultate ale învățării (learning outcomes) / competențe**. Competențele, construite în termeni de rezultate așteptate din partea celor care învață, la finalul procesului de educație și formare profesională, sunt componentele esențiale ale standardului de pregătire profesională și sunt grupate în unități de rezultate ale învățării/ competențe.

Rezultatele învățării reprezintă ceea ce o persoană înțelege, cunoaște și este capabilă să aplice la finalizarea unui proces de învățare. Rezultatele învățării se exprimă prin cunoștințe, abilități și atitudini dobândite pe parcursul diferitelor experiențe de învățare formală, nonformală și informală. Adaptarea rezultatelor învățării la competențele cerute pe piața muncii este asigurată de corelarea standardelor de pregătire profesională cu competențe descrise prin standarde ocupaționale sau identificate cu ajutorul angajatorilor.

Competențele cheie vizate în Standardul de Pregătire Profesională, specifice celor **8 domenii**, descrise în **Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023**, sunt integrate în unitățile de rezultate ale învățării tehnice generale sau specializate. De asemenea, sunt integrate în unitățile de rezultate ale învățării tehnice generale sau specializate, **cunoștințe și competențe profesionale** din Directiva Delegată (UE) 2024/782 care modifică Directiva 2005/36/CE și completează **Directiva 2013/55/EU** privind recunoașterea calificărilor profesionale. **Competențele cheie**, vizate de calificarea descrisă prin standardul de pregătire profesională, specifice celor **8 domenii** sunt:

1. competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului
2. competență în multilingvism
3. competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie
4. competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică
5. competență personală, socială și de a învăța să înveți
6. competență antreprenorială
7. competență de sensibilizare și exprimare culturală
8. competență civică, juridică și de protejare a mediului

Cunoștințele și competențele profesionale din **Directiva Delegată (UE) 2024/ 782** și **Directiva UE/55/2013** integrate în conținuturi sunt evidențiate în module cu litere **italice (înclinate)** corespunzătoare enunțurilor:

cunoștințe cuprinzătoare despre științele ce stau la baza asistenței medicale generale , inclusiv o înțelegere suficientă a structurii organismului, funcțiilor fiziologice și comportamentului persoanelor sănătoase și bolnave, precum și a relațiilor dintre starea de sănătate și mediul fizic și social al ființei umane	(a)
cunoștințe despre natura și etica profesiei , precum și despre principiile generale privind sănătatea și asistența medicală	(b)

experiență clinică adecvată; această experiență, selectată pentru valoarea sa formatoare, dobândită sub supravegherea unui personal calificat, asistent medical generalist și în locuri în care numărul personalului calificat și echipamentele sunt adecvate pentru asistența medicală care trebuie acordată pacientului	(c)
capacitatea de a participa la formarea practică a personalului medical și experiența de lucru cu acest personal și cu membrii altor profesii din sectorul sănătății	(d)
capacitatea de a oferi asistență medicală individualizată și de a responsabiliza pacienții, rudele și alte persoane relevante în ceea ce privește autoîngrijirea și adoptarea unui stil de viață sănătos	(e)
capacitatea de a dezvolta o abordare eficientă în materie de leadership și competențe decizionale	(f)
cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală	(g)

Competențele profesionale de bază din *Directiva UE/55/2013* integrate în conținuturi sunt evidențiate în module cu litere **bolduite (îngroșate)** corespunzătoare enunțurilor:

<i>competența de a diagnostica în mod independent asistența medicală necesară, pe baza cunoștințelor teoretice și clinice existente, și de a planifica, organiza și pune în aplicare asistența medicală în tratarea pacienților, pe baza cunoștințelor și competențelor dobândite, în vederea îmbunătățirii practicii profesionale</i>	(a)
<i>competența de a colabora în mod eficient cu alți actori din sectorul sanitar, inclusiv prin participarea la formarea practică a personalului sanitar, pe baza cunoștințelor și competențelor dobândite</i>	(b)
<i>competența de a oferi persoanelor, familiilor și grupurilor de persoane informații care să le permită să aibă un stil de viață sănătos și să se autoîngrijească pe baza cunoștințelor și competențelor dobândite</i>	(c)
<i>competența de a iniția în mod independent măsuri imediate pentru menținerea în viață și de a aplica măsuri în situații de criză sau de catastrofă</i>	(d)
<i>competența de a oferi în mod independent consiliere, indicații și sprijin persoanelor care necesită îngrijire și persoanelor apropiate</i>	(e)
<i>competența de a asigura în mod independent calitatea îngrijirii medicale și evaluarea acesteia</i>	(f)
<i>competența de a asigura o comunicare profesională exhaustivă și de a coopera cu membrii altor profesii din domeniul sănătății</i>	(g)
<i>competența de a analiza calitatea asistenței acordate pentru a-și îmbunătăți practica profesională de asistent medical generalist</i>	(h)

Programul de formare al **asistentului medical generalist** include 4.600 de ore de formare teoretică și clinică, perioada de formare teoretică reprezentând cel puțin o treime, iar cea de formare clinică cel puțin jumătate din perioada de formare și are o durată de 3 ani de studii, forma de învățământ cu frecvență (zi). *Formarea teoretică* se definește ca fiind partea din formarea de asistent medical generalist prin care asistenții medicali formați dobândesc cunoștințele, abilitățile și competențele profesionale necesare. Formarea teoretică este asigurată de personalul didactic calificat în materie de asistență medicală, precum și de alte persoane competente, în cadrul universităților, al instituțiilor de învățământ superior de nivel recunoscut ca echivalent sau în cadrul școlilor postliceale de asistenți medicali sau prin programe de formare profesională pentru asistenți medicali. Formarea teoretică se desfășoară în limba română. *Formarea clinică* se definește ca fiind partea din formare prin care asistentul medical generalist învață, în cadrul unei echipe, în contact direct cu un individ sănătos sau bolnav și/sau cu o colectivitate, să organizeze, să acorde și să evalueze asistența medicală globală necesară, pe baza cunoștințelor, abilităților și competențelor dobândite. Asistentul medical generalist format învață nu numai să lucreze în echipă, ci și să coordoneze o echipă și să organizeze asistența medicală globală, inclusiv educația sanitară a indivizilor și a grupurilor mici în cadrul instituțiilor sanitare sau al colectivității. **Această formare se desfășoară în unități sanitare acreditate de Ministerul Sănătății,**

precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, pe teritoriul României, în limba română sub responsabilitatea asistenților profesori și cu cooperarea și asistența altor asistenți calificați. Este o instruire coordonată. Standardele de acreditare a locurilor de practică se stabilesc prin ordin comun al ministrului sănătății și ministrului educației și cercetării.

Învățământul clinic (stagiile de practică) trebuie să vizeze toate competențele specifice privind rolul asistentului medical generalist în îngrijiri de sănătate, promovarea sănătății și prevenirea bolilor, educația pentru sănătate, gestionarea situațiilor de urgență, efectuarea manevrelor de resuscitare cardio-respiratorie și a procedurilor de transfuzie sanguină.

În identificarea unităților de îngrijire pentru desfășurarea stagiului clinic se vor avea în vedere următorii factori: existența personalului medical calificat pentru a asigura calitatea îngrijirilor de sănătate și existența condițiilor optime pentru îngrijirea bolnavilor.

În toate serviciile în care elevii își desfășoară stagiul clinic este necesar să fie disponibil cel puțin un asistent medical generalist care să asigure supravegherea și îndrumarea acestora. Asistenții medicali generaliști din locațiile de desfășurare a stagiului clinic vor colabora cu cadrele didactice din unitățile de învățământ postliceal sanitar pentru desfășurarea corespunzătoare a stagiilor clinice.

Oportunități la finalizarea programului de formare: angajarea pe piața muncii într-una dintre ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5, din domeniul de pregătire profesională Sănătate și asistență pedagogică.

Programa școlară are următoarea structură:

Unități de rezultate ale învățării tehnice generale	Unități de rezultate ale învățării tehnice specializate
1. Informatică medicală, digitalizare și e-sănătate 2. Comunicare profesională în limba modernă 3. Anatomia și fiziologia omului 4. Microbiologie, virusologie, parazitologie 5. Biochimie 6. Psihologie generală și medicală 7. Sociologie și antropologie 10. Leadership și comunicare profesională 11. Semiologie medicală 12. Educație pentru sănătate 13. Igienă și medicină preventivă 25. Etică profesională și multiculturalitate 26. Pedagogie 27. Management și legislație sanitară 28. Calitatea îngrijirilor și siguranța pacientului	8. Biofizică și imagistică medicală 9. Farmacologie 14. Principii generale ale asistenței medicale centrată pe persoană 15. Teorii și practici de îngrijire bazate pe dovezi 16. Embriologie și genetică 17. Epidemiologie 18. Nutriție și dietetică 19. Boli infecțioase și nursing specific 20. Medicină internă și nursing specific (MI-I) 21. Medicină internă și nursing specific (MI-II) 22. Chirurgie și nursing specific (CHI-I) 23. Chirurgie și nursing specific (CHI-II) 24. Dermatologie și nursing specific 29. Anestezie, terapie intensivă și nursing specific 30. Obstetrică, ginecologie și nursing specific 31. Puericultură, pediatrie și nursing specific 32. Neurologie și nursing specific 33. Sănătate mintală, psihiatrie și nursing specific 34. Gerontologie, geriatrie și nursing specific 35. Oncologie și nursing specific 36. Îngrijiri paliative 37. Asistență medicală în comunitate 38. Conduita în urgențe medico-chirurgicale, situații de criză și dezastre 39. Cercetare în nursing

DENUMIREA MODULULUI ESTE IDENTICĂ CU DENUMIREA UNITĂȚII DE REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII TEHNICE GENERALE SAU TEHNICE SPECIALIZATE

GLOSAR DE ABREVIERI

ABC	<i>Căi aeriene, respirație, circulație / Airway, Breathing, Circulation</i>
AI	<i>Inteligență artificială / Artificial Intelligence</i>
BK	<i>Bacilul Koch / Koch's bacillus</i>
CHI-I	<i>Chirurgie și nursing specific I</i>
CHI-II	<i>Chirurgie și nursing specific II</i>
CNC	<i>Cadrul Național al Calificărilor</i>
COR	<i>Clasificarea Ocupațiilor din România</i>
CRR	<i>Curriculum</i>
Directiva UE	<i>Directiva Uniunii Europene</i>
DME	<i>Dosar Medical Electronic / Electronic Medical Record</i>
EBN	<i>Îngrijire bazată pe dovezi / Evidence-Based Nursing</i>
EBM	<i>Medicină bazată pe dovezi / Evidence-Based Medicine</i>
ECTS	<i>Sistem european de transfer și acumulare a creditelor / European Credit Transfer and Accumulation System</i>
EHR/EMR	<i>Dosar electronic de sănătate / Electronic Health Record / Electronic Medical Record</i>
EIP	<i>Echipament individual de protecție / Personal Protective Equipment</i>
EEG	<i>Electroencefalogramă</i>
EMG	<i>Electromiografie</i>
EQF	<i>Cadrul European al calificărilor / European Qualifications Framework</i>
FOBT	<i>Test pentru hemoragii oculte în fecale / Fecal Occult Blood Test</i>
FIT	<i>Test imunochimic fecal / Fecal Immunochemical Test</i>
GDPR	<i>Regulament general privind protecția datelor / General Data Protection Regulation</i>
HACCP	<i>Analiza riscurilor și puncte critice de control / Hazard Analysis Critical Control Points</i>
HIPAA	<i>Legea privind portabilitatea și responsabilitatea asigurărilor de sănătate / Health Insurance Portability and Accountability Act</i>
HIV	<i>Virusul imunodeficienței umane / Human Immunodeficiency Virus</i>
HIS	<i>Sistem informațional spitalicesc / Hospital Information System</i>
HTA	<i>Hipertensiune arterială</i>
IAAM	<i>Infecții asociate asistenței medicale</i>
IMC	<i>Indicele de masă corporală</i>
IoT	<i>Internetul lucrurilor / Internet of Things</i>
ISCO-08	<i>Clasificarea internațională standard a ocupațiilor 2008</i>
ÎPS	<i>Îngrijiri primare de sănătate</i>
LCR	<i>Lichid cefalorahidian</i>
mHealth	<i>Sănătate mobilă / Mobile Health</i>
MI-I	<i>Medicină internă și nursing specific I</i>

MI-II	<i>Medicină internă și nursing specific II</i>
OSCE	<i>Examen clinic structurat obiectiv / Objective Structured Clinical Examination</i>
PBL	<i>Învățare bazată pe probleme / Problem-Based Learning</i>
PSI	<i>Prevenirea și stingerea incendiilor</i>
PVC	<i>Presiunea Venoasă Centrală</i>
RED	<i>Resurse educaționale deschise</i>
RASS	<i>Scala Richmond de agitație și sedare / Richmond Agitation-Sedation Scale</i>
SBAR	<i>Situație, context, evaluare, recomandare / Situation, Background, Assessment, Recommendation</i>
SIM	<i>Sisteme informatice medicale / Medical Information Systems</i>
SO	<i>Standard ocupațional / Occupational Standard</i>
SPP	<i>Standard de pregătire profesională</i>
SSM	<i>Securitate și sănătate în muncă</i>
SVA	<i>Suport Vital Avansat</i>
SVB	<i>Suport Vital de Bază</i>
TNM	<i>Tumoră, Noduli, Metastaze</i>
TORCH	<i>Toxoplasmoză, alte infecții (sifilis, varicelă-zoster, parvovirus B19, HIV etc.), rubeolă, citomegalovirus, virus herpes simplex / Toxoplasmosis, Other, Rubella, Cytomegalovirus, Herpes simplex virus</i>
UPU/CPU	<i>Unitatea/Compartimentul de primiri urgențe</i>
UE	<i>Uniunea Europeană</i>
URÎ	<i>Unitate de rezultate ale învățării</i>
VIPS	<i>Valori, individualitate, perspectivă pacient, social / Values, Individuality, Patient perspective, Social</i>
VDRL	<i>Test pentru sifilis / Venereal Disease Research Laboratory</i>

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT

ANUL ȘCOLAR are 42 săptămâni

SEMESTRUL I - 21 săptămâni (14 săptămâni TEORIE + 7 săptămâni ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC)

SEMESTRUL II - 21 săptămâni (14 săptămâni TEORIE + 7 săptămâni ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC)

NR. CRT.	DENUMIREA MODULULUI	TOTAL ORE	NUMĂR ORE					NUMĂRORE /SĂPTĂMÂNĂ /SEMESTRU	
			TEORIE		LABORATOR TEHNOLOGIC	ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC ¹ /SEMESTRU		I	II
			PROFESOR	PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	PROFESOR	I PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	II PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)		
1.	Informatică medicală, digitalizare și e-sănătate	68	14	-	14	-	40	-	2
2.	Embriologie și genetică	28	14	-	14	-	-	2	-
3.	Anatomia și fiziologia omului	140	112	-	28	-	-	5	5
4.	Microbiologie, virusologie, parazitologie	42	28	-	14	-	-	-	3
5.	Biochimie	28	14	-	14	-	-	2	-
6.	Psihologie generală și medicală	56	42	-	14	-	-	4	-
7.	Sociologie și antropologie	56	42	-	14	-	-	-	4
8.	Biofizică și imagistică medicală	28	14	-	14	-	-	-	2
9.	Farmacologie	56	28	-	28	-	-	2	2
10.	Leadership și comunicare profesională	44	14	14	-	-	16	-	2
11.	Semiologie medicală	52	28	-	-	24	-	2	-
12.	Educație pentru sănătate	38	-	14	-	-	24	-	1
13.	Igienă și medicină preventivă	44	14	14	-	16	-	2	-
14.	Principii generale ale	368	-	168	-	120	80	6	6

	asistenței medicale centrată pe persoană								
15.	Teorii și practici de îngrijire bazate pe dovezi	408	-	168	-	120	120	6	6
	TOTAL	1456	364	378	154	280	280	31	33
			742		154	560		ore /s	ore /s

¹ În anul I învățământul clinic are prevăzut 560 de ore pe parcursul a 14 săptămâni - câte 40 de ore pe săptămână

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT ANUL II

ANUL ȘCOLAR are 42 săptămâni

SEMESTRUL I – 21 săptămâni (11 săptămâni TEORIE + 10 săptămâni ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC)

SEMESTRUL II – 21 săptămâni (11 săptămâni TEORIE + 10 săptămâni ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC)

NR. CRT.	DENUMIREA MODULULUI	TOTAL ORE	NUMĂRORE					NUMĂRORE /SĂPTĂMÂNĂ /SEMESTRU	
			TEORIE		LABORATOR TEHNOLOGIC	ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC /SEMESTRU			
			PROFESOR	PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	PROFESOR	I PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	II PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	I	II
16.	Comunicare profesională în limba modernă	22	11	-	11	-	-	2	-
17.	Epidemiologie	62	22	-	-	-	40	-	2
18.	Nutriție și dietetică	62	-	22	-	40	-	2	-
19.	Boli infecțioase și nursing specific	84	22	22	-	-	40	-	4
20.	Medicină internă și nursing specific (MI. I)	338	66	88	-	160 24	-	14	-
21.	Medicină internă și nursing specific (MI. II)	338	66	88	-	-	160 24	-	14
22.	Chirurgie și nursing specific (CHI. I)	316	44	88	-	160 24	-	12	-
23.	Chirurgie, și nursing specific (CHI. II)	316	44	88	-	-	160 24	-	12
24.	Dermatologie și nursing specific	62	11	11	-	40	-	2	-
	TOTAL	1600	286	407	11	448	448	32 ore/s	32 ore/s
			693		11	896			

² În anul II învățământul clinic are prevăzut 896 de ore pe parcursul a 20 săptămâni - câte 40 de ore pe săptămână plus 8 gărzi a câte 12 ore

**PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT
ANUL III**

ANUL ȘCOLAR are 42 săptămâni

SEMESTRUL I - 21 săptămâni (10 săptămâni TEORIE+11săptămâni ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC)

SEMESTRUL II - 21 săptămâni (10 săptămâni TEORIE+11săptămâni ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC)

NR. CRT.	DENUMIREA MODULULUI	TOTAL ORE	NUMĂR ORE					NUMĂRORE /SĂPTĂMÂNĂ /SEMESTRU	
			TEORIE		LABORATOR TEHNOLOGIC	ÎNVĂȚĂMÂNT CLINIC ³ /SEMESTRU			
			PROFESOR	PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	PROFESOR	I PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	II PROFESOR INSTRUIRE PRACTICĂ/ MAISTRU INSTRUCTOR (Asistență medicală generală)	I	II
25.	Etică profesională și multiculturalitate	40	20	-	20	-	-	4	-
26.	Pedagogie	20	10	-	10	-	-	-	2
27.	Management și legislație sanitară	20	10	-	10	-	-	2	-
28.	Calitatea îngrijirilor și siguranța pacientului	70	-	30	-	-	40	-	3
29.	Anestezie, terapie intensivă și nursing specific	92	20	20	-	40 12	-	4	-
30.	Obstetrică, ginecologie și nursing specific	224	40	40	-	80 12	40 12	4	4
31.	Puericultură, pediatrie și nursing specific	240	40	40	-	80	80	4	4
32.	Neurologie și nursing specific	120	20	20	-	80	-	4	-
33.	Sănătate mintală, psihiatrie și nursing specific	132	20	20	-	-	80 12	-	4
34.	Gerontologie, geriatrie și nursing	120	20	20	-	80	-	4	-

	specific								
35.	Oncologie și nursing specific	80	20	20	-	-	40	-	4
36.	Îngrijiri paliative	60	-	20	-	-	40	-	2
37.	Asistență medicală în comunitate	70	-	30	-	-	40	-	3
38.	Conduita în urgențe medico-chirurgical, situații de criză și dezastre	224	40	40	-	80 12	40 12	4	4
39.	Cercetare în nursing	80	-	40	-	-	40	2	2
	TOTAL	1592	260	340	40	476	476	32 ore/s	32 ore/s
			600		40	952			

³ În anul III învățământul clinic are prevăzut 952 de ore pe parcursul a 14 săptămâni - câte 40 de ore pe săptămână plus 6 gărzi a câte 12 ore

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

MODULUL 1

INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE

- Notă introductivă

Modulul 1 - INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 1 - INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **68 de ore** din care **14 ore de teorie, 14 ore de laborator tehnologic și 40 ore de învățământ clinic**.

- Structură modul

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 1 - INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	1.2.1. 1.2.2. 1.2.3.	1.3.1. 1.3.2. 1.3.3.	Introducere în informatică medicală : definiția și importanța informaticii medicale în sistemul de sănătate; domenii de aplicare ale informaticii medicale; impactul digitalizării asupra serviciilor de sănătate. Componentele tehnologiei informației în sănătate: echipamente hardware (calculatoare, laptopuri, tablete, Imprimante, scanere , dispozitive medicale digitale), software medical (aplicații pentru dosarul electronic al pacientului , sisteme informatice spitalicești , aplicații pentru programări și raportări), rețele și comunicații (rețele locale și internet , platforme de comunicare internă , telemedicină). Sisteme informatice medicale (SIM): exemple de SIM: Sistemele de Evidență Electronică a Pacienților (EHR/EMR), Sistemele Informaționale Spitalicești (HIS); funcționalități și roluri în fluxul de lucru medical, avantaje și provocări în implementare. Telemedicina și aplicațiile mobile în sănătate: conceptul de telemedicină: definire, exemple, beneficii și limitări; utilizarea aplicațiilor mobile pentru monitorizarea și gestionarea stării de sănătate; integrarea dispozitivelor de monitorizare la distanță (IoT în sănătate).

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Tehnologia informației aplicată în practica profesională a asistentului medical generalist: instrumente digitale în îngrijirea pacientului; competențe digitale aplicate în practica asistentului medical generalist.
1.1.4.	1.2.4. 1.2.5.	1.3.4.	Digitalizarea serviciilor medicale: fluxuri de lucru digitalizate +(înregistrare, diagnosticare, tratament, monitorizare); introducerea conceptului de dosar medical electronic (DME); soluții de digitalizare aplicate în spitale și clinici. 1. Tehnologii emergente în e-sănătate: inteligența artificială (AI) în diagnosticare și tratament; Big Data și analiza predictivă în sănătate; Internetul Lucrurilor (IoT) în monitorizarea pacienților.
1.1.5.	1.2.6. 1.2.7. 1.2.8.	1.3.5.	Managementul datelor medicale: colectarea, stocarea și procesarea datelor pacienților; noțiuni despre bazele de date și arhivarea digitală a informațiilor; introducere în utilizarea codurilor de identificare și codificare medicală. Achiziția electronică a datelor medicale: tipuri de date medicale (clinice, paraclinice, administrative); metode de colectare digitală (dispozitive medicale, sisteme informatice); introducerea și validarea datelor în sistemele electronice; calitatea și acuratețea datelor. Programe utilizate în practica medicală: dosarul electronic al pacientului (EHR); sisteme informatice spitalicești; aplicații pentru monitorizare și managementul pacientului; baze de date și ghiduri clinice digitale. Metode de accesare și comunicare digitală: rețele informatice și acces securizat la date; platforme de comunicare profesională; telemedicină și instrumente digitale de colaborare; reguli de comunicare digitală în domeniul medical.
1.1.6.	1.2.9. 1.2.10.	1.3.6. 1.3.7.	Confidențialitatea și securitatea datelor medicale: regulamente și standarde internaționale (GDPR, HIPAA); protecția informațiilor sensibile (criptare, autentificare, acces controlat); managementul riscurilor legate de scurgerile de date. Etica și responsabilitatea profesională digitală: aspecte etice în utilizarea tehnologiei în sănătate; responsabilitatea

			profesională în gestionarea informațiilor digitale; relația asistent medical-pacient în era digitală. Conținuturi integrate în stagiile clinice: Utilizarea dosarului electronic al pacientului în secțiile clinice. Sisteme informatice spitalicești – introducerea și accesarea datelor. Telemedicina – participarea la teleconsultații / telemonitorizare. Aplicații mHealth – monitorizarea pacienților cronici. Etică și legislație – aplicate în contexte profesionale specifice. Inovație clinică – utilizarea tehnologiilor moderne (ex. suport decizional)
--	--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării** (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare: *calculatoare, imprimante, server, infrastructură IT, scanner, conexiune la internet.*
- Softuri educaționale.

Pentru dobândirea rezultatelor învățării în domeniul e-sănătății, sunt necesare următoarele resurse, disponibile în unitatea de învățământ și/sau la partenerii clinici:

- **Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare:** calculatoare, laptopuri, tablete, imprimante, scanere, copiatoare, servere și infrastructură IT (rețele locale, echipamente de stocare), conexiune stabilă la internet, echipamente audio-video (webcam, microfon) pentru telemedicină, dispozitive mobile utilizate în practica clinică.
- **Software și aplicații specifice e-sănătății:** sisteme pentru **dosarul electronic al pacientului (EHR/EMR)**, sisteme informatice spitalicești (HIS), aplicații de telemedicină (teleconsultații, telemonitorizare), aplicații mHealth pentru monitorizarea pacienților, platforme educaționale și de simulare clinică, baze de date medicale și ghiduri clinice digitale.
- **Dispozitive medicale digitale:** monitoare de funcții vitale conectate digital, glucometre și dispozitive de monitorizare continuă, tensiometre digitale, electrocardiografe cu transmitere electronică a datelor, dispozitive portabile pentru telemonitorizare.
- **Sisteme de securitate și protecție a datelor:** software antivirus și firewall, sisteme de autentificare securizată (user/parolă, acces diferențiat), soluții de backup și arhivare a datelor, sisteme de protecție a datelor conform reglementărilor GDPR.
- **Documentații tehnice, medicale și juridice:** manuale de utilizare a aplicațiilor informatice; ghiduri și protocoale privind utilizarea e-sănătății, legislație privind protecția datelor și confidențialitatea, proceduri operaționale pentru utilizarea sistemelor informatice;
- **Resurse educaționale digitale:** platforme e-learning, simulatoare clinice digitale, studii de caz în format electronic, materiale multimedia pentru formare.
- **Resurse disponibile la partenerii clinici:** acces la sisteme informatice reale (EHR, HIS), echipamente digitale utilizate în practică, platforme de telemedicină funcționale, suport din partea personalului medical specializat.

- **Sugestii metodologice**

Conținuturile modului 1 - INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Modulul 1 are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Pregătirea se recomandă a se desfășura în laboratoare sau/și în cabinete de specialitate din unitatea de învățământ și în unități medicale, dotate conform recomandărilor menționate mai sus. Pregătirea în cabinete/ laboratoare tehnologice din unitatea de învățământ sau unități medicale are importanță deosebită în atingerea rezultatelor învățării.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 1 - INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. **Temele pentru orele de laborator tehnologic vor fi elaborate de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.** Se recomandă abordarea procesului de învățare centrat pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație.*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) discuții, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete.*
- *Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Rezultatele învățării / competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora.

Competențele cheie integrate în **Modulul 1 - INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE** sunt din categoria:

- *competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *competență în multilingvism*
- *competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Competențe profesionale de bază / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 1 - INFORMATICĂ MEDICALĂ, DIGITALIZARE ȘI E-SĂNĂTATE** sunt din categoria: (g)

g) Cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*

- Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;
- Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;
- Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.

Sugestiile metodologice vizează orientarea procesului didactic de la simpla transmitere de conținuturi către formarea integrată a **cunoștințelor, abilităților și atitudinilor**. Elevul este considerat subiect activ al învățării, iar activitatea instructiv-educativă este centrată pe dezvoltarea competențelor.

În formarea competențelor specifice **e-sănătății**, procesul educațional utilizează metode didactice variate, adaptate mediului digital și practicii clinice informatizate, urmărind dezvoltarea competențelor digitale, clinice și etice ale elevilor.

1. Metode tradiționale adaptate mediului digital: expunerea didactică asistată de suport multimedia (prezentări, platforme e-learning); conversația didactică pe studii de caz digitale; observația ghidată a fluxului de date medicale în sisteme informatice; lucrul cu manuale digitale și ghiduri clinice online; exercițiul practic în aplicații medicale (introducere și gestionare date)

2. Metode moderne pentru dezvoltarea competențelor digitale clinice: algoritmizarea procesului de lucru în sisteme informatice medicale ; problematizarea situațiilor clinice bazate pe date electronice; instruirea programată pe platforme digitale de învățare; studiul de caz clinic cu utilizarea dosarului electronic al pacientului; simularea digitală a fluxului pacientului în sistemul spitalicesc; învățarea prin descoperire în medii virtuale de simulare

3. Metode interactive și colaborative în e-sănătate: *Brainstorming* pentru soluții digitale în îngrijirea pacientului, *Philips 6-6* în analiza fluxurilor de date medicale , *Ciorchinele* pentru organizarea informațiilor din dosarul electronic, *Metoda cubului* pentru analiza multidimensională a datelor pacientului, *Metoda acvariului* pentru observarea deciziilor în telemedicină, discuția panel privind utilizarea sistemelor informatice medicale , *Tehnica „cei 5W și H”* pentru analiza completă a unui caz digital, *Joc de rol* (asistent – pacient – sistem informatic – medic), *Metoda Jigsaw (Mozaicul)* pentru învățarea pe module e-sănătate, *Tehnica 3/2/1* pentru reflecția asupra utilizării tehnologiei, *Metoda Floarea de lotus* pentru extinderea aplicațiilor digitale în nursing

4. Metode aplicative specifice e-sănătății: utilizarea dosarului electronic al pacientului în simulare clinică; exerciții practice pe platforme de telemedicină; simulări de documentare și raportare electronică ; studii de caz clinice integrate cu date digitale reale; proiecte de utilizare a aplicațiilor mHealth; portofoliu digital (activități, cazuri, reflecții, capturi din sistem).

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda: Studiul de caz clinic digital (învățare bazată pe probleme – PBL)

În cadrul învățământului clinic de e-sănătate, accentul se mută de la transmiterea de informații către dezvoltarea de cunoștințe aplicate, abilități digitale și atitudini profesionale. Elevul este plasat în centrul procesului de învățare și este implicat activ în rezolvarea unor situații reale sau simulate.

Descrierea metodei

Elevii analizează un caz clinic digitalizat (ex: pacient cu hipertermie monitorizat prin aplicație mHealth și dosar electronic EHR), utilizând: date clinice electronice; valori de monitorizare digitală; protocoale și ghiduri online; informații din sistemul informatic medical.

Obiective urmărite:

- dezvoltarea capacității de analiză a datelor medicale digitale;
- utilizarea corectă a dosarului electronic al pacientului;
- luarea deciziilor clinice pe baza informațiilor digitale;
- formarea unei atitudini responsabile privind confidențialitatea datelor;

Desfășurarea activității:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

1. Se prezintă cazul clinic în format digital (EHR simulat);
2. Elevii analizează datele pacientului (parametri, evoluție, tratament);
3. Se utilizează ghiduri clinice digitale pentru interpretare;
4. Elevii propun intervenții de îngrijire și monitorizare;
5. Se discută soluțiile în echipă (colaborare digitală);

Competențe dezvoltate:

- **cognitive:** interpretarea datelor clinice digitale;
- **practice:** utilizarea aplicațiilor și sistemelor informatice medicale;
- **atitudinale:** responsabilitate, confidențialitate, etică profesională;

Caracter inovator (e-sănătate):

Această metodă:

- mută accentul de la memorare la decizie clinică bazată pe date;
- integrează tehnologia în procesul de învățare;
- dezvoltă competențe necesare în practica medicală digitalizată;
- pregătește elevul pentru utilizarea reală a sistemelor spitalicești;

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
1.1.6. Oportunități și riscuri în utilizarea tehnologiei informației.	1.2.9. Colaborarea profesională între membrii echipei medicale pentru accesarea, interpretarea și valorificarea informațiilor stocate prin aplicațiile medicale utilizate în scopul aplicării îngrijirilor corespunzătoare pacienților. 1.2.10. Identificarea situațiilor de oportunitate și risc în utilizarea tehnologiei informației.	1.3.6. Asumarea responsabilă a unei comunicări profesionale exhaustive și cooperarea cu toți membrii altor profesii din domeniul sănătății. 1.3.7. Manifestarea unei atitudini critice și reflexivă față de informațiile disponibile

Activitate de învățare:

Selectarea și utilizarea critică și sistematică a informației dintr-un studiu de caz digital clinic, apreciind relevanța acesteia și diferențiind între tipuri de date medicale (corecte, incomplete sau irelevante).

Obiective:

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să identifice oportunitățile și riscurile utilizării Internetului și comunicării online în domeniul medical.
- să selecteze și să utilizeze informația digitală în mod critic și structurat (dosar electronic, ghiduri online).
- să manifeste gândire critică și reflexivă față de informațiile medicale disponibile online.
- să distingă informația relevantă clinic de informația nerelevantă sau incorectă.

Mod de organizare a activității:

- activitate pe grupe (3–5 elevi).
- analiză ghidată a unui caz clinic digitalizat.

Resurse materiale:

- calculatoare/laptopuri conectate la internet.
- infrastructură IT (rețea, server, platformă educațională).
- imprimantă, scanner (pentru documente suport).
- documentație medicală digitală (dosar electronic simulat al pacientului, ghiduri clinice online).

Durata: 30 minute

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Etape de lucru:

1. Pregătire:

- prezentarea cazului clinic digital (ex: pacient cu hipertermie – date din EHR și aplicație mHealth).
- explicarea sarcinii de lucru.
- elevii formulează rapid idei, observații și interpretări inițiale privind datele disponibile.
- se încurajează exprimarea liberă, fără critică în această etapă.

2. Realizare:

a) Organizarea informației

- *reluarea ideilor exprimate și gruparea lor pe categorii:*
 - date clinice relevante
 - informații incomplete
 - informații neclare sau nerelevante

b) Analiza critică

- analiza informațiilor din dosarul electronic al pacientului
- compararea datelor cu ghiduri clinice online
- argumentarea și contraargumentarea deciziilor în grup

c) Selectarea informației corecte

- identificarea informațiilor utile pentru cazul clinic
- eliminarea informațiilor eronate sau nerelevante
- formularea unei concluzii de grup privind situația pacientului

Caracterul activității

- activitate colaborativă și interactivă
- centrată pe dezvoltarea gândirii critice în mediul digital
- integrare de noțiuni de e-sănătate și utilizare a informației medicale online

Rezultate ale învățării:

La finalul activității, elevul:

- utilizează corect informații dintr-un caz clinic digital
- diferențiază între informații relevante și nerelevante
- aplică gândirea critică în analiza datelor medicale online
- demonstrează responsabilitate în utilizarea informației digitale în sănătate

Evaluare și feed-back

Se realizează o dezbatere cu participarea tuturor elevilor privind modul de interpretare a rezultatelor, precum și reluarea acelor secvențe în care nu au fost atinse rezultatele așteptate.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea modului – Informatică medicală, digitalizare și E-sănătate este concepută pentru a verifica gradul de formare a competențelor digitale aplicate în practica medicală, precum și capacitatea elevilor de a utiliza informația clinică în format electronic în mod corect, etic și eficient.

a) Evaluare inițială (diagnostică)

Scop: identificarea nivelului de cunoștințe privind utilizarea tehnologiei informației în sănătate.

Instrumente:

- întrebări orale introductive (ex: ce este dosarul electronic al pacientului)
- chestionare scrise simple
- exercițiul „Știu / Vreau să știu / Am învățat”
- brainstorming: „Cum se utilizează tehnologia în spital?”

b) Evaluare continuă (formativă)

Scop: monitorizarea progresului în utilizarea instrumentelor de e-sănătate și aplicarea acestora în situații clinice simulate sau reale.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Instrumente:

- fișe de lucru pe cazuri clinice digitale
- teste cu itemi obiectivi (alegere multiplă, pereche, completare, întrebări structurate)
- studii de caz (analiza datelor din EHR și aplicații mHealth)
- fișe de observație în utilizarea sistemelor informatice medicale
- prezentări de caz clinic digital
- autoevaluare și reflecție (jurnal de învățare digital)
- portofoliu parțial (capturi, fișe, activități practice)
- activități interactive (brainstorming, mozaic, discuții de grup)

c) Evaluare finală (sumativă)

Scop: verificarea integrată a competențelor digitale și clinice dobândite în cadrul modulului.

Instrumente:

- **test final scris** (itemi obiectivi și semiobiectivi)
- **studiu de caz clinic digital integrat:**
 - utilizarea dosarului electronic al pacientului
 - interpretarea datelor clinice digitale
 - formularea de intervenții de nursing
- **proiect aplicativ (individual/grup):**
 - simularea utilizării unui sistem informatic medical
 - analiză de caz utilizând e-sănătate (EHR + mHealth + ghiduri on - line)
- **portofoliu digital final:**
 - activități practice, reflecții, fișe de lucru, cazuri clinice
- **evaluare practică:** utilizarea corectă a aplicațiilor și platformelor medicale

Criterii generale de evaluare

Se urmărește:

- corectitudinea utilizării sistemelor informatice medicale
- capacitatea de analiză a datelor clinice digitale
- aplicarea ghidurilor și protocoalelor on - line
- respectarea confidențialității și eticii (GDPR)
- integrarea informației digitale în planul de îngrijire

Evaluarea la Modulul 1 - *Informatică medicală, digitalizare și E-sănătate* este centrată pe competențe practice și digitale, urmărind formarea unui asistent medical capabil să utilizeze eficient tehnologia în îngrijirea pacientului și în activitatea clinică modernă.

Modalitate de evaluare a rezultatelor învățării:

- **integrat**, în situații clinice complexe (ex: studiu de caz digital complet)
- **separat**, pentru competențe punctuale (ex: utilizarea EHR, accesarea ghidurilor on - line)

Evaluarea în cadrul Modulului 1 - *Informatică medicală, digitalizare și E-sănătate* urmărește formarea unui asistent medical capabil să utilizeze eficient tehnologiile digitale în îngrijirea pacientului, să interpreteze date clinice electronice și să acționeze responsabil în mediul medical informatizat.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
1.1.6. Oportunități și riscuri în utilizarea tehnologiei informației.	1.2.9. Colaborarea profesională între membrii echipei medicale pentru accesarea, interpretarea și valorificarea informațiilor stocate prin aplicațiile medicale utilizate în scopul aplicării îngrijirilor corespunzătoare pacienților. 1.2.10. Identificarea situațiilor de oportunitate și risc în utilizarea tehnologiei informației.	1.3.6. Asumarea responsabilă a unei comunicări profesionale exhaustive și cooperarea cu toți membrii altor profesii din domeniul sănătății. 1.3.7. Manifestarea unei atitudini critice și reflexivă față de informațiile disponibile

Activitate:

- *Selectarea și folosirea informației în mod critic și sistematic, apreciind relevanța ei și diferențiind informația*

Obiective:

- Să identifice oportunitățile și riscurile potențiale ale Internetului și ale comunicării on-line.
- Să selecteze și să folosească informația în mod critic și sistematic, apreciind relevanța ei și diferențiind informația.
- Să manifeste gândire critică și reflexivă față de informația disponibilă on-line.

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Analizarea și selectarea informațiilor pentru rezolvarea sarcinilor de lucru utilizând tehnologia informației și comunicarea on-line.	40%	12
			Identificarea oportunităților utilizării Internetului și comunicării on-line. Alegerea resurselor materiale, informaționale, umane necesare pentru rezolvarea sarcinii de lucru	60%	18
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Folosirea corespunzătoare a datelor referitoare la îngrijirea pacientului prin intermediul sistemelor/ programelor informatice	40%	16
			Realizarea responsabilă a comunicării on-line	40%	16
			Respectarea normelor de etică și deontologie profesională	20%	8
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate	40%	12
			Prezentarea unei aprecieri globale a activității realizate.	30 %	9
			Argumentarea modului de selectare a metodelor și mijloacelor utilizate pentru informare și comunicare on-line	30%	9

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Total	100%	30
	Total	100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Cucu, C., Pânișoară, I. O., Istrate, O., & Ceobanu, C. (coord.). (2022). **Educația digitală. Polirom.**
2. Focșa, M. A. (2025). **Informatica medicală în era digitală: Date, inteligență artificială și aplicații clinice.** Editura Universitară „Carol Davila”.
3. Hâncu, D. (2020). **Sănătate digitală și transformarea sistemelor medicale.** Editura Medicală Universitară.
4. Iliuță, L. (2016–2020). **Informatica medicală și aplicații clinice moderne.** Editura Universitară „Carol Davila”.
5. Mocian, I. (2017). **Informatică managerială și sisteme informatice medicale.** MatrixRom.
6. Tîrziman, E. (2023). **Societatea digitală și transformarea serviciilor publice de sănătate.** Pro Universitaria.
7. Tărăță, M. (2018). **Informatica medicală – aplicații în practica clinică.** Editura Sitech.
8. Turcu, I. (2019). **Sisteme informatice în sănătate și e-sănătate.** Editura Universitară Craiova.
9. Vlad, M., & Popescu, D. (2021). **Telemedicina și digitalizarea serviciilor medicale în România.** Editura Medicală.
10. Zăinescu, V. (2024). **Inteligența artificială în medicină și informatică medicală.** Editura All.
11. <https://www.ms.ro> - Ministerul Sănătății România – **Digitalizare sănătate**
12. <https://www.cnas.ro> - Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) – **Sistem informatic medical**
13. <https://www.adr.gov.ro> - **Autoritatea pentru Digitalizarea României**
14. <https://www.ehealth.gov.ro> - **eHealth România** – portal digitalizare sănătate
15. <https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care> - Comisia Europeană – **eHealth România / Digital Health**
16. <https://www.who.int/health-topics/digital-health> - World Health Organization – **Digital Health (RO/EN)**
17. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc> - PubMed Central (articole medicale open-access)
18. <https://www.researchgate.net> - ResearchGate – publicații românești în informatică medicală

MODULUL 2

EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ

• Notă introductivă

Modulul 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru calificarea profesională **ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **28 de ore** din care **14 ore de teorie** și **14 ore de laborator tehnologic**.

• Structură modul

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
2.1.1.	2.2.1.	2.3.1.	1. Embriologie – noțiuni generale, scurt istoric - Gametogeneza - transformarea celulelor germinative în gameți masculini și gameți feminini. - Fecundația și nidația.
2.1.2.	2.2.2.	2.3.2.	2. Perioada preembrionară (săptămânile 1-3) - Segmentația zigotului. - Perioada embrionară (săptămânile 3-8) - Structuri derivate din stratul germinativ ectodermic. - Structuri derivate din stratul germinativ mezodermic. - Structuri derivate din stratul germinativ endodermic.
2.1.3.	2.2.3.	2.3.3.	3. Perioada fetală - Dezvoltarea fătului. - Membranele fetale și placenta. - Structura placentei. - Sacul amniotic și cordonul ombilical. - Lichidul amniotic. - Nașterea. Procesul de creștere – viața extrauterină - noțiuni generale.
2.1.4.	2.2.4.	2.3.4.	4. Genetica - noțiuni generale - Legile lui Mendel. - Teoria cromozomială a eredității-Morgan.
2.1.5.	2.2.5.	2.3.5.	5. Acizii nucleici – structură și rol - ADN - Structura primară și secundară. - ARN - Structură și tipuri.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Rolul acizilor nucleici.
2.1.6.	2.2.6.	2.3.6.	6. Genomul uman • Gene, cromozomi și codul genetic. • Determinismul genetic al grupelor de sânge, al factorului Rh, determinismul genetic al sexelor, al unor caractere (culoare păr, piele, ochi).
2.1.7.	2.2.7.	2.3.7.	7. Mutageneza și teratogeneza • Factorii mutageni. • Factorii teratogeni. • Clasificarea principalelor maladii genetice –genomice, genice, cromozomiale.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă
- Soft-uri educaționale
- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc.
- Machete, mulaje
- Preparate microscopice, microscop
- Portofolii științifice
- Fișe de lucru
- Suporturi de curs
- Auxiliare curriculare

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ vor fi abordate într-o manieră integrată, diferențiată, în deplină corelație cu particularitățile clasei de elevi, cu nivelul de cunoștințe acumulate până la parcurgerea modului.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice și se relaționează la conținuturile predate și la strategiile didactice abordate. Pregătirea elevilor în laboratoare, cabinete de specialitate, săli de demonstrație, laboratoare multifuncționale, reprezintă un element determinant în atingerea rezultatelor învățării. În acest context, pentru parcurgerea conținuturilor acestui modul se recomandă:

- Alegerea metodelor de predare activ - participative centrate pe formarea și dezvoltarea de competențe.
- Abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea de activități diversificate care să aibă în vedere particularitățile de instruire la vârsta adultă.
- Alegerea metodelor, mijloacelor de învățământ și a instrumentelor de evaluare relaționate la conținuturile parcurse pentru a realiza eficient predarea-învățarea-evaluarea.

Pentru orele destinate laboratorului tehnologic, integrate în acest modul, se propun teme ca:

- Utilizarea de soft-uri educaționale care evidențiază dezvoltarea embrionului uman
- Modelarea structurii dublu catenare a ADN-ului
- Completarea unor fișe de lucru relaționate la conținuturi
- Întocmirea și prezentarea de referate cu tematică prestabilită

Pentru orele de laborator tehnologic pot fi elaborate și alte teme de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

Modulul 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ are o *structură omogenă și flexibilă*, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Asigurarea unei bune corelări a *rezultatelor învățării* cu nevoia de competențe de pe piața muncii este asigurată de corelarea standardele de pregătire profesională cu competențele cerute de piața muncii, competențe descrise prin standarde ocupaționale. Aceste rezultate ale învățării/ competențe, numite **Competențe-cheie**, asigură pregătirea absolvenților pentru orice loc de muncă, pe baza unor capacități de ordin tehnic, social și personal, care sunt apreciate și cerute de către angajatori, la nivel internațional.

Competențele cheie integrate în **Modulul 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență în multilingvism*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ** sunt din categoria (a):

- **cunoștințe cuprinzătoare despre științele ce stau la baza asistenței medicale generale**, inclusiv o înțelegere suficientă a structurii organismului, funcțiilor fiziologice și comportamentului persoanelor sănătoase și bolnave, precum și a relațiilor dintre starea de sănătate și mediul fizic și social al ființei umane;

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 2 - EMBRIOLOGIE ȘI GENETICĂ** sunt din categoria: (g)

Exemple de metode de învățare care pot fi utilizate în activitatea didactică. Se recomandă ca, alegerea metodelor adecvate acestui modul să se relaționeze la formarea competențelor vizate prin standardul de pregătire profesională. Considerăm potrivite metode ca: *explicația, descrierea, prelegerea, conversația, dezbaterea, problematizarea, observația, experimental, demonstrația, modelarea, proiectul*. Metodele pentru dezvoltarea gândirii critice reprezintă de asemenea o modalitate prin care poate fi realizat demersul didactic adaptat acestui modul. Gândirea critică este un concept care presupune formularea de întrebări, cercetarea faptelor, avansarea de ipoteze. Gândirea critică este un proces complex de integrare a ideilor și resurselor și de reîncadrare a conceptelor și informațiilor. În acest sens, alte metode care pot fi alese pentru parcurgerea conținuturilor acestui modul sunt: *Știu /vreau să știu /am învățat. Metode de învățare prin cooperare - Predarea reciprocă, Mozaic(Jigsaw). Diagrama Venn.*

De menționat este faptul că metodele pentru dezvoltarea gândirii critice se integrează într-un cadru specific de predare – învățare cu următoarele etape:

Evocarea – presupune solicitarea adresată elevilor de a a-și aminti ce știu sau cred că știu despre un anumit subiect/temă.

Realizarea sensului – este etapa în care elevii vin în contact cu noile conținuturi predate. Acest moment se poate materializa în lectura unui text științific, vizionarea unui film, audierea unei prelegeri sau efectuarea unui experiment.

Reflecția - este etapa în care elevii își consolidează cunoștințele și își restructurează activ schemele cognitive pentru a include noi concepte.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

- **Exemplu de metodă de învățare:**

Exemplificare metoda DIAGRAMA VENN

Rezultatele învățării

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
2.1.5. Caracterizarea structurii și rolului acizilor nucleici.	2.2.5 <i>Prehucrarea datelor științifice din diverse surse de documentare privind caracteristicile structurale ale acizilor nucleici și rolul lor în dezvoltarea ființei umane</i>	2.3.5 Asumarea responsabilității privind însușirea cunoștințelor referitoare la alcătuirea și rolul acizilor nucleici

Activitate:

- **Caracterizarea structurii și rolului acizilor nucleici.**

Obiective:

- Descrierea elementelor structurale ale acizilor nucleici
- Realizarea unei comparații între alcătuirea și rolul acizilor nucleici
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare

Mod de organizare a activității :

- În perechi
- În grupe de câte patru

Resurse materiale:

- Text științific elaborat de către profesor/selectat din suporturile de curs ale modului
- Fișe de lucru

Timp alocat/managementul timpului:

- Metoda presupune un timp de realizare de cel puțin 60 de minute.
- Timpul alocat fiecărei secvențe din lecție rămâne la latitudinea profesorului și poate avea ca repere specificul clasei, complexitatea textului ales și alegerea metodei de evaluare.

Metoda utilizată: Diagrama Venn

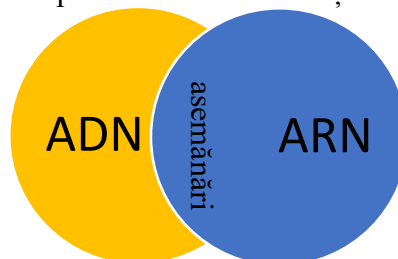
- Diagrama Venn este folosită pentru a arăta asemănările și diferențele dintre două idei sau concepte. Profesorul poate da suportul teoretic al lecției sau poate utiliza metoda pentru o lecție de fixare a cunoștințelor.

Etapele metodei:

1. Profesorul anunță subiectul despre care se va discuta *Acizii nucleici - ADN și ARN - asemănări și deosebiri*.

Elevii conturează **Diagrama Venn** care este formată din două cercuri mari care se suprapun parțial.

2. Profesorul poate cere elevilor să construiască o asemenea diagramă completând grupați în perechi, doar cercul care se referă la unul dintre acizii nucleici. Apoi elevii se pot grupa câte patru pentru a compara enunțurile din cercuri, completând împreună zona de intersecție cu elementele comune.

3. Profesorul poate iniția ulterior o dezbatere pentru evidențierea elementelor de asemănare și deosebire între acizii nucleici.

Elevii vor întocmi sub îndrumarea profesorului sinteze informative privind alcătuirea și rolul acizilor nucleici.

- **Sugestii privind evaluarea**

Evaluarea presupune analiza finală a demersului de proiectare didactică, prin care cadrul didactic va măsura eficiența procesului instructiv-educativ. Acest proces urmărește să măsoare gradul în care elevii au reușit să achiziționeze rezultatele învățării (conținuturi, abilități, atitudini) propuse.

Procesul de evaluare presupune astfel, stabilirea de obiective, alegerea strategiilor de evaluare (etapa evaluării, conținuturile vizate, grupul țintă), metodele și tehnicile de evaluare utilizate precum și nivelul minim al performanțelor așteptate.

Evaluarea rezultatelor învățării poate fi realizată:

- a) La începutul modulului – *evaluare inițială* care se poate realiza utilizând instrumente de evaluare scrisă. Acest moment al evaluării reflectă nivelul de pregătire al elevilor și vine în sprijinul profesorului pentru proiectarea activității didactice ulterioare. Pentru această etapă se pot utiliza metode ca brainstorming, teste grilă.
- b) În timpul parcurgerii modulului prin *forme de verificare continuă* ale rezultatelor învățării. Pe parcursul învățării profesorul stabilește un grafic al evaluării pentru a evita suprapunerile și aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp. Fișele de observație, testele grilă utilizând itemi cu alegere simplă sau multiplă, eseul structurat, propozițiile lacunare, desenele lacunare sunt câteva instrumente de evaluare la care profesorul poate apela în evaluarea continuă.
- c) Evaluarea *finală* care presupune realizarea de către elevi a unei/unor lucrări de sinteză sau cu caracter aplicativ, care oferă informații asupra îndeplinirii criteriilor de atingere a rezultatelor învățării. Proiectul, portofoliul, studiul de caz, testele de verificare a cunoștințelor pe unități de învățare sunt variante posibil de utilizat.

Activitățile desfășurate în cadrul laboratorului tehnologic pot face obiectul realizării de către elevi a unui proiect. Proiectul îmbină astfel cunoștințele teoretice cu cele practice. Elevii își pot alege temele pe care le vor realiza prin studiu, investigații sau activități practice. Evaluarea poate avea în vedere cunoștințele dobândite, inițiativa, responsabilitatea, originalitatea elevilor în elaborarea proiectului.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
2.1.5. Caracterizarea structurii și rolului acizilor nucleici.	2.2.5 Prelucrarea datelor științifice din diverse surse de documentare privind caracteristicile structurale ale acizilor nucleici și rolul lor în dezvoltarea ființei umane	2.3.5 Asumarea responsabilității privind însușirea cunoștințelor referitoare la alcătuirea și rolul acizilor nucleici

Activitate:

- **Caracterizarea structurii și rolului acizilor nucleici.**

Prelucrarea datelor științifice din diverse surse de documentare privind caracteristicile structurale ale acizilor nucleici și rolul lor în dezvoltarea ființei umane

Obiective:

- Descrierea elementelor structurale ale acizilor nucleici
- Realizarea unei comparații între alcătuirea și rolul acizilor nucleici
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare

• **Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora**

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	20%	1.1. Identificarea surselor de informare și documentare referitoare la structura acizilor nucleici	30%	6
			1.2. Selectarea informațiilor relevante pentru înțelegerea rolului și structurii ADN și ARN	40%	8
			1.3. Alegerea metodelor de comunicare adecvate	30%	6
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	2.1. Descrierea componentelor și înțelegerea caracteristicilor structurii ADN	30%	12
			2.2. Descrierea componentelor și înțelegerea caracteristicilor structurii ARN	30%	12
			2.3. Identificarea asemănărilor și deosebirilor structurale și funcționale dintre acizii nucleici	40%	16
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	40%	3.1. Utilizarea corectă a unui limbaj științific specific cunoștințelor consolidate	30%	12
			3.2. Argumentarea științifică a conceptelor referitoare la acizii nucleici	40%	16
			3.3. Folosirea termenilor de specialitate în comunicare pentru întocmirea unor sinteze informative privind alcătuirea și rolul acizilor nucleici	30%	12
			Total	100%	40
Total		100%			100

• **Sugestii bibliografice**

- Hristodor B. Mihaela, Marcean Crin, **Nursing: embriologie și genetică**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2023
- Olaru Livia-Irina, **Embriologie și elemente de genetică umană**, Editura Pro Universitaria, București, 2021
- Sadler Thomas W., Langman – **Embriologie Medicală**, Ediția a 14-a, Editura Medicală Callisto, București, 2019
- Stockley Corinne, **Dicționar de biologie ilustrat**, Editura Didactica Publishing House, București, 2017
- Puiu Maria, **Genetica pentru Asistență Medicală Generală**, Editura Victor Babeș, Timișoara, 2014.
- Covic Mircea, **Genetica Medicală**, Editura Polirom, Iași, 2011.
- Murariu Isabella Cristina, **Elemente de Embriologie pentru Cadrele Medii**, Editura Pim, Iași, 2011.
- Pânișoară Ion-Ovidiu, **Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică**, Editura Polirom, Iași, 2022
- ****<https://digitaledu.ro/%20platforme-educationale/>

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

MODULUL 3

ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI

• Notă introductivă

Modulul 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI se studiază în **anul I** pe parcursul a două semestre și are prevăzute **140 de ore** din care **112 ore de teorie** și **28 ore de laborator tehnologic**.

• Structură modul

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
3.1.1.	3.2.1.	3.3.1. 3.3.2.	Părți componente ale corpului uman, axe și planuri anatomice • Repere topografice și dimensiuni ale corpului uman • Planuri de referință ale corpului uman • Repere privind poziționarea organelor corpului • Aplicații privind poziționarea organelor în corpul uman
3.1.2.	3.2.2.	3.3.3.	Niveluri de organizare anatomică și fiziologică a organismului „ca un tot unitar” • Celula alcătuire (membrană, citoplasmă, nucleu, organite celulare) • Funcțiile celulei • Diviziunea celulară: mitoză, meioză • Țesuturi: epitelial, conjunctiv, muscular, nervos • Modificări celulare și tisulare - exemple • Sisteme, aparate – schemă de alcătuire
3.1.3.	3.2.3.	3.3.4.	Funcțiile de bază ale organismului uman • Relație, nutriție, reproducere și suportul anatomo-funcțional al acestora • Homeostazia mediului intern
3.1.4.	3.2.4.	3.3.5.	Anatomia și fiziologia sistemelor Sistemul osos 1. Sistemul osos- generalități 2. Procesul de osteogeneză 3. Alcătuirea scheletului uman 4. Articulații – clasificare, descriere, luxații, entorse 5. Deformări ale coloanei vertebrale

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Sistemul muscular 1. Structura și compoziția mușchilor 2. Grupe de mușchi 3. Fiziologia mușchilor: proprietăți mușchi, activitatea electrică a mușchilor, efecte mecanice și termice ale contracției musculare 4. Țesutul muscular neted Sistemul nervos 1. Neuronul, celule gliale 2. Fiziologia neuronului, fiziologia sinapsei 3. Măduva spinării: anatomie, funcțiile măduvei spinării 4. Nervii spinali, nervii cranieni 5. Trunchiul cerebral - anatomie și fiziologie 6. Diencefalul - anatomie și fiziologie 7. Cerebelul - anatomie și fiziologie 8. Emisferele cerebrale – anatomie; funcții superioare ale creierului 9. Sistem nervos vegetativ simpatic și parasimpatic 10. Ventriculii cerebrali, meningele, lichidul cefalorahidian 11. Modificări de funcționare ale sistemului nervos – exemple
3.1.5.	3.2.5.	3.3.6.	Anatomia și fiziologia analizatorilor 1. Olfactiv, gustativ: caracterizare segmente 2. Cutanat – pielea: structura, anexe, funcții, receptori cutanați 3. Vizual - structura ochiului, fiziologia vederii 4. Acustico-vestibular - structura urechii, fiziologia auzului, echilibrului 5. Kinestezic - componente, fiziologie 6. Principalele modificări fiziologice ale analizatorilor
3.1.6.	3.2.6.	3.3.7. 3.3.8.	Aparatul cardiovascular 1. Inima: anatomie, proprietățile miocardului, activitatea mecanică și electrică a inimii 2. Sistemul vascular - anatomie, circulația sistemică și pulmonară 3. Sângele: componente, grupe de sânge, hemostaza și coagularea sângelui, transfuzii 4. Reglarea activității cardiovasculare 5. Sistemul limfatic, limfa 6. Modificări fiziologice ale aparatului cardiovascular - exemple. Aparatul respirator 1. Căile respiratorii, plămânii: anatomie 2. Fiziologia respirației - mecanica respirației, schimburile gazoase, reglarea respirației 3. Modificări fiziologice - exemple Aparatul digestiv 1. Tubul digestiv: anatomie 2. Glandele anexe ale tubului digestiv - anatomie și fiziologie 3. Digestia bucală, gastrică, intestinală 4. Absorbția intestinală 5. Funcțiile intestinului gros 6. Mecanisme de reglare a proceselor digestive 7. Modificări fiziologice - exemple

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Aparatul urinar 1. Căile urinare - anatomie și rol 2. Rinichii - anatomie, fiziologie 3. Modificări fiziologice - exemple Aparatul reproducător 1. Aparatul genital feminin - anatomie, fiziologie 2. Aparatul genital masculin - anatomie, fiziologie 3. Modificări fiziologice – exemple
3.1.7.	3.2.7.	3.3.9.	Anatomia și fiziologia glandelor endocrine 1. Hipofiza 2. Tiroida 3. Glande paratiroide, suprarenale, timus, epifiză 4. Glande mixte - pancreas, glande sexuale - hormoni specifici 5. Hiperfuncția și hipofuncția glandelor endocrine
3.1.8.	3.2.8.	3.3.10.	Metabolismul 1. Definiție, categorii de metabolism 2. Metabolism intermediar - protidic, lipidic, glucidic 3. Metabolism energetic 4. Metabolismul unor substanțe minerale 5. Termoreglarea 6. Rația alimentară; Carențe alimentare
3.1.9.	3.2.9. 3.2.10.	3.3.11.	Adaptarea organismului la factorii de mediu 1. Factori perturbatori (interni și externi) ai echilibrului organismului uman 2. Sistemul imunitar - formațiuni, structuri, organe 3. Mijloace specifice și nespecifice de apărare ale organismului

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării** (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare: conexiune internet, computer / laptop, videoproiector, imprimantă, copiator
- Soft-uri educaționale, filme didactice
- Machete, mulaje, microscop, preparate microscopice
- Tablă, flipchart, coli, cretă etc.
- Portofolii științifice. Fișe de lucru.
- Suporturi de curs. Auxiliare curriculare

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI vor fi abordate într-o manieră integrată, diferențiată în deplină corelație cu particularitățile clasei de elevi, cu nivelul de cunoștințe acumulate până la parcurgerea modului.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI și se relaționează la conținuturile predate și la strategiile didactice abordate. Strategiile didactice sunt o combinație de metode, procedee, mijloace didactice de organizare a procesului de învățământ. Pregătirea elevilor în laboratorul de anatomie, săli de demonstrație, laboratoare multifuncționale, reprezintă un element determinant în atingerea rezultatelor

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

învățării. Semnificativ este faptul că, procesul de învățare în cazul adulților înseamnă implicare individuală și motivare, ceea ce poate influența abordarea particularizată a demersului pedagogic. În acest context pentru parcurgerea conținuturilor acestui modul se recomandă:

- Alegerea metodelor activ - participative centrate pe formarea și dezvoltarea de competențe.
- Alternanța metodelor de comunicare orală expositive și interactive (ex: **explicația, prelegerea, conversația, discuția colectivă, problematizarea**) cu metodele de explorare directe și indirecte (ex: **observația, experimentul, studiul de caz, demonstrația grafică, modelarea**) și cu metode de acțiune (**exerciții, lucrări practice, elaborare de proiecte**), cu scopul transmiterii și dobândirii de noi cunoștințe/abilități/ atitudini.
- Alegerea mijloacelor de învățământ adaptate la metodele selectate, la conținuturile parcurse și la particularitățile clasei de elevi, pentru eficiența demersului didactic.
- Crearea unui echilibru între metodele tradiționale (**probe orale, scrise**) și cele complementare de evaluare (**referatul, proiectul, portofoliul**) cu scopul realizării unei corelații optime între predare-învățare-evaluare.

Pentru orele destinate laboratorului tehnologic, integrate în acest modul, se propun teme ca:

- Observații macroscopice și microscopice (celule, țesuturi, sisteme, aparate)
- Evidențierea reflexelor simple
- Determinarea grupelor de sânge
- Evidențierea sensibilității tactile, termice, dureroase, a amprentelor, determinarea câmpului vizual.
- Completarea unor fișe de lucru relaționate la conținuturi
- Întocmirea și prezentarea de referate cu tematică prestabilită
- Aplicații de utilizare a nomenclurii anatomice
- Exerciții de identificare a părților componente ale corpului uman
- Exerciții de grupare a diferitelor structuri (celule, țesuturi, sisteme, aparate) în funcție de criterii date
- Realizarea de scheme: răspunsul imun al organismului, interrelațiile metabolice, circulația arterială, venoasă, limfatică, feed-back-ul endocrin.

Pentru orele de laborator tehnologic pot fi elaborate și alte teme de către profesor în concordanță cu conținutul modulului și competențele vizate.

Modulul 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Asigurarea unei bune corelări a **rezultatelor învățării** cu nevoia de competențe de pe piața muncii este asigurată de corelarea standardelor de pregătire profesională cu competențele cerute de piața muncii, competențe descrise prin standarde ocupaționale. Aceste rezultate ale învățării/ competențe, numite **Competențe-cheie**, asigură pregătirea absolvenților pentru orice loc de muncă, pe baza unor capacități de ordin tehnic, social și personal, care sunt apreciate și cerute de către angajatori, la nivel internațional.

Competențele cheie integrate în Modulul 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în Modulul 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI sunt din categoria:
(a)

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în Modulul 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI sunt din categoria: (c)

Profesorul trebuie să promoveze experiențe de învățare prin conținuturi și activități, cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Metodele didactice pentru dezvoltarea gândirii critice reprezintă de asemenea o alternativă de succes în demersul didactic adaptat acestui modul. Argumentele ce vin în sprijinul afirmației de mai sus sunt:

- *Gândirea critică este un concept care presupune formularea de întrebări, cercetarea faptelor, avansarea de ipoteze.*
- *A gândi critic presupune a observa, a reflecta, a compara, a identifica, a asocia, a anticipa situații și evenimente.*
- *A promova și utiliza metode de dezvoltare a gândirii critice presupune de asemenea, a lua idei, a le examina implicațiile, a construi sisteme de argumente care să le sprijine și să le dea consistență.*

În acest sens, alte metode didactice recomandate pentru parcurgerea conținuturilor **Modulului 3 - ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA OMULUI** sunt: *Prelegerea intensificată, Știu/vreau să știu/am învățat, SINELG, Ghidul de anticipație și metode de învățare prin cooperare - Predarea reciprocă, Mozaic-Jigsaw.*

De menționat este faptul că metodele pentru dezvoltarea gândirii critice se integrează într-un cadru specific de predare – învățare cu următoarele etape:

- **Evocarea** – presupune solicitarea adresată elevilor de a a-și aminti ce știu sau cred că știu despre un anumit subiect/temă. Este momentul în care elevii conștientizează ceea ce știu despre un subiect și se angajează în actul învățării.
- **Realizarea sensului** – este etapa în care elevii vin în contact cu noile conținuturi predate. Acest moment se poate materializa în lectura unui text științific, vizionarea unui film, audierea unei prelegeri sau efectuarea unui experiment. Etapa presupune implicarea elevilor și menținerea interesului acestora în activitățile de învățare.
- **Reflecția** - este etapa în care elevii își consolidează cunoștințele și își restructurează activ schemele cognitive pentru a include noi concepte.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

Exemplificare metoda SINELG

Rezultatele învățării

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
3.1.2. Descrierea nivelurilor de organizare anatomică și fiziologică ale corpului uman.	3.2.2. Identificarea diferitelor niveluri de organizare anatomică și fiziologică ale corpului uman (celule, țesuturi, organe, sisteme și aparate).	3.3.3. Argumentarea logică a conceptului de funcționare a organismului uman ca «un tot unitar»

Activitate:

- Descrierea nivelurilor de organizare anatomică și fiziologică ale corpului uman.
- Celula - unitate structurală și funcțională a organismului uman.

Obiective operaționale:

- Identificarea părților componente ale celulei
- Descrierea elementelor structurale ale celulei umane
- Reprezentarea grafică a unei celule umane

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Explicarea rolului funcțional al celulei umane ca unitate de bază în alcătuirea organismului uman
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare

Mod de organizare a activității:

- În perechi
- Individual

Resurse materiale:

- Text științific elaborat de către profesor/selecat din suporturile de curs ale modulului
- Fișe de lucru

Timp alocat/managementul timpului:

Metoda presupune un timp de realizare de cel puțin 90 de minute; considerăm posibilă organizarea unei lecții în această manieră având în vedere numărul de ore de teorie alocat modulului. Timpul alocat fiecărei secvențe din lecție rămâne la latitudinea profesorului și poate avea ca repere specificul clasei, complexitatea textului ales și alegerea metodei de evaluare.

Metoda utilizată SINELG – Sistem Interactiv de Notare, pentru Eficientizarea Lecturii și Gândirii

Metoda asigură o învățare bazată pe implicarea cognitivă activă a elevilor în lecturarea unui text și în înțelegerea conținutului acestuia. Este o metodă de lectură activă care presupune marcarea textului după un cod specific. Simbolurile utilizate sunt prezentate în continuare.

Etapele metodei:

1. Profesorul anunță subiectul despre care se va discuta - *Celula ca unitate structurală și funcțională a organismului uman*.

- Elevii sunt îndrumați de către profesor să noteze tot ce știu /sau cred că știu despre celula umană (elevii pot fi grupați în perechi).
- Elevii vor expune apoi ideile notate; profesorul le notează pe tablă în ordinea în care sunt oferite. Apoi profesorul poate cere clasei să realizeze împreună ordonarea acestora pe categorii de informații (ex.: informații care țin de *anatomia* celulei sau de *funcționarea* ei).
- Nu este nevoie să utilizeze simbolurile pentru fiecare rând din text sau pentru fiecare idee ci să le folosească astfel încât să fie relevante pentru informațiile prezentate în general.

2. Profesorul distribuie elevilor textul elaborat pentru această temă și explică sistemul SINELG.

Se cere elevilor să citească cu atenție textul și să facă pe marginea lui următoarele însemnări:

- Bifă (✓) dacă ideile confirmă ceea ce ei știu/informații
- Un minus (-) pentru pasajul care contrazice ceea ce credeau că știu/ informații care infirmă predicțiile
- Un plus (+) pentru un pasaj care conține informații interesante sau informații noi
- Un semn al întrebării (?) pentru un pasaj pe care nu îl înțeleg sau despre care ar dori să afle mai mult/informații care necesită clarificări ulterioare.

Se va acorda clasei un timp pentru a lectura textul și pentru a realiza însemnările cerute. Când elevii au terminat de citit textul se recomandă un moment de reflecție asupra acestuia. Elevii pot să revină astfel la lista realizată inițial pentru a analiza ce informații se confirmă, ce informații sunt infirmate, care sunt informațiile noi sau care sunt ideile confuze despre care elevii pot solicita lămuriri sau despre care ar dori să știe mai mult.

Completarea tabelului SINELG. Când au terminat de citit textul, profesorul cere fiecărui elev să construiască un tabel SINELG după modelul de mai jos

✓	-	+	?

După completarea tabelului individual, elevii pot comunica între ei în perechi pentru a-și definitiva însemnările.

3. Profesorul revine la informațiile scrise pe tablă analizând împreună cu elevii ce informații au fost corecte, ce informații sunt noi, care sunt informațiile neînțelese sau despre care elevii ar dori să știe mai mult. Profesorul poate selecta astfel întrebări sau teme referitoare la subiectul lecției și poate indica surse pe care elevii le pot accesa spre a afla răspunsurile căutate.

Prin utilizarea acestui sistem elevii își monitorizează propria înțelegere și se implică în integrarea noilor informații în schemele lor de gândire. Momentul de reflecție asupra textului citit este foarte important și se așteaptă astfel, ca elevii să exprime în limbaj științific noile informații. Etapa de reflecție are drept scop și schimbul de idei între elevi precum și dezvoltarea capacității de exprimare. În cazul temei propuse consolidarea cunoștințelor se poate realiza prin alegerea unei fișe de lucru care să cuprindă elementele structurale ale celulei umane. Elevii vor trebui să le recunoască și să indice rolul acestora.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea presupune analiza finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența procesului instructiv-educativ, adică măsura în care elevii au reușit să achiziționeze rezultatele învățării (conținuturi, abilități, atitudini) propuse.

În literatura de specialitate sunt menționate funcțiile procesului de evaluare, cum ar fi funcția diagnostică, prognostică, motivațională, de certificare a nivelului de cunoștințe ale elevilor, prin care profesorul realizează verificări riguroase cu privire la îndeplinirea obiectivelor precum și la evaluarea progreselor înregistrate de către elevi.

Procesul de evaluare presupune astfel stabilirea de obiective, alegerea strategiilor de evaluare (etapa evaluării, conținuturile vizate, grupul țintă) metodele și tehnicile de evaluare utilizate precum și nivelul minim al performanțelor așteptate.

Evaluarea rezultatelor învățării poate fi realizată:

- La începutul modului – *evaluare inițială* care se poate realiza utilizând instrumente de evaluare scrisă. Acest moment al evaluării reflectă nivelul de pregătire al elevilor și vine în sprijinul profesorului pentru proiectarea activității didactice ulterioare. Pentru această etapă se pot utiliza metode ca brainstorming, teste grilă.
- În timpul parcurgerii modului prin *forme de verificare continuă* ale rezultatelor învățării. Pe parcursul învățării profesorul stabilește un grafic al evaluării pentru a evita suprapunerile și aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp. Fișele de observație, testele grilă cu itemi cu alegere simplă sau multiplă, eseul structurat, propozițiile lacunare, desenele lacunare sunt câteva instrumente de evaluare la care profesorul poate apela în evaluarea continuă.
- Evaluarea *finală* care presupune realizarea de către elevi a unei/unor lucrări de sinteză sau cu caracter aplicativ, care oferă informații asupra îndeplinirii criteriilor de atingere a rezultatelor învățării. Proiectul, portofoliul, studiul de caz, testele de verificare a cunoștințelor pe unități de învățare sunt variante posibil de utilizat.

Activitățile desfășurate în cadrul laboratorului tehnologic pot face obiectul realizării de către elevi a unui portofoliu de evaluare. Portofoliul poate fi constituit din materiale stabilite de comun acord cu elevii iar criteriile de apreciere pot avea în vedere modul de prezentare, calitatea, adecvarea la tema propusă și rezultatul lucrărilor practice.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
3.1.2. Descrierea nivelurilor de organizare anatomică și fiziologică ale corpului uman.	3.2.2. Identificarea diferitelor niveluri de organizare anatomică și fiziologică ale corpului uman (celule, țesuturi, organe, sisteme și aparate).	3.3.3. Argumentarea logică a conceptului de funcționare a organismului uman ca «un tot unitar»

Activitate:

- Identificarea diferitelor niveluri de organizare anatomică și fiziologică ale corpului uman (celule, țesuturi, organe, sisteme și aparate).**

- **Celula - unitate structurală și funcțională a organismului uman.**

Obiective:

- Identificarea părților componente ale celulei
- Descrierea elementelor structurale ale celulei umane
- Reprezentarea grafică a unei celule umane
- Explicarea rolului funcțional al celulei umane ca unitate de bază în alcătuirea organismului uman
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatori de realizare și ponderea acestora			Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	20%	1.1 Identificarea surselor de informare și documentare referitoare la elementele structurale ale celulei.	30%	6
			1.2 Selectarea si utilizarea informațiilor relevante pentru identificarea și descrierea părților componente ale celulei umane	40%	8 p
			1.3 Alegerea metodelor de comunicare adecvate.	30%	6
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	2.1 Înțelegerea noțiunilor referitoare la componentele celulare.	30%	12
			2.2. Recunoașterea principalelor organite celulare comune.	30%	12
			2.3 Evidențierea rolului componentelor celulare: membrană, citoplasmă, organite celulare.	30%	12
			2.4 Evidențierea funcțiilor celulei în ansamblu .	10%	4
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	40%	3.1 Înțelegerea și utilizarea corectă a unui limbaj științific specific cunoștințelor transmise.	30%	12
			3.2 Argumentarea științifică a conceptelor referitoare la corelația dintre structura și funcțiile celulei.	30%	12
			3.3 Explicarea rolului funcțional al celulei umane ca unitate de bază în alcătuirea organismului uman	40%	16
			Total	100%	40
Total		100%	100		

Sugestii bibliografice

1. Guyton C. Arthur, Hall E. John, **Tratat de fiziologie a omului**, Editura Medicală Callisto, București, 2023
2. *** **Atlas de anatomie a omului**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2022
3. Alexandru Mihaela, Marcean Crin, Mihăilescu Vladimir–Manta, **Anatomie și fiziologie umană pentru școli postliceale sanitare**, Editura Medicală, București, 2022
4. *** **Călătorie în corpul uman**, traducere de Teodora Terciu, Editura Arthur, București, 2021
5. *** **Atlas de fiziologie umană**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020
6. Niculescu T. Cezar, Cărmăciuc Radu, **Anatomia și fiziologia omului, Compendiu**, Editura Corint, București, 2014
7. Cucoș Constantin, **Teoria și metodologia evaluării**, Editura Polirom, Iași, 2008
8. Cerghit Ioan, **Metode de învățământ**, Editura Polirom, Iași, 2006

MODULUL 4
MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE

• **Notă introductivă**

Modulul 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **42 de ore** din care **28 ore de teorie** și **14 ore de laborator tehnologic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
4.1.1.	4.2.1.	4.3.1.	Virusologia - generalități Caracterele generale ale virusurilor Morfologia și structura virusurilor Compoziția chimică a virusurilor Bacteriologie – generalități Morfologia și fiziologia bacteriilor. Patogenitatea bacteriilor Micologie – generalități Noțiuni generale de parazitologie Protozoologie – generalități Helmintologie – generalități
4.1.2.	4.2.2.	4.3.2.	Clasificarea virusurilor. • Virusurile poliomielitei • Virusurile gripale • Virusurile hepatice • Sindromul de imunodeficiență acută dobândită Clasificarea bacteriilor • COCI GRAM-POZITIVI: Cocii patogeni (stafilococul, streptococul, pneumococul, • COCI GRAM-NEGATIVI: meningococul, gonococul. Bacilii patogeni gram-negativi (bacilul coli, genul Salmonella, bacilul dizenteric, vibriionul holerice, bacilul difteric, bacilul Koch, bacilul leproso, bacilul cărbunos, bacilul tetanic, bacilul botulinic, gangrena gazoasă) Toxiinfecțiile alimentare – agenți patogeni implicați (salmonelle,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Shigella, bacilul coli, proteus, stafilococi, streptococi, germeni aerobi și anaerobi formatori de spori), epidemiologie. SPIROCHETE: Reprezentanți: • Treponema pallidum • Leptospirele • Genul Borrelia Patologie PROTOZOARE: Reprezentanți • Clasa Rhizopode: Amibe, Dizenteria amibiana • Clasa Flagelate: Trichomonidae • Clasa Sporozoare: Plasmodium, Toxoplasma • Clasa Ciliate Patologie HELMINTOLOGIE: Reprezentanți: • Plathelminți: Clasa Trematoda, Clasa Cestoda: • Fam. Taeniidae, • Fam. Diphyllbothridae • Fam. Hymenolepidae Nemathelminți: Clasa Nematode: • Fam. Trichinellidae • Fam. Ascarididae • Fam. Oxyuridae • Fam. Ankylostomidae Patologie
4.1.3.	4.2.3. 4.2.4.	4.3.3.	Recoltarea probelor biologice și patologice: - sânge, urină, materii fecale, lichid cefalorahidian (LCR), exsudat faringian, puroi, conținut gastric, spută etc. Metode de laborator pentru stabilirea diagnosticului etiologic al bolilor infecțioase: • directe: examen direct microscopic prin colorații specifice, depistarea antigenelor microbiene, izolarea în cultură pură a germenului și realizarea antibiogramei • indirecte: diagnostic serologic (depistarea și dozarea anticorpilor); intradermoreacțiile (IDR)
4.1.4.	4.2.5. 4.2.6.	4.3.4. 4.3.5.	Căile de transmitere a organismelor patogene (directe și indirecte) Metodele de distrugere a organismelor patogene, dezinsecția, sterilizarea, dezinsecția, deratizarea. Medicația profilactică și curativă împotriva organismelor patogene – antibioticoterapia, chimioterapie, vaccinoterapie, fitoterapie, apiterapie
4.1.5.	4.2.7.	4.3.6.	Apărarea organismului (mijloacele de apărare nespecifice și specifice)

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării** (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare: computer/laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, copiator
- Tablă, flipchart, coli, cretă etc.
- Aparatura specifică laboratorului de microbiologie: microscop, sticlărie de laborator, pipete, lame și lamele, frotiuri, recipiente pentru recoltarea probelor patologice.
- Portofolii.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*. Obiectivul modului este de a oferi elevilor din anul I, suportul informațional și logistic necesar pentru a înțelege noțiunile generale privind morfologia și biologia agenților infecțioși (bacterieni, virali, parazitari și fungici) ca și aspectele referitoare la relația microorganism-macroorganism: factori de patogenitate, patogenie, aspecte clinice, răspunsul antiinfecțios nespecific și specific; noțiuni de profilaxie nespecifică și specifică (activă și pasivă).

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Temele pentru orele de laborator tehnologic vor fi elaborate de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

Modulul 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Inițierea și derularea unei activități de cercetare științifică sau/și formativă în domeniul sau de competențe.*
- *Dobândirea unor noțiuni de microbiologie, virusologie, parazitologie și imunologie necesare pentru formarea cadrului medical.*
- *Cunoașterea unor microorganisme (bacterii, virusuri, fungi, paraziți) implicate în patologia infecțioasă generală.*

Este vorba despre:

- *Morfologia și metabolismul microorganismelor;*
- *Acțiunea patogenă și condiționat patogenă;*
- *Mijloacele de apărare specifică și nespecifică ale organismului;*
- *Eficiența și modul de acțiune a agenților antimicrobieni fizici, chimici și biologici;*
- *Acțiunea chimioterapicelor asupra agenților infecțioși;*
- *Imunoprofilaxia activă și pasivă a bolilor infecțioase;*
- *Morfologia și biologia principalilor agenți infecțioși (bacterieni, virali, parazitari și fungici) ca și aspectele referitoare la relația microorganism-macroorganism;*
- *Date referitoare la răspunsul antiinfecțios nespecific și specific;*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- *Noțiuni de profilaxie nespecifică și specifică (activă și pasivă).*

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora

Competențele cheie integrate în **Modulul 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 4 - MICROBIOLOGIE, VIRUSOLOGIE ȘI PARAZITOLOGIE** sunt din categoria: **(a)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw - Mozaicul, tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Metoda EXPERIMENTUL DIDACTIC este o metodă fundamentală în învățarea Microbiologiei, virusologiei și parazitologiei. Se caracterizează prin efectuarea de către elevi în mod independent, în

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

laborator, a unor activități de cunoaștere nemijlocită a realității prin efectuarea unor experimente. Experimentul de cercetare și descoperire accentuează latura formativă a învățământului, stimulează interesul pentru cercetare. De asemenea ajută la formarea deprinderilor practice-motrice contribuind la realizarea unui învățământ activ, euristic și creator.

Exemplificare metoda EXPERIMENTULUI DIDACTIC:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
4.1.2. Prezentarea principalelor tipuri de bacterii, virusuri, ciuperci și paraziți în interrelație cu organismul uman	4.2.2. Identificarea principalelor tipuri de bacterii, virusuri, ciuperci și paraziți și a interrelației cu organismul uman	4.3.2. Argumentarea corectă a relației dintre tipurile de bacterii, virusuri, ciuperci și paraziți și a interrelației cu organismul uman

Activitatea de învățare:

- **Virusurile gripale**

Obiective:

- Să identifice morfologia și biologia principalilor agenți infecțioși virali, ca și aspectele referitoare la relația microorganism-macroorganism
- Să cunoască acțiunea patogenă și condiționat patogenă
- Să cunoască mijloacele de apărare specifică și nespecifică ale organismului
- Să identifice eficiența și modul de acțiune a agenților antimicrobieni fizici, chimici și biologici

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Microscop, lame, lamele cu preparate fixe, cutii Petri, ansa bacteriologică, eprubete
- Videoproiector,
- Flipchart, coli, markere
- Fișe de lucru.

Durata: 45 min

Etape de lucru:

1. Profesorul organizează clasa în grupe de lucru
2. Distribuie fiecărei grupe materialele necesare și fișele de lucru
3. Explică sarcinile de lucru din fișe
4. Elevii observă la microscop preparatele și identifică morfologia și biologia principalilor agenți infecțioși virali
5. Stabilesc aspectele referitoare la relația microorganism-macroorganism
6. Determină acțiunea patogenă și condiționat patogenă a virusurilor
7. Analizează rezultatele printr-o dezbatere liberă și formulează concluziile finale.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modului* – evaluare inițială.

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. *În timpul parcurgerii modului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse** - probe orale, scrise, practice. Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. **Finală**

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare** finală: *Chestionare* - cu grile de evaluare/autoevaluare. *Proiectul* - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. *Studiul de caz* - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. *Portofoliul* - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării / competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
4.1.2. Prezentarea principalelor tipuri de bacterii, virusuri, ciuperci și paraziți în interrelație cu organismul uman	4.2.2. Identificarea principalelor tipuri de bacterii, virusuri, ciuperci și paraziți și a interrelației cu organismul uman	4.3.2. Argumentarea corectă a relației dintre tipurile de bacterii, virusuri, ciuperci și paraziți și a interrelației cu organismul uman

Activitatea de învățare:

- **Virusurile gripale**

Obiective:

- Să identifice morfologia și biologia principalilor agenți infecțioși virali, ca și aspectele referitoare la relația microorganism-macroorganism
- Să cunoască acțiunea patogenă și condiționat patogenă
- Să cunoască mijloacele de apărare specifică și nespecifică ale organismului
- Să identifice eficiența și modul de acțiune a agenților antimicrobieni fizici, chimici și biologici

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea	25%	Selectarea materialelor de lucru: fișe de lucru, lame cu preparate fixe, microscop.	30%	6

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

	sarcinii de lucru		Studierea în mod independent a etapelor de execuție a tehnicii.	70%	19
			Total	100%	25
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Respectarea etapelor de execuție	20%	10
			Identificarea morfologiei și biologiei principalilor agenți infecțioși virali.	40%	20
			Discutarea pe baza identificărilor realizate.	40%	20
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	35%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate pentru descrierea sarcinii realizate	10%	5
			Argumentarea și interpretarea corectă a rezultatelor obținute.	30%	10
			Prezentarea unei aprecieri globale asupra aspectelor referitoare la relația microorganism-macroorganism.	30%	10
			Argumentarea pertinentă a activităților realizate	30%	10
			Total	100%	35
	Total puncte	100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Popa Mircea Ioan, **Microbiologie Medicală**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2024.
2. Buiuc Dumitru, Neguț Marian, **Tratat de Microbiologie Medicală**, ediția a IV-a revizuită, Editura Medicală, București, 2023.
3. Cernescu C., **Virusologie Medicală**, ediția a VI-a revizuită, Editura Medicală, București, 2021.
4. Roșu Lucica, Slavu Carmen Luminița, Zlatian Ovidiu, **Parazitologie și micologie medicală - note de curs**, Editura Medicală Universitară, Craiova, 2008.
5. Roșu Lucica, **Microbiologie Medicală – Virusologie. Note de curs**, Editura Universitaria, Craiova, 2006.
6. Manolescu Mirela, Roșu Lucica, **Agenți parazitari și micotici implicați în patologia oro-faringiană**, Editura Sitech, Craiova, 2005.

MODULUL 5
BIOCHIMIE

• **Notă introductivă**

Modulul 5 – BIOCHIMIE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 5 – BIOCHIMIE se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **28 de ore** din care **14 ore de teorie** și **14 ore de laborator tehnologic**

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 5 - BIOCHIMIE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
5.1.1.	5.2.1.	5.3.1.	1. Componentele materiei vii – elementele fundamentale (C,H,O,N,P,S), substanțe organice (proteine, glucide, lipide) și anorganice (apă, cationi și anioni) 2. Structura și proprietățile materiei vii; legăturile dintre acestea
5.1.2.	5.2.2. 5.2.3.	5.3.2.	1. Metabolismul – definiție, caracterizare, anabolism, catabolism 2. Tipuri de metabolism (intermediar - glucidic, lipidic, proteic, hidroelectrolitic, energetic și bazal – substanțele energetice, mecanismele termogenezei / termolizei, mecanisme de reglare a temperaturii corpului); căi metabolice principale 3. Interrelațiile dintre diferitele tipuri de metabolism – căile metabolice comune, reglarea căilor metabolice, utilizarea specifică a resurselor metabolice, dereglările metabolice și efectele lor asupra organismului
5.1.3.	5.2.4. 5.2.5.	5.3.3.	1. Vitaminele – generalități, clasificare, rol; manifestările legate de lipsa lor din organism 2. Enzimele – biosinteză, biodegradare, rolul lor în funcționarea organismului 3. Hormonii – definiție, clasificare, rolul lor în organism, mod de acțiune; patologia succesivă hipo- sau hiper- secreției hormonale
5.1.4.	5.2.6.	5.3.4.	Noțiuni de homeostazie Cunoașterea valorilor de referință pentru testele de laborator: echilibrul hidroelectrolitic și acido-bazic, sânge, urină, lichid cefalorahidian (LCR) Biochimia sângelui – compoziție chimică, pH Biochimia digestiei – sucul gastric, pancreatic, intestinal, bila, materii fecale

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			Biochimia urinei – caractere generale fizice și chimice, compoziție chimică, sediment
5.1.5.	5.2.7. 5.2.8.	5.3.5. 5.3.6.	Metodele fizice utilizate în laborator: pH-metrie, spectrofotometrie, cromatografie, electroforeză Determinarea principalelor constante biologice: hemoleucograma, VSH, timp de sângerare, timp de coagulare, hematocrit, glicemie, uremie, colesterolemie, probe renale, hepatice, teste imunologice etc. Determinarea grupelor sangvine și a Rh-ului Exsudatul faringian Examenul sputei Examenul de urină Examenele microbiologice: hemocultură, urocultură, secreții purulente

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, softuri medicale
- Dosare, bibliografuri. Studii de caz, exemple de bune practici, filme didactice
- Documente specifice activității medicale, norme și normative legislative
- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 5 – BIOCHIMIE vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 5 – BIOCHIMIE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică

Temele pentru orele de laborator tehnologic vor fi elaborate de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

Modulul 5 – BIOCHIMIE are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;*
- *Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora

Competențele cheie integrate în **Modulul 5 – BIOCHIMIE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protecție a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 3 integrate în **Modulul 5 – BIOCHIMIE** sunt din categoria: (a)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw - Mozaicul, tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Metoda BRAINSTORMING. Brainstorming-ul (asaltul de idei) reprezintă formularea cât mai multor idei ca răspuns la o situație enunțată, după principiul cantitatea generează calitate. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare. O asemenea activitate presupune o serie de avantaje:

- *Participarea activă a tuturor elevilor*
- *Dezvoltarea capacității de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii privind alegerea soluției optime*
- *Exprimarea personalității*
- *Eliberarea de prejudecăți*

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Exersarea creativității și a atitudinii deschise la nivelul grupului
- Dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorizarea ideilor fiecăruia
- Realizarea unei ambianțe energizante și stimulative.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

**Exemplificare metoda creativă BRAINSTORMING:
Rezultatele învățării:**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
5.1.4. Cunoașterea constantelor biologice ale organismului	5.2.6. Interpretarea principalelor constante biologice	5.3.4. Manifestarea gândirii critice în interpretarea principalelor constante biologice

Activitatea de învățare:

- Interpretarea constantelor biologice ale organismului într-o manieră critică corectă

Obiective:

- Să cunoască constantele biologice ale organismului
- Să interpreteze principalele constante biologice
- Să manifestarea gândire critică în interpretarea principalelor constante biologice.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Foi de hârtie. Instrumente de scris.
- Buletine de analize medicale

Durata: 30 minute

Etape de lucru

Pregătire

- Alegerea temei și a sarcinii de lucru
- Solicitarea exprimării într-un mod cât mai rapid, în fraze scurte și concrete a tuturor ideilor, așa cum vin ele în minte legate de situația-problemă conturată. Se pot face asociații în legătură cu afirmațiile celorlalți, se pot prelua, completa sau transforma ideile din grup, dar nu se vor admite referiri critice.

Realizare

- Înregistrarea tuturor ideilor în scris (pe tablă, flipchart)
- Reluarea ideilor emise pe rând și gruparea lor pe categorii, simboluri, cuvinte cheie, imagini care reprezintă diferite criterii etc.
- Analiza critică, evaluarea, argumentarea, contraargumentarea ideilor emise anterior, la nivelul clasei sau al unor grupuri mai mici.
- Selectarea ideilor corecte sau a celor mai apropiate de rezultatul corect. În această etapă se discută liber și spontan.
- Afișarea ideilor rezultate în forme cât mai variate și originale: cuvinte, propoziții, colaje, imagini, desene etc.

Evaluare și feed-back

- Dezbateră cu toți participanții a modului de interpretare și reluarea secvențelor în care nu s-au obținut rezultatele așteptate. La dezbateră participă toți elevii.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului* – evaluare inițială.

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. *În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.*

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse - probe orale, scrise, practice.** Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. *Finală*

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare** finală: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
5.1.4. Cunoașterea constantelor biologice ale organismului	5.2.6. Interpretarea principalelor constante biologice	5.3.4. Manifestarea gândirii critice în interpretarea principalelor constante biologice

Activitatea de învățare:

- Interpretarea constantelor biologice ale organismului într-o manieră critică corectă

Obiective:

- Să cunoască constantele biologice ale organismului
- Să interpreteze principalele constante biologice
- Să manifestarea gândire critică în interpretarea principalelor constante biologice.

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea	30%	Selectarea informațiilor necesare realizării sarcinii de lucru	60%	18
			Alegerea instrumentelor de lucru: foi, instrumente de scris, documente specifice activității medicale	40%	12

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
	sarcinii de lucru		Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Identificarea corectă a constantelor biologice din buletinul de analize medicale	25%	10
			Citirea corectă a buletinului de analize medicale	25%	10
			Interpretarea critică corectă a constantelor biologice din buletinul de analize medicale	50%	20
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate	40%	12
			Argumentarea clinică a rezultatelor din buletinului de analize medicale.	60%	18
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Dobreanu Minodora, **Biochimie clinică – Implicații Practice**, ediția a III-a, Editura Medicală, București, 2024
2. Borundel C., **Medicină internă pentru cadre medii**, ediția a V-a, Editura All, București, 2021
3. Greabu Maria, Totan Alexandra, Mohora Maria, Dricu Anica, Pârvu Alina Elena, Foia Liliana, Marilena Motoc, **Ghid de biochimie medicală**, Editura Curtea Veche, București, 2014
4. Mihele Denisa, **Biochimie clinică**, ediția a II-a, Editura Medicală, București, 2010
5. Atanasiu Valeriu, Căplănuși Mircea Adrian, Mohora Maria, **Biochimie medicală - Lucrări practice**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2010
6. Mohora Maria, **Biochimie medicală**, ediția a II-a, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2009

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

MODULUL 6
PSIHOLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ

• **Notă introductivă**

Modulul 6 - PSIHOLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 6 - PSIHOLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **56 de ore** din care **42 ore de teorie** și **14 ore de laborator tehnologic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 6 - PSIHOLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
6.1.1.	6.2.1.	6.3.1.	Niveluri structural – funcționale ale psihicului: 1. Conștient, subconștient, inconștient 2. Relații între structuri și funcția de adaptare (reglare și autoreglare)
6.1.2.	6.2.2.	6.3.2.	Stimularea și energizarea comportamentului: 1. Motivație 2. Afectivitate
6.1.3.	6.2.3.	6.3.3.	Reglarea psihică a comportamentului: 1. Atenția 2. Voința
6.1.4.	6.2.4.	6.3.4.	Conceptul de personalitate: 1. Individ – individualitate 2. Persoană – personalitate 3. Personaj social și masca
6.1.5.	6.2.5.	6.3.5.	1. Temperament și tipologii: constituționale, psihologice, psiho-fiziologice. 2. Aptitudinea, caracterul, inteligența, creativitatea
6.1.6.	6.2.6.	6.3.6.	Comunicarea non-verbală 1. Semnificația gesturilor, posturii, proximitate, spațiu personal; poziția corpului, atingere. 2. Expresii faciale: categoriile Osgood (fericire, surpriză, teamă, tristețe, furie, furiozitate, dezgust)
6.1.7.	6.2.7.	6.3.7.	
6.1.8.	6.2.8.	6.3.8.	

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			3. Paralimbaj (tonul și ritmul vocii, flux verbal, contact vizual, emoții).
6.1.9.	6.2.9.	6.3.9.	Arie de preocupări. 1. Terminologie: factori, sănătate/boală, sanogeneză, trauma psihică, adaptare psiho – fiziologică, exprimare, emoții, pulsione (instinct), imitație, identificare, simptome psihosomatice (spasm, HTA, vertij versus mânie, agresivitate) 2. Relații asistent medical – pacient: interacțiune socială; afiliație (proximitate fizică, contact prin priviri, răspunsuri calde, prietenoase); autostima și egoidentitate (acceptarea autoimaginii de către alții și acceptarea imaginii pe care o au alții despre sine); comunicarea diagnosticului de boală, empatie, motivația de a fi „pacient”.
6.1.10.	6.2.10.	6.3.10.	Comportamente protectoare și de risc 1. Credințe personale și tendințe față de sănătate: influența culturală (obiceiuri, tradiții, mentalități), educația intrafamilială, convingeri personale; comportamente adictive (consum de alcool, tutun, droguri, etc.)
6.1.11.	6.2.11.	6.3.11.	Tulburări funcționale: 1. Răspunsuri somatice ale emoțiilor: respiratorii (rinoree, strănut în salve, crize de astm, hiperventilație); cardiovasculare (tahicardie, HTA, crize anginoase, lipotimii, constricție-paloare/vasodilatație-eritem cutanat); digestive (pilorspasm, dischinezii biliare, hipersecreție de HCl, hiperstaltism; urogenitale (colici renouretale, tulburări de dinamică sexuală); cutanate (prurit, erupție); metabolice (anorexie, bulimie, obezitate, hiperglicemie);
6.1.12.	6.2.12.	6.3.12.	Tipurile psihologice și boala 1. Psihologia actului chirurgical (încărcătura emoțională, ideea de prejudiciu, anxietate, reducerea/pierderea timpului de contact cu lumea, teama de necunoscut, noutatea anesteziei); intervenții psihologice în preoperator, postoperator, precoce și tardiv
6.1.13.	6.2.13.	6.3.13.	Modalități de optimizare a actului de îngrijire 1. Calitatea vieții și obiective sanogenetice: indicator de calitate a vieții (stare de bine, capacitate de funcționare fizică, psihică, socială de rol; factori extrafamiliali; bunuri și servicii; mediu; posibilități de informare; perfecționare. 2. Dinamica relației asistent medical-pacient (relație asimetrică versus relație simetrică); așteptările pacientului și libertatea de decizie; automedicație. 3. Abordare în cazul pacienților psihici: activarea resurselor potențiale; autovalorizare, gândire pozitivă.
6.1.14.	6.2.14.	6.3.14.	Abordarea în situații de criză și în faza terminală 1. Asistența psihologică a pacienților neoplazici: în faza de stabilire a diagnosticului (atitudine optimistă dar fermă); în perioada inițierii tratamentului (abordare raportată la

			personalitatea pacientului); în recidivă sau în stadiul terminal (susținere, suport emoțional). 2. Abordare și consiliere în HIV pozitiv, combaterea șocului emoțional, al negării, autculpabilizării; detectarea depresiei și prevenirea sinuciderii; ascultare empatică, necritică sau judiciară; crearea unui mediu de suport social și spiritual; încredere și confidențialitate în actul îngrijirii. 3. Suport psihologic în îngrijiri paliative, atitudine față de pacient în familia acestuia; susținere în faza de negare, confuzie, resemnare, respectând tradițiile și obiceiurile.
--	--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare: computer/ laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, copiator, scanner, fax, telefon
- Tablă, flipchart, coli, cretă, markere etc.
- Documente medicale – dosar medical, dosar de îngrijire, portofolii, documente specifice activității de instruire și pregătire în domeniu etc.
- Protocoale de îngrijire, proceduri standard, fișe de îngrijire, norme și normative
- Studii de caz, situații problematizate, exemple de bune practici, filme didactice, planșe

• **Sugestii metodologice**

Conținuturile modului 6 - PSIHOLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire al acestora*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 6 - PSIHOLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ, în funcție de dificultatea temelor, de nivelul de cunoștințe anterioare ale elevilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică și de ritmul de asimilare a cunoștințelor de către colectivul instruit.

Temele pentru orele de laborator tehnologic vor fi elaborate de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

Modulul 6 - PSIHOLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație.*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*

- Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete.
- Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora

Competențele cheie integrate în **Modulul 6 - PSIHLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ** sunt din categoria:

- Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului
- Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică
- Competență personală, socială și de a învăța să înveți
- Competență civică, juridică și de protejare a mediului
- Competență de sensibilizare și exprimare culturală

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 6 - PSIHLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ** sunt din categoria: (a)

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 6 - PSIHLOGIE GENERALĂ ȘI MEDICALĂ** sunt din categoria: (h)

Profesorul trebuie să promoveze experiențe de învățare prin conținuturi și activități, cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, metoda mosaic, tehnica investigativă cei 5 W și H etc.*), realizarea unor observații, studii de caz, elaborarea de proiecte și portofolii, individual și în grupuri de lucru.
- Utilizarea calculatorului, a tehnologiei informației și a comunicației, a resurselor oferite de internet în activitatea didactică, în calitatea lor de mijloace moderne de instruire.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda PĂLĂRIILE GÂNDITOARE este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților, care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Rolurile se pot inversa, participanții sunt liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă.

Culoarea pălăriei este cea care definește rolul.

Exemplificare metoda PĂLĂRIILE GÂNDITOARE:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
6.1.1. Descrierea nivelurilor structural – funcționale ale psihicului uman (conștient, subconștient, inconștient)	6.2.1. Caracterizarea nivelurilor structural - funcționale ale psihicului	6.3.1. Manifestarea receptivității față de aspecte ale relațiilor dintre nivelurile psihice

Activitatea de învățare:

- Stimularea și energizarea comportamentului motivațional.

Obiective:

- Să identifice tipuri de trebuințe
- Să clasifice într-un sistem valoric trebuințele
- Să identifice semnificația conceptului de motivație
- Să delimiteze formele de bază ale motivației
- Să aplice formele motivaționale într-un context socio-medical

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Foi de hârtie, coli colorate pentru pălării;
- Flipchart, Foi de flipchart. Markere; mingiuță;
- Fișe documentare - piesa de teatru «Le Cid» de Pierre Corneille;
- Fișă de lucru

Durată: 50 minute

Etape de lucru:

Pregătire:

- Se organizează elevii în 6 grupe de câte 4-5 elevi, pe criteriul ales de profesor;
- Se stabilesc regulile de lucru;
- Se prezintă modul de lucru:
 - **Pălăria albă:** Oferă o privire obiectivă asupra informațiilor, este neutră, concentrată pe fapte obiective și imagini clare, stă sub semnul gândirii obiective
 - **Pălărie roșie:** dă frâu liber imaginației și sentimentelor, oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor, roșu poate însemna și supărarea sau furia, descătușează stările afective.
 - **Pălăria neagră:** exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata, oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție, este perspectiva gândirii negative, pesimiste.
 - **Pălăria galbenă:** oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației, culoarea galbenă simbolizează lumina soarelui, strălucirea, optimismul, este gândirea optimistă, constructivă pe un fundament logic.
 - **Pălăria verde:** exprimă ideile noi, stimulând gândirea creativă, este verdele proaspăt al ierbii, al vegetației, al abundenței, este simbolul fertilității, al producției de idei noi, inovatoare.
 - **Pălăria albastră:** exprimă controlul procesului de gândire, albastru e rece – este culoarea cerului care este deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător, supraveghează și dirijează bunul mers al activității, este preocuparea de a controla și de a organiza.

Elevii trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei. Nu pălăria în sine contează, ci ceea ce semnifică ea, ceea ce induce culoarea fiecăreia.

Realizare:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Profesorul comunică sarcina de lucru: să identifice stimularea și energizarea comportamentului din perspectivă motivațională.
- Se stabilește culoarea (pălăria) pentru fiecare grupă;
- Fiecare grupă primește sarcina de lucru raportată la conținuturile didactice transmise;
- Fiecare grupă desemnează câte un reprezentant care va argumenta activitatea desfășurată de grupa sa
- Prezentarea rezultatelor activității de grup: fiecare grupă prezintă printr-un raportor ideile discutate și identificate, notând pe foaia de flipchart ideea nucleu;
- Ceilalți elevi notează, analizează și fac observații

Evaluare și feed-back:

- Activitatea se va evalua pe baza unei fișe de evaluare (detaliată la capitolul *Sugestii privind evaluarea*)

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modului* – evaluare inițială.

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. *În timpul parcurgerii modului*, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse** - probe orale, scrise, practice. Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. *Finală*

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare finală**: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării – metodă complementară de evaluare: PORTOFOLIUL Rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
6.1.1. Descrierea nivelurilor structural – funcționale ale psihicului uman (conștient, subconștient, inconștient)	6.2.1. Caracterizarea nivelurilor structural - funcționale ale psihicului	6.3.1. Manifestarea receptivității față de aspecte ale relațiilor dintre nivelurile psihice

Activitate: Stimularea și energizarea comportamentului - **Motivația**

Obiective:

- Să aplice diferite tipuri de trebuințe în piramida lui Maslow
- Să clasifice într-un sistem valoric trebuințele
- Să precizeze formele de bază ale motivației
- Să aplice formele motivaționale într-un context socio-medical
- Să exemplifice din perspectiva contextului social: interesul, idealul și motivația.

Mod de organizare a activității:

- Activitate individuală;

Resurse materiale:

- Fișe documentare
- Fișă de lucru
- Lucrări personalizate
- Hărți

Durată: o lună

Etape de lucru:

Pregătire:

- Se organizează elevii în 6 grupe de câte 4-5 elevi, pe criteriul ales de profesor.
- Se stabilesc regulile de lucru și se prezintă modul de lucru: Portofoliul este o modalitate de lucru prin care elevii își pot pune în valoare cunoștințele, un instrument care îmbină evaluarea cu învățarea continuă și progresivă, o „carte de vizită” a elevului, prin care cadrul didactic poate să urmărească progresul – în plan cognitiv, atitudinal și comportamental la o anumită disciplină, de-a lungul unui interval mai lung de timp.
- Primul pas pentru întocmirea portofoliului a fost acela de a informa elevii ce trebuie să conțină un portofoliu și cum trebuie îmbogățit conținutul acestuia.

Iată câteva din cerințele unui portofoliu:

- *Lista conținutului acestuia (sumarul, care include titlul fiecărei lucrări/ fișe)*
- *Lucrările pe care le face elevul individual sau în grup*
- *Eseuri, articole, referate, comunicări*
- *Fișe individuale de studiu*
- *Experimente*
- *Înregistrări, fotografii care reflectă activitatea desfășurată de elev individual sau împreună cu colegii săi*
- *Reflecțiile proprii ale elevului asupra a ceea ce lucrează*

Realizare:

Prin prisma organizării și realizării sale, portofoliul reprezintă:

- Evaluarea prin portofoliu nu este stresantă pentru elevi, ci motivantă;
- Posibilitatea elevului de a lucra în ritm propriu și de a se implica activ în rezolvarea sarcinilor de lucru stabilite
- Implică elevul în propria evaluare și în realizarea unor materiale care să-l reprezinte cel mai bine
- Portofoliul va fi valorificat prin activitatea elevilor:
 - *Culeg date despre factorii motivaționali*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- *Identifică factori de risc și efectele acestora asupra sistemului social*
- *Utilizează dicționarul pentru termenii necunoscuți*
- *Utilizează imagini și emisiuni tv pe această temă*
- *Aplică interviuri*
- *Realizează afișe cu scopul de a atrage alți participanți în activități educative.*

Aspecte urmărite:

- Motivația: concept, factori (mediul, educația, omul însuși/sinele)
- Mediul psihosocial - ansamblul de condiții social-spirituale ale persoanelor
- Educația - unul din factorii în contextul teoriei triplei determinări

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora:

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj	
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa de documentare, fișa de lucru	60%	18
			Studierea în mod independent a materialelor (fișe de lucru) repartizate de către profesor	40%	12
			Selectarea resurselor informative pentru identificarea structurilor motivaționale și a trebuințelor	30%	9
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Aplicarea trebuințelor pe piramida lui Maslow	20%	10
			Exemplificarea tipurilor de motivație, de interes, ideal și trebuință	40%	20
			Realizarea raportului între trebuință-interes-ideal-motivație	40%	20
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a termenilor specifici disciplinei	30%	6
			Argumentarea pertinentă a ideilor generate în solutionarea sarcinii	40%	8
			Prezentarea unei aprecieri obiective asupra sarcinii realizate	30%	6
			Total	100%	20
Total		100 %			100

• Sugestii bibliografice

1. Zlate M., **Introducere în psihologie**, ediția a VI-a, Editura Polirom, Iași, 2023
2. Enăchescu C., Mihai A., **Tratat de psihopatologie**, ediția a IV-a, Editura Polirom, Iași, 2022
3. Neculau A. (coord.), **Manual de psihologie socială**, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2021
4. Zlate M., **Eu-I și personalitatea**, Editura Trei, București, 2021
5. Iamandescu I.B., Luban-Plozza B. (coord.), **Psihosomatica integrativă**, Editura Medicală, București, 2020
6. Iamandescu I.B., **Psihologie medicală**, ediția a III-a, Editura infoMedica, București, 2013

MODULUL 7**SOCIOLOGIE ȘI ANTROPOLOGIE**

- **Notă introductivă**

Modulul 7 - SOCIOLOGIE ȘI ANTROPOLOGIE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 7 - SOCIOLOGIE ȘI ANTROPOLOGIE se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **56 de ore** din care **42 ore de teorie** și **14 ore de laborator tehnologic**

- **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 7 - SOCIOLOGIE ȘI ANTROPOLOGIE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
7.1.1.	7.2.1.	7.3.1.	1. Obiectul și problematica sociologiei 1.1. Conceptul de sociologie, funcțiile sociologiei, mari orientări în sociologie 1.2. Sociologiile de ramură. Specificul sociologiei medicale. 1.3. Factorii demografici și viața socială 1.4. Familia ca grup social 1.5. Elemente de sociologie a colectivității 1.6. Grupurile sociale 1.7. Organizațiile 1.8. Comportamentul colectiv 1.9. Relațiile sociale ca relații interpersonale 1.10. Elemente de sociologia culturii 1.11. Elemente de sociologie a religiilor 1.12. Controlul social și devianța comportamentală. Probleme sociale (<i>discriminarea, infraționalitatea, conflictele sociale, corupția, sărăcia</i>) 1.13. Aspecte sociale ale bolii. Calitatea vieții. 1.14. Politici sociale de sănătate. Modele de sănătate 1.15. Componente de design și realizare în cercetarea sociologică, metode, tehnici, procedee, instrumente ale investigației sociologice
7.1.2.	7.2.2.	7.3.2.	
7.1.3.	7.2.3.	7.3.3.	
7.1.4.	7.2.4.	7.3.4.	
7.1.5.	7.2.5.	7.3.5.	
7.1.6.	7.2.6.	7.3.6.	
7.1.7.	7.2.7.	7.3.7.	
7.1.8.	7.2.8.	7.3.8.	
7.1.9. 7.1.10.	7.2.9. 7.2.10.	7.3.9. 7.3.10. 7.3.11.	2. Noțiuni de antropologie 2.11. Specificul antropologiei. Ramurile antropologiei. 2.12. Raportul dintre umanism și antropologie 2.13. Antropologia fizică

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			2.14. Antropologia socio-culturală 2.15. Antropologia filosofică 2.16. Natura umană din perspectivă religioasă, naturalistă, socială
--	--	--	--

• **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare: laptop/ desktop, videoproiector, ecran, conexiune internet, imprimantă, scanner, copiator
- Tablă, cretă albă, cretă colorată flipchart, markere, hârtie etc.
- Dosare, bibliorafturi
- Filme didactice
- Norme și normative etice
- Documente specifice investigației sociologice
- Documente specifice activității juridice medicale
- Studii de caz, exemple de bune practici etc.

• **Sugestii de teme de laborator**

- Sintetizarea și clarificarea conceptului de sociologie, relația sa cu alte discipline. Definirea și problematica sociologiei medicale, aspecte sociale ale bolii și calitatea vieții. Utilizarea contribuțiilor aduse de disciplinele sociologice și antropologice în înțelegerea și explicarea procesului de îngrijire;
- Sintetizarea și clarificarea câmpului de reflecție sociologică, cu accent pe grupuri sociale și organizații; Sintetizarea și clarificarea conceptului de multiculturalitate, cu accent pe elementele de sociologie a culturii și sociologie a religiei. Înțelegerea și explicarea modului în care diferite teorii antropologice și sociologice ajută la organizarea procesului de îngrijire pentru a furniza îngrijire atentă în conformitate cu diversitatea socială, economică, politică și cultural;
- Sintetizarea și clarificarea anomiei și devianțelor comportamentale în câmpul social, cu exemplificare pe discriminare, infracționalitate, conflicte sociale, corupție, sărăcie;
- Aplicații în câmpul investigației sociologice, utilizarea de metode, tehnici și procedee adecvate domeniului medical;
- Sintetizarea și clarificarea specificului antropologiei, cu accent pe ramurile antropologiei, fizică, socio-culturală, filosofică. Identificarea relației dintre fizic, socio-cultural și filosofic în înțelegerea și explicarea conceptelor de sănătate și boală.

Pentru orele de laborator tehnologic pot fi elaborate și alte teme de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

• **Sugestii metodologice**

Conținutul **Modulului 7 - SOCIOLOGIE ȘI ANTROPOLOGIE** este un instrument de lucru care se adresează, în primul rând, profesorilor de științe socio-umane care predau, fiind conceput în așa fel încât să le permită:

- Să orienteze elevii în cunoaștere și comunicare prin apelul, în cunoștință de cauză, la concepte și practici care țin de cultivarea raționalității;
- Să-și orienteze propria activitate înspre formarea la elevi a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor specific domeniului;

- Să-și manifeste creativitatea didactică în adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor cu care lucrează, îmbinând în mod armonios principiile pedagogiei cu cerințele andragogiei.

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Unitățile de conținut sunt prezentate într-o ordine care nu este obligatorie, iar alocarea numărului de ore fiecărei teme rămâne atributul profesorului care predă modulul. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (care nu pot fi excluse *ab initio* din procesul de învățare !) ***expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, metoda exercițiului***, trecând prin metode de dată mai recentă, ***algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire***, până la metodele de ultimă generație sau ale „ultimului val” ***metoda brainstorming, tehnica SINELG (sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii), metoda Philips 6-6, Ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului (fishbowl), discuția panel, metoda mosaic (Jigsaw), tehnica investigativă cei 5 W și H etc.*** care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic;
- Rezolvarea de aplicații care să permită, pe de o parte, exersarea conceptelor specifice domeniului și construirea unor exemple pentru noțiunile însușite, iar pe de altă parte, rezolvarea unor situații problemă;
- Crearea de situații - problemă în contextul cărora elevii să participe la exerciții de cunoaștere și autocunoaștere, de ameliorare a propriilor trăsături de personalitate și a relațiilor cu ceilalți;
- Aplicarea unor procedee și instrumente sociologice (cu o complexitate gradată) în scopul investigației sociologice, a prelucrării și interpretării datelor obținute;
- Realizarea unor observații, studii de caz, elaborarea de proiecte și portofolii, individual și în grupuri de lucru;
- Utilizarea unor strategii didactice care să permit alternarea formelor de activitate (individual, pe perechi și în grupuri mici);
- Utilizarea calculatorului, a tehnologiei informației și a comunicației, a resurselor oferite de internet în activitatea didactică, în calitatea lor de mijloace moderne de instruire;
- Se recomandă folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social;

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora

Competențele cheie integrate în **Modulul 7 - SOCIOLOGIE ȘI ANTROPOLOGIE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competențe digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare este **metoda PHILIPS 6-6**. Această metodă este asemănătoare brainstormingului. Poate fi intitulată *brainstorming pe grupe mici*. Este o metodă axată mai ales pe producere de idei rezolutive pentru o problemă dată, ea presupunând elaborarea unui mare volum de soluții. Numele îi vine de la cel care a consacrat-o, iar atributul 6-6 se leagă de modul de organizare a activității elevilor. Ca elemente specifice, se pot menționa: grupul căruia i se adresează se împarte în subgrupuri de câte 6, fiecare subgrup fiind reprezentat în dezbateră finală de un lider. Modul de desfășurare a unei reuniuni Philips 6-6 cuprinde etapele: 1) organizarea subgrupurilor, desemnarea liderilor, lansarea problemei de soluționat; 2) producerea ideilor rezolutive, concomitent în toate subgrupurile; 3) colectarea rapoartelor de la fiecare lider de subgrup; 4) elaborarea deciziilor; Se apreciază că durata optimă a unei reuniuni de acest fel ar putea fi două ore, una destinată producerii ideilor rezolutive, alta-dezbaterii în plen. Respectând durata de șase minute a fiecărei runde de producere a ideilor rezolutive în *subgrupe*, considerăm că ea poate fi cu ușurință transformată într-o modalitate eficientă de implicare a tuturor elevilor în dezbateră, mai ales în lecțiile de recapitulare și de sistematizare. Pot fi identificate multiple avantaje ale acestei metode: dinamizarea participanților și colectarea unui volum apreciabil de opinii într-un timp scurt, elevii participă la dezbateră și își construiesc împreună linii de argumentare, chiar și cei mai timizi elevi dobândesc încredere în propriile posibilități de înțelegere sau de elaborare a unei opinii etc.

Exemplificare metoda creativă PHILIPS 6-6.

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
7.1.7. Prezentarea politicilor sociale de sănătate și a principalelor modele de sănătate	7.2.7. Identificarea, analiza și evaluarea politicilor sociale de sănătate și a modelelor de sănătate adecvate;	7.3.7. Conștientizarea nevoii de analiză a politicilor sociale de sănătate și de reflecție critică asupra modelelor de sănătate adecvate, formularea unor soluții de optimizare a strategiilor modelelor de sănătate

Activitate: *Prezentarea politicilor sociale de sănătate și identificarea celor mai performante și operaționale modele de sănătate*

Obiective:

- Definirea politicilor sociale de sănătate și a modelelor de sănătate;
- Prezentarea politicilor sociale de sănătate și a modelelor de sănătate;
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare;
- Lucrul pe echipe în vederea identificării celor mai optime modele adaptate sistemului de sănătate românesc;
- Argumentarea soluțiilor identificate;

Mod de organizare a activității:

- Activitatea pe grupe

Resurse materiale:

- Tablă, cretă albă, cretă colorată, flipchart, hârtie, markere, laptop / desktop;

Durată: 100 de minute

Pregătire:

- Colectivul de elevi se împarte în subgrupuri de câte șase, fiecare subgrup fiind reprezentat în dezbateră finală de un lider.

Realizare:

- Profesorul împarte colectivul de elevi în grupuri de câte șase;
- Fiecare grup își alege un lider;
- Profesorul lansează problema de soluționat: **Identificarea celor mai bune și operaționale modele de sănătate, adaptate condițiilor țării noastre;**
- Grupurile de elevi lucrează simultan. Fiecare grup produce ideea rezolutivă. Liderul de grup întocmește un „raport” al grupului, cu soluțiile oferite și argumentația aferentă;
- Se colectează rapoartele de la fiecare lider de grup;
- În baza rapoartelor primite de la fiecare lider de grup sunt elaborate deciziile, fundamentate pe cele mai bune soluții propuse;

Evaluare și feed-back:

- Activitatea se va evalua pe baza unei fișe de evaluare (detaliată la capitolul *Sugestii privind evaluarea*)

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Evaluarea reprezintă o parte importantă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii și-au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională. Rezultatele învățării se exprimă prin *cunoștințe, abilități și atitudini* dobândite pe parcursul diferitelor experiențe de învățare formală, nonformală și informală. Există diferite strategii și forme de evaluare.

1. În funcție de cantitatea de informație sau experiență încorporabilă de către elevi distingem *evaluarea parțială*, când se verifică elemente cognitive sau comportamentale secvențiale (prin ascultarea curentă, extemporale, probe practice curente) și *evaluarea globală*, când cantitatea de cunoștințe și deprinderi este mare, datorită cumulării acestora (prin examene și concursuri);
2. În funcție de perspective temporal, identificăm *evaluarea inițială* (care se face la începutul unei etape de instruire (prin teste docimologice, concursuri etc.), *evaluarea continuă*, care se face în timpul secvenței de instruire (prin tehnici curente de ascultare, teste de evaluare etc.) și *evaluarea finală*, care se realizează la sfârșitul unei perioade de formare (de exemplu, prin examene);
3. În funcție de sistemul de referință pentru emiterea valorizărilor, delimităm *evaluarea formativă* (când sistemul de referință este extern, cerințele fiind explicitate în programe sau manuale școlare), *evaluarea clasificatorie* (când sistemul de referință îl constituie performanțele grupului de apartenență – clasa de elevi) și *evaluarea autocentrică* (atunci când sistemul de raportare este constituit din nivelul propriilor performanțe anterioare ale elevilor);

Prin coroborarea celor trei criterii (la care se pot adăuga și altele), se ajunge la o altă clasificare, devenită clasică: *evaluarea cumulativă* (sau *sumativă*) și *evaluarea continuă* (sau *formativă*). Distingem o varietate de *metode* și *instrumente* utilizate în evaluarea performanțelor școlare. Ca **metode tradiționale**, amintim: **probe orale, probe scrise, probe practice**. Ca **metode complementare**, enumerăm: **observarea sistematică a elevilor, referatul, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea**. Prin *probă* înțelegem orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de către profesor. *Probele orale* reprezintă metode de evaluare cel mai des utilizată la clasă. Din cauza fidelității și validității lor scăzute, aceste probe nu sunt recomandabile în situații de examen. Însă, în evaluarea la clasă, acestea își demonstrează valoarea mai ales în cazul modulelor care presupun demonstrarea unor capacități și abilități dificil de surprins prin intermediul probelor scrise (de exemplu, capacitatea de comunicare verbală). *Probele scrise* sunt practicate și uneori chiar preferate, datorită unora dintre avantajele lor ce nu pot fi ignorate, în condițiile în care se dorește eficientizarea procesului de instruire și creșterea gradului de obiectivitate în apreciere. Dintre acestea menționăm: economia de timp, acoperirea unitară, posibilitatea profesorului de a emite judecăți de valoare, posibilitatea elevilor de a-și elabora răspunsul – în anumite situații – diminuarea stărilor tensionale. Dezavantajul major este presupus de relativa

întârziere în timp a momentului în care se realizează corectarea unor greșeli sau completarea unor lacune identificate. Apreciem că dacă itemii nu sunt corect redactați, rezultatele testelor scrise pot fi considerate irelevante! Un singur exemplu în acest sens: itemii cu alegere multiplă trebuie să conțină cel puțin patru variante de răspuns, dintre care *doar unul singur este corect* ! *Probele practice* sunt utilizate în vederea evaluării capacității elevilor de a aplica anumite cunoștințe teoretice, precum și a gradului de stăpânire a priceperilor și deprinderilor de ordin practic. Activitățile practice oferă elevului posibilitatea de a-și dezvolta atât competențele generale (comunicare, analiză, sinteză, evaluare) cât și pe cele specifice, aplicative (manipularea datelor, a instrumentelor de lucru, interpretarea rezultatelor). Evaluarea elevilor prin probe practice, atât în situații de examinare curentă, cât și în situații de examen, trebuie mai bine pusă în valoare.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
7.1.7. Prezentarea politicilor sociale de sănătate și a principalelor modele de sănătate;	7.2.7. Identificarea, analiza și evaluarea politicilor sociale de sănătate și a modelelor de sănătate adecvate;	7.3.7. Conștientizarea nevoii de analiză a politicilor sociale de sănătate și de reflecție critică asupra modelelor de sănătate adecvate, formularea unor soluții de optimizare a strategiilor modelelor de sănătate;

Activitate:

- ***Prezentarea politicilor sociale de sănătate și identificarea celor mai performante și operaționale modele de sănătate***

Obiective:

- Definirea politicilor sociale de sănătate și a modelelor de sănătate;
- Prezentarea politicilor sociale de sănătate și a modelelor de sănătate;
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare;
- Lucrul pe echipe în vederea identificării celor mai optime modele adaptate sistemului de sănătate românesc;
- Argumentarea soluțiilor identificate;

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	20%	Analizarea politicilor sociale de sănătate, prin prisma relevanței pentru îngrijirile de sănătate, pentru sistemul social și pentru domeniul medical	30%	6
			Analizarea modelelor de sănătate performante existente în țările Uniunii Europene sau în țări extracomunitare, prin prisma indicatorilor de calitate a vieții	30%	6
			Analizarea celor mai adecvate și operaționale modele de sănătate adaptate condițiilor economice, sociale și culturale ale țării noastre;	40%	8
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Identificarea celor mai adecvate politici sociale de sănătate, prin prisma relevanței pentru îngrijirile de sănătate, pentru sistemul social și pentru domeniul medical	30%	12

Domeniul de pregătire profesională: ***Sănătate și asistență pedagogică***

Nivel: **5**

Calificarea profesională: ***Asistent medical generalist***

			Identificarea modelelor de sănătate performante existente în țările Uniunii Europene sau în țări extracomunitare, prin prisma indicatorilor de calitate a vieții	30%	12
			Folosirea tuturor resurselor avute la dispoziție, inclusiv surse de informare, pentru a oferi un portofoliu de rezolvare a unor disfuncții existente în sistemul românesc de sănătate, prin raportare la modelul de sănătate practicat de țara noastră	40%	16
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	40%	Întocmirea unui portofoliu complex și complet de prezentare a unui model de sănătate adaptat condițiilor economice, sociale și culturale ale țării noastre	30%	12
			Folosirea corectă a terminologiei de specialitate;	30%	12
			Argumentarea soluțiilor oferite prin prisma sistemelor de management al calității, al eficienței folosirii resurselor, dar și a fundamentării pe baza valorilor universale ale umanismului și multiculturalității	40%	16
			Total	100%	40
	Total	100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Cucoș Constantin (coord.), **Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice**, ediția a IV-a, Editura Polirom, Iași, 2024
2. Lupu Iustin, **Sociologie medicală**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2023
3. Giddens Anthony, Sutton Philip W., **Sociologie**, ediția a VII-a, Editura Polirom, Iași, 2018
4. Chelcea Septimiu, **Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative**, ediția a IV-a, Editura Economică, București, 2021
5. Eliade Mircea, **Istoria credințelor și ideilor religioase**, (reeditare în format de colecție), Editura Polirom, Iași, 2011
6. Gavriliuță Nicu, **Antropologie socială și culturală**, ediția a II-a revăzută, Editura Polirom, Iași, 2009

MODULUL 8

BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ

• Notă introductivă

Modulul 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **28 de ore** din care **14 ore de teorie** și **14 ore de laborator tehnologic**.

• Structură modul

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
8.1.1.	8.2.1.	8.3.1.	Noțiuni generale de biofizică medicală: definiție, caracter interdisciplinar, diviziunile biofizicii. Noțiuni de biofizică moleculară: • Structura moleculei de apă și proprietățile biofizice ale acesteia, în relație cu proprietățile sale particulare. • Fenomene de transport în soluții și prin membrana celulară (difuzia, osmoza, rinichiul artificial). Noțiuni de biofizică celulară: • Fluiditatea membranară (microvâscozitatea) – parametru biofizic complex, în relație cu proprietățile biofizice particulare ale moleculelor componente ale membranei; explicarea conceptului de cristal lichid, ecuația matematică, modulatori, metode de determinare, relația cu patologia. • Bazele biofizice și legile fizice ale interacțiunii intermoleculare la nivelul sistemelor de transport și de comunicare intercelulară. • Bazele biofizice ale biopotențialului de repaus și de acțiune: relația cu sistemele de transport membranar. Biofizica transportului prin biomembrane: • Dializa la nivelul membranelor artificiale și conductometria. • Dializa: definiție, explicarea fenomenului. • Aplicații în medicină: modelul rinichiului artificial.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Biofizica transportului prin biomembrane – fenomene bioelectrice: • Transportul activ de Na⁺ la nivelul pielii de broască, barieră membranară: metoda Ussing. • Biopotențiale celulare și tisulare: explicarea fenomenelor. • Demonstrarea experimentală a proceselor bioelectrice: biopotențiale de acțiune și de repaus la nivelul inimii de broască. • Bazele biofizice ale electrocardiografiei. • Legea lui Einthoven. • Aplicații în medicină. Proprietăți biofizice ale unor lichide biologice: • Determinarea densității, vâscozității și a tensiunii superficiale a lichidelor biologice: principiu fizic, surse de erori în relație cu tehnica de lucru. • Aplicații medicale.
8.1.2.	8.2.2.	8.3.2.	Culegerea biosemnalelor: definiție, tipuri de electrozi, transductori și biosenzori. Sisteme de amplificare și de înregistrare a biosemnalelor: descriere, tipuri (de exemplu, electrocardiografia), domenii de utilizare. Bazele fizice ale imagisticii medicale: Ultrasonografia (ecografia abdominală – mod de examinare, ecografia Doppler). Termografia (definiție, termograful medical, mod de examinare). Scintigrafia, SPECT și PET: principiul fizic și biofizic al aplicațiilor radioizotopilor în medicină. Radiotrasor, molecule vectoare. Rezonanța magnetică nucleară (RMN): principiul fizic, descrierea de principiu a aparaturii utilizate pentru RMN. Timpii de relaxare protonică, spectroscopia RMN, imagistica prin RMN. Aplicații în medicină. Procedee terapeutice bazate pe factori fizici: principii și efecte terapeutice în termoterapie, crioterapie, electroterapie, ultrasonoterapie, fototerapie (laser).
8.1.3.	8.2.3. 8.2.4. 8.2.5. 8.2.6.	8.3.3. 8.3.4. 8.3.5. 8.3.6.	Noțiuni introductive de radiobiologie: definiție, caracter interdisciplinar, aplicații ale radioizotopilor. Radiațiile ionizante: caracterizare, tipuri de radiații, surse de radiații; relația doză–efect, unități de măsură, dozimetria radiațiilor – metodă pentru evaluarea dozei de radiații la persoanele care lucrează în medii cu radiații. Aplicații medicale. Efectele biologice ale radiațiilor ionizante: la nivelul celulelor, țesuturilor și organelor. Metode de protecție – radioprotecția: măsuri de protecție a personalului medical și a altor persoane expuse. Röntgendiagnosticul: radiațiile Röntgen, formarea imaginii radiologice, tehnica generală a Röntgendiagnosticului.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Imagistica RMN: principiu, obținerea și producerea imaginii. Tehnici utilizate în radioterapie: iradierea externă (teloradioterapia), iradierea de contact (brahiterapia), iradierea internă (radioterapia metabolică).
--	--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- *Echipamente tehnice pentru învățare, predare și comunicare:*
 - computer / laptop;
 - videoproiector;
 - tablă interactivă / smartboard;
 - conexiune internet;
 - imprimantă multifuncțională;
 - copiator;
 - platforme digitale educaționale și aplicații e-learning.
- *Materiale didactice și resurse educaționale:*
 - suporturi de curs în format electronic;
 - prezentări multimedia;
 - fișe de lucru și studii de caz;
 - materiale video demonstrative;
 - ghiduri clinice și protocoale actualizate;
 - baze de date și biblioteci electronice medicale.
- *Materiale pentru activități didactice:*
 - tablă, flipchart, coli, markere;
 - modele anatomice și fiziologice;
 - machete și simulatoare pentru explicarea proceselor biofizice;
 - materiale pentru demonstrarea fenomenelor de difuzie, osmoză și bioelectricitate.
- *Echipamente biomedicale și de monitorizare utilizate în laboratoare sau în unitățile sanitare partenere:*
 - electrocardiograf (ECG);
 - pulsoximetru;
 - tensiometru electronic;
 - monitor de funcții vitale;
 - spirometru;
 - electroencefalograf (EEG) – unde este disponibil;
 - electromiograf (EMG) – unde este disponibil;
 - pompe de perfuzie și injectomate;
 - defibrilator demonstrativ / simulator.
- *Portofoliu educațional cu exemple de investigații și proceduri bazate pe factori fizici:*
 - electrocardiograme;
 - radiografii;
 - tomografii computerizate;
 - imagini RMN;
 - ecografii;
 - trasee EEG și EMG;

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- exemple de monitorizare hemodinamică și respiratorie;
- exemple de proceduri terapeutice bazate pe agenți fizici.
- *Resurse pentru simulare clinică.*
 - manechine și simulatoare clinice;
 - echipamente pentru simularea monitorizării pacientului critic;
 - software de simulare clinică;
 - scenarii clinice interdisciplinare.
- *Documentație tehnică, juridică și profesională:*
 - norme de securitate și sănătate în muncă;
 - proceduri privind prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale;
 - norme de conduită profesională și etică;
 - documente privind siguranța utilizării aparaturii biomedicale;
 - protocoale clinice și proceduri operaționale;
 - legislație privind protecția datelor și confidențialitatea pacientului;
 - documente privind managementul calității în îngrijiri și siguranța pacientului.
- *Resurse disponibile în instituțiile sanitare partenere:*
 - acces la laboratoare clinice și servicii de imagistică;
 - acces supravegheat la echipamente biomedicale;
 - participare la activități de observare și simulare clinică;
 - acces la sisteme informatice medicale utilizate în practica de nursing.

• **Sugestii de teme pentru orele de laborator tehnologic:**

- *Fenomene de transport în soluții și prin membrana celulară:*
 - difuzia;
 - osmoza;
 - transportul pasiv și activ;
 - aplicații clinice privind hidratarea și perfuzia.
- *Determinarea și utilizarea principalelor mărimi fizice aplicate în biomecanică:*
 - forță;
 - presiune;
 - lucru mecanic;
 - energie;
 - elasticitate.
- *Aspecte biomecanice ale contracției musculare:*
 - tipuri de contracții musculare;
 - evaluarea mișcării și posturii;
 - ergonomia mobilizării pacientului;
 - prevenirea accidentelor profesionale în nursing.
- *Culegerea și interpretarea biosemnalelor:*
 - utilizarea electrozilor;
 - principiile electrografiei;
 - înregistrarea și interpretarea de bază a ECG;
 - monitorizarea bioelectrică a pacientului.
- *Monitorizarea funcțiilor vitale cu echipamente biomedicale:*
 - pulsoximetrie;
 - tensiune arterială;

- monitorizare cardiacă;
- interpretarea parametrilor de monitorizare.
- *Imaginea ecografică a structurilor fundamentale:*
 - principii ale ultrasonografiei;
 - recunoașterea structurilor anatomice de bază;
 - utilizarea ecografiei în practica clinică și nursing.
- *Metode de protecție fizică împotriva radiațiilor:*
 - principii de radioprotecție;
 - utilizarea echipamentelor de protecție;
 - siguranța pacientului și a personalului medical.
- *Imaginea radiologică:*
 - formarea imaginii radiologice;
 - radiografia digitală;
 - imagistica pe suport electronic și sisteme PACS;
 - noțiuni de interpretare imagistică de bază.
- *Imaginea radioizotopică:*
 - principii de medicină nucleară;
 - scintigrafia;
 - siguranța utilizării radioizotopilor.
- *Elemente introductive de imagistică modernă:*
 - tomografia computerizată (CT);
 - rezonanța magnetică (RMN);
 - rolul nursingului în pregătirea și monitorizarea pacientului.
- *Simulare clinică și utilizarea tehnologiilor digitale:*
 - simularea monitorizării pacientului critic;
 - utilizarea software-urilor educaționale;
 - analiza cazurilor clinice interdisciplinare.
- *Siguranța utilizării aparaturii biomedicale:*
 - verificarea echipamentelor;
 - prevenirea incidentelor electrice;
 - managementul riscurilor în mediul clinic.
- *Aplicații interdisciplinare ale biofizicii în nursing :*
 - corelarea parametrilor biofizici cu starea clinică;
 - interpretarea datelor furnizate de dispozitive medicale;
 - îngrijirea pacientului monitorizat.

Profesorul poate elabora și alte teme de laborator tehnologic, în concordanță cu:

- conținuturile disciplinei;
- competențele profesionale urmărite;
- nivelul tehnologic al unității de învățământ și al instituțiilor sanitare partenere;
- evoluția tehnologiilor biomedicale și a practicii de nursing avansat.

Pentru orele de laborator tehnologic pot fi elaborate și alte teme de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

- **Sugestii metodologice**

Conținuturile modului 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ vor fi abordate într-o manieră *omogenă și flexibilă*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Modulul 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ are o structură elastică, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Se recomandă abordarea procesului de învățare centrat pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;*
- *Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **Modulul 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ** sunt din categoria: (a)

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 8 - BIOFIZICĂ ȘI IMAGISTICĂ MEDICALĂ** sunt din categoria: (e)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw - Mozaicul, tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda PREDĂRII/ÎNVĂȚĂRII RECIPROCE. Este o strategie instrucțională de învățare a tehnicilor de studiere a unui text (pe teme sociale, științifice sau narrative), centrată pe patru strategii de învățare în studierea acestuia:

- *Rezumarea:* expunerea celor mai importante noțiuni din ceea ce s-a citit (sinteză) ;
- *Punerea de întrebări:* se stabilesc o serie de întrebări despre informațiile citite, răspunsurile fiind cunoscute de cel care le pune;
- *Clarificarea:* discutarea termenilor necunoscuți, consultarea unor surse de informare adecvate (dicționar, manual, suport de curs), soluționarea/clarificarea nelămuririlor;
- *Prezicerea* (prognostizarea): analizarea textului și exprimarea posibilelor situații ulterioare.

Elevii vor fi informați asupra strategiilor metodei, urmând a interpreta rolul profesorului și a dezvolta dialogul între ei.

Etape:

1. Explicarea scopului și descrierea metodei/strategiilor.
2. Distribuirea „rolurilor” elevilor: *rezumatori, întrebători, clarificatori, prezicători.*
3. Organizarea pe grupe.
4. Lucrul pe text.
5. Realizarea învățării reciproce.
6. Aprecieri, completări, comentarii.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

Exemplificare metodă PREDARE/ÎNVĂȚARE RECIPROCĂ:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
8.1.2. Descrierea tehnicilor de explorare și a procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici	8.2.2. <i>Selectarea tehnicilor de explorare și a procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici</i>	8.3.2. Argumentarea realistă și independentă a caracteristicilor tehnicilor de explorare și ale procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici

Activitatea de învățare:

- **Descrierea principalelor procedee terapeutice bazate pe factori fizici**

Obiective:

- Să recunoască caracteristicile tehnicilor de explorare/diagnostic bazate pe factori fizici (tipuri de electrozi, aparate, factorii fizici);
- Să definească procedeele terapeutice bazate pe factori fizici;
- Să identifice caracteristicile procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici (factorul fizic corespunzător fiecărui procedeu, efecte, indicații/contraindicații).

Mod de organizare a activității: activitate frontală și pe grupuri/echipe.

Resurse materiale:

- Tablă, cretă, coli pentru copiator, riglă, instrumente de scris;
- Documente privind măsuri de protecția muncii, norme de conduită;
- Fișe de lucru, portofoliu cu rezultate ale principalelor tehnici de investigații bazate pe factori fizici (electrocardiografii, ultrasonografii);
- Materiale didactice în format electronic, computer conectat la internet, videoproiector.

Durată: 100 minute

Desfășurare:

- Anunțarea temei, notarea acesteia și a celor 5 procedee pe tablă (realizarea legăturii dintre tema anterioară și cea actuală prin câteva întrebări recapitulative – factorii fizici corespunzători tehnicilor de explorare și de tratament);
- Informarea elevilor asupra preluării rolului profesorului;
- Explicarea strategiilor de bază: rezumativă, interogativă, clarificativă și predictivă;
- Exemplificarea metodei prin descrierea *termoterapiei* de către profesor;
- Organizarea clasei în patru grupuri corespunzătoare celor patru procedee, cu minim patru elevi pentru cele patru roluri;
- Lucrul pe textul prezentat în copii suficiente pentru fiecare grup, corespunzător fiecărui procedeu terapeutic (cu detalii pentru câte un procedeu pentru fiecare grup);
- Se citește în liniște procedeul terapeutic;
- Fiecare grup stabilește un set de întrebări din textul citit, privind metode prin care este utilizat factorul fizic, principalele efecte ale procedeeleor sau principalele indicații/contraindicații ale acestuia;
- Un elev din primul grup *rezumă* ceea ce a citit, un alt elev *întreabă* colegii din celelalte grupuri, un alt elev *clarifică* nelămuririle și un alt elev *anticipează* diverse caracteristici ale altor proceduri sau importanța procedeeleor;
- Se repetă exercitarea „rolurilor” pentru fiecare grup/procedeu;
- Pe parcursul discuțiilor colegii din celelalte grupuri completează fișa de lucru.

Fiecare grup va avea fișa cu un procedeu și va completa informațiile primite pentru celelalte procedee de la celelalte grupuri:

Fișa de lucru/grup:

Procedeele terapeutice	Metode	Efecte	Indicații	Contraindicații
TERMOTERAPIA definiție	completări în timpul exemplificării	completări în timpul exemplificării	completări în timpul exemplificării	completări în timpul exemplificării
CRIOTERAPIA definiție				
ELECTROTHERAPIA definiție				
ULTRASONOTERAPIA definiție				
FOTOTERAPIA (LASER) definiție				

- Sugestii privind evaluarea**

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului – evaluare inițială.*

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. *În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.*

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse** - probe orale, scrise, practice. Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. *Finală*

- Realizată printr-o **lucrare sumativă** cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare finală**: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
8.1.2. Descrierea tehnicilor de explorare și a procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici	8.2.2. Selectarea tehnicilor de explorare și a procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici	8.3.2. Argumentarea realistă și independentă a caracteristicilor tehnicilor de explorare și ale procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici

Activitatea de învățare:

- **Descrierea principalelor procedee terapeutice bazate pe factori fizici**

Obiective:

- Să recunoască caracteristicile tehnicilor de explorare/diagnostic bazate pe factori fizici (tipuri de electrozi, aparate, factorii fizici);
- Să definească procedeele terapeutice bazate pe factori fizici;
- Să identifice caracteristicile procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici (factorul fizic corespunzător fiecărui procedeu, efecte, indicații/contraindicații).

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	20%	Recunoașterea caracteristicilor tehnicilor de explorare/diagnostic bazate pe factori fizici.	20%	4
			Selectarea informațiilor necesare descrierii procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici.	60%	12
			Alegerea instrumentelor de lucru: coli pentru copiator, riglă, instrumente de scris, fișe de lucru, portofoliu cu rezultate ale principalelor tehnici de investigații bazate pe factori fizici (electrocardiografii, ultrasonografii).	20%	4
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Respectarea etapelor prezentate de cadrul didactic.	20%	10
			Sistematizarea caracteristicilor procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici.	50%	25
			Completarea fișei de lucru.	30%	15
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Apresiasi globală a activității grupului, folosind corect terminologia de specialitate.	30%	9
			Argumentarea caracteristicilor tehnicilor de explorare /diagnostic bazate pe factori fizici.	30%	9
			Argumentarea caracteristicilor procedeeleor terapeutice bazate pe factori fizici.	40%	12
			Total	100%	30
	Total puncte	100%			100

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

• Sugestii bibliografice

1. Popescu A.M., **Biofizică medicală și aparatură medicală - note de curs**, Editura Universitară, București, 2023
2. Borundel C., **Medicină internă pentru cadre medii**, ediția a V-a, Editura ALL, București, 2021
3. Ștefănescu C., Rusu V., Grierosu I., **Biofizica pas cu pas. O introducere în Biofizica și Fizica medicală**, Editura „Gr. T. Popa”, Iași, 2021
4. Pâslaru A.I., **Biofizică medicală**, Editura PIM, Iași, 2020
5. Cucoș C., **Pedagogie**, ediția a III-a revăzută, Editura Polirom, Iași, 2014
6. Enache L., **Biofizică**, Editura SITECH, Craiova, 2012

MODULUL 9
FARMACOLOGIE

• **Notă introductivă**

Modulul 9 – FARMACOLOGIE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru calificarea profesională **ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 9 – FARMACOLOGIE se studiază în **anul I** pe parcursul a două semestre și are prevăzute **56 de ore** din care **28 ore de teorie** și **28 ore de laborator tehnologic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 9 - FARMACOLOGIE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
9.1.1.	9.2.1.	9.3.1.	1. Noțiuni de bază 1.1. <i>Definiții</i>; farmacologie, medicament; 1.2. <i>Ramurile farmacologiei</i> (cu caracter fundamental și aplicativ): farmacocinetica, farmacodinamia, farmacotoxicologia, farmacografia, farmacoterapia, farmacoepidemiologia. 2. Biofarmacie generală 2.1. Biodisponibilitatea medicamentelor; bioechivalența, tipuri de echivalență, biodisponibilitate absolută, relativă, optimală; 2.2. Factorii care influențează biodisponibilitatea: 2.2.1. <i>Legăți de medicament; forma farmaceutică a substanței active</i> 2.2.2. <i>Legăți de organism; generali (transferul prin membrane); particulari (calea de administrare, starea fiziologică, starea patologică).</i> 2.2.3. <i>Asocierea cu diverse substanțe.</i> 3. Noțiuni de farmacocinetică 3.1. Transferul prin membrane: tipuri de membrane 3.1.1. <i>Factori care influențează transferul (factori ce depind de substanța medicamentoasă, de membrană, de mediul din vecinătatea membranelor)</i> 3.1.2. <i>Tipuri de transfer: transfer pasiv, transfer specializat.</i> 3.2. Absorbția medicamentelor în organism. 3.2.1. <i>Efecte la nivelul căilor de administrare.</i> 3.2.2. <i>Căile de administrare și factorii care influențează absorbția și biodisponibilitatea.</i>

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			3.2.3.1. Căi naturale: orală, sublinguală, intrarectală respiratorie, oculară, intravaginală, uretrală, cutanată. 3.2.3.2. Căi artificiale: la nivel cardio-vascular (intravenoasă, intraarterială, intracardiacă), la nivel tisular (subcutanată, intramusculară, intraosoasă), la nivelul seroaselor (intraperitoneală, intrapleurală, intrapericardică, intraarticulară, intrarahidiană, intraventriculară). 3.3. Distribuirea și metabolizarea medicamentelor în organism 3.4. Epurare și tipuri de clearance
9.1.2.	9.2.2.	9.3.2.	Clasificarea medicamentelor • Medicația aparatului digestiv și elemente de metabolism: antiacide, antiulceroase, antiflatulente, antispastice, anticolinergice, propulsive, preparate utilizate în terapia biliară și hepatică, antiemetice, antidiareice, antiinflamatoare și antiinfecțioase intestinale, laxative, enzime; • Medicația obezității și medicația antidiabetică; • Preparate diuretice • Vitamine, biocatalizatori; • Substanțe minerale și tonice; • Medicația aparatului respirator: preparate nazale decongestionate de uz topic și sistemic, preparate pentru zona oro-faringiană, antitusive, antiastmatice; • Medicația antituberculoasă; • Medicația aparatului cardiovascular: antiaritmice, antianginoase, vasodilatatoare, antihipertensive; • Medicația cu acțiune ocitocică și tocolitică; • Medicația antineoplazică; • Medicația sistemului musculo-scheletic: antiinflamatoare și antireumatice, preparate topice pentru algii articulare și musculare, medicamente pentru tratamentul afecțiunilor osoase, preparate antigutoase. ; • Medicația deprimantă a SNC: antiepileptice, antiparkinsoniene, miorelaxante, simpatomimetice și parasimpatomimetice, medicația neuroleptică și antihistaminică, analgezice, antipiretice și antimigrenoase; • Medicația aparatului genito-urinar și terapia hormonală; • Medicația ORL; • Medicația dermatologică: antifungice, emoliente, protectoare, preparate pentru tratamentul plăgilor și ulcerărilor, antipsoriazice, antibiotice și chimioterapice de uz dermatologic, corticosteroizi de uz dermatologic. ; • Antiseptice și dezinfectante ; • Medicația antihelmintică și antiparazitară.
9.1.3. 9.1.4.	9.2.3.	9.3.3. 9.3.4.	• Indicația terapeutică, mod de acțiune, dozaj; • Efecte secundare toxice și adverse; • Efecte adverse cancerigene, mutagene, imunosupresive;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Intoleranța medicamentoasă; • Farmacodependența psihică / fizică.
9.1.5.	9.2.4. 9.2.5.	9.3.5.	• Prezentarea programelor (softurilor); • Prezentarea și completarea documentelor de evidență a medicamentelor.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, softuri medicale
- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc.
- Filme didactice.
- Dosare, bibliorafturi, documente specifice activității medicale
- Instrumente și materiale medicale, aparatură specifică laboratorului de farmacie
- Norme și normative legislative, studii de caz, exemple de bune practici

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 9 – FARMACOLOGIE vor fi abordate într-o manieră **adaptabilă, diferențiată**, ținând cont de **particularitățile colectivului** cu care se lucrează și de **nivelul inițial de pregătire**.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 9 - FARMACOLOGIE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. Pregătirea se recomandă a se desfășura în laboratoare sau/și în cabinete de specialitate din unitatea de învățământ și în unități medicale, dotate conform recomandărilor menționate mai sus. Pregătirea în cabinete/ laboratoare tehnologice din unitatea de învățământ sau unități medicale are importanță deosebită în atingerea rezultatelor învățării.

Temele pentru orele de laborator tehnologic vor fi elaborate de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

Modulul 9 – FARMACOLOGIE are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație.*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete.*
- *Însoșirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora

Competențele cheie integrate în **Modulul 9 – FARMACOLOGIE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*

Cunoștințe și competențe profesionale /Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 9 – FARMACOLOGIE** sunt din categoria: (a)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw - Mozaicul, tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda CIORCHINELE. Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. Prin acest exercițiu se încurajează participarea întregii clase. Poate fi folosit cu succes la evaluarea unei unități de conținut dar și pe parcursul predării, făcându-se apel la cunoștințele dobândite de elevi.

Exemplificare metoda CIORCHINELE:

Rezultatele învățării:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
9.1.3. Prezentarea conceptelor de farmacotoxicologie 9.1.4. Cunoaștere științifică cuprinzătoare pentru o înțelegere suficientă a relațiilor dintre starea de sănătate și mediul fizic (medicament)	9.2.3. Evaluarea tratamentului medicamentos în funcție de indicații, mod de acțiune, dozaj, efecte secundare, efecte adverse, interacțiuni medicamentoase	9.3.3. Conștientizarea importanței aplicării corecte a tratamentului medicamentos 9.3.4. Utilizarea corectă a terminologiei medicale specifice farmacologiei

Activitatea de învățare:

- **Conștientizarea aplicării tratamentului medicamentos în funcție de indicații, mod de acțiune, dozaj, efecte secundare, efecte adverse, interacțiuni medicamentoase**

Obiective:

- Să prezinte conceptele de farmacotoxicologie
- Să evalueze tratamentul medicamentos în funcție de indicații, mod de acțiune, dozaj, efecte secundare, efecte adverse, interacțiuni medicamentoase
- Să conștientizeze importanței aplicării corecte a tratamentului medicamentos
- Să utilizeze corect terminologia medicală specifice farmacologiei.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Foi de hârtie. Instrumente de scris
- Documente specifice activității medicale (rețete medicale, prospecte de medicamente, medicamente, foi de observație,

Durată: 30 minute

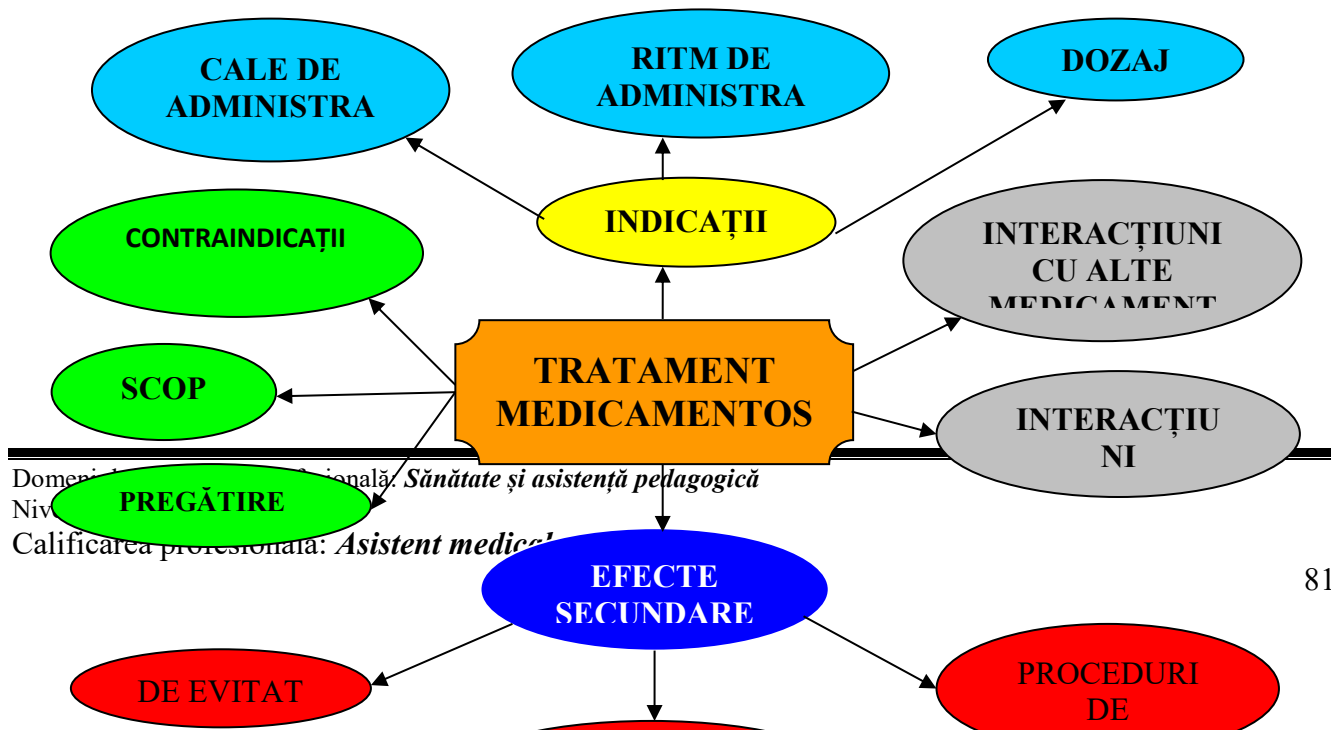
Desfășurare:

Pregătire

- Profesorul prezintă sarcina de lucru și modul de realizare a acesteia. Se explică etapele în vederea realizării temei, perioada de timp pentru realizare și modul de evaluare.

Realizare

- Se scrie un cuvânt / temă (care urmează a fi cercetat) în mijlocul tablei sau a foi de hârtie;
- Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul cuvântului / temei, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
- Pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
- Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp.
- Rezultatele grupurilor se comunică profesorului care le notează la tablă într-un ciorchine fără a le comenta sau judeca.
- În etapa finală a lecției, ciorchinele poate fi reorganizat utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevi sau de profesor.

Evaluare și feed-back

- Dezbaterea cu toți participanții a modului de interpretare și reluarea secvențelor în care nu s-au obținut rezultatele așteptate.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modului – evaluare inițială.*

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. *În timpul parcurgerii modului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.*

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse** - probe orale, scrise, practice. Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. *Finală*

- Realizată printr-o **lucrare sumativă** cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare finală**: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
9.1.3. <i>Prezentarea conceptelor de farmacotoxicologie</i> 9.1.4. <i>Cunoaștere științifică cuprinzătoare pentru o înțelegere suficientă a relațiilor dintre starea de sănătate și mediul fizic (medicament)</i>	9.2.3. <i>Evaluarea tratamentului medicamentos în funcție de indicații, mod de acțiune, dozaj, efecte secundare, efecte adverse, interacțiuni medicamentoase</i>	9.3.3. <i>Conștientizarea importanței aplicării corecte a tratamentului medicamentos</i> 9.3.4. <i>Utilizarea corectă a terminologiei medicale specifice farmacologiei</i>

Activitatea:

- *Conștientizarea aplicării tratamentului medicamentos în funcție de indicații, mod de acțiune, dozaj, efecte secundare, efecte adverse, interacțiuni medicamentoase*

Obiective:

- Să prezinte conceptele de farmacotoxicologie;
- Să evalueze tratamentul medicamentos în funcție de indicații, mod de acțiune, dozaj, efecte secundare, efecte adverse, interacțiuni medicamentoase;
- Să conștientizeze importanței aplicării corecte a tratamentului medicamentos;
- Să utilizeze corect terminologia medicală specifică farmacologiei.

Criterii de realizare și ponderea acestora

Criterii de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea informațiilor necesare realizării sarcinii de lucru	60%	18
			Alegerea instrumentelor de lucru: foi, instrumente de scris, documente specifice activității medicale	40%	12
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Identificarea corectă a medicamentului și a modului de acțiune	25%	10
			Prezentarea indicațiilor și dozajului terapeutic al medicamentului	25%	10
			Prezentarea efectelor secundare, efecte adverse	25%	10
			Prezentarea interacțiunilor medicamentoase	25%	10
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate	40%	12
			Conștientizarea importanței aplicării corecte a tratamentului medicamentos	60%	18
			Total	100%	30
Total		100%		100%	100

- **Sugestii bibliografice**

1. *** **Memomed 2024**, ediția a 30-a, Editura Universitară, București, 2024
2. Chiriță Cornel (coord.), **Agenda Medicală 2023**, Editura Medicală, București, 2023
3. Marcean C., Mihăilescu M. Vladimir, **Ghid de farmacologie pentru asistenți medicali și asistenți de farmacie**, ediție revizuită, Editura ALL, București, 2022
4. Stecoza Camelia Elena, **Chimie farmaceutică**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2021
5. Cristea Aurelia Nicoleta, **Tratat de Farmacologie**, ediția a II-a, Editura Medicală, București, 2020
6. Robu Silvia, **Farmacognozie: Note de curs**, Editura Zigotto, Galați, 2013
7. Istudor V., **Farmacognozie, Fitochimie, Fitoterapie**, vol. I, II, III, Editura Medicală, București, 2011

MODULUL 10

LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ

• **Notă introductivă**

Modulul 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **44 de ore** din care **28 ore de teorie** și **16 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
10. 1.1.	10. 2.1	10. 3.1.	Noțiuni de comunicare: definiție, teorii, baze, scopul și rolul comunicării, procesul și elementele comunicării, obiective, tipuri de comunicare, componente/forme ale comunicării, particularități ale comunicării
10. 1.2.	10. 2.2 10. 2.3 10. 2.4.	10. 3.2. 10. 3.3. 10. 3.4.	Comunicarea: <i>verbală</i> (forme ale comunicării orale, stiluri de comunicare etc.); <i>nonverbală:</i> subtipuri (alternativă, preverbală. postverbală), limbaj structură, funcții; <i>paraverbală:</i> aspect, stimuli etc. Comunicarea și relaționarea medicală (cu pacientul, aparținătorii în/și cu echipa medicală): definiție, importanță, elemente esențiale, metode, obiective, aplicare, factori ce influențează comunicarea terapeutică, rețele de comunicare, asertivitate etc. Facilitarea comunicării eficiente: acceptarea de opinii diferite, încurajarea discuției, asigurarea posibilității de exprimare, oferirea feed-back-ului, stimularea creativității, încadrarea în timp, viteza vorbirii, adaptarea comunicării la nivelul de înțelegere al auditorului, folosirea unui suport specific, transmiterea eficientă a informațiilor, adaptarea comunicării la contextul multicultural.
10. 1.3.	10. 2.5.	10. 3.5.	Prezentarea standardului ocupațional

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

	10. 2.6.	10. 3.6.	Conceptul de grup de muncă/echipă medicală Caracteristicile grupului de muncă/echipei medicale: obiective, norme de comportament, statut, interrelaționare, coordonare; Comunicarea în cadrul grupului de muncă/echipei medicale: obiective, tipuri de comunicare, rețele de comunicare; Strategii de comunicare pentru promovarea imaginii profesionale: inițierea și implicarea în activități de promovare și consolidare a imaginii profesionale, participarea la diferite activități: educația medicală continuă, diseminare socială, etc.
10. 1.4.	10. 2.7.	10. 3.7.	Prezentarea documentelor medicale letrice și electronice specifice unităților medicale
10. 1.5.	10.2.8 10.2.9	10.3.8. 10.3.9.	Comunicarea cu categorii diferite de pacienți: persoane adulte, vârstnice, copii, pacient chirurgical, oncologic, psihiatric etc. Modele de comunicare ale echipei medicale cu pacientul și în cadrul echipei medicale (Model L.E.A.R.N., Modelul R.E.S.P.E.C.T. Modelul S.B.A.R. etc) Comunicarea de criză: managementul riscului și comportamentul cu risc pentru sănătate ; Luarea deciziilor în activitatea de îngrijire a pacienților Comunicarea veștilor proaste (aspecte, tipuri de dialog etc) Bariere în comunicare: tipuri, efecte, metode de îmbunătățire a comunicării în practica medical. Noțiuni de consiliere necesare pentru a transmite persoanelor, familiilor și grupurilor de persoane, informații care să le permită să aibă un stil de viață sănătos și să se autoîngrijească.
10. 1.6.	10. 2.10.	10. 3.10.	Noțiuni de leadership: definiție, modele/stiluri de leadership, tipuri de lideri (profil, funcțiile liderului, calitățile liderului; Management versus leadership; Tipuri de manageri, stiluri de conducere; Managementul echipei – motivarea echipei și raporturile de muncă în colectiv – componentă de bază a leadership-ului; Deciziile și leadership-ul în practica profesională: tipuri de decizii, etapele procesului decizional, metode de conducere, elemente ce influențează luarea deciziilor în practica medicală; Caracteristici ale unei echipe medicale performante Comunicarea în leadership – eficiență și principii
10. 1.7. 10. 1.8.	10. 2.11. 10.2.12.	10. 3.11. 10.3.12. 10.3.13.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE - Identificarea surselor de informații: <i>pacient, aparținători, echipa de îngrijire, documente medicale, literatura de specialitate, internet.</i> - Culegere de date <i>Strategii pentru o comunicare eficientă</i> <i>Modalități de comunicare</i>

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			○ <i>Strategii de ascultare</i> • Identificarea și corectarea disfuncțiilor de comunicare • Adaptarea comunicării la diverse situații clinice • Comunicarea terapeutică • Realizarea și prezentarea unui raport final utilizând comunicarea scrisă și orală.
--	--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, softuri medicale, scanner, fax, telefon, copiator
- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc.
- Dosare, bibliorafturi
- Documente specifice activității medicale, norme și normative legislative
- Filme didactice. Studii de caz, exemple de bune practici

• **Sugestii metodologice**

Conținuturile modului 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ are o structură structură omogenă și flexibilă ce încorporează, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Pregătirea în cabinete/ laboratoare tehnologice din unitatea de învățământ sau unități medicale are importanță deosebită în atingerea rezultatelor învățării.

Se recomandă abordarea procesului de învățare centrat pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete
- Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora

Competențele cheie integrate în **Modulul 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ** sunt din categoria:

- Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului
- Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică
- Competență personală, socială și de a învăța să înveți
- Competență civică, juridică și de protejare a mediului
- Competență antreprenorială
- Competență de sensibilizare și exprimare culturală

Cunoștințe și competențe profesionale /Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ** sunt din categoria: (c), (d), (e)

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 10 - LEADERSHIP ȘI COMUNICAREA PROFESIONALĂ** sunt din categoria: (b), (c), (e), (f), (g), (h)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;
- Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;
- Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;
- Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;
- Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw - Mozaicul, tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

- **Exemplu de metodă de învățare:**

Metoda JOCUL DE ROL (Metodă de simulare)

- O metodă activă de predare-învățare, bazată pe simularea unor funcții, relații, activități, fenomene, sisteme
- Urmărește formarea comportamentului uman pornind de la simularea unei situații reale
- Avantaje:
 - Activează elevii din punct de vedere cognitiv, afectiv, acțional, punându-i în situația de a interacționa
 - Prin dramatizare, asigură problematizarea, sporind gradul de înțelegere și participare activă a cursanților
 - Interacțiunea participanților asigură un autocontrol eficient al conduitelor și achizițiilor
 - Pune în evidență modul corect sau incorect de comportare în anumite situații;
 - Este una din metodele eficiente de formare rapidă și corectă a convingerilor, atitudinilor și comportamentelor.
- Dezavantaje sau dificultăți legate de utilizarea metodei:
 - Este o metodă greu de aplicat (presupune nu numai aptitudini pedagogice, ci și aptitudini regizorale și actoricești la conducătorul jocului)
 - Proiectarea și pregătirea sa cer timp și efort din partea cadrului didactic
 - Există riscul devalorizării jocului de rol, ca rezultat al considerării lui ca ceva pueril, facil de către elevi
 - Este posibilă apariția blocajelor emoționale în preluarea și interpretarea rolurilor de către unii elevi.

Etapele pregătirii și folosirii jocului de rol:

- Identificarea situației
- Modelarea situației și proiectarea scenariului
- Alegerea partenerilor și instruirea lor
- Învățarea individuală a rolului
- Interpretarea rolurilor
- Dezbateră cu toți participanții a modului de interpretare și reluarea secvenței

Exemplificare metoda JOCUL DE ROL:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
10.1.5. Capacitatea de a comunica terapeutic	10.2.8. Analizarea eficientă a informațiilor 10.2.9. Obținerea și transmiterea informațiilor corect și adecvat, persoanelor, familiilor și grupurilor de persoane, informații care să le permită să aibă un stil de viață sănătos și să se autoîngrijească	10.3.8. Argumentarea realistă și manifestarea unei atitudini pozitive pentru comunicarea în scop terapeutic cu pacienții, familiile și în grupuri 10.3.9. Oferirea în mod independent de consiliere, indicații și sprijin persoanelor care necesită îngrijire și persoanelor apropiate

Activitatea de învățare:

- *Realizarea comunicării terapeutice cu pacienții, membrii familiei, membrii echipei de sănătate*

Obiective:

- Să obțină informațiile specifice de la pacienți, membrii familiei, membrii echipei de sănătate legate de istoricul medical al unui pacient și de starea actuală, necesare pentru a evalua în mod adecvat și eficient starea pacientului
- Să analizeze eficient informațiile
- Să transmită informațiile corect și adecvat, în relația cu pacienții, echipa de îngrijiri și echipa multidisciplinară
- Să argumenteze realist, independent propriile opinii referitoare la informațiile culese.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Să manifeste o atitudine pozitivă pentru comunicarea în scop terapeutic cu pacienții, familiile și în grupuri

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Foi de hârtie. Instrumente de scris
- Materiale de simulare a situațiilor și activităților medicale

Durată: 50 minute

Desfășurare:

Pregătire.

- Identificarea situației care se pretează la simulare prin jocul de rol - este foarte important ca situația ce urmează a fi simulată să fie relevantă obiectivului, comportamentelor de însușit de către elevi în urma interpretării rolurilor: crearea de situații contextuale ale activității medicale (asistent medical-echipă medicală-pacient-familie).

Realizare.

- Modelarea situației și proiectarea scenariului - situația de simulat este supusă analizei sub aspectul statusurilor și categoriilor de interacțiuni implicate.
- Alegerea partenerilor și instruirea lor referitor la specificul și exigentele jocului de rol - distribuirea rolurilor și familiarizarea participanților cu sarcinile de realizat. Status-urile și rolurile sunt descrise amănunțit pentru fiecare participant în parte pe o fișă.
- Învățarea individuală a rolului de către fiecare participant prin studierea fișei – în 15-20 de minute participantii își interiorizează rolul și își conceapă modul propriu de interpretare.
- Interpretarea rolurilor în cadrul grupelor.

Evaluare și feed-back.

- Dezbateră cu toți participanții a modului de interpretare și reluarea secvențelor în care nu s-au obținut comportamentele așteptate. La dezbateră participă toți elevii. Este necesar ca elevilor interpreți să li se ofere prioritate în dezbateră.

Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardul de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi, după momentul aplicării ei:

- Evaluare inițială** realizată la începutul începerii procedului de predare-învățare a modului pentru a diagnostica nivelul de cunoștințe al elevilor și a stabili lacunele.
- Evaluare formativă:** care se desfășoară pe tot parcursul procesului de predare- învățare. Oferind feedback constant pentru corectarea greșelilor și stimularea progresului
- Sumativă/Finală** aplicată la finalul parcurgerii modulului atestând nivelul de performanță final atins de elev certificând cunoștințele.

După metoda de examinare, evaluarea se poate realiza prin:

- Metode tradiționale: probe scrise (teste, lucrări), probe orale(întrebări, dialog) și probe practice.
- Metode alternative/complementare: portofoliul, proiectul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului.

De asemenea putem avea *evaluare normativă*: compararea rezultatelor elevului cu media grupului/ clasei sau *evaluare criterială* – măsurarea performanței realizându-se în funcție de criterii și obiective predefinite , indiferent de performanța altora.

Evaluarea continuă și formativă este esențială pentru succesul educațional, ajutând profesorul la reglarea învățării în timp real.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
10.1.5. Capacitatea de a comunica terapeutic	10.2.8. Analizarea eficientă a informațiilor 10.2.9. Obținerea și transmiterea informațiilor corect și adecvat, persoanelor, familiilor și grupurilor de persoane, informații care să le permită să aibă un stil de viață sănătos și să se autoîngrijească	10.3.8. Argumentarea realistă și manifestarea unei atitudini pozitive pentru comunicarea în scop terapeutic cu pacienții, familiile și în grupuri 10.3.9. Oferirea în mod independent de consiliere, indicații și sprijin persoanelor care necesită îngrijire și persoanelor apropiate

Activitate:

- Realizarea comunicării terapeutice cu pacienții, membrii familiei, membrii echipei de sănătate

Obiective:

- Să obțină informațiile specifice de la pacienți, membrii familiei, membrii echipei de sănătate legate de istoricul medical al unui pacient și de starea actuală, necesare pentru a evalua în mod adecvat și eficient starea pacientului
- Să analizeze eficient informațiile
- Să transmită informațiile corect și adecvat, în relația cu pacienții, echipa de îngrijiri și echipa multidisciplinară
- Să argumenteze realist, independent propriile opinii referitoare la informațiile culese.
- Să manifeste o atitudine pozitivă pentru comunicarea în scop terapeutic cu pacienții, familiile și în grupuri

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea informațiilor specifice de la pacienți, membrii familiei, membrii echipei de sănătate legate de istoricul medical al unui pacient și de starea actuală, necesare pentru a evalua în mod adecvat și eficient starea pacientului	60%	18
			Alegerea instrumentelor de lucru: foi, instrumente de scris, materiale de simulare a situațiilor și activităților medicale	40%	12
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Analizarea eficientă a informațiilor	25%	10
			Transmiterea informațiilor corect și adecvat, în relația cu pacienții, echipa de îngrijiri și echipa multidisciplinară	50%	20
			Manifestarea unei atitudini pozitive pentru comunicarea în scop terapeutic cu pacienții, familiile și în grupuri	25%	10
			Total	100%	40
3.		30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate	20%	6

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	Prezentarea unei aprecieri globale a muncii realizate.	20%	6
		Argumentarea realistă, independentă a propriilor opinii referitoare la informațiile culese.	60%	18
		Total	100%	30
Total	100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Marcean Crin (coord.), **Tratat de Îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**, Vol. I, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2021
2. Duduciuc Alina, **Comunicarea pentru sănătate în societatea digitală**, Editura Tritonic, București, 2021
3. Mahler Beatrice, **Comunicarea medic-pacient: cuvinte și dincolo de ele**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2021
4. Holdevici Irina, **Comunicarea în practica medicală. Eficientizarea comunicării cu pacientul**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2021
5. Chelcea Septimiu, **Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative**, ediția a IV-a, Editura Economică, București, 2021
6. Popa-Velea Ovidiu (coord.), **Psihologie medicală**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2017
7. Pașca Maria-Dorina, **Comunicarea în relația medic-pacient**, Editura University Press, Târgu-Mureș, 2012
8. Bohart Artur C., Greenberg Leslie S., **Empatia în psihoterapie**, Editura Trei, București, 2011
9. Dafinoiu Ion, **Elemente de psihoterapie integrativă**, Editura Polirom, Iași, 2010

**MODULUL 11
SEMILOGIE MEDICALĂ**

• **Notă introductivă**

Modulul 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **52 de ore** din care **28 ore de teorie** și **24 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
11.1.1	11.2.1 11.2.2 11.2.3.	11.3.1 11.3.2 11.3.3	1. Semne prin care se manifestă boala Semn fizic – semn obiectiv: definiție și exemple Simptom – semn subiectiv: definiție și exemple Sindrom - definiție și exemple 2. Anamneza - surse de informații și părți componente: motivele internării, antecedente personale și heredocolaterale, condițiile de viață și de muncă, istoricul bolii 3. Termeni medicali în efectuarea anamnezei: sufixe, prefixe medicale, termeni specifici și abrevieri. 4. Foaia de observație clinică: date generale ale pacientului, anamneza, examenul obiectiv, foaia de observație și tratament, epicriza.
11.1.2	11.2.4	11.3.4	1. Metode fizice de examen clinic <i>Inspecția</i> - condiții și mod de efectuare general și pe aparate: respirator, digestiv, cardiovascular, renal; <i>Palparea</i> - condiții și mod de efectuare pe aparate: respirator, digestiv, cardiovascular, renal; <i>Percuția</i> - condiții și mod de efectuare pe aparate: respirator, digestiv, cardiovascular, renal; <i>Ausculția</i> - condiții și mod de efectuare pe aparate: respirator, cardiovascular; Funcțiile vitale: temperatura, puls, frecvență respiratorie, tensiune arterială. 2. Modificări observabile la inspecția generală

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Atitudini și posturi: normală, pasivă, forțată (ortopneea, decubit lateral, decubit ventral, „cocoș de pușcă”, torticolis, opistotonus, alte poziții forțate). Faciesul: hipocratic, mitral, acromegalic, mixedematos, hipertiroidian, tetanic, peritoneal, parkinsonian, cushingoid, lupic, ftizic, „de paiată”, „de mumie”, vultuos, „nas în șa”, aortic, rinofima, alte tipuri de facies. Tegumente și mucoase: modificări tegumentare de culoare, leziuni elementare ale pielii, leziuni vasculare, edemul, tulburări trofice; Tulburări ale fanerelor. Sistemul ganglionar. Sistemul osteoarticular. Statura și tipul constituțional. Starea de nutriție (normală și modificări patologice). Starea de conștiență: torpoarea, obnubilarea, stupoarea, pierderea conștienței (sincopa, coma). Tulburări de sensibilitate. Semne neurologice: echilibru static, motilitate voluntară, coordonarea mișcărilor reflexe, sensibilitatea, mișcări involuntare.
11.1.3	11.2.5	11.3.5	1. Simptome cheie: febra, durerea, tusea, vărsăturile, oboseala, vertijul, palpitațiile etc. 2. Principale simptome pe aparate și sisteme: • Aparatul respirator: tusea, expectorația, dispneea, durerea toracică, hemoptizia; • Aparatul cardio circulator: palpitațiile, dispneea, durerea precordială, edemele, alte simptome; • Aparatul digestiv: greața, anorexia, vărsăturile, diareea, constipația, durerea; • Aparatul renal: anuria, disuria, hematuria, poliuria, nicturia, durerea colicativă; • Sistemul ganglionar: adenopatii; • Sistemul nervos: atitudini, echilibru static și dinamic, motilitate voluntară, reflexe, mișcări involuntare. 3. Modificări observate în diferite sindroame: • Sindromul bronșitic, sindrom de condensare pulmonară, sindrom pleural, sindromul din astm bronșic, sindromul din cancerul bronhopulmonar, sindrom emfizematos, sindromul din tuberculoza pulmonară; • Sindromul de insuficiență coronariană, sindromul de insuficiență cardiacă, sindromul clinic din hipertensiune cardiacă, sindroame pericardice; • Sindromul icteric, sindromul ocluziv intestinal, sindromul colestatic, sindromul diareic, sindromul de malabsorbție; • Sindromul edematos renal, sindromul nefrotic, sindromul glomerulonefritei acute și cronice, sindromul litiazei urinare, sindromul insuficienței renale acute și cronice; • Adenopatiile; • Sindromul meningial, sindromul de hipertensiune intracraniană;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Alte sindroame: sindroame anemice, sindroame hemoragipare, sindrom de impregnare bacilară, neoplazică, sindrom meningeal, sindrom adenohipofizar.
11.1.4. 11.1.5.	11.2.6. 11.2.7.	11.3.6.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE - Efectuarea anamnezei - Participarea la examenul clinic general - Întocmirea părții generale a foi de observație clinică generală

- Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă
- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc.
- Filme didactice. Softuri medicale
- Documente medicale, instrumente și materiale medicale specifice

Sugestii metodologice

Conținuturile modului 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*. Modulul 11 are o *structură elastică*, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Pregătirea se recomandă a se desfășura în laboratoare sau/și în cabinete de specialitate din unitatea de învățământ și în unități medicale, dotate conform recomandărilor menționate mai sus. Pregătirea în cabinete/ laboratoare tehnologice din unitatea de învățământ sau unități medicale are importanță deosebită în atingerea rezultatelor învățării.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. Se recomandă abordarea procesului de învățare centrat pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație*
- Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*

- Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;
- Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora.

Competențele cheie integrate în **Modulul 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ** sunt din categoria:

- Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului
- Competență personală, socială și de a învăța să înveți
- Competență civică, juridică și de protejare a mediului
- Competență de sensibilizare și exprimare culturală

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ** sunt din categoria: (c), (d)

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul Modulul 11 - SEMIOLOGIE MEDICALĂ** sunt din categoria: (b), (g), (h)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;
- Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;
- Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;
- Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;
- Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.

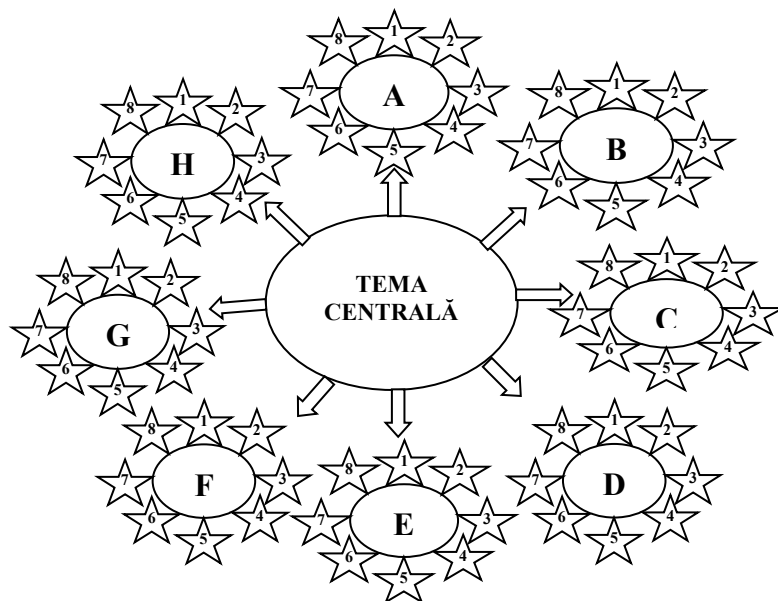
Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw - Mozaicul, tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Metoda Lotus (Floarea de nufăr). Tehnica *florii de nufăr* presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o **temă centrală**. Problema sau tema centrală determină cele 8 idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr.

Cele 8 idei secundare sunt trecute în jurul temei centrale, urmând ca apoi ele să devină la rândul lor teme principale, pentru alte 8 flori de nufăr. Pentru fiecare din aceste noi teme centrale se vor construi câte alte noi 8 idei secundare. Astfel, pornind de la o temă centrală, sunt generate noi teme de studiu pentru care trebuie dezvoltate conexiuni noi și noi concepte.

Desfășurare:

- Se anunță tema;
- Se comunică sarcina de lucru și principiile metodei;
- Se stabilesc cele 8 grupe care vor trata subtemele identificate;
- După rezolvarea temei un reprezentant al grupei completează diagrama pregătită pe tablă / foaie flipchart / într-un document electronic proiectat (smartbord) ;
- Se dezbate cu toți elevii clasei rezultatul obținut;
- Se stabilește forma finală a informației incluse în diagramă care va fi distribuită fiecăruia dintre elevi.

Tehnica Lotus este o modalitate de lucru în grup cu mari valențe formativ-educative. Stimulează și dezvoltă capacități ale inteligenței lingvistice, ale inteligenței interpersonale, ale inteligenței intrapersonale, ale inteligenței sociale.

Exemplificare metoda Lotus (Floarea de nufăr):

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
11.1.2. Descrierea etapelor și a modificărilor observabile la examenul clinic general	11.2.4. Identificarea modificărilor observabile la examenul clinic general	11.3.4. Argumentarea realistă, coerentă și independentă a modificărilor observate la examenul clinic general

Activitatea de învățare:

- **Identificarea modificărilor observabile la examenul clinic general.**

Obiective:

- Să stabilească metodele fizice de examen clinic;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Să identifice principalele tipuri de modificări observabile la examenul clinic general;
- Să argumenteze alegerile făcute;
- Să contribuie la obținerea rezultatului final al clasei.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Foi de hârtie. Foi de flipchart. Markere
- Echipamente multimedia

Durată: 50 minute

Desfășurare:

Pregătire:

- Se organizează elevii în 8 grupe pe criteriul ales de profesor.

Realizare:

Se comunică sarcina de lucru: identificarea modificărilor observabile la examenul clinic și inspecția generală.

- Se stabilesc pentru început metodele fizice de examen clinic și principalele tipuri de modificări observabile la examenul clinic.
- Profesorul prezintă modul de lucru.
- Se formează grupurile de lucru și se atribuie prin tragere la sorți subtema la care va lucra fiecare echipă
- Grupele lucrează pentru a reuși să completeze în diagramă informațiile necesare: tipuri de modificări observabile la examenul clinic și inspecția generală.
- Câte un reprezentant al fiecărei grupe va include în diagrama finală informațiile identificate de colegi

Se analizează diagrama completată de toate grupele.

1	2	3	1	2	3	1	2	3
8	A Atitudini și posturi	4	8	B Faciesul	4	8	C Tegumente, mucoase, fanere	4
7	6	5	7	6	5	7	6	5
1	2	3	A Atitudini și posturi	B Faciesul	C Tegumente, mucoase, fanere	1	2	3
8	H Sistemul ganglionar. Sistemul osteo-articular	4	H Sistemul ganglionar. Sistemul osteo-articular	Tema: Modificări observabile la examenul clinic general	D Statura și tipul constituțional	8	D Statura și tipul constituțional	4
7	6	5	G Starea de nutriție	F Starea de conștiență	E Semne neurologice	7	6	5
1	2	3	1	2	3	1	2	3
8	G Starea de nutriție	4	8	F Starea de conștiență	4	8	E Semne neurologice	4
7	6	5	7	6	5	7	6	5

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modului – *evaluare inițială*.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse - probe orale, scrise, practice.** Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. Finală

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare** finală: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
11.1.2. Descrierea etapelor și a modificărilor observabile la examenul clinic general	11.2.4. Identificarea modificărilor observabile la examenul clinic general	11.3.4. Argumentarea realistă, coerentă și independentă a modificărilor observate la examenul clinic general

Activitate:

- **Identificarea modificărilor observabile la examenul clinic general.**

Obiective:

- Să stabilească metodele fizice de examen clinic;
- Să identifice principalele tipuri de modificări observabile la examenul clinic general;
- Să argumenteze alegerile făcute;
- Să precizeze, pe fișa dată, modificările identificate.

FIȘA DE LUCRU

Numele și prenumele:

Clasa:

Data:

Sarcină de lucru: **Identifică zece modificări observabile la examenul clinic general și include-le în categoria din care fac parte, argumentând metoda fizică folosită la examenul clinic.**

Modificarea observabilă	Categoria	Metoda folosită la examenul clinic
1. „cocoș de pușcă”	Atitudini și posturi	Inspekția
2. ganglioni mobili dureroși	Sistem ganglionar	Palparea

• **Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora:**

Criterii și indicatorii de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Analizarea sarcinilor stabilite în fișa de lucru – solicitarea lămuririlor necesare.	30%	9
			Stabilirea denumirilor corecte.	40%	12
			Corelarea corectă a informațiilor stabilite în fișa de lucru	30%	9
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Identificarea corectă a modificărilor observabile la examenul clinic general.	30%	15
			Corelarea a modificărilor observabile la examenul clinic general cu categoria din care face parte fiecare	40%	20
			Precizarea corectă a metodei fizice utilizate la examenul clinic	30%	15
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Redactarea corectă a fișei de lucru.	40%	8
			Utilizarea corectă a termenilor de specialitate	30%	6
			Asigurarea unui aspect corespunzător fișei de lucru	30%	6
			Total	100%	20
Total		100%			100

• **Sugestii bibliografice**

1. Borundel Corneliu, **Medicină internă pentru cadre medii**, ediția a V-a, Editura ALL, București, 2021
2. Epure Valeriu, **Semiologie medicală pentru asistenții medicali**, Editura Viața Medicală Românească, București, 2019
3. Ciurea C. Tudorel, **Semiologie medicală**, Editura Medicală Universitară, Craiova, 2017
4. Stanciu Carol, **Semiologie medicală de bază**, vol. I-II, Editura „Gr. T. Popa”, Iași, 2015
5. Opreș M., Sîrbu V., Nistor D., Simu I., **Semiologie medicală pentru asistente medicale**, Editura University Press, Târgu Mureș, 2012

**MODULUL 12
EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE**

- **Notă introductivă**

Modulul 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE se studiază în **anul I** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **38 de ore** din care **14 ore de teorie** și **24 ore de învățământ clinic**.

- **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 12 – EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
12.1.1.	12.2.1. 12.2.2.	12.3.1.	Concepte fundamentale: sănătate – definiție, boală, promovarea sănătății, educația pentru sănătate. Relația dintre educația pentru sănătate și promovarea sănătății Rolul asistentului medical: identificarea nevoilor educaționale, dezvoltarea intervențiilor preventive, consilierea pacientului/familiei, monitorizarea schimbărilor comportamentale. Scopurile și obiectivele educației pentru sănătate. Principii și metode în educația pentru sănătate.
12.1.2. 12.1.3.	12.2.3. 12.2.4. 12.2.5. 12.2.6.	12.3.2. 12.3.3. 12.3.4. 12.3.5. 12.3.6.	Strategia OMS „Sănătate pentru toți în secolul XXI” Nivele de prevenție: prevenție primordială, prevenție primară, prevenție secundară, prevenție terțiară. Carta de la Ottawa: direcții: politici publice sănătoase, medii favorabile sănătății, dezvoltarea abilităților personale, acțiune comunitară, reorientarea serviciilor de sănătate.
12.1.4.	12.2.7. 12.2.8. 12.2.9. 12.2.10.	12.3.7. 12.3.8. 12.3.9. 12.3.10. 12.3.11.	Identificarea problemelor de sănătate: colectarea informațiilor (stil de viață, condiții sociale, date socio-demografice), indicatori de sănătate , evaluarea factorilor de risc. Strategii de intervenție: strategia riscului individual, strategia populațională. Comunicarea în educația pentru sănătate. Abordări în educația pentru sănătate: medicală, educațională, orientată spre individ, orientată spre schimbare socială. Derularea procesului de educație pentru sănătate – etape: identificarea nevoilor, formularea scopurilor și obiectivelor,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			identificarea resurselor, elaborarea conținutului, implementarea intervenției, evaluarea rezultatelor.
12.1.5. 12.1.6.	12.2.11. 12.2.12.	12.3.12.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • realizarea evaluării clinice holistice; • identificarea nevoilor bio-psiho-sociale și spirituale; • stabilirea priorităților de intervenție; • utilizarea instrumentelor moderne de screening și evaluare; • coordonarea intervențiilor preventive și educaționale.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Echipamente digitale și tehnice pentru predare-învățare-evaluare

Echipamente IT și multimedia

- computer desktop și/sau laptop;
- videoproiector / sistem multimedia interactiv;
- tablă interactivă / smart board;
- conexiune internet securizată și stabilă;
- imprimantă multifuncțională;
- scanner;
- sistem audio-video;
- cameră web și microfon pentru activități online/hibrid;
- platforme educaționale digitale și aplicații e-learning;
- acces la baze de date științifice și biblioteci electronice.

Materiale și mijloace didactice clasice

- tablă magnetică / whiteboard;
- flipchart;
- markere, cretă, coli flipchart;
- fișe de lucru și chestionare;
- ghiduri și protocoale clinice;
- postere și materiale educaționale;
- materiale informative pentru educația pacientului;
- portofolii și caiete de practică.

Resurse audio-video și digitale pentru simulare și educație clinică

- filme didactice și materiale video educaționale;
- simulări clinice digitale;
- platforme de simulare virtuală;
- resurse multimedia pentru educația terapeutică;
- studii de caz interactive;
- aplicații pentru telemedicină și telemonitorizare;
- software pentru documentare și managementul îngrijirilor.

Echipamente și materiale pentru activități practice și simulare clinică

Echipamente de simulare

- manechine pentru nursing și simulare clinică;
- simulatoare pentru evaluare clinică;
- truse pentru măsurarea funcțiilor vitale;

- glucometre;
- tensiometre electronice și manuale;
- pulsoximetre;
- stetoscoape;
- termometre digitale;
- cântare medicale și taliometre.

Materiale consumabile

- mănuși de unică folosință;
- măști și echipamente de protecție;
- dezinfectanți;
- seringi și materiale sterile pentru demonstrații;
- materiale pentru educația igienei și prevenției;
- formulare și documente clinice standardizate.

Resurse informaționale și documentație profesională

- ghiduri clinice actualizate;
- protocoale și proceduri operaționale;
- standarde profesionale și etice;
- legislație sanitară și documente juridice relevante;
- documente privind siguranța pacientului;
- clasificări și instrumente standardizate de evaluare;
- resurse pentru practica bazată pe dovezi;
- acces la publicații și reviste științifice de specialitate.

Resurse disponibile în instituțiile partenere de practică clinică

Instituțiile de sănătate partenere trebuie să asigure:

- secții clinice și comunitare acreditate;
- acces la dosarul de sănătate;
- echipamente medicale moderne;
- infrastructură digitală;
- materiale pentru prevenție și educație pentru sănătate;
- spații pentru consiliere și educație terapeutică;
- acces la echipa multidisciplinară;
- condiții pentru desfășurarea activităților de observare, evaluare și intervenție clinică.

Resurse pentru dezvoltarea competențelor de comunicare și educație pentru sănătate

- materiale pentru consiliere individuală și de grup;
- instrumente pentru interviu motivațional;
- platforme digitale de comunicare;
- aplicații pentru monitorizarea pacienților;
- campanii de educație pentru sănătate și prevenție în comunitate
- suport multimedia pentru promovarea sănătății.

Resurse pentru evaluarea rezultatelor învățării

- grile și fișe de evaluare clinică;
- portofoliu educațional;
- OSCE (Objective Structured Clinical Examination);
- instrumente digitale de evaluare;
- platforme pentru testare online;
- studii de caz și scenarii clinice standardizate.

- **Sugestii metodologice**

Conținuturile modului 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Modulul realizează o sinteză a activității de educație pentru sănătate și promovare a sănătății, concretizate în cunoașterea /înțelegerea efectelor modului de viață/stilului de viață asupra sănătății, în promovarea unui stil de viață care să maximizeze, în limitele unor condiții existente, sănătatea individuală și colectivă și poate încorpora cu ușurință în orice moment informații de actualitate, mijloace și resurse didactice noi. Se recomandă ca pregătirea să se desfășoare în săli de instruire practică din unitatea de învățământ dotate conform recomandărilor și în unitățile sanitare cu care școala încheie contracte de colaborare conform normelor în vigoare. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație.*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete.*
- *Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora.

Competențele cheie integrate în **Modulul 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în Modulul 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE sunt din categoria: (c), (d), (e)

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în Modulul 12 - EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE sunt din categoria: (b), (c), (h)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritimizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H Metoda RAI (Răspunde – Aruncă – Interoghează), joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw (Mozaicul), tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic;
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Metoda PROIECT. Proiectul este o metodă interactivă de predare-învățare, care presupune o cercetare, o investigare sistematică a unui subiect. Metoda proiect este bazată pe principiul învățării prin acțiune practică, cu finalitate reală, „*learning by doing*”, ceea ce îi conferă și motivația necesară. În acest scop elevii își aleg sau primesc o temă legată de activitatea de promovare a sănătății, pe care o realizează prin studiu, investigație și activitate practică, individuală sau în echipă. Activitatea se materializează în planificarea acțiunilor în cadrul unui proiect de educație pentru sănătate pe diverse teme: factori de risc, comportamente la risc și efectele pe care acestea le generează asupra sănătății individuale sau colective. Proiectul permite anticiparea unui rezultat adică proiectarea a ceea ce urmează să se efectueze, căile, materialele și mijloacele prin care se ajunge la acel rezultat. Învățarea bazată pe proiecte presupune culegerea de informații, prelucrarea și sintetizarea acestora sau identificarea problemelor, formularea obiectivelor, alegerea strategiilor, interacțiuni în cadrul grupului, comunicarea /raportarea rezultatelor, corelarea lor,

realizarea unui produs final, care ulterior să poată să fie diseminat. Profesorul devine un consilier al învățării, facilitează activitatea de învățare, provoacă, organizează și stimulează situațiile de învățare. Elevii sunt conduși către autoînvățare și sunt motivați să planifice independent și colectiv, să implementeze și să evalueze procesul de învățare.

Exemplificare metoda PROIECT:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
12.1.4. Descrierea etapelor procesului de educație pentru sănătate (la nivelul individului / comunității / grupului)	12.2.8. Identificarea problemelor de sănătate (ale individului / comunității / grupului) și a factorilor de risc pentru sănătate, selectând, colectând și prelucrând informațiile din diverse surse de informații 12.2.9. Întocmirea documentației pentru derularea programului de educație pentru sănătate 12.2.10. Organizarea activităților proprii și de grup pentru lansarea programului de educație pentru sănătate 12.2.11. Utilizarea corectă, eficientă a tehnologiei informaționale pentru planificarea și prezentarea acțiunilor de educație pentru sănătate	12.3.7. Manifestarea respectului pentru membri grupului / comunității pentru care desfășoară activități de educație pentru sănătate 12.3.8. Respectarea principiilor etice pentru colaborarea eficientă cu membri grupului/ membri echipei interdisciplinare pentru derularea acțiunilor de educație pentru sănătate 12.3.9. Manifestarea unei atitudini responsabile, proactivă pentru organizarea, monitorizarea și diseminarea programului 12.3.10. Manifestarea unei atitudini proactive în comunicare pentru conștientizarea persoanei/grupului de persoane asupra factorilor de risc și a propriei sănătăți 12.3.11. Realizarea programului de educație pentru sănătate cu ajutorul tehnologiei informaționale

Activitatea de învățare:

- **Elaborarea unui proiect de educație pentru sănătate**

Obiective/Cerințe:

În nursingul avansat, metoda proiectului dezvoltă competențe esențiale precum gândirea critică, planificarea intervențiilor educaționale, colaborarea interdisciplinară, utilizarea dovezilor științifice și evaluarea impactului asupra sănătății populației.

1. Obiectiv general al activității:

Dezvoltarea competențelor de proiectare, implementare și evaluare a unui program de educație pentru sănătate, adaptat nevoilor unui grup țintă, cu accent pe prevenție și promovarea sănătății.

2. Obiective / cerințe de învățare:

La finalul activității, studentul trebuie să fie capabil să:

- analizeze datele privind stilul de viață și determinanții sănătății ai grupului țintă;
- identifice problema prioritară de sănătate pe baza evidențelor;
- formuleze scopul și obiectivele SMART ale proiectului;
- elaboreze strategia de intervenție educațională;
- selecteze metode și mijloace moderne de comunicare în sănătate;
- dezvolte materiale educaționale bazate pe dovezi;
- planifice implementarea etapizată a intervenției;
- stabilească indicatori de evaluare a eficienței programului;
- realizeze diseminarea rezultatelor în comunitate.

3. Mod de organizare a activității:

- activitate pe grupe;
- echipe de 8–10 studenți/elevi;

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- roluri clar definite în cadrul grupului:
 - coordonator proiect;
 - responsabil documentare;
 - responsabil comunicare;
 - responsabil implementare;
 - responsabil evaluare;
 - responsabil logistică și resurse.

Se stabilesc reguli de lucru:

- respectarea termenelor;
- comunicare eficientă;
- responsabilitate individuală și de grup;
- respectarea principiilor etice.

Resurse materiale și digitale:

Resurse didactice:

- flipchart și coli de flipchart;
- markere și materiale de scris;
- fișe de documentare privind stilul de viață;
- ghiduri de educație pentru sănătate;
- studii de caz clinice.

Resurse digitale:

- laptop / computer;
- videoproiector / tablă interactivă;
- acces internet;
- platforme e-learning;
- aplicații pentru prezentări (PowerPoint, Canva etc.);
- instrumente digitale pentru chestionare (Google Forms, Microsoft Forms).

Resurse clinico-educative:

- protocoale de prevenție;
- materiale educaționale pentru pacienți;
- exemple de campanii de sănătate publică;
- resurse bazate pe dovezi (ghiduri clinice).

5. Durata proiectului:

- 4–6 săptămâni;
- activitate progresivă, structurată pe etape;
- monitorizare săptămânală de către cadrul didactic.

6. Etapele de lucru (adaptate nursing avansat):

1. Identificarea temei și a grupului țintă

Se selectează o problemă relevantă de sănătate publică, de exemplu:

- obezitate;
- fumat;
- sedentarism;
- diabet zaharat;
- hipertensiune arterială;
- sănătate mintală.

Se definește grupul țintă:

- adolescenți;
- gravide;
- vârstnici;

- pacienți cronici;
- populație vulnerabilă.

2. *Analiza problemei și formularea obiectivelor:*

- analiza factorilor de risc;
- identificarea nevoilor educaționale;
- stabilirea scopului general;
 - formularea obiectivelor SMART

3. *Planificarea intervenției*

Se stabilesc:

- strategia educațională (individuală, de grup, comunitară);
- metodele (consiliere, workshop, simulare, interviu motivațional);
- mijloacele de comunicare (digital, tipărit, multimedia);
- calendarul activităților;
- responsabilitățile în echipă.

4. *Implementarea proiectului*

Activități specifice nursingului avansat:

- evaluare inițială a nivelului de cunoștințe;
- colectare date prin chestionare;
- sesiuni de educație pentru sănătate;
- consiliere individuală și de grup;
- utilizarea materialelor educaționale;
- comunicare interdisciplinară;
- documentarea progresului (rapoarte de etapă).

5. *Evaluarea și analiza rezultatelor*

Se realizează:

- evaluare pre și post-intervenție;
- analiza schimbării comportamentale;
- măsurarea impactului asupra cunoștințelor;
- analiza indicatorilor de sănătate;
- feedback de la participanți.

Indicatori de evaluare:

- nivel de cunoștințe;
- schimbarea comportamentelor de risc;
- grad de participare;
- satisfacția grupului țintă;
- impact asupra stilului de viață.

6. *Diseminarea rezultatelor*

- prezentarea proiectului în fața colegilor;
- realizarea unei prezentări PowerPoint;
- afișe/postere educaționale;
- rapoarte scrise;
- prezentare digitală (online/hibrid);
- recomandări pentru comunitate.

7. *Evaluare și feedback*

Evaluarea se realizează pe baza unei fișe structurate care include:

Criterii:

- corectitudinea științifică a informațiilor;
- relevanța problemei de sănătate;
- claritatea obiectivelor;

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- adecvarea metodelor educaționale;
- implicarea echipei;
- calitatea materialelor educaționale;
- capacitatea de analiză și sinteză;
- impactul educațional demonstrat.

Feedback:

- feedback formativ pe parcursul proiectului;
- autoevaluare;
- evaluare peer-to-peer;
- recomandări de îmbunătățire.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului* – evaluare inițială.

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming*.

b. *În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.*

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse - probe orale, scrise, practice.** Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare*.

c. *Finală*

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare finală**: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii și-au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
12.1.4. Descrierea etapelor procesului de educație pentru sănătate (la nivelul individului / comunității / grupului)	12.2.8. Identificarea problemelor de sănătate (ale individului /comunității /grupului) și a factorilor de risc pentru sănătate, selectând, colectând și prelucrând informațiile din diverse surse de informații 12.2.9. Întocmirea documentației pentru derularea programului de educație pentru sănătate 12.2.10. Organizarea activităților proprii și de grup pentru lansarea programului de educație pentru sănătate 12.2.11. Utilizarea corectă, eficientă a tehnologiei informaționale pentru planificarea și prezentarea acțiunilor de educație pentru sănătate	12.3.7. Manifestarea respectului pentru membri grupului /comunității pentru care desfășoară activități de educație pentru sănătate 12.3.8. Respectarea principiilor etice pentru colaborarea eficientă cu membri grupului/ membri echipei interdisciplinare pentru derularea acțiunilor de educație pentru sănătate 12.3.9. Manifestarea unei atitudini responsabile, proactivă pentru organizarea, monitorizarea și diseminarea programului 12.3.10. Manifestarea unei atitudini proactive în comunicare pentru conștientizarea persoanei/grupului de persoane asupra factorilor de risc și a propriei sănătăți 12.3.11. Realizarea programului de educație pentru sănătate cu ajutorul tehnologiei informaționale

Activitatea de evaluare: *Elaborarea unui proiect de educație pentru sănătate*

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze informațiile privind stilul de viață, caracteristice grupului țintă, prezentate de profesor;
- Să identifice problema din informațiile prezentate, să fixeze scopul și obiectivele proiectului;
- Să stabilească strategia, metodele și mijloacele de comunicare în cadrul programului;
- Să întocmească documentația, produsul final care să poată să fie diseminat;
- Să planifice etapele de desfășurare și modalitățile de evaluare ale eficienței proiectului de educație pentru sănătate.

Mod de organizare a activității: Activitate pe grupe.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora:

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea informațiilor privind nevoile de educație pentru sănătate pe nivele de prevenție și în funcție de patologie	40%	12
			Stabilirea metodelor de culegere a informațiilor în situația dată.	40%	12
			Alegerea instrumentelor de lucru.	20%	6
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Identificarea nevoilor de educație pentru sănătate pentru grupul țintă repartizat	20%	8
			Formularea scopului și obiectivelor educaționale	15%	6
			Întocmirea planului de activitate respectând etapele procesului de educație pentru sănătate	40%	16
			Utilizarea corespunzătoare a documentației, a planului și a materialelor necesare	25%	10
			Total	100%	40

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Întocmirea corectă a documentelor specifice.	20%	6
			Folosirea corectă a vocabularului de specialitate	10%	3
			Prezentarea unei aprecieri globale activității realizate	20%	6
			Argumentarea modului de selectare a metodelor și mijloacelor utilizate pentru informare și educare	50%	15
			<i>Total</i>	<i>100%</i>	<i>30</i>
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Vlădescu C. (coord.), **Sănătate publică și management sanitar**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2021
2. Rogozea L., Andreescu O., Leășu F., **File din istoria sănătății publice – modele, provocări, oportunități**, Editura Lux Libris, Brașov, 2014
3. Rogozea L., **Etică și deontologie medicală**, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2011

MODULUL 13
IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ
• Notă introductivă

Modulul 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ se studiază în **anul I** pe **parcursul unui semestru** și are prevăzute **44 de ore** din care **28 ore de teorie** și **16 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
13.1.1.	13.2.1.	13.3.1.	1. Igiena aerului Caracteristicile fizice ale aerului și influența asupra organismului uman. • Temperatura aerului; • Umiditatea aerului; • Mișcarea aerului; • Presiunea atmosferică; • Electricitatea atmosferică; Caracteristicile chimice ale aerului și influența asupra organismului uman. • Compoziția chimică a aerului; • Poluarea aerului și acțiunea sa asupra sănătății; • Măsuri de prevenire și combatere a poluării aerului. 2. Igiena apei • nevoile de apă ale individului și colectivităților; • sursele de apă și caracteristicile sanitare; • contaminarea, deteriorarea și protecția apei; • calitatea apei potabile și importanța sanitară. 3. Igiena solului • proprietățile fizice ale solului; • compoziția chimică a solului; • contaminarea și poluarea solului; • influența solului asupra sănătății populației. 3. Igiena radiațiilor • natura radiațiilor ionizante;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		• efectele directe și indirecte ale radiațiilor; • ținta biologică; • iradierea externă și internă; • radioactivitatea naturală și artificială; • acțiunea biologică a radiațiilor; • poluarea radioactivă și sursele acesteia; • principii generale de radioprotecție. 4. Igiena alimentației <i>Necesitățile nutritive ale omului</i> • necesarul de energie; • necesarul de proteine; • necesarul de lipide și glucide; • necesarul de minerale; • necesarul de vitamine; • echilibrul alimentar. <i>Valoarea nutritivă și igiena alimentelor</i> • laptele și brânzeturile; • carne, pește și preparate din carne; • ouăle; • legumele și fructele; • cereale și leguminoasele; • produsele zaharoase; • grăsimile alimentare; • băuturi alcoolice și nealcoolice; 6. Igiena copilului și adolescentului • etapele dezvoltării organismului uman; • dezvoltarea fizică – indicator al stării de sănătate; • maturizarea neuropsihică – indicator al stării de sănătate; • particularități igienice pe grupe de vârstă; • igiena activității școlare și a mediului educațional; • norme generale de igienă în instituțiile de educație și protecție a copilului și adolescentului.
13.1.2.	13.2.2	13.3.2. 1. Igiena aerului <i>Contaminarea aerului și impactul asupra sănătății</i> • microflora aerului; • rolul aerului în transmiterea bolilor infecțioase; • criterii de apreciere a contaminării aerului; • măsuri de prevenire și combatere a contaminării aerului. <i>Clima și relația cu sănătatea</i> • influența schimbărilor climatice și meteorologice asupra organismului; • aclimatizarea. 2. Igiena apei <i>Efecte asupra stării de sănătate.</i> • poluarea apei; • autopurificarea apei; <i>Patologia hidrică</i>

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		• patologia hidrică infecțioasă; • patologia hidrică neinfecțioasă; Condițiile de potabilitate a apei • condiții organoleptice; • condiții fizice; • condiții chimice; • condiții bacteriologice; • condiții biologice; 3. Igiena solului Contaminarea solului și influența asupra sănătății • Poluarea biologică; • Poluarea chimică; • Asanarea solului. 4. Igiena radiațiilor • efectele radiațiilor asupra sănătății; • boala de iradiere; • utilizări medicale și industriale ale radiațiilor ionizante; • poluarea radioactivă și sursele acesteia; • noțiuni generale de radioprotecție. 5. Igiena alimentației • norme privind siguranța alimentară; • sistemul HACCP; • prevenirea contaminării alimentelor; • prevenirea toxiinfecțiilor alimentare. 6. Igiena copilului și adolescentului • prevenirea bolilor acute în colectivități; • prevenirea bolilor cronice la copii și adolescenți; • măsuri de combatere a îmbolnăvirilor în colectivități.
13.1.3.	13.2.3.	13.3.3. Organizarea funcțională generală a spitalului și a altor unități medicale • structura funcțională a secțiilor, compartimentelor și serviciilor medicale; • circuitele funcționale din unitățile sanitare: ○ circuitul pacientului; ○ circuitul personalului; ○ circuitul materialelor sterile și nesterile; ○ circuitul alimentelor și al deșeurilor medicale; • condițiile igienico-sanitare ale mediului de îngrijire; • calitatea factorilor de mediu din unitățile medicale: ○ aeromicroflora; ○ calitatea apei; ○ microclimatul unităților sanitare; • rolul organizării funcționale în prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM).
13.1.4.	13.2.4.	13.3.4. Prevenirea și combaterea agenților infecțioși • prevenirea contaminării echipamentelor de îngrijire; • controlul contaminării suprafețelor din mediul medical;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• gestionarea deșeurilor medicale; • gestionarea apelor reziduale; • măsuri de biosecuritate și protecție sanitară. Curățenia, dezinfectia și sterilizarea în unitățile sanitare • norme tehnice privind curățenia în unități sanitare publice și private; • dezinfectia: definiție, niveluri, metode și indicații; • sterilizarea: principii, metode și controlul eficienței; • alegerea și utilizarea produselor biocide. Noțiuni de asepsie și antisepsie • definiții și principii; • tehnici de asepsie și antisepsie; • aplicarea măsurilor de prevenire a contaminării în activitatea medicală. Supravegherea, prevenirea și limitarea IAAM • definiția și clasificarea IAAM; • surse și căi de transmitere a infecțiilor; • norme de supraveghere epidemiologică; • măsuri de prevenire și limitare a IAAM; • rolul personalului medical în controlul infecțiilor; • siguranța pacientului și siguranța profesională.
13.1.5.	13.2.5.	13.3.5.	Precauțiuni standard <i>Măsuri minime obligatorii pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale</i> • Igiena mâinilor; • Utilizarea echipamentului individual de protecție (de exemplu: mănuși, halate, protectoare faciale); • Practici sigure de injectare, proceduri specifice pentru a preveni transmiterea bolilor infecțioase de la un pacient la altul sau între un pacient și personalul medical în timpul preparării și administrării medicamentelor de uz parenteral; • Manipularea în siguranță a echipamentelor și suprafețelor: manipularea echipamentelor medicale contaminate, curățarea și dezinfectia obiectelor și suprafețelor, prevenirea contaminării mediului de îngrijire. • Igiena respiratorie și eticheta tusei: măsuri de reducere a transmiterii infecțiilor respiratorii, reguli de igienă respiratorie. Precauțiuni particulare: <i>Izolarea septică</i> • indicații și măsuri de izolare a pacienților cu boli transmisibile; • controlul transmiterii infecțiilor. <i>Izolarea protectoare:</i> • indicații pentru pacienții imunodeprimați sau cu risc crescut; • măsuri de protecție și control al expunerii.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

13.1.6. 13.1.7.	13.2.6.	13.3.6	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Cunoașterea și aplicarea precauțiilor universale; • Cunoașterea și respectarea circuitelor funcționale; • Aplicarea normelor de supraveghere, prevenire și control al infecțiilor asociate asistenței medicale.
--------------------	---------	--------	---

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- **Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare:** computer/laptop, videoproiector, conexiune internet, platforme educaționale și softuri medicale, imprimantă, scanner, copiator, suporturi multimedia și filme didactice.
- **Materiale didactice și consumabile:** tablă/tabla interactivă, flipchart, coli de lucru, markere, cretă, instrumente de scris, fișe de lucru, suporturi de curs și materiale informative.
- **Documentație profesională și legislativă:** protocoale și proceduri medicale, norme și normative legislative în vigoare, ghiduri de bună practică, documente specifice activității medicale, registre, formulare, dosare, bibliorafturi, proceduri privind IAAM, dezinfecția, sterilizarea și gestionarea deșeurilor medicale.
- **Materiale și instrumente medicale specifice modulului:** echipament individual de protecție (mănuși, măști, halate, protecție facială), materiale pentru demonstrarea tehnicilor de igienă a mâinilor, recipiente pentru colectarea selectivă a deșeurilor medicale, materiale pentru curățenie, dezinfecție și sterilizare, instrumentar și materiale medicale utilizate în activitatea de îngrijire, materiale demonstrative pentru circuite funcționale și măsuri de prevenire a IAAM.
- **Resurse pentru activități aplicative și simulare clinică:** studii de caz, exemple de bune practice, scenarii clinic, fișe de observație și evaluare, simulări privind aplicarea precauțiilor standard și particulare, materiale pentru exerciții de analiză a riscurilor epidemiologice.
- **Resurse disponibile în unitățile partenere de practică:** spații clinice conforme activităților de instruire, circuite funcționale ale unităților medicale, protocoale instituționale de prevenire a IAAM, echipamente și materiale utilizate în practica medicală curentă, acces supravegheat la documentația specifică activității clinice.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modulului 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modulului 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 13 are o structură *flexibilă și omogenă*, permițând integrarea permanentă a unor noi metode, tehnologii educaționale, resurse didactice și exemple de bună practică, în funcție de evoluția domeniului medical, de contextul educațional și de nevoile de formare ale elevilor.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Se recomandă utilizarea unei abordări didactice centrate pe elev, prin proiectarea unor activități de învățare diversificate, adaptate particularităților individuale, stilurilor de învățare și ritmului propriu de dezvoltare al fiecărui elev.

În proiectarea și desfășurarea activităților de învățare se vor avea în vedere următoarele direcții:

- aplicarea metodelor activ-participative și interactive, orientate spre dezvoltarea structurilor cognitive, operaționale și atitudinale ale elevilor, stimularea gândirii critice, a autonomiei și a responsabilității pentru propria învățare;
- utilizarea echilibrată a activităților individuale și colaborative, prin alternarea:
 - activităților bazate pe efort individual: documentare din surse diverse, observație, exercițiu individual, studiu independent, investigație, lucru cu fișe, instruire asistată de tehnologie;
 - activităților bazate pe cooperare: lucru în echipă, lucru pe grupe, dezbateri, brainstorming, studiu de caz, rezolvare de probleme, învățare prin proiect;
 - utilizarea unor metode care facilitează relația directă dintre elev și obiectul cunoașterii, prin apel la modele concrete, demonstrații practice, simulări clinice, studii de caz, aplicații contextualizate domeniului medical;
- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și autoînvățare, prin utilizarea surselor bibliografice, a resurselor digitale, a ghidurilor și protocoalelor profesionale, în vederea susținerii învățării pe tot parcursul vieții.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ** sunt din categoria: **(a), (c), (d)**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 13 - IGIENĂ ȘI MEDICINĂ PREVENTIVĂ** sunt din categoria **(b), (h)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi, strategii și activități variate, adaptate particularităților individuale ale elevilor, care susțin dezvoltarea potențialului cognitiv, practic și atitudinal al fiecărui elev.

Activitățile interactive de învățare și evaluare au importante valențe formativ-educative, fiind recomandate atât în procesul de predare-învățare, cât și în evaluare, deoarece:

- *stimulează implicarea activă și responsabilă a elevilor în propriul proces de formare;*
- *dezvoltă capacitățile de analiză, reflecție, decizie și rezolvare de probleme;*
- *stimulează inițiativa, autonomia și cooperarea;*
- *facilitează clarificarea conceptuală și integrarea funcțională a cunoștințelor;*
- *oferă o imagine de ansamblu asupra progresului elevului;*
- *susțin un demers interactiv de predare-învățare-evaluare, valorificând creativitatea, originalitatea și experiențele individuale de învățare.*

Sugestiile metodologice urmăresc deplasarea accentului de la transmiterea de conținuturi către **formarea și dezvoltarea rezultatelor învățării**, exprimate prin **cunoștințe, abilități și atitudini**.

Respectarea principiilor învățării durabile presupune utilizarea unei diversități de metode de învățământ.

Se recomandă utilizarea integrată și adaptată a metodelor de învățământ, în funcție de rezultatele învățării vizate, de specificul conținuturilor și de particularitățile grupului de elevi.

a) Metode tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, observația, documentația profesională, exercițiul, explicația.

b) Metode activ-participative și de explorare: problematizarea, algoritimizarea, învățarea prin descoperire, studiul de caz, investigația, simularea și simularea clinică, jocul de rol, învățarea prin proiect.

c) Metode interactive și collaborative: brainstorming, metoda Philips 6-6, metoda Jigsaw (Mozaicul), metoda cubului, ciorchinele, metoda acvariului, discuția panel, turul galeriei, tehnica 6/3/5, tehnica „Știu / Vreau să știu / Am învățat”, tehnica SINELG, tehnica 3/2/1, metoda „Floarea de lotus”, tehnica investigativă „5W + H”.

d) Metode centrate pe reflecție și evaluare formative: portofoliul, autoevaluarea, evaluarea între colegi, jurnalul reflexiv, fișele de lucru și fișele de observație, analiza critică a situațiilor clinice.

Aceste metode contribuie la crearea unui cadru educațional care favorizează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă, implicarea activă a elevului în procesul de învățare și dezvoltarea capacităților de autoanaliză și reflecție profesională.

Se recomandă **integrarea platformelor educaționale și a tehnologiilor digitale** în activitățile de predare-învățare-evaluare, în scopul diversificării strategiilor didactice, al creșterii motivației pentru învățare și al dezvoltării competențelor profesionale și transversale ale elevilor cum ar fi: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams for Education, OpenWHO, WHO Learning Hub / OMS, Canva for Education.

Activități de învățare recomandate

Se recomandă utilizarea unor activități de învățare care conduc la consolidarea deprinderilor cognitive și profesionale, precum:

- analiza, sinteza, compararea și clasificarea informațiilor;
- rezolvarea de probleme și luarea deciziilor;
- observarea și interpretarea fenomenelor medicale;
- argumentarea și comunicarea profesională;
- documentarea independentă și utilizarea surselor digitale;
- elaborarea de proiecte, postere, prezentări și portofolii;
- realizarea de studii de caz și scenarii clinice;
- exerciții aplicative privind igiena, prevenția și siguranța pacientului.

Aceste activități contribuie la dezvoltarea competențelor de comunicare, colaborare, gândire critică, autonomie și învățare pe tot parcursul vieții.

Exemplu de metodă de învățare:

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare este metoda **turul galeriei**.

TURUL GALERIEI este o metodă de învățare prin cooperare ce îi încurajează pe elevi să-și exprime opiniile proprii. Produsele realizate de elevi sunt expuse ca într-o galerie, prezentate și susținute de secretarul grupului, urmând să fie evaluate și discutate de către toți elevii, indiferent de grupul din care fac parte.

Pașii metodei:

- Cadrul didactic comunică tema și sarcina de lucru
- Se formează grupurile de lucru de câte 4- 5 elevi, în funcție de numărul elevilor din clasă
- Fiecare grup va realiza un produs pe tema stabilită în prealabil (produsul poate fi un desen, o schemă, o organigramă etc.)
- Elevii prezintă în fața clasei produsul, explicând semnificațiile ideilor reprezentate și răspund întrebărilor puse de colegi
- Se expun afișele într-o miniexpoziție etc.
- Lângă fiecare afiș se lipește o foaie goală.
- Li se cere grupurilor să facă un tur, cu oprire în fața fiecărui afiș și să noteze pe foaia albă anexată comentariile, sugestiile, întrebările lor
- Fiecare grup va citi comentariile făcute de celelalte grupuri și va răspunde la întrebările notate pe foi.

Turul Galeriei urmărește exprimarea unor puncte de vedere personale referitoare la tema pusă în discuție. Elevii trebuie învățați să asculte, să înțeleagă și să accepte sau să respingă ideile celorlalți prin demonstrarea valabilității celor susținute.

Exemplificare metoda Turul galeriei

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
13.1.4. Prezentarea noțiunilor de prevenire a infecțiilor	13.2.4. Aplicarea măsurilor de prevenire a infecțiilor	13.3.4. Colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire privind măsurile de prevenire și control ale infecțiilor

Activitatea de învățare: *Măsurile de prevenire a infecțiilor*

Obiective:

- Să identifice măsurile de prevenire a infecțiilor
- Să realizeze prezentarea lor sub forma unui desen
- Să analizeze colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire privind măsurile de prevenire și control ale infecțiilor

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart. Foi de flipchart. Markere
- Foi A4
- Ambalaje

Durată: 45 minute

Desfășurarea activității:

1. Organizarea elevilor în grupuri de 4-5, în funcție de numărul elevilor din clasă.
2. Profesorul prezintă tema de studiu „Măsurile de prevenire a infecțiilor”, fiecare grup având sarcina de a realiza, la alegere, un desen, ținând cont de toate elementele pe care trebuie să le cuprindă acesta pentru a asigura prevenirea transmiterii infecțiilor.
3. Desenele realizate pe foi de flipchart, se expun pe pereții sălii de clasă, ca într-o expoziție.
4. Un reprezentant din fiecare grup prezintă în fața tuturor elevilor produsul realizat.
5. Lângă fiecare foaie de flipchart se lipește o foaie goală A4, grupurile trec pe la fiecare foaie flipchart pentru a examina desenul realizat, notează pe foaia A4 comentariile, observațiile, propunerile.
6. La sfârșit, fiecare grup revine la propriul afiș, analizează comentariile, răspund întrebărilor notate pe foaie.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea urmărește identificarea progresului elevilor în formarea și dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor, precum și gradul de realizare a rezultatelor învățării.

Evaluarea poate fi realizată:

a) la începutul modulului - **evaluare inițială** - are rolul de a identifica nivelul inițial de pregătire al elevilor, experiențele anterioare de învățare, nevoile de sprijin și particularitățile grupului.

Instrumente recomandate: *întrebări orale, chestionare, conversație dirijată, brainstorming, exerciții de tip „Știu / Vreau să știu / Am învățat”, fișe de diagnostic pedagogic, teste predictive.*

b) pe parcursul procesului de predare-învățare - **evaluare continuă / formativă** - urmărește progresul elevului în raport cu rezultatele învățării, criteriile de realizare și condițiile de aplicabilitate prevăzute în Standardul de Pregătire Profesională.

Evaluarea continuă se realizează prin probe **orale, scrise, practice și aplicative**, adaptate specificului domeniului medical.

Planificarea evaluării trebuie realizată echilibrat, evitând suprapunerea excesivă a activităților evaluative.

Instrumente recomandate: *fișe de observație sistematică, fișe de lucru, fișe de evaluare și autoevaluare, teste docimologice cu itemi multipli, studiu de caz, proiect, portofoliu, brainstorming, metoda mozaicului, prezentări individuale și de grup, teme de lucru, evaluarea activităților practice și a simulărilor clinice.*

c) la finalul modulului - **Evaluare finală / sumativă** - urmărește evaluarea integrată a gradului de realizare a **cunoștințelor, abilităților și atitudinilor** formate.

Evaluarea finală poate avea caracter **aplicativ, integrat și contextualizat profesional**.

Instrumente recomandate: *teste summative, chestionare cu grile de evaluare/autoevaluare, proiect individual sau de grup, studiu de caz, portofoliu, prezentare orală, probă practică / simulare clinică, rezolvare de situații profesionale specifice.*

Evaluarea asistată de platforme educaționale susține dezvoltarea unui proces evaluativ modern, flexibil și centrat pe elev, prin utilizarea unor instrumente digitale interactive care permit aprecierea rezultatelor învățării, monitorizarea progresului individual, autoevaluarea, colaborarea și adaptarea activităților didactice la nevoile de formare ale elevilor. Sunt recomandate următoarele platforme pentru evaluarea interactivă și feedback: **Kahoot!, Quizizz, LearningApps, Wooclap, Padlet, Genially.**

Evaluarea integrată a rezultatelor învățării și a competențelor-cheie

Rezultatele învățării și competențele-cheie se evaluează:

- **integrat**, în situațiile în care acestea sunt agregate în cadrul unităților de rezultate ale învățării;
- **individualizat**, atunci când pot fi diferențiate și evaluate distinct în raport cu contextul profesional și cu specificul activităților de învățare.

Se recomandă utilizarea unei evaluări orientate spre **progres, reflecție, aplicabilitate profesională și dezvoltarea autonomiei elevului.**

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
13.1.4. Prezentarea noțiunilor de prevenire a infecțiilor	13.2.4. Aplicarea măsurilor de prevenire a infecțiilor	13.3.4. Colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire privind măsurile de prevenire și control ale infecțiilor

Activitatea de învățare: Măsurile de prevenire a infecțiilor

Obiective:

- Să identifice măsurile de prevenire a infecțiilor
- Să realizeze prezentarea lor sub forma unui desen

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- Să analizeze colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire privind măsurile de prevenire și control ale infecțiilor
- **Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora**

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Stabilirea elementelor obligatorii pentru tema „ <i>Măsuri de prevenire a infecțiilor</i> ”	80%	24
			Selectarea materialelor de lucru: foi flipchart, markere pentru realizarea sarcinilor propuse.	20%	6
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Realizarea desenului având în vedere elementele obligatorii pentru a asigura prevenirea transmiterii infecțiilor	60%	24
			Colaborarea cu membrii echipei pentru realizarea desenului	20%	8
			Formularea sugestiilor, comentariilor, întrebărilor pe baza materialelor realizate.	20%	8
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate.	20%	6
			Prezentarea desenului realizat.	30%	9
			Exprimarea argumentată a unor puncte de vedere personale referitoare la produsele realizate.	50%	15
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Institutul Național de Sănătate Publică, **Ghiduri și metodologii privind prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale**, INSP, București, 2024.
2. Institutul Național de Sănătate Publică, **Metodologia supravegherii bolilor transmisibile**, INSP, București, 2024.
3. Ministerul Sănătății, **Ghiduri de bună practică privind siguranța pacientului și controlul infecțiilor**, Ministerul Sănătății, București, 2024.
4. Ministerul Sănătății, **Ordin nr. 1761/2021 pentru aprobarea Normelor tehnice privind curățarea, dezinfecția și sterilizarea în unitățile sanitare publice și private** (actualizat), Monitorul Oficial, București, 2022.
5. Boccia D., Alecu M., **Igienă și sănătate publică**, Editura Medicală, București, 2021.
6. Ministerul Sănătății, **Ordin nr. 1101/2016 privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare** (actualizat), Monitorul Oficial, București, 2021.
7. Marcu M. G., **Nutriție și dietetică pentru asistenți medicali**, Editura Medicală, București, 2020.
8. Ministerul Sănătății, **Ordin privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale**, Monitorul Oficial, București, 2020.
9. Cristea V., **Epidemiologie și medicină preventivă**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2019.
10. Popa M., Mihăescu T., **Igienă. Elemente fundamentale de sănătate publică**, Editura „Gr. T. Popa” UMF, Iași, 2018.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

MODULUL 14

PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ

• **Notă introductivă**

Modulul 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ se studiază în **anul I** pe parcursul întregului an școlar și are prevăzute **368 de ore** din care **168 ore de teorie** și **200 ore de învățământ clinic** (**120 ore de învățământ clinic pe semestrul I** și **80 ore de învățământ clinic pe semestrul II**).

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
14.1.1	14.2.1.	14.3.1.	Evoluția istorică și fundamentele nursingului: <i>Context istoric al practicilor de îngrijire:</i> Antichitate, Evul Mediu, Renașterea, Sec. XVII–XVIII, Sec. XIX–XX. <i>Factori determinanți ai dezvoltării nursingului:</i> influențe religioase și culturale, dezvoltarea organizațiilor de caritate și a sistemelor sanitare, impactul conflictelor armate asupra organizării îngrijirilor, progresul medical și tehnologic, rolul organizațiilor internaționale (ex. Crucea Roșie) în standardizarea îngrijirilor. <i>Sisteme de îngrijire cu impact asupra nursingului modern:</i> sistemul tradițional, sistemul religios, sistemul taylorist.
14.1.2. 14.1.3. 14.1.4.	14.2.2. 14.2.3. 14.2.4.	14.3.2. 14.3.3. 14.3.4. 14.3.5.	

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			<i>Siguranța profesională și mediul de muncă:</i> circuite funcționale și norme de igienă, riscuri profesionale, măsuri de prevenție (EIP, igiena mâinilor, aseptie), gestionarea deșeurilor medicale, respectarea normelor SSM și PSI. <i>Dezvoltare profesională și competențe.</i>
14.1.5. 14.1.6.	14.2.5. 14.2.6.	14.3.6. 14.3.7. 14.3.8	Teorii și modele de îngrijire în nursing <i>Clasificarea principalelor modele de nursing:</i> <i>Modele centrate pe nevoi:</i> Virginia Henderson, Dorothea Orem. <i>Modele sistemice și adaptative:</i> Callista Roy, Betty Neuman. <i>Modele ale relației terapeutice:</i> Hildegard Peplau. <i>Modele holistice și funcționale:</i> Nancy Roper – Logan – Tierney, Marjory Gordon. <i>Modelul biopsihosocial:</i> George Engel. <i>Modelul Marjory Gordon</i> – 11 sisteme funcționale. <i>Modelul Virginia Henderson</i> – 14 nevoi fundamentale. <i>Integrarea modelelor de îngrijire în procesul de îngrijire (nursing).</i>
14.1.7. 14.1.8. 14.1.9. 14.1.10 14.1.11. 14.1.12. 14.1.13.	14.2.7. 14.2.8. 14.2.9. 14.2.10. 14.2.11. 14.2.12. 14.2.13. 14.2.14	14.3.9. 14.3.10. 14.3.11. 14.3.12. 14.3.13. 14.3.14 14.3.16. 14.3.17. 14.3.18	Procesul de îngrijire (nursing), îngrijiri centrate pe pacient și documentația îngrijirilor în baza formatului standardizat. <i>Fundamentele procesului de nursing:</i> definiție, caracteristici, principii, valori profesionale, rolul procesului de nursing, corelarea cu documentația clinică. <i>Judecata clinică și gândirea critică.</i> <i>Importanța centrării îngrijirilor pe pacient - Acronimul VIPS</i> (V: Valoare, I: Individualitate, P: Perspectiva pacientului, S: Mediul Social). <i>Etapale procesului de îngrijire (nursing).</i> <i>Evaluarea pacientului:</i> evaluare inițială, evaluare continuă, evaluare finală la externare/transfer; <i>A. Evaluarea inițială a pacientului:</i> evaluarea holistică (Modelul M. Gordon, V. Henderson, G. Engel). • <i>Evaluarea aspectelor fiziologice și patologice:</i> respirație, circulație, termoreglare, alimentație și hidratare, eliminare, mobilitate și autoîngrijire, odihnă și somn, sexualitate și reproducere (relevanța clinică, importanța clinică, evaluarea clinică a respirației, manifestări de dependență, surse de dificultate, intervenții de nursing); • <i>Evaluarea aspectelor psihologice de comunicare și învățare</i> (aspecte psihologice și de comunicare, educație pentru sănătate); • <i>Evaluarea aspectelor sociale, spirituale și morale</i> (credințe și valori, adaptare socială și toleranță la stres). • <i>Identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor;</i> • <i>Examinarea clinică obiectivă;</i> • <i>Monitorizarea funcțiilor vitale;</i>

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			• <i>Stabilirea problemelor de nursing și a priorităților;</i> • <i>Utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare</i> (Indice Barthel al activităților de bază și altele). Elaborarea și prioritizarea diagnosticelor de îngrijire medicală (nursing) – definiție, scop, caracteristici, formulare diagnostice (PES, NANDA), prioritizare, intervenție conform principiului ABC, riscuri majore. Planificarea îngrijirilor (redactarea planului de îngrijire centrat pe pacient): obiective, intervenții, documentarea îngrijirilor. Implementarea intervențiilor de îngrijire (aplicarea în practică a planului de îngrijire) – etape, principii, documente specifice. Rolul asistentului medical generalist în efectuarea tehnicilor de nursing și a investigațiilor - asigurarea condițiilor de igienă și confort, măsurarea funcțiilor vitale, alimentația, hidratarea, efectuarea puncțiilor și recoltarea probelor biologice, administrarea medicamentelor (scop, principii, regula celor „5 corecte”, căi de administrare, monitorizarea pacientului), educația pentru sănătate. Considerații etice și profesionale: responsabilitate profesională, respectarea competențelor, confidențialitatea pacientului, informarea pacientului privind tratamentul; B. Evaluarea continuă a pacientului în procesul de îngrijire: concept, parametri monitorizați, instrumente și scale de evaluare. C. Evaluarea finală a pacientului în procesul de îngrijire (nursing): concept, indicatori de evaluare. Documentare și analiza performanței îngrijirilor - sistematică, completă, corectă. Analiza performanței îngrijirilor - rezultate așteptate, evaluarea performanței îngrijirilor, adaptarea intervențiilor de nursing, asigurarea continuității și eficienței îngrijirilor, raportul de îngrijire.
14.1.14	14.2.15.	14.3.19 14.3.20	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE Formarea experienței clinice de bază: participarea la îngrijirea pacienților sub supraveghere, observarea stării pacientului și a nevoilor fundamentale, corelarea cunoștințelor teoretice cu situații reale. Aplicarea asistenței centrate pe persoană: respectarea demnității și intimității pacientului, implicarea pacientului în procesul de îngrijire, adaptarea îngrijirilor la nevoile individuale. Dezvoltarea comunicării terapeutice: comunicare eficientă cu pacientul și familia, utilizarea unui limbaj adecvat nivelului pacientului, dezvoltarea empatiei și a relației profesionale.

			<i>Formarea deprinderilor practice inițiale:</i> asistarea la proceduri de nursing, respectarea normelor de igienă și siguranță, observarea și raportarea schimbărilor clinice. <i>Dezvoltarea comportamentului profesional:</i> respectarea regulilor unității sanitare, lucrul în echipă cu personalul medical, asumarea rolului de asistent în formare. <i>Dezvoltarea gândirii clinice de bază:</i> identificarea nevoilor evidente ale pacientului, observarea reacțiilor la îngrijire, raportarea corectă către asistentul coordinator.
--	--	--	---

Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:

Pentru formarea competențelor specifice nursingului avansat, sunt necesare următoarele resurse materiale, disponibile în unitatea de învățământ și/sau la partenerii clinici (spitale, clinici, centre medicale):

- **Mijloace tehnice:** calculator / laptop cu acces la internet, videoproiector / tablă interactivă, echipamente de monitorizare a funcțiilor vitale (tensiometru, pulsoximetru, termometru), echipamente medicale de bază din secțiile clinice (în parteneriat): paturi medicale, cărucioare de tratament, echipamente pentru comunicare medicală digitală - platforme E-health.
- **Resurse și instrumente pentru activitatea teoretică și clinică:** fișe de evaluare a nevoilor pacientului, instrumente de comunicare terapeutică (ghiduri, scale, chestionare), instrumente de planificare a îngrijirilor (plan de îngrijire individualizat), scale de evaluare a durerii și stării generale, formulare pentru consimțământ informat și educație pentru sănătate.
- **Suporturi demonstrative și simulatoare:** manechine pentru simularea îngrijirilor de bază, Simulatoare pentru comunicare pacient–asistent medical, studii de caz clinice simulate, machete anatomice pentru explicarea proceselor fiziologice, scenarii de simulare centrate pe pacient (comunicare, empatie, îngrijire holistică).
- **Resurse materiale consumabile:** mănuși, măști, halate de protecție, dezinfectanți pentru mâini și suprafețe, comprese sterile, feși, formulare tipizate pentru documentarea îngrijirilor, materiale pentru educație pentru sănătate (pliante, broșuri).
- **Documente și resurse tehnice, științifice, economice și legislative:** ghiduri de practică în îngrijiri centrate pe persoană, protocoale de nursing și îngrijire holistică, manuale de asistență medicală general, standarde de calitate și siguranță a pacientului, codul de etică și deontologie al asistentului medical, legislație sanitară privind drepturile pacientului, studii și articole științifice despre îngrijirea centrată pe persoană.
- **Resurse digitale pentru instruire:** platforme educaționale online (e-learning), baze de date medicale (acces la articole științifice), prezentări multimedia (PowerPoint, video-educational), softuri pentru planificarea îngrijirilor, biblioteci virtuale medicale.
- **Resurse disponibile în unitățile sanitare partenere:** secții clinice (medicină internă, chirurgie, pediatrie etc.), personal medical (mentori: asistenți medicali generaliști, medici), planuri de îngrijire ale pacienților (cu respectarea confidențialității), protocoale interne de îngrijire centrată pe pacient, sisteme informatice spitalicești (unde sunt disponibile), cazuri clinice reale pentru observare și analiză.

- **Sugestii metodologice**

Conținuturile modului 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă*, ținând cont de *particularitățile colectivului* de elevi cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire* al acestora.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Modulul 14 are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Se recomandă organizarea procesului de instruire centrat pe persoană, prin proiectarea unor activități de învățare variate și flexibile, adaptate nevoilor individuale, stilurilor de învățare și nivelului de dezvoltare profesională al elevilor.

Aceste activități vizează:

- aplicarea metodelor de învățare centrate pe elev, orientate spre activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea gândirii clinice și exersarea potențialului psiho-fizic, cu accent pe implicarea elevului ca partener activ în procesul de formare profesională și învățare centrată pe persoană.
- îmbinarea și alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse științifice și ghiduri clinice, observație clinică, exercițiu practic, simulare, lucru individual, utilizarea fișelor de competență) cu activități colaborative (lucru în echipă interdisciplinară, studii de caz, discuții clinice, brainstorming, analize de situații profesionale).
- utilizarea metodelor didactice care facilitează relația directă a elevului cu situațiile reale de îngrijire, prin simulare clinică, modele practice și contexte de nursing centrat pe persoană.
- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și reflecție profesională independentă, în scopul susținerii autoinstruirii și a învățării continue pe tot parcursul vieții (lifelong learning).

Corelare cu rezultatele învățării și competențele-cheie

Rezultatele învățării și competențele-cheie sunt dezvoltate integrat în cadrul unităților de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care acestea contribuie la formarea competențelor profesionale, transversale și etice specifice asistentului medical generalist, conform standardelor de pregătire profesională, direcțiilor UE și principiilor nursingului centrat pe persoană.

Competențele cheie integrate în Modulul 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ sunt din categoria:

- *competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *competență antreprenorială*
- *competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ** sunt din categoria: (d), (e), (f) și (g)

- (g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 14 - PRINCIPII GENERALE ALE ASISTENȚEI MEDICALE CENTRATĂ PE PERSOANĂ** sunt din categoria (f)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev.

Se recomandă combinarea următoarelor metode de învățământ:

1. **Metode expositive:** explicația, expunerea sistematică, prelegerea interactivă, conversația dirijată;

2. **Metode interactive și centrate pe elev:** conversația euristică, dezbateră (pe teme: etică, drepturile pacientului), brainstorming, Jingaw, învățarea prin cooperare (lucru în echipă), jocul de rol (relația asistent–pacient);

3. **Metode bazate pe situații reale:** studiul de caz (cazuri centrate pe pacient), analiza de situații problem, învățarea bazată pe probleme (problem based learning – PBL) analiza experiențelor clinice;

4. **Metode practice și aplicative:** demonstrația, exercițiul aplicativ, simularea situațiilor de îngrijire, jocuri de rol privind comunicarea terapeutică, modelarea comportamentului profesional

5. **Metode reflexive și de dezvoltare personală:** jurnalul de reflecție , autoevaluarea și interevaluarea, analiza critică a comportamentului profesional, feedback structurat (de la profesor/mentor)

6. Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

Accentul trebuie pus pe participarea activă a elevilor, transferul cunoștințelor în practică, dezvoltarea competențelor socio-emoționale.

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda JIGSAW (MOZAICUL) reprezintă o strategie bazată pe învățarea în echipă (team-learning). Fiecare elev are o sarcină de lucru în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi. Metoda necesită utilizarea unui material în formă scrisă și structurarea clasei în grupuri de 4- 5 elevi.

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
14.1.7. Prezentarea etapelor procesului de îngrijire centrat pe pacient, utilizând vocabularul de specialitate;	14.2.7. Selectarea elementelor cheie pentru fiecare etapă a procesului de îngrijire și a vocabularului de specialitate;	14.3.9. Asumarea responsabilității în însușirea corectă a planului de îngrijire centrat pe pacient;

Activitatea de învățare:

- **Descrierea etapelor procesului de nursing utilizând vocabularul de specialitate**

Obiective:

- Să identifice etapele procesului de nursing;

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- Să descrie elementele cheie de la fiecare etapă a procesului de nursing ;
- Să realizeze corelația dintre etapele procesului de nursing;
- Să utilizeze vocabularul de specialitate și terminologia standard

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart, foi de flipchart, markere, fișe de lucru, tabla interactivă, platforme educaționale.

Durată: 45 minute

Etape de lucru:

Pregătirea materialului de lucru. Profesorul stabilește tema de studiu *Descrierea etapelor procesului de nursing utilizând vocabularul de specialitate* și o împarte în 5 subteme. Realizează o fișă de text pe care trece cele 5 subteme propuse și care va fi oferită fiecărui elev din echipă.

Subteme:

1. Evaluarea (culegerea datelor) pacientului,
2. Elaborarea și prioritizarea diagnosticului de îngrijire medicală (nursing),
3. Redactarea planului de îngrijire centrat pe pacient,
4. Implementarea intervențiilor de îngrijire,
5. Documentarea și analiza performanței îngrijirilor.

Etapele lecției:

1. Organizarea clasei (moment organizatoric):
2. Captarea atenției / motivarea elevilor
3. Anunțarea obiectivelor lecției
4. Organizarea activității JIGSAW (grupuri de experți)
5. Consolidarea cunoștințelor
6. Evaluarea învățării
7. Încheierea lecției

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

- *La începutul modulului – evaluare inițială.*

Instrumente de evaluare inițială pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului. Se propun următoarele instrumente de **evaluare inițială**: întrebări, interviu evaluativ, teste cu itemi multipli, discuții dirijate, Brainstorming de verificare a nivelului de înțelegere, observația sistematică, feedback continuu, autoevaluare și evaluare între colegi.

- *În timpul parcurgerii modulului- evaluarea formativă (continuă).*

Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp;

Pentru evaluarea formativă (continuă), se propun următoarele *instrumente*: interviu evaluativ, teste de verificare a cunoștințelor cu itemi multipli, studiul de caz clinic, fișe de lucru și exerciții aplicative, prezentare de caz clinic, planuri de îngrijire, observarea sistematică a comportamentului elevului, feedback continuu în activitățile practice, întrebări orale în timpul lecțiilor, evaluarea participării la

dezbatere și studii de caz, scale de autoevaluare pe bază de standarde profesionale, contractul de învățare (learning contract), interevaluare, analiza jurnalului de reflecție, metocogniția ghidată, OSCE (Objective Structured Clinical Examination).

- **Finală** - realizată printr-o lucrare cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Se propun următoarele *instrumente de evaluare* finală: teste scrise (grilă, itemi semi-obiectivi și subiectivi), examen oral, portofoliu educațional (studii de caz, fișe de lucru, reflecții), proiect individual sau de grup (îngrijire centrată pe persoană), 360⁰ feedback (autoevaluare + profesor + colegi + practică clinică), evaluarea bazată pe competențe (criterii standardizate, se evaluează progresul individual, nu comparativ), jurnalul reflexiv, portofoliul.

- Pentru *evaluare practică (aplicativă)* se pot aplica următoarele *instrumente*: simulare de situații clinic, joc de rol (asistent-pacient), analiza unui caz clinic real sau simulat, demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).
- **Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă:** teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinice.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
14.1.7. Prezentarea etapelor procesului de îngrijire centrat pe pacient, utilizând vocabularul de specialitate;	14.2.7. Selectarea elementelor cheie pentru fiecare etapă a procesului de îngrijire și a vocabularului de specialitate;	14.3.9. Asumarea responsabilității în însușirea corectă a planului de îngrijire centrat pe pacient;

Activitate: - *Descrierea etapelor procesului de nursing utilizând vocabularul de specialitate*

Obiective:

- Să identifice etapele procesului de nursing
- Să descrie elementele cheie de la fiecare etapă a procesului de nursing
- Să realizeze corelația dintre etapele procesului de nursing
- Să utilizeze vocabularul de specialitate și terminologia standard

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa de text, foi flipchart, marker pentru prezentarea rezultatelor	30%
			Studiarea în mod independent a etapelor procesului de nursing	70%
			Total	100%
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Respectarea etapei procesului de nursing prezentată de profesor	20%
			Discutarea etapelor procesului de nursing	40%
			Colaborarea cu membrii echipei inițiale de învățare	40%
			Total	100%
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a vocabularului de specialitate și a terminologiei standard	25%
			Prezentarea ideilor esențiale din sarcina realizată, pe foi flipchart	20%

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		Argumentarea pertinenta a activității realizate	30%	6
		Asimilarea și transmiterea corecta a informațiilor	25%	5
		Total	100%	20
Total	100%			100

• Sugestii bibliografice

1. OAMGMAMR, **Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri STIMA**, Ediția 1, București, 2025.
2. Wagner C. M., **Clasificarea intervențiilor nursing (NIC)**, ediția a VIII-a, Editura Andreas, București, 2025.
3. Titircă Lucreția, **Ghid de nursing. Îngrijiri generale**, Editura Viața Medicală Românească, 2025, București.
4. Titircă Lucreția, **Tehnici de evaluare și îngrijiri acordate de asistenții medicali**, Editura Cartea Medicală, 2024, București.
5. Avellino Andrea, **Pedagogia e didattica per le professioni sanitarie**, Editura McGraw-Hill Education, Milano, 2024.
6. Iancu F.-C., **Măsurile de prim ajutor și intervenție de nursing în urgențele medico-chirurgicale**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2024.
7. Marcean Crin, **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**, Vol. I–III, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2023.
8. NANDA International, **Diagnostic nursing: definiții și clasificări 2021–2023**, Editura Andreas, București, 2023.
9. Bealcu F., **Concepte și tehnici în nursing general**, Editura Etna, București, 2021.
10. World Health Organization, **Global Patient Safety Action Plan 2021–2030**, Geneva, 2021.
11. European Commission, **Digital Education Action Plan 2021–2027**, Comisia Europeană, Bruxelles, 2020.
12. Melnyk B. M., Fineout-Overholt E., **Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare**, ediția a IV-a, Wolters Kluwer, Philadelphia, 2019.
13. World Health Organization, **WHO Guideline: Recommendations on Digital Interventions for Health System Strengthening**, Geneva, 2019.
14. Nursing and Midwifery Council, **The Code: Professional Standards of Practice and Behaviour for Nurses**, Londra, 2018.
15. OAMGMAMR, **Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist**, București, 2017.
16. World Health Organization, **Framework on Integrated, People-Centred Health Services**, Geneva, 2016.
17. Callaghan P. și colab., **Oxford Handbook of Mental Health Nursing**, Oxford University Press, Oxford, 2015.
18. Proceduri de nursing, **Proceduri de nursing**, ediția a II-a, Editura Ex Ponto, Constanța, 2011.
19. OAMGMAMR, **Ordonanța de urgență nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist**, București, 2008.
20. Cerghit Ioan, **Metode de învățământ**, Editura Polirom, Iași, 2006.
21. Cucoș Ioan, **Pedagogie**, Editura Polirom, Iași, 2006.

MODULUL 15

TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI

• **Notă introductivă**

Modulul 15 - TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 15 - TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI se studiază în **anul I** pe parcursul întregului an școlar și are prevăzute **408 de ore** din care **168 ore de teorie** și **240 ore de învățământ clinic** (120 ore de învățământ clinic pe semestrul I și 120 ore de învățământ clinic pe semestrul II).

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 15 - TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
15.1.1. 15.1.2.	15.2.1. 15.2.2.	15.3.1. 15.3.2.	Fundamente teoretice ale nursing-ului. Trecerea de la îngrijirea empirică la îngrijirea bazată pe dovezi (EBN – Evidence-Based Nursing). Integrarea în practica modernă a nursingului. Dezvoltarea rolului profesional al asistentului medical - tradițional și modern, dimensiuni ale rolului, locul de munc, dezvoltare profesională și competențe. Aplicarea principiilor fundamentale ale îngrijirii după modelul Virginia Henderson, Marjory Gordon și integrarea în procesul de nursing.
15.1.3. 15.1.4. 15.1.5. 15.1.6. 15.1.7. 15.1.8. 15.1.9.	15.2.3. 15.2.4. 15.2.5. 15.2.6. 15.2.7. 15.2.8. 15.2.9.	15.2.3. 15.2.4. 15.2.5. 15.2.6. 15.2.7. 15.2.8. 15.2.9.	Acordul pacientului/ aparținătorului/ reprezentantului legal privind implicarea în procesul de îngrijire - noțiuni introductive, tipuri de acord, cadrul etic și juridic, obținerea acordului, rolul asistentului medical, situații speciale. Procesul de îngrijire – definiție. Etapale procesului de îngrijire 1.Culegerea datelor (colectarea informațiilor). 2.Analiza și interpretarea datelor – regruparea datelor conform unui model conceptual de nursing (ex. modelul Virginia Henderson, Gordon).

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			3. Planificarea îngrijirilor: stabilirea priorităților, formularea obiectivelor și intervențiile de nursing. 4. Aplicarea intervențiilor: executarea intervențiilor de nursing cu respectarea protocoalelor și procedurilor. 5. Evaluarea rezultatelor: compararea rezultatelor obținute cu obiectivele stabilite, identificarea modificărilor în evoluția pacientului, adaptarea planului de îngrijire. 6. Documentarea rezultatelor evaluării finale: consemnarea datelor în documentația medicală, înregistrarea intervențiilor și reacția pacientului, utilizarea limbajului standardizat de nursing, asigurarea comunicării între membrii echipei medicale. Tehnici de nursing și investigații Tehnici de evidență și mișcare a bolnavilor: internarea, externarea, transferul, decesul. Tehnici pentru asigurarea igienei și confortului pacientului independent și imobilizat: • Toaleta pacientului. • Schimbarea lenjeriei corp. • Schimbarea lenjeriei de pat. • Pozițiile fiziologice, impuse de boală și pentru investigații. schimbarea pozițiilor, mobilizarea și transferul pacientului pe mijloace de transport. Monitorizarea și înregistrarea funcțiilor vitale: puls, tensiune arterială, respirație și pulsoximetrie, temperatură corporală. Nutriția și hidratarea pacientului - proceduri clinice de îngrijire: • Tipuri de alimentare: naturală (suport nutritiv și hidric), artificială (enterală - sonda nazogastrică, gastrostoma, PEG, RIG și parenterală – perfuzii). • Calcularea rației alimentare. • Regimurile alimentare. • Bilanț ingesta-excreta. • Măsurarea greutatei și înălțimii pacientului. Managementul eliminarilor - proceduri clinice de îngrijire • Îngrijirea pacientului cu vărsături. • Sondajul urinar - la bărbat. • Sondajul urinar - la femeie. • Lavajul vezicii urinare. • Îndepărtarea sondei urinare. • Îngrijirea stomelor.
15.1.10.	15.2.10. 15.2.11 15.2.12.	15.3.10. 15.3.11. 15.3.12.	Prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM) – definiție, circuite funcționale în unitățile sanitare. Managementul infecțiilor asociate asistenței medicale: • Curățarea, dezinfecția și sterilizarea. • Spălarea și dezinfecția mâinilor. • Echipament de protecție;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Izolarea pacientului pentru prevenirea și limitarea IAAM (pacient sursă, pacient imunodeprimat, etc.). • Managementul deșeurilor rezultate din activități medicale. • Managementul lenjeriei murdare în mediul medical. • Managementul expunerii accidentale la produse biologice în mediul medical. Managementul plăgilor. Noțiuni generale despre plăgi: definiție, clasificare, factori care influențează vindecarea, procesul de vindecare. Evaluarea plăgii: localizare, dimensiuni, profunzime, aspect, țesut (necroză, granulație), durere, starea generală a pacientului. Principii de îngrijire a plăgilor: aseptie și antisepsie, curățarea plăgii, debridarea, menținerea unui mediu umed optim. Pansament – definiție, clasificare, principii de realizare, etape de execuție și complicații.
15.1.11.	15.2.13 15.2.14. 15.2.15	15.3.13. 15.3.14. 15.3.15.	Instrumente standardizate bazate pe dovezi pentru evaluarea pacientului <i>Indicele Barthel al activităților de bază</i> <i>Scala Hendrich II de evaluare a riscului de căderi.</i> <i>Scala Braden de evaluare a riscului de apariție a leziunilor de presiune.</i> <i>Scala de evaluare a flebitei – Scorul Visual Infusion Phlebitis, VIP.</i> <i>Instrument de evaluare individuală a pacientului privind riscul de apariție a infecțiilor.</i> <i>Instrumentul Bates-Jensen pentru evaluarea plăgilor.</i> <i>Instrumentul TINETTI de evaluare a riscului de cădere (mers și echilibru).</i> <i>Scala Waterlow de evaluare a riscului de apariție a leziunilor de presiune.</i> <i>Evaluarea inițială de urgență ABCDE.</i> <i>Scala RASS pentru evaluarea stării de conștiență.</i> <i>Scala de evaluare a gradului de depresie - GDS Forma Scurtă.</i> <i>Scala Edinburgh de evaluare a depresiei postnatale - EPDS.</i> <i>Scala pentru evaluarea depresiei și anxietății în spital - HADS.</i> <i>Scala de evaluare a durerii în demența în stadii avansate - PAINAD.</i> <i>Instrument de evaluare a durerii în absența comunicării – Critical Care Pain Observation Tool, CPOT.</i> <i>Scala GUSS de evaluare a deglutiției.</i> <i>Instrument de screening universal al malnutriției la pacientul adult spitalizat – MUST.</i> <i>Instrument de evaluare a tegumentului din zona perineală în incontinența asociată dermatitelor - IAD.</i> <i>Scorul Național de Avertizare Timpurie - National Early Warning Score, NEWS2.</i>

15.1.12. 15.1.13. 15.1.14. 15.1.15. 15.1.16. 15.1.17.	15.2.16. 15.2.17. 15.2.18. 15.2.19. 15.2.20. 15.2.21.	15.3.16. 15.3.17. 15.3.18. 15.3.19. 15.3.20. 15.3.21.	Corelarea fișelor standard cu etapele procesului de nursing - utilizarea și completarea fișelor standard în concordanță cu etapele procesului de îngrijire (evaluare inițială, continuă și finală). Tehnici de îngrijire corelate cu planul de îngrijire centrat pe pacient Puncții: definiție generală, scop, clasificare (diagnostice, terapeutice, cu scop mixt). Puncția capilară și venoasă: definiție, scop, locuri de elecție, pregătirea pacientului, pregătirea materialelor, efectuarea tehnicii respectând etapele standard de execuție și normele de igienă și protecție, monitorizarea pacientului, reorganizarea locului de muncă, evaluarea și notarea procedurii. Insertia și îngrijirea cateterului venos periferic și central: • Insertia și menținerea cateterului venos periferic; • Îndepărtarea cateterului venos periferic; • Insertia cateterului venos central; • Schimbarea pansamentului la locul de insertie a cateterului venos central; • Menținerea permeabilității cateterului venos central; • Deblocarea ocluziei unui cateter venos central; • Îndepărtarea cateterului venos central; Recoltarea probelor biologice și patologice definiție, scop, locuri de elecție, pregătirea pacientului, pregătirea materialelor, efectuarea tehnicii respectând etapele standard de execuție și normele de igienă și protecție, monitorizarea pacientului, reorganizarea locului de muncă, evaluarea și notarea procedurii. • Recoltarea probelor de sânge prin puncție venoasă pentru examene: biochimice, hematologice, serologice, bacteriologice; • Recoltarea sângelui prin puncție capilară; • Recoltarea probelor de urină: sumar urină, proba Addis, urocultură, teste rapide din urină, examen toxicologic, examen citologic urinar, determinări hormonale, biochimice; • Recoltarea probelor din urina colectată în 24 ore; • Recoltarea probelor din materiile fecale: examenul macroscopic/ microscopic, examen coproparazitologic, coprocultură, test pentru hemoragii oculte (FOBT / FIT), teste specifice la indicația medicului. • Recoltarea probelor de spută: examen bacteriologic al sputei, examen pentru bacilul Koch (BK), examen microscopic al sputei, examen citologic al sputei, examen micologic, teste rapide / moleculare (PCR pentru <i>Mycobacterium tuberculosis</i>, teste antigenice pentru agenți patogeni respiratori); • Recoltarea secreției otice pentru examen bacteriologic,
--	--	--	--

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			microscopic, micologic, citologic, teste moleculare (PCR); • Recoltarea secreției conjunctivale: pentru examen bacteriologic, microscopic, micologic, citologic, teste moleculare (PCR); • Recoltarea exudatului nazal / exudatului faringian pentru teste bacteriologice, virologice, teste rapide antigenice. Teste moleculare, examen citologic, examen micologic; • Recoltarea secrețiilor vaginale pentru, examen bacteriologic, microscopic, micologic, parazitologic, examenul citologic cervico-vaginal / testul Babeș-Papanicolau, teste pentru infecții cu transmitere sexuală (BTS), teste de pH vaginal, teste rapide; • Recoltarea secreției uretrale pentru examen bacteriologic, microscopic, teste pentru infecții cu transmitere sexuală; • Recoltarea secreției din plagă pentru examen bacteriologic, microscopic, micologic, examen pentru bacterii anaerobe, teste moleculare (PCR);
15.1.18. 15.1.19. 15.1.20. 15.1.21.	15.2.22. 15.2.23. 15.2.24. 15.2.25. 15.2.26.	15.3.22. 15.3.23. 15.3.24. 15.3.25.	Managementul tratamentului medicamentos Administrarea medicamentelor – definiție, scop, căi de administrare, reguli de administrare, locuri de elecție, pregătirea pacientului, pregătirea materialelor, efectuarea tehnicii respectând etapele standard de execuție și normele de igienă și protecție, monitorizarea pacientului, reorganizarea locului de muncă, evaluarea și notarea procedurii. • Administrarea medicamentelor prin injecție intramusculară; • Administrarea medicamentelor prin injecție intravenoasă; • Administrarea medicamentelor prin injecție subcutanată; • Administrarea medicamentelor prin injecție intradermică; • Administrarea medicamentelor prin perfuzie endovenoză; • Administrarea medicamentelor pe cale orală; • Administrarea medicamentelor pe cale bucală, sublinguală și translinguală; • Administrarea medicamentelor pe cale respiratorie; • Administrarea medicamentelor pe cale nazală; • Administrarea medicamentelor pe cale percutanată; • Administrarea medicamentelor pe cale conjunctivală; • Administrarea medicamentelor pe cale peridurală; • Administrarea medicamentelor pe cale auriculară; • Administrarea medicamentelor pe cale vaginală și vulvară;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Administrarea medicamentelor pe cale intrarectală și perianală; • Administrarea medicamentelor prin sonda gastrică și gastrostomă; • Administrarea medicamentelor prin sonda urinară și cateterul suprapubian; • Administrarea antibioticelor; • Administrarea insulinei; • Adminnistrarea anticoagulantelor; • Administrarea cortizonului.
15.1.22	15.2.27	15.3.26 15.3.27.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE Dezvoltarea gândirii bazate pe dovezi: înțelegerea conceptului de nursing bazat pe dovezi (EBP), diferențierea între practică tradițională și practică bazată pe dovezi, utilizarea informațiilor științifice în luarea deciziilor clinic; Utilizarea surselor științifice: identificarea ghidurilor clinice și protocoalelor actuale, utilizarea bazelor de date medicale, selectarea informațiilor relevante pentru îngrijire; Aplicarea în practică a dovezilor: corelarea dovezilor științifice cu planul de îngrijire, aplicarea intervențiilor validate științific, adaptarea îngrijirilor la nevoile pacientului; Asistență centrată pe persoană: integrarea dovezilor științifice în îngrijirea individualizată, luarea deciziilor împreună cu pacientul (unde este posibil); Dezvoltarea competențelor profesionale: formarea capacității de analiză critică, dezvoltarea autonomiei în învățare, aplicarea principiilor de calitate și siguranță a pacientului.

• **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- **Echipamente (în școală și la partenerii clinici):** calculator / laptop pentru documentare și redactare, videoproiector / tablă interactivă, imprimantă / scanner, acces la rețea internet stabilă.
- **Echipamente clinice de bază (pentru corelarea teoriei cu practica):** monitoare funcții vitale (TA, puls, SpO₂, ECG), electrocardiograf (EKG), glucometre și dispozitive de monitorizare continuă, termometre digitale și dispozitive non-invazive moderne.
- **Instrumente și mijloace de lucru teoretic și practic:** fișe de lucru, grile de evaluare critică, scale și scoruri clinice utilizate în practică, instrumente pentru colectarea datelor (chestionare, formulare standardizate, planuri de îngrijire, fișe pacient), caiete / suporturi pentru notițe și reflecție clinică.
- **Modele și simulatoare educaționale:** manechine pentru simulări clinic, simulatoare pentru proceduri (injecții, perfuzii, recoltări, puncții, îngrijire plăgilor), studii de caz simulate (pe suport fizic sau digital).
- **Materiale necesare activităților practice:** hârtie, dosare, consumabile pentru imprimare.

- **Materiale pentru activități practice:** mănuși, măști, dezinfectanți, comprese, seringi, ace, recipiente de colectare a deșeurilor, formulare tipizate (planuri de îngrijire, fișe pacient).
- **Resurse documentare tehnice, științifice și legislative:** Ghiduri clinice naționale și internaționale actualizate, Protocoale medicale bazate pe dovezi, Articole științifice din reviste de specialitate, manuale de nursing și medicină bazată pe dovezi, baze de date științifice (PubMed, Cochrane Library, UpToDate), Standarde de practică profesională (OAMGMAMR), legislație sanitară (drepturile pacientului, etică, consimțământ informat), proceduri de calitate și siguranță a pacientului.
- **Resurse digitale pentru instruire:** Platforme e-learning, acces la biblioteci virtuale, softuri pentru gestionarea referințelor, prezentări multimedia (PowerPoint, video educaționale), acces la webinarii / cursuri online.
- **Resurse disponibile în instituțiile clinice colaboratoare:** protocoale și ghiduri utilizate în unitatea sanitară, dosare medicale reale (pentru studiu, cu respectarea confidențialității), acces la cazuri clinice reale pentru analiză, personal medical (mentori) familiarizat cu practica bazată pe dovezi, sisteme informatice medicale.
- **Alte resurse cu valoare aplicativă:** studii de caz reale și simulate, exemple de bune practici în îngrijirea pacientului, instrumente de audit clinic și evaluare a calității, feedback structurat din partea cadrelor didactice și a mentorilor clinici.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 15 - TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă*, ținând cont de *particularitățile colectivului* de elevi cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire* al acestora.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 15 - TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI, în funcție de dificultatea temelor, de nivelul de cunoștințe anterioare ale elevilor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor de către colectivul instruit, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Pregătirea teoretică și practică se realizează atât în sălile de instruire ale unității de învățământ, dotate conform standardelor curriculare în vigoare, cât și în unitățile sanitare partenere, în baza contractelor de colaborare și a reglementărilor legale aplicabile, asigurând astfel corelarea directă cu practica clinică reală.

Se recomandă organizarea procesului de instruire printr-o abordare centrată pe elev și pe competențe, prin proiectarea unor activități de învățare variate, adaptate stilurilor individuale de învățare și nivelului de formare profesională.

Aceste activități vizează:

- aplicarea metodelor didactice centrate pe elev, orientate spre activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea gândirii critice și clinice, precum și valorificarea potențialului psihofizic al elevilor, cu accent pe implicarea activă a acestora în propriul proces de formare profesională.
- îmbinarea și alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse științifice, ghiduri clinice, baze de date medicale, observație clinică, exerciții individuale, simulare, lucru

pe fișe de evaluare) cu activități colaborative (lucru în echipă, studii de caz, dezbateri clinice, brainstorming, analize de dovezi).

- utilizarea metodelor didactice care facilitează contactul direct al elevului cu situații clinice reale sau simulate, prin modele concrete, simulare clinică și analiză de caz bazată pe dovezi.
- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și analiză critică a literaturii de specialitate, în scopul susținerii autoinstruirii, a gândirii bazate pe dovezi și a învățării continue (lifelong learning).

Rezultatele învățării și competențele-cheie sunt dezvoltate integrat în cadrul unităților de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care contribuie la formarea competențelor profesionale, a gândirii clinice bazate pe dovezi, a competențelor digitale și a competențelor transversale, în conformitate cu standardele de pregătire profesională pentru asistentul medical generalist și cu direcțiile europene privind practica de nursing bazată pe evidențe (Evidence-Based Nursing).

Competențele cheie integrate în **modulul 15 - TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI** sunt din categoria:

- *competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *competență antreprenorială*
- *competență personală, socială și de a învăța să înveți*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 14 - TEORII ȘI PRACTICI DE ÎNGRIJIRE BAZATE PE DOVEZI** sunt din categoria sunt din categoria: (d), (e), (f) și (g)

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev.

Exemple de metode moderne de învățare care pot fi utilizate în activitatea didactică:

Metode expositive: expunerea sistematică, explicația, prelegerea interactivă, conversația euristică;

Metode interactive și centrate pe elev: învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, dezbaterile pe teme clinice, Brainstorming, Jingaw, studiul de caz, demonstrația, exercițiul aplicativ, simularea situațiilor de îngrijire, jocuri de rol privind comunicarea terapeutică;

Metode bazate pe cercetare și analiză științifică: analiza articolelor științifice, evaluarea critică a studiilor clinice, documentarea în baze de date medicale, compararea ghidurilor clinice, proiecte de tip „evidence-based practice”.

Metode practice și aplicative: demonstrația practică, exercițiul aplicativ, simularea de situații clinice, rezolvarea de cazuri clinice, învățarea bazată pe probleme (Problem Based Learning – PBL);

Metode moderne digitale: învățarea asistată de calculator, utilizarea platformelor e-learning, analiza video a procedurilor clinice, webinarii și cursuri online;

Metode reflexive: autoevaluarea și interevaluarea, jurnalul de reflecție profesională, analiza critică a propriei activități, feedback structurat de la mentor.

Aplicarea metodelor online și a platformelor educaționale a devenit esențială în educația modernă, inclusiv în formarea **asistenților medicali generaliști**, deoarece susține trecerea de la învățarea tradițională la un model bazat pe competențe, flexibilitate și acces rapid la informație. Se recomandă dezbateri online, cursuri video (YouTube, platforme LMS), Flipped classroom (clasa inversată), lucrul în echipe pe Google Docs / utilizarea platformelor educaționale (Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams, Edmodo).

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Exemplificare metoda JIGSAW (MOZAICUL)

Metoda JIGSAW (MOZAICUL) reprezintă o strategie bazată pe învățarea în echipă (team-learning). Fiecare elev are o sarcină de lucru în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi. Metoda necesită utilizarea unui material în formă scrisă (de exemplu un text din manualul de nursing sau fișa tehnică) și structurarea clasei în grupuri de 4- 5 elevi.

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
15.1.13. Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de îngrijire;	15.2.17. Executarea tehnicilor de îngrijire și a investigațiilor respectând standardele în vigoare; 15.2.18. Completarea documentelor specifice tehnicilor de îngrijire;	15.3.17. Asumarea responsabilității pentru efectuarea corectă și în siguranță a tehnicilor de îngrijire;; 15.3.18. Conștientizarea importanței completării documentelor de evidență și îngrijire a pacienților pentru asigurarea fluxului informațional în echipa de îngrijire;

Activitatea de învățare:

- *Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de nursing, a documentelor de evidență și îngrijire a pacienților*

Obiective:

- Să identifice etapele standard de execuție specifice tehnicilor de nursing;
- Să descrie fiecare etapă de execuție;
- Să realizeze corelația dintre etapele de execuție ale unei tehnici;
- Să completeze documentele de evidență și îngrijire a pacientului.
- **Mod de organizare a activității:**
- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- flipchart, foi de flipchart, markere, fișe de lucru, ghiduri și protocoale privind puncția venoasă proceduri standardizate (SOP), support de curs, prezentare PowerPoint, platforma e-learning.

Durată: 45 minute

Etape de lucru:

Pregătirea materialului de lucru. Profesorul stabilește tema de studiu *Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor* și o împarte în 5 subteme. Realizează o fișă de text pe care trece cele 5 subteme propuse și care va fi oferită fiecărui elev din echipă.

Subteme:

1. Informarea pacientului și obținerea acordului acestuia.
2. Selectarea materialelor și instrumentelor necesare, a documentelor de evidență și îngrijire a pacientului.
3. Efectuarea tehnicii respectând etapele standard de execuție și normele de igienă și protecție.
4. Supravegherea și îngrijirea bolnavului după tehnică.
5. Reorganizarea locului de muncă.

Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 5 elevi. Fiecare elev din echipă, primește un număr de la 1 la 5 și are ca sarcină să studieze în mod independent subtema corespunzătoare numărului său. De exemplu, elevii cu numărul 1 din toate echipele de învățare formate, vor aprofunda subtema cu numărul 1, cei cu numărul 2 vor studia subtema numărul 2, și așa mai departe.

Constituirea grupurilor de experți. După studiul independent, elevii cu același număr se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate tema împreună. Elevii discută pe baza datelor și materialelor avute la dispoziție, se consultă acolo unde nu știu sau au nelămuriri, dacă este cazul sunt ajutați de profesor.

Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare. Fiecare elev transmite cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor din echipă. Elevii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

Prezentarea rezultatelor, faza demonstrației. Grupele prezintă rezultatele întregii clase, notează ideile pe foi de flipchart. La sfârșitul orei elevii trebuie să cunoască întregul text de studiat privind etapele de execuție ale unei tehnici/ investigații.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modului – evaluare inițială.

Instrumente de evaluare inițială pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului. Exemple: **Test diagnostic (grilă scurtă), întrebări orale de verificare a cunoștințelor de bază, discuție ghidată despre noțiuni EBM/EBN, itemi simpli situaționali;**

b. În timpul parcurgerii modului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.

Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp.

Pentru **evaluarea continuă (formativă)**, se propun următoarele instrumente: **studii de caz clinice progresive, fișe de lucru (PICO, analiză articole), portofoliu de învățare, observație directă în activități practice, autoevaluare și interevaluare, teste scurte (quiz-uri), discuții și dezbateri pe ghiduri clinic, demonstrație practică ghidată, portofoliu practic, observație direct în activitatea practică;**

c. Finală- evaluare sumativă- realizată printr-o *lucrare* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor. Se propun următoarele **instrumente de evaluare finală: test scris (grilă + itemi situaționali), studiu de caz complex (EBM aplicat), prezentare proiect EBM (PICO + analiză dovezi), examinare orală (argumentarea deciziei clinice), simulare clinică / OSCE (dacă este disponibil), 360⁰ feedback (autoevaluare+ evaluare profesor+ evaluare colegi + evaluare practică clinică), evaluarea bazată pe competențe (criterii standardizate, se evaluează progresul individual , nu comparativ).**

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
15.1.13. Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de îngrijire;	15.2.17. Executarea tehnicilor de îngrijire și a investigațiilor respectând standardele în vigoare; 15.2.18. Completarea documentelor specifice tehnicilor de îngrijire;	15.3.17. Asumarea responsabilității pentru efectuarea corectă și în siguranță a tehnicilor de îngrijire;; 15.3.18. Conștientizarea importanței completării documentelor de evidență și îngrijire a pacienților pentru asigurarea fluxului informațional în echipa de îngrijire;

Activitatea de învățare:

- *Descrierea etapelor de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor*

Obiective:

- Să identifice etapele standard de execuție specifice tehnicilor de nursing și investigațiilor;
- Să descrie fiecare etapă de execuție;
- Să realizeze corelația dintre etapele de execuție ale unei tehnici, investigații;
- Să completeze documentele de evidență și îngrijire a pacientului.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa individuală, fișa de evidență și îngrijire, foi flipchart, marker pentru prezentarea rezultatelor	30%	9
			Studierea în mod independent a etapelor standard de execuție a tehnicilor de nursing	70%	21
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Respectarea etapei standard de execuție și a normelor de igiena și protecție prezentată de profesor	20%	10
			Discutarea etapelor de execuție a tehnicilor de nursing, investigațiilor	40%	20
			Colaborarea cu membrii echipei inițiale de învățare	40%	20
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	25%	5
			Prezentarea ideilor esențiale din sarcina realizată, pe foi flipchart	20%	4
			Argumentarea pertinenta a activității realizate	30%	6
			Asimilarea și transmiterea corecta a informațiilor	25%	5
			Total	100%	20
Total		100%			100

- **Sugestii bibliografice**

1. OAMGMAMR. (2025), **Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri – STIMA**, București.
2. Moorhead, S., Johnson, M., Maas, M. L., & Swanson, E. (2025). **Clasificarea rezultatelor de nursing (NOC – Nursing Outcomes Classification)**. Editura Andreas, București.
3. Titircă Lucreția, **Tehnici de evaluare și îngrijiri acordate de asistenții medicali**, Editura Cartea Medicală, 2024, București.
4. Bulechek, G. M., Butcher, H. K., Dochterman, J. M., & Wagner, C. M. (2024). **Clasificarea intervențiilor de nursing (NIC – Nursing Interventions Classification)**. Editura Andreas, București.
5. Marcean, C. (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**. Editura Universitară „Carol Davila”, București.
6. NANDA International. (2023). **Diagnostic de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas, București.
7. Bealcu, F. (2021). **Concepte și tehnici în nursing general**. Editura Etna, București.
8. Polit, D. F., & Beck, C. T. (2021). **Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice** (11th ed.). Wolters Kluwer.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

9. World Health Organization. (2021). **Global Patient Safety Action Plan 2021–2030**. WHO, Geneva.
10. European Commission. (2020). **Digital Education Action Plan 2021–2027**. Comisia Europeană, Bruxelles.
11. Melnyk, B. M., & Fineout-Overholt, E. (2019). **Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare** (4th ed.). Wolters Kluwer, Philadelphia.
12. World Health Organization. (2019). **WHO Guideline: Recommendations on Digital Interventions for Health System Strengthening**. WHO, Geneva.
13. OAMGMAMR. (2017). **Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist**. București.
14. World Health Organization. (2016). **Framework on Integrated, People-Centred Health Services**. WHO, Geneva.
15. Asociația de Nursing din România. (2009). **Proceduri de nursing**. Editura Ex Ponto, Constanța.
16. Cerghit, I. (2006). **Metode de învățământ**. Editura Polirom, Iași.
17. Cucoș, I. (2006). **Pedagogie**. Editura Polirom, Iași.
18. Nițucă, C., & Stanciu, T. (2006). **Pedagogie și elemente de psihologie pentru formarea profesională**. Editura Performantica, Iași.

MODULUL 16
COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ
• Notă introductivă

Modulul 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **22 de ore** din care **11 ore de teorie** și **11 ore de laborator tehnologic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
16.1.1.	16.2.1.	16.3.1.	Terminologie: - Termeni medicali: instrucțiuni, solicitări, întrebări, explicații manifestări de dependență, părțile corpului, explorări/ investigații medicale, materiale medicale, afecțiuni, funcții vitale, medicamente, modificări patologice ale stării de sănătate. - Informații factuale, inclusiv numerice, privind specificații de procese, produse și servicii; - Opinii, puncte de vedere, atitudini, priorități.
16.1.2.	16.2.2. 16.2.3.	16.3.2. 16.3.3.	1. Surse și tipuri de mesaje orale: - Mesaje, formale și informale directe, emise de pacienți, colegi sau de cei din jur; - Discursuri, rapoarte, conferințe (inclusiv video-conferințe) - Prezentări (formale / informale) de produse / servicii; - Conversații telefonice, inclusiv mesaje telefonice înregistrate 2. Tipuri și formate de documente și texte funcționale: - Formulare și alte documente specifice Tipuri de documente medicale: - Fișe medicale de observație, procese verbale, rețete, condici de medicamente - Foi de evoluție a pacientului - Corespondență profesională: scrisori, note circulare, faxuri, mesaje (inclusiv e-mail); Tipuri de informații: - Informații factuale de specialitate (inclusiv descrieri și date tehnice), despre produse și servicii, instrucțiuni de serviciu;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: **5**

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			- Idei, opinii, puncte de vedere; Teme specifice: - Organizarea locului de muncă; - Calitatea serviciilor .
16.1.3.	16.2.4. 16.2.5.	16.3.4. 16.3.5.	Discuții profesionale: - Situații sociale și profesionale formale și informale; - Comunicare individuală sau în grup; - Întâlniri formale / informale profesionale de rutină, - Activități profesionale zilnice. Comunicare telefonică: - Contacte de rutină în activități profesionale zilnice; - Comunicări formale / informale cu pacienți și aparținători; - Comunicări telefonice individuale. Correspondență profesională: - Formală și informală, legată de sarcini de serviciu;

- Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, copiator
- Tablă, flipchart, coli, cretă etc.
- Dicționare.
- Fișe de lucru.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Modulul 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ are o *structură omogenă și flexibilă*, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi **mijloace sau resurse didactice**. Activitatea elevilor se poate desfășura în laboratoarele de limbi străine din unitatea de învățământ cu o bună dotare materială, organizate conform normelor în vigoare.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Temele pentru orele de laborator tehnologic vor fi elaborate de către profesor în concordanță cu conținutul modului și competențele vizate.

Se recomandă abordarea procesului de învățare centrat pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;*

- Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.
- Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;
- Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora.

Competențele cheie integrate în **Modulul 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență în multilingvism*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 16 - COMUNICARE PROFESIONALĂ ÎN LIMBA MODERNĂ** sunt din categoria: **(a)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient.*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor.*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate.*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului.*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw - Mozaicul, tehnica 3/2/1, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (*analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea*) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Exemplificare metoda: ȘTIU, VREAU SĂ ȘTIU, AM ÎNVĂȚAT

Utilizarea metodei îi solicită pe elevi să realizeze conexiuni între cunoștințele însușite anterior (la alte module sau chiar în cadrul aceluiași modul), și alte informații, ceea ce favorizează învățarea:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
16.1.2. Prezentarea tipurilor de comunicare în limba modernă pe teme profesionale	16.2.2 <i>Selectarea tipurilor de comunicare pe teme profesionale</i> 16.2.3. Comunicarea prin mesaje în contexte profesionale pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru	16.3.2. Utilizarea tipurilor de comunicare în limba modernă adaptate contextului profesional 16.3.3. <i>Capacitatea de a interrelaționa în context profesional în limba modernă</i>

Activitatea de învățare:

- Tipuri de informații scrise: *Completarea documentelor medicale cu termeni de specialitate*

Obiective:

- Să identifice prompt și corect informațiile din textele de specialitate;
- Să coreleze corect mai multe informații din diverse părți ale textului în scopul îndeplinirii unei sarcini de lucru;
- Să înțeleagă instrucțiuni și recomandări specifice din texte care conțin limbaj complex și specializat;
- Să realizeze acțiuni adecvate pe baza informațiilor din textul de specialitate.

Mod de organizare a activității:

- Prezentarea activității
- Profesorul propune elevilor să se grupeze în 4 echipe, fiind rugați să întocmească o listă cu ceea ce știu despre tema pusă în discuție și o alta cu ce doresc să afle.
- Se împart fișe de lucru

Resurse materiale:

- Flipchart, coli colorate. Markere;
- Fișe de lucru (suport) ;
- Texte informative;
- Coli A4.

Durata: 45 minute

Profesorul construiește pe tablă un tabel asemănător cu cel din fișele suport, pe care îl va completa după ce echipele au terminat de lucrat:

CEEĂ CE ȘTIU/ CRED CĂ ȘTIU	CEEĂ CE VREAU SĂ ȘTIU	CEEĂ CE AM ÎNVĂȚAT

Se realizează un brainstorming în ceea ce privește cunoștințele pe care elevii deja le posedă în legătură cu subiectul pus în discuție. Elevii sunt solicitați să-și îndrepte atenția asupra lucrurilor pe care nu le știu și să noteze în rubrica a doua întrebările la care doresc răspuns. Cadrul didactic îi dirijează să găsească răspunsuri, le oferă texte informative. Se compară răspunsurile și, la nevoie, se completează informațiile necesare pentru realizarea de acțiuni adecvate pe baza informațiilor din textul de specialitate, astfel încât la sfârșit, cunoștințele pe care elevii le-au avut completate cu cele însușite în cadrul activității, îi ajută să transfere informații din texte de specialitate în diverse situații date.

Etape de lucru:

1. Prezentarea cazului

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

2. Profesorul împarte colectivul clasei în 4 grupe de lucru și distribuie fișele de lucru ce conțin sarcini diferențiate.
3. Elevii studiază modurile de soluționare a cazului și rezolvă sarcinile de lucru din fișe,
4. Reprezentantul fiecărui grup prezintă rezultatele obținute,
5. Analizează rezultatele printr-o dezbatere liberă și formulează concluziile finale.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului – evaluare inițială.*

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. *În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.*

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse** - probe orale, scrise, practice. Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. *Finală*

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare** finală: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Testul de evaluare. Pentru ca rezultatele evaluării să aibă o anumită semnificație pentru elevi, profesori, părinți, instituții testul trebuie să fie simultan: **valid, fidel, obiectiv și aplicabil.**

- **Validitatea** reprezintă calitatea unui test de a măsura exact ceea ce este destinat să măsoare.
- **Fidelitatea** reprezintă calitatea unui test de a produce rezultate constante în cursul aplicării sale repetate (consistența sau stabilitatea unui test).
- **Obiectivitatea** reprezintă gradul de concordanță între aprecierile evaluatorilor independenți în ceea ce privește un răspuns bun pentru fiecare din itemii testului.
- **Testele standardizate** oferă o obiectivitate foarte bună.
- **Aplicabilitatea** reprezintă calitatea testului de a fi administrat și interpretat cu ușurință.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
16.1.2. Prezentarea tipurilor de comunicare în limba modernă pe teme profesionale	16.2.2 Selectarea tipurilor de comunicare pe teme profesionale 16.2.3. Comunicarea prin mesaje în contexte profesionale pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru	16.3.2. Utilizarea tipurilor de comunicare în limba modernă adaptate contextului profesional 16.3.3. Capacitatea de a interrelaționa în context profesional în limba modernă

Activitatea de învățare:

- Tipuri de informații scrise: *Completarea documentelor medicale cu termeni de specialitate*

Obiective:

- Să identifice prompt și corect informațiile din textele de specialitate;
- Să coreleze corect mai multe informații din diverse părți ale textului în scopul îndeplinirii unei sarcini de lucru;
- Să înțeleagă instrucțiuni și recomandări specifice din texte care conțin limbaj complex și specializat;
- Să realizeze acțiuni adecvate pe baza informațiilor din textul de specialitate.

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora	Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru 30%	Selectarea materialelor de lucru: fișe de lucru, foi flipchart, marker	30%
		Studierea în mod independent a sarcinilor din fișa de lucru.	70%
		Total	100%
2.	Realizarea sarcinii de lucru 50%	Identificarea corectă a informațiilor din textul de specialitate	20%
		Discutarea instrucțiunilor și recomandărilor la nivelul grupului de lucru.	40%
		Realizarea acțiunii pe baza informațiilor din textul de specialitate.	40%
		Total	100%
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate 20%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	20%
		Prezentarea rezultatelor obținute în urma rezolvării sarcinilor de lucru.	40%
		Argumentarea modului de realizare a acțiunii pe baza informațiilor de specialitate	40%
		Total	100%
	Total puncte	100%	100

• Sugestii bibliografice

1. Hull Melodie, **Medical English Clear & Simple**, ediția a 2-a, F.A. Davis Company, 2023
2. Glendinning Eric, Howard Ron, **Professional English in Use Medicine**, Cambridge University Press, 2021
3. Guyton and Hall, **Textbook of Medical Physiology**, ediția a 14-a, Elsevier, 2021
4. Harmer J., **The Practice of English Language Teaching**, ediția a 5-a (revizuită), Pearson Education, 2021
5. Sweeney Mireille Mandelbrojt, **Limba engleză pentru medici și asistente**, Editura Polirom, Iași, 2014

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

MODULUL 17
EPIDEMIOLOGIE
• Notă introductivă

Modulul 17 – EPIDEMIOLOGIE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru calificarea profesională **ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 17 – EPIDEMIOLOGIE se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **62 de ore** din care **22 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 17 - EPIDEMIOLOGIE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
17.1.1	17.2.1.	17.3.1.	Concepte de bază ale epidemiologiei: <i>definiție, scopurile, domeniile de utilizare ale epidemiologiei.</i>
17.1.2.	17.2.2.	17.3.2.	Procesul epidemiologic: - Definiție - Factori determinanți/surse de agenți patogeni, modurile și căile de transmitere ale agenților - Factori favorizanți ai procesului epidemiologic - Receptivitate, imunitate, rezistență, - Formele de manifestare ale procesului epidemiologic: <i>manifestări sporadice, endemice, epidemice și pandemice.</i> - Verigile lanțului epidemiologic - Tipuri de rezervor epidemiologic - Porți de intrare și ieșire - Dinamica procesului epidemiologic
17.1.3.	17.2.3.	17.3.3.	Supravegherea epidemiologică: - Definiție, obiective, categorii, attribute, evaluarea rezultatelor și a sistemului de supraveghere, metode și mijloace, profilaxie și dispensarizare, programe sero-epidemiologice, evaluarea programelor naționale. - Metode și mijloace de realizare a supravegherii, profilaxiei și dispensarizării bolilor. - Prezentarea structurii, obiectivelor și prestațiilor incluse într-un program de supraveghere sero-epidemiologică în boli cu etiologie diferită. - Evaluarea epidemiologică a programelor naționale de supraveghere a bolilor infecțioase.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Investigarea epidemiologică: - Definiție - Ancheta epidemiologică, completarea fișei, metodologie - Focarul - Întocmirea unui program epidemiologic de supraveghere și control pentru diferite categorii de boli transmisibile; - Investigarea focarului de boli transmisibile: recoltarea, conservarea și transportul produselor patologice. - Analiza epidemiologică.
17.1.4.	17.2.4.	17.3.4.	Epidemiologia specială: - Boli infecțioase cu transmitere aeriană (agent etiologic, sursa de infecție, rezervorul, calea de transmitere, poarta de intrare, profilaxie): infecții bacteriene - <i>streptococice, meningococice, difterie, tuse convulsivă, tuberculoză</i>; infecții virale - <i>gripă, infecție urliană, rujeolă, rubeolă, varicelă</i>; boli parazitare - <i>toxoplasmoza</i>. - Boli infecțioase cu transmitere digestivă (agent etiologic, sursa de infecție, rezervorul, calea de transmitere, poarta de intrare, profilaxie): bacteriene: <i>holera, shigelloze, salmoneloze, diareile cu E. coli, Yersinia, Campylobacter, botulism</i>; virale: <i>enteroviroze, hepatita acută tip A și tip E</i>; parazitare: <i>lambliaza, trichineloză</i>; toxiinfecții alimentare. - Boli infecțioase cu transmitere preponderent parenterală (agent etiologic, sursa de infecție, rezervorul, calea de transmitere, poarta de intrare, profilaxie): <i>hepatite acute virale tip B, D, C; infecția cu HIV/SIDA</i>. - Boli infecțioase cu transmitere prin mod de viață (agent etiologic, sursa de infecție, rezervorul, calea de transmitere, poarta de intrare, profilaxie): bacteriene (<i>tetanos; antrax; leptospiroze; bruceloză; listerioză</i>); virale (<i>papilloma, rabia</i>), parazitare (<i>scabia, toxoplasmoza</i>). - Boli infecțioase cu transmitere prin vectori (agent etiologic, sursa de infecție, rezervorul, calea de transmitere, poarta de intrare, profilaxie): rickettsioze (<i>tifos exantematic, febra Q, febra butonoasă</i>), borelioze, meningo-encefalite acute primare, malaria. - Infecții nosocomiale.
17.1.5.	17.2.5. 17.2.6. 17.2.7.	17.3.5. 17.3.6. 17.3.7.	Activitatea de prevenire și control a bolilor transmisibile - Investigația și controlul unei epidemii: <i>Transmise pe cale aeriană, digestivă, parenterală, prin vectori</i> <i>Consecință a modului de viață,</i> <i>Produse de microorganisme oportuniste,</i> <i>Sub formă de infecție asociată asistenței medicale (în unități medicale de diverse profiluri – spitalicești și ambulatorii).</i> - Tipurile, etapele și obiectivele anchetei epidemiologice; întocmirea și interpretarea unei fișe de anchetă

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			epidemiologică în circumstanțe epidemiologice variate. • Dezinsecția (decontaminarea), sterilizarea, dezinsecția și deratizarea: metode, mijloace și organizarea acțiunilor de decontaminare și sterilizare în variate circumstanțe epidemiologice. • Organizarea și efectuarea unor acțiuni de recoltare, conservare și transport de produse destinate depistării prin examene de laborator a surselor de agent cauzal, în cadrul activității de supraveghere a infecțiilor cu streptococ, meningococ, <i>Salmonella</i>, <i>Shigella</i>, hepatită virală A, B, C, neuroviroză paralizantă, meningoencefalită acută. • Managementul deșeurilor în unitățile spitalicești Planificarea și desfășurarea activităților de imunoprofilaxie a populației. • Imunoprofilaxia artificială activă – vaccinoprofilaxia: tipuri de vaccinuri utilizate în Programul Național de Vaccinare și alte vaccinuri utilizate în profilaxie; condițiile de păstrare și transport al vaccinurilor; indicații, contraindicații, tehnici de administrare, reacții postvaccinale, calendarul vaccinărilor obligatorii în România: ○ Pregătirea și desfășurarea acțiunilor de vaccinoprofilaxie în comunități urbane sau rurale (catagrafierea, baza materială, verificarea „lanțului de frig”, planificarea etapelor de desfășurare, efectuarea, înregistrarea și raportarea vaccinărilor); ○ Alcătuirea unui program de imunizări în cazuri particulare: călătorii în zone endemice pentru unele boli infecțioase, persoane din categorii de risc; ○ Alcătuirea unui program de imunizări în situații epidemiologice deosebite cauzate de calamități naturale (inundații, cutremur): Programul Național de Vaccinări: structură, organizare, păstrarea vaccinurilor - lanțul de frig, evaluarea eficienței, supravegherea și controlul reacțiilor postvaccinale. DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE Supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM) în unitățile sanitare. • Desfășurarea planului de supraveghere infecțiilor asociate asistenței medicale într-o unitate spitalicească cu profil specific: chirurgie generală, obstetrică, ginecologie, ortopedie, urologie, dializă, terapie intensivă, neonatologie, pediatrie, oncologie – hematologie, alte specialități; • Metode și tehnici de curățenie și dezinsecție; • Sterilizare instrumentarului medical (metode, mijloace, testarea eficienței sterilizării); • Aplicarea precauțiilor universale: ○ Utilizarea echipamentului de protecție adecvat,
--	--	--	--

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			complet, corect: mănuși, halate; șorțuri, bluze, mască, protectoare faciale, echipament de resuscitare, bonete; ○ Spălarea mâinilor; ○ Prevenirea accidentelor și a altor tipuri de expunere profesională; ○ Personalul infectat HIV ; ○ Evaluarea riscului pe categorii de locuri de muncă și activități prestate de personalul medico-sanitar în funcție de contactul cu sânge și alte lichide biologice. ● Managementul deșeurilor rezultate din activitatea medicală în unitățile sanitare, colectare, depozitare, neutralizare.
--	--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic**

Pentru formarea competențelor clinice avansate în **EPIDEMIOLOGIE**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare:** computer/laptop, videoproiector, conexiune internet, platforme educaționale și aplicații digitale, imprimantă, scanner, copiator; materiale multimedia și filme didactice, softuri medicale și baze de date specifice domeniului sănătății publice.
- **Materiale didactice și suporturi educaționale:** tablă/flipchart, markere, coli de lucru, fișe de lucru și fișe de observație, suporturi de curs, scheme epidemiologice și materiale grafice, hărți epidemiologice, grafice, tabele și diagrame.
- **Documentație profesională și legislative:** Standardul de Pregătire Profesională, ghiduri și protocoale epidemiologice, metodologii de supraveghere epidemiologică, norme privind prevenirea și controlul bolilor transmisibile, protocoale privind prevenirea și limitarea IAAM, documente legislative și normative din domeniul sănătății publice.
- **Materiale și instrumente medicale specifice modului:** echipament individual de protecție (mănuși, mască, halat, protecție facială), materiale pentru demonstrarea igienei mâinilor, materiale pentru recoltare, manipulare și transport al probelor biologice (demonstrativ), recipiente pentru deșeuri medicale și obiecte tăietoare-întepătoare, materiale demonstrative privind dezinsecția și măsurile de control al infecțiilor.
- **Resurse pentru activități practice și metode interactive:** studii de caz epidemiologice, scenarii clinice și situații-problemă, exemple de focare epidemiologice, fișe de analiză epidemiologică, jocuri de rol și simulări privind ancheta epidemiologică, materiale pentru activități de grup, brainstorming și proiecte.

Resurse digitale și platforme educaționale: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Kahoot!, Quizizz, LearningApps, resurse digitale și platforme de documentare medicală.

● Sugestii metodologice

Conținuturile modului 17 – EPIDEMIOLOGIE vor fi abordate într-o manieră **adaptabilă, diferențiată**, ținând cont de **particularitățile colectivului** cu care se lucrează și de **nivelul inițial de pregătire**.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 17 – EPIDEMIOLOGIE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 17 – EPIDEMIOLOGIE are o structură omogenă și flexibilă, permițând integrarea permanentă a unor noi resurse educaționale, metode didactice și mijloace de învățământ, în funcție de evoluția științifică și de nevoile de formare profesională.

Se recomandă utilizarea unei abordări didactice centrate pe elev, prin proiectarea unor activități de învățare variate, adaptate stilurilor individuale de învățare, care să vizeze:

- aplicarea metodelor activ-participative, care stimulează gândirea critică, implicarea activă și responsabilitatea elevului în propriul proces de învățare;
- alternarea activităților individuale (documentare, observație, exercițiu, studiu independent, lucru cu fișe) cu activități de grup (discuții, brainstorming, proiecte, studii de caz);
- utilizarea metodelor care facilitează contactul direct cu situații reale sau simulate din domeniul epidemiologiei;
- dezvoltarea capacității de documentare, analiză și autoînvățare, în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

Rezultatele învățării contribuie atât la formarea competențelor profesionale specifice calificării, cât și la dezvoltarea **competențelor-cheie**, care asigură integrarea socio-profesională a absolvenților și adaptabilitatea acestora la diverse contexte de muncă. Aceste competențe includ capacități de ordin tehnic, social și personal, solicitate de angajatorii din domeniul sănătății, la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 17 – EPIDEMIOLOGIE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 17 – EPIDEMIOLOGIE** sunt din categoria: **(a)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de la transmiterea de conținuturi către formarea și dezvoltarea rezultatelor învățării, exprimate prin cunoștințe, abilități și atitudini.

Considerarea elevului ca subiect activ al procesului instructiv-educativ și orientarea demersului didactic către formarea competențelor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, dintre care:

- utilizarea unei varietăți de metode didactice, adaptate obiectivelor și specificului modulului, incluzând:
 - **metode tradiționale:** expunerea didactică, conversația didactică, observația, lucrul cu manualul, exercițiul;
 - **metode moderne și activ-participative:** problematizarea, algoritmizarea, învățarea prin descoperire, studiul de caz, simularea, instruirea asistată;
 - **metode interactive și colaborative:** brainstorming, SINELG, Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, 5W+H, jocul de rol, Jigsaw (Mozaicul), „Știu / Vreau să știu / Am învățat”, 3/2/1, turul galeriei, 6/3/5, portofoliul.

Aceste metode contribuie la:

- creșterea motivației și implicării active a elevilor;
- dezvoltarea gândirii critice și a capacității de rezolvare de probleme;
- formarea competențelor de comunicare profesională și colaborare;
- dezvoltarea autonomiei în învățare și a capacității de reflecție asupra propriei activități.

Se vor utiliza activități de învățare care conduc la dezvoltarea deprinderilor cognitive precum:

- analiza, sinteza, compararea, clasificarea, interpretarea și rezumarea informațiilor;
- aplicarea cunoștințelor în contexte practice și situații clinice simulate;
- comunicarea adecvată în contexte profesionale din domeniul sănătății.

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda STUDIUL DE CAZ. Studiul de caz reprezintă o metodă de confruntare directă a participanților cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice. Prin această metodă elevii sunt antrenați în găsirea unor soluții prin apropierea acestora de viața reală și de problemele cu care se pot confrunta „*familiarizându-i cu o strategie de abordare a faptului real*”. Metoda presupune prezentarea unui caz semnificativ modulului și obiectivelor propuse; elevii studiază individual cazul propus și dezbate în grup modurile de soluționare a cazului.

Exemplificare metoda STUDIUL DE CAZ

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
17.1.3. Cunoașterea metodelor de supraveghere și investigare epidemiologică	17.2.3. Întocmirea fișei de anchetă epidemiologică	17.3.3. Conștientizarea importanței efectuării anchetei epidemiologice

Activitatea de învățare:

• Activitatea de prevenire și control a unei boli transmisibile

Obiective:

- Să cunoască metodele de investigare a unei epidemii
- Să precizeze etapele și obiectivele anchetei epidemiologice
- Să întocmească și să interpreteze fișa epidemiologică
- Să elaboreze planul de acțiune în cazul unui focar de boli transmisibile

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- flipchart, coli,
- markere,
- fișe de lucru.

Durata: 45 min

Etape de lucru:

1. Prezentarea cazului
2. Profesorul împarte colectivul clasei în 4 grupe de lucru și distribuie fișele de lucru ce conțin sarcini diferențiate
3. Elevii studiază modurile de soluționare a cazului și rezolvă sarcinile de lucru din fișe
4. Reprezentantul fiecărui grup prezintă rezultatele obținute
5. Analizează rezultatele printr-o dezbatere liberă și formulează concluziile finale

- **Sugestii privind evaluarea**

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modului – evaluare inițială* - are rolul de a identifica nivelul de pregătire al elevilor și prerechizitele necesare.

- *Instrumente de evaluare inițială* pot fi orale și scrise. Exemple: **conversație euristică; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.**

b. *În timpul parcurgerii modului – evaluare formativă* - urmărește progresul elevilor.

- *Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse - probe orale, scrise, practice.* Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Planificarea evaluării trebuie să se deruleze după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp. Exemple: **fișe de lucru și fișe de observație, teste scurte (îtemi obiectivi și semiobiectivi), studii de caz epidemiologice, rezolvarea de situații-problemă, proiecte individuale și de grup, portofoliu, prezentări orale, activități practice și simulări (ex.: ancheta epidemiologică simulată), metode interactive (brainstorming, mozaicul, harta conceptuală, etc.).**

Evaluarea continuă se realizează în raport cu criteriile de performanță și condițiile de aplicabilitate prevăzute în SPP.

c. *La finalul modului – evaluarea sumativă* - urmărește evaluarea integrată a rezultatelor învățării.

Se propun următoarele *instrumente de evaluare finală*: **test sumativ, probă practică aplicativă, studiu de caz complex, proiect final, portofoliu final, prezentare orală argumentată.etc.**

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării și competențele-cheie dobândite se evaluează integrat atunci când acestea sunt agregate în cadrul unităților de rezultate ale învățării și individualizat atunci când pot fi delimitate în context profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
17.1.3. Cunoașterea metodelor de supraveghere și investigare epidemiologică	17.2.3. Întocmirea fișei de anchetă epidemiologică	17.3.3. Conștientizarea importanței efectuării anchetei epidemiologice

Activitatea:

- **Activitatea de prevenire și control a unei boli transmisibile**

Obiective:

- Să cunoască metodele de investigare a unei epidemii
- Să precizeze etapele și obiectivele anchetei epidemiologice
- Să întocmească și să interpreteze fișa epidemiologică
- Să elaboreze planul de acțiune în cazul unui focar de boli transmisibile.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișe de lucru, foi flipchart, marker.	30%	9
			Studierea în mod independent a sarcinilor din fișa de lucru.	70%	21
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Identificarea metodelor de investigare a unei epidemii.	20%	10
			Discutarea problemelor epidemiologice la nivelul grupului de lucru.	40%	20
			Formularea corectă a etapelor și obiectivelor anchetei epidemiologice.	40%	20
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate.	20%	4
			Prezentare rezultatelor obținute în urma rezolvării sarcinilor de lucru.	40%	8
			Argumentarea planului de acțiune întocmit în cazul unui focar de boli transmisibile.	40%	8
			Total	100%	20
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Ministerul Sănătății. (2022). **Norme tehnice privind curățarea, dezinfectia și sterilizarea în unitățile sanitare publice și private**. Monitorul Oficial, București.
2. Bălan, A., & Gheorghiu, D. (2021). **Sănătate publică și epidemiologie generală**. Editura Medicală, București.
3. Ministerul Sănătății. (2021). **Norme privind supravegherea, prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale**. Monitorul Oficial, București.
4. Popa, C. (2021). **Prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale**. Editura ALL Medical, București.
5. Muntean, M. (2020). **Epidemiologie generală pentru asistenți medicali**. Editura Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca.
6. Popa, M., & Mihăescu, T. (2020). **Epidemiologie și boli transmisibile**. Editura Universității de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”, Iași.
7. Ministerul Sănătății. (2020). **Reglementări privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale**. Monitorul Oficial, București.
8. Bucur, G., & Chiotan, C. (2019). **Epidemiologie și nursing în sănătate publică**. Editura Universitară „Carol Davila”, București.
9. Cristea, V. (2019). **Epidemiologie și medicină preventivă**. Editura Universitară „Carol Davila”, București.
10. Stan, C. (2018). **Microbiologie și epidemiologie medicală**. Editura Medicală, București.
11. Stănescu, I. (2018). **Microbiologie, epidemiologie și controlul infecțiilor**. Editura Medicală, București.

MODULUL 18
NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ

- **Notă introductivă**

Modulul 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru calificarea profesională **ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **62 de ore** din care **22 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**.

- **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
18.1.1.	18.2.1. 18.2.2.	18.3.1.	Introducere în nutriție și dietetică Definiția nutriției și dieteticii Importanța alimentației în menținerea sănătății Principiile unei alimentații echilibrate Rolul asistentului medical în educația nutrițională Relația dintre nutriție și nursing Evaluarea statusului nutrițional al pacientului Calculul necesarului caloric Identificarea factorilor de risc nutrițional Observarea semnelor de malnutriție și deshidratare Grupele de nutrienți 1. Proteine: definiție și clasificare, rol biologic și metabolic, surse alimentare animale și vegetale, necesar proteic, deficit și exces proteic, exemple de alimente. Monitorizarea aportului proteic la pacienții postoperatori; Intervenții în malnutriția proteico-calorică. 2.Glucide: definiție și clasificare, rol energetic, exemple de alimente, surse alimentare, indice glicemic. Dezechilibre metabolice - prevenirea hipoglicemiei și hiperglicemiei. 3. Lipide: definiție și clasificare, rol energetic și structural, acizi grași esențiali, colesterol, exemple de alimente. Impactul asupra sănătății cardiovasculare. Consilierea pacienților cu boli cardiovasculare. Monitorizarea regimului hipolipidic. Prevenirea obezității și dislipidemiilor.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			4. Vitamine: definiție și clasificare, vitamine liposolubile și hidrosolubile, rol fiziologic, surse alimentare, exemple de alimente. Manifestări ale deficitului vitaminic. Identificarea semnelor carențiale. Monitorizarea suplimentării vitaminice. Educația privind alimentația preventivă. 5. Minerale: definiție și clasificare, rolul macro și microelementelor, calciu, fier, magneziu, zinc, iod, dezechilibre minerale, exemple de alimente. Prevenirea anemiei. Monitorizarea echilibrului electrolitic. Supravegherea pacienților cu afecțiuni renale și cardiace. 6. Apa: definiție și clasificare, rolul apei în organism, balanța hidrică, necesitățile de hidratare. Deshidratarea și hiperhidratarea. Monitorizarea diurezei. Bilanțul hidric. Prevenirea dezechilibrelor hidroelectrolitice. Noțiuni de digestie și metabolism: descrierea proceselor de digestie, etapele absorbției nutrienților, noțiuni generale de metabolism, importanța acestor procese în nutriția pacientului. Grupele de alimente: 1. Cereale și produse cerealiere: rol energetic, surse de fibre, importanța cerealelor integrale. 2. Legume și fructe: surse de vitamine și minerale, rol antioxidant, prevenirea bolilor cronice. 3. Lapte și produse lactate: surse de calciu și proteine, rol în dezvoltarea sistemului osos. 4. Carne, pește, ouă și leguminoase: surse proteice, importanța fierului și vitaminelor. 5. Grăsimi și zaharuri: consum moderat, riscuri asociate excesului.
18.1.2.	18.2.3. 18.2.4. 18.2.5.	18.3.2. 18.3.3.	1. Nevoile nutriționale ale organismului: necesarul energetic al organismului, metabolism bazal, necesarul caloric zilnic, necesarul de proteine, glucide, lipide, vitamine și minerale, balanța energetică. 2. Factorii care influențează necesarul alimentar Factori fiziologici: vârsta, sexul, sarcina și alăptarea, activitatea fizică. Factori patologici : febră, infecțiile, diabetul zaharat, afecțiunile cardiovasculare, afecțiunile digestive, obezitatea și malnutriția. Factori psihosociali și de mediu : nivelul socio-economic, obiceiurile alimentare, cultura și religia, stresul, accesul la hrană. 3. Tabelele de compoziție a produselor alimentare Interpretarea valorilor nutriționale; Conținutul energetic al alimentelor;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Identificarea macronutrienților și micronutrienților; Utilizarea etichetelor alimentare; Analiza etichetelor nutriționale; Compararea valorii energetice a produselor; Alcătuirea unui meniu echilibrat; Calcularea rației alimentare zilnice. 4. Alcătuirea unei diete echilibrate Principii : diversitatea alimentară, echilibrul între nutrienți, respectarea necesarului caloric, adaptarea dietei la starea clinică. Exemple de diete: dieta pacientului diabetic, dieta hiposodată, dieta hipolipidică, dieta hiperproteică, dieta pentru pacientul geriatric.
18.1.3.	18.2.6. 18.2.7. 18.2.8.	18.3.4. 18.3.5.	1. Principii generale ale alimentației dietetice: Definirea alimentației dietetice în context clinic: alimentația dietetică - componentă terapeutică esențială, rolul dietei în prevenirea și tratamentul bolilor, importanța managementului nutrițional în nursingul avansat. Principii de bază ale alimentației dietetice - individualizarea dietei: adaptarea alimentației la vârstă, sex, diagnostic și stare clinică; particularizarea regimului alimentar în funcție de nevoile pacientului. Echilibrul nutrițional: asigurarea aportului optim de proteine, glucide, lipide, vitamine și minerale, prevenirea dezechilibrelor nutriționale. Adaptarea la patologia și starea pacientului: modificarea consistenței și compoziției alimentelor, adaptarea aportului caloric și hidric. Respectarea toleranței digestive: identificarea alimentelor greu tolerate, prevenirea disconfortului digestiv. Igiena alimentației: reguli de igienă alimentară, prevenirea contaminării alimentelor, siguranța pacientului. 2. Dietoterapia în principalele afecțiuni Afecțiuni ale aparatului digestiv: gastrite, ulcer gastric și duodenal, enterite, diete de protecție digestivă. Principii dietetice: alimentație fracționată, evitarea alimentelor iritante, prepararea dietetică a alimentelor, menținerea hidratării. Afecțiuni hepatice și pancreatice: regim hipolipidic, regim normoproteic, restricții alimentare specifice, evitarea alcoolului și alimentelor hepatotoxice. Anemii: alimentație bogată în fier, vitamine implicate în hematopoieză, corelarea alimentației cu absorbția nutrienților. Exemple alimentare: carne roșie, ficat, legume verzi, leguminoase, fructe bogate în vitamina C. Evaluarea complianței la tratament. Afecțiuni cardiovasculare: dietă hiposodată, dietă hipolipidică, controlul aportului de colesterol, prevenirea retenției hidrice.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Afecțiuni renale: controlul aportului de proteine, restricția de sare și lichide, monitorizarea echilibrului hidric. Afecțiuni metabolice și de nutriție: diabet zaharat (control glucidic, fracționarea meselor, monitorizarea glicemiei); obezitate (restricție calorică, modificarea stilului de viață, promovarea activității fizice) . Afecțiuni neoplazice: suport nutrițional adaptat; prevenirea malnutriției; alimentația pacientului oncologic. 3. Planificarea meniurilor în spital și ambulatoriu Tipuri de meniuri utilizate în unități sanitare: meniuri standard, meniuri dietetice, meniuri pentru patologii specifice. Adaptarea meniului la: regimul alimentar, vârsta pacientului starea clinică, nivelul de activitate, preferințe și toleranța alimentară. Exemple de meniuri dietetice: meniu adaptat pentru persoanele cu diabet, meniu hiposodat, meniu hipolipidic, meniu hiperproteic. Colaborarea cu echipa medicală: medic, dietetician, etc. 4. Foaia de alimentație Rolul foii de alimentație în îngrijirea pacientului: document medico-legal; instrument de monitorizare a dietei; continuitatea îngrijirilor. Verificarea documentelor medicale: foaia de observație;prescripția medicală; indicațiile dietetice. Completarea corectă a foii de alimentație: identificarea regimului alimentar; consemnarea modificărilor dietetice; verificarea concordanței datelor. Corelarea regimului alimentar cu diagnosticul: adaptarea dietei la afecțiune; prevenirea erorilor alimentare; siguranța pacientului.
18.1.4.	18.2.9.	18.3.6.	1. Definirea gastrotehniei în contextul alimentației dietetice: definiția gastrotehniei, rolul gastrotehniei în alimentația sănătoasă și dietetică, influența tehnicilor culinare asupra valorii nutritive, relația dintre gastrotehnie și dietoterapie. <i>Intervenții nursing:</i> aplicarea principiilor gastrotehnice în îngrijirea pacientului, selectarea preparatelor adecvate în funcție de patologie, prevenirea complicațiilor generate de alimentația necorespunzătoare. 2. Importanța preparării corecte în îngrijirea pacientului: prepararea alimentelor în funcție de toleranța digestivă, adaptarea consistenței alimentelor, prevenirea contaminării alimentare, rolul preparării corecte în recuperarea pacientului. <i>Intervenții nursing:</i> monitorizarea toleranței digestive, prevenirea riscurilor alimentare, educația pacientului și familiei privind prepararea alimentelor. 3. Calitatea produselor alimentare: Criterii de calitate: prospețimea produselor (aspect, miros, gust, termen de valabilitate). Valoarea nutritivă: conținutul de nutrienți, densitatea calorică, păstrarea vitaminelor și mineralelor.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Identificarea alimentelor conforme și neconforme: caracteristicile alimentelor alterate, identificarea produselor improprii consumului, prevenirea toxiinfecțiilor alimentare. <i>Intervenții nursing:</i> respectarea normelor igienico-sanitare, condiții de depozitare, prevenirea contaminării, Identificarea alimentelor conforme și neconforme. Riscuri asociate alimentelor alterate: infecții digestive, intoxicații alimentare, complicații la pacienții vulnerabili. <i>Intervenții nursing:</i> supravegherea siguranței alimentare, identificarea riscului de contaminare, educația privind depozitarea și manipularea alimentelor. 4. Metode de păstrare și conservare a alimentelor: metode fizice (refrigerare, congelare, deshidratare), metode chimice (utilizarea conservanților, sărarea, zahararea); metode fizico-chimice (afumarea, pasteurizarea), metode biochimice (fermentația). <i>Intervenții nursing:</i> alegerea metodelor adecvate pentru păstrarea valorii nutritive, prevenirea alterării alimentelor, monitorizarea respectării condițiilor de depozitare în unitățile sanitare. 5. Metode de prelucrare și preparare a alimentelor: prelucrare preliminară (spălare, curățare porționare), prelucrare termică (fierbere, coacere, înăbușire, prepararea la abur). Influența metodelor asupra valorii nutritive: pierderea vitaminelor și mineralelor, modificarea conținutului lipidic, influența asupra digestibilității alimentelor. <i>Intervenții nursing:</i> recomandarea tehnicilor culinare adecvate pacientului, adaptarea preparatelor la regimurile terapeutice, prevenirea intoleranțelor digestive. 6. Preparate culinare utilizate în alimentația dietetică: tipuri de preparate, adaptarea preparatelor la regimurile alimentare, respectarea indicațiilor dietetice. <i>Intervenții nursing:</i> colaborarea cu echipa multidisciplinară, monitorizarea acceptabilității preparatelor, evaluarea aportului alimentar, participarea la educația nutrițională.
18.1.5.	18.2.10. 18.2.11. 18.2.12.	18.3.7. 18.3.8.	1. Caracteristicile educației nutriționale: definiția educației nutriționale, scopurile educației pentru sănătate, rolul alimentației în prevenirea bolilor, educația terapeutică a pacientului, promovarea unui comportament alimentar sănătos. <i>Intervenții nursing:</i> utilizarea tehnicilor de comunicare terapeutică, dezvoltarea relației asistent medical–pacient, identificarea nevoilor educaționale ale pacientului și familiei. 2. Factorii care influențează echilibrul sănătate–boală: factori biologici, factori comportamentali, factori socio-economici și de mediu <i>Intervenții nursing:</i> identificarea factorilor de risc, elaborarea planurilor individualizate de educație, consilierea pentru modificarea comportamentelor nesănătoase. 3. Indicatorii stilului de viață sănătos: alimentația echilibrată, hidratarea corespunzătoare, activitatea fizică regulată, menținerea

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			greutății corporale, respectarea programului de odihnă, prevenirea dependențelor, monitorizarea stării de sănătate. Intervenții nursing: evaluarea stilului de viață, identificarea comportamentelor de risc, promovarea autonomiei pacientului. 4. Complanța la indicațiile terapeutice: noțiunea de complianță terapeutică, factori care influențează complianța, bariere în respectarea recomandărilor, strategii pentru creșterea aderenței terapeutice. <i>Intervenții nursing:</i> evaluarea gradului de complianță, monitorizarea respectării regimului alimentar, consilierea pacientului și familiei, utilizarea tehnicilor motivaționale. 5. Asistența medicală individualizată și responsabilizarea pacientului: principiile îngrijirii centrate pe pacient, implicarea familiei în procesul de îngrijire, autoîngrijirea și autocontrolul, educația pentru prevenirea complicațiilor. <i>Intervenții nursing:</i> elaborarea planurilor individualizate de îngrijire, instruirea pacientului privind automonitorizarea, dezvoltarea capacității de autoîngrijire, susținerea familiei în procesul de recuperare. 6. Colaborarea interdisciplinară în promovarea sănătății: colaborarea cu medicul, dieteticianul, psihologul și asistentul social, educația comunitară pentru sănătate. <i>Intervenții nursing:</i> integrarea intervențiilor educaționale în planul de îngrijire, participarea la programe de prevenție, coordonarea activităților educative pentru pacient și familie.
18.1.6. 18.1.7.	18.2.13.	18.3.9.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Evaluarea nevoilor nutriționale ale pacientului în funcție de starea clinică, diagnosticul medical și particularitățile individuale, în vederea planificării îngrijirilor adecvate; • Aplicarea principiilor igienei, siguranței alimentare și normelor de bune practici în manipularea, păstrarea, prepararea și conservarea alimentelor în blocul alimentar și în oficiile dietetice ale secțiilor; • Identificarea și diferențierea regimurilor alimentare terapeutice, adaptate patologieilor frecvente și recomandărilor medicale; • Verificarea corectitudinii dietei prescrise în documentația medicală (foaie de observație clinică și foaie de alimentație), asigurând conformitatea cu prescripția medicală și starea pacientului; • Aplicarea intervențiilor de educație pentru sănătate privind alimentația echilibrată și regimurile dietetice, adaptate nivelului de înțelegere al pacientului și familiei; • Colaborarea eficientă în echipa interdisciplinară (medic, dietetician, asistent medical, îngrijitor), precum și cu pacientul și aparținătorii, pentru promovarea unui stil de viață sănătos și continuitatea îngrijirilor;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Evaluarea critică a calității îngrijirilor nutriționale acordate, contribuind la îmbunătățirea practicii profesionale prin reflecție și respectarea standardelor de calitate și siguranță clinică.
--	--	--	--

- Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în modulul **NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele pieței muncii sunt recomandate:

1. Echipamente și aparatură medicală:

- Tensiometre, glucometre și termometre pentru evaluarea stării generale a pacientului;
- Cântare medicale (inclusiv cu taliometru) pentru monitorizarea statusului nutrițional;
- Tăvi de tratament și echipamente pentru servirea alimentației;
- Frigidere și echipamente de depozitare a alimentelor în condiții controlate.

2. Materiale și instrumente utilizate în îngrijirea alimentară:

- Veselă medicală (tăvi, pahare gradate, ustensile de alimentație asistată);
- Materiale de protecție (mănuși de unică folosință, halate, bonete);
- Formulare standardizate pentru monitorizarea alimentației și bilanțului hidric

3. Resurse educaționale și documentație profesională:

- Foi de observație clinică și foi de alimentație;
- Protocoale și ghiduri clinice privind alimentația terapeutică;
- Planuri de îngrijire standardizate;
- Manuale și suporturi de curs în nutriție și dietoterapie;
- Norme de igienă și siguranță alimentară conform legislației în vigoare.

4. Resurse alimentare și materiale didactice practice:

- Alimente de bază utilizate în regimurile dietetice (în cadrul demonstrațiilor practice);
- Machete și materiale educaționale pentru educația nutrițională a pacientului;
- Exemple de meniuri dietetice adaptate diferitelor patologii.

5. Resurse organizaționale din unitățile sanitare:

- Bloc alimentar și oficiu dietetic al secției;
- Sistem de distribuire a alimentelor către pacienți ;
- Colaborare cu personalul medical și dieteticianul ;
- Acces la registre și documente medicale relevante pentru planificarea îngrijirilor.

6. Resurse digitale și educaționale: platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

- Sugestii metodologice**

Conținuturile modulului 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modulului 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 18 are o structură *omogenă și flexibilă*, care permite integrarea, pe parcursul procesului educațional, a unor noi mijloace și resurse didactice, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor.

Se recomandă organizarea procesului de instruire centrat pe elev, prin proiectarea unor activități de învățare diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare și nivelului de dezvoltare al fiecărui elev. În acest sens, se vor avea în vedere următoarele direcții metodologice:

- Aplicarea strategiilor didactice centrate pe elev, care stimulează activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea potențialului psiho-fizic și implicarea activă a elevului ca partener în propriul proces de formare profesională și educațională;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse variate, observație clinică, exerciții practice, instruire programată, experimentare, lucrul individual și utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, dezbateri, brainstorming și studii de caz);
- Utilizarea metodelor didactice care facilitează contactul direct al elevului cu obiectul învățării, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice simulate și contexte reale de practică profesională;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții (lifelong learning);

Corelarea rezultatelor învățării cu cerințele pieței muncii este asigurată prin alinierea standardelor de pregătire profesională la standardele ocupaționale și la competențele solicitate de angajatori.

Aceste rezultate ale învățării, integrate în categoria competențelor-cheie și profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor competențe tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora.

Competențele cheie integrate în **modulul 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competențe antreprenoriale*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ** sunt din categoria: **(a), (d) și (e)**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 18 - NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ** sunt din categoria: **(b), (c), (h)**

Profesorul facilitează experiențe de învățare prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, adaptate nivelului de pregătire al elevilor și menite să sprijine dezvoltarea competențelor profesionale, cognitive și atitudinale specifice domeniului nutriției și dieteticii.

Activitățile de învățare interactive au un pronunțat caracter formativ și contribuie semnificativ la eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare, fiind recomandate ca metode moderne de instruire și evaluare în formarea asistentului medical generalist. Acestea vizează următoarele aspecte:

- stimulează implicarea activă și responsabilă a elevilor în propriul proces de învățare, prin asumarea rolului de participant activ la formarea profesională;
- dezvoltă capacitatea de analiză, reflecție și luare a deciziilor privind alimentația și starea nutrițională a pacientului, precum și inițiativa în rezolvarea situațiilor practice;
- facilitează clarificarea conceptelor fundamentale din nutriție și dietetică și integrarea acestora în contexte clinice și de îngrijire;
- oferă o imagine de ansamblu asupra procesului de evaluare nutrițională și a intervențiilor dietetice specifice diferitelor patologii;
- susține un demers interactiv și integrat al procesului de predare-învățare-evaluare, valorificând potențialul creativ, gândirea critică și originalitatea elevilor.

Sugestiile metodologice vizează deplasarea accentului de pe simpla transmitere de conținuturi către formarea de competențe, respectiv cunoștințe, abilități și atitudini necesare practicii profesionale în domeniul nutriției și dieteticii.

- **Metode tradiționale modernizate:** *prelegerea interactivă* utilă pentru prezentarea conceptelor (nutrienți, diete, necesar caloric), utilizarea întrebărilor ghidate și a exemplelor clinice, *conversația euristică* utilă pentru stimularea gândirii prin întrebări, corelarea cunoștințelor anterioare, cu noile informații.

- **Metode centrate pe elev (active-participative):** *învățare bazată pe cazuri clinice* (Case-Based Learning) utilă pentru analiza pacientului (obezitate, diabet, malnutriție), identificarea problemelor nutriționale, stabilirea intervențiilor dietetice; *învățare bazată pe probleme (PBL)* utilă pentru situații reale cum ar fi: „Pacient cu IMC crescut și HTA”, *învățare prin proiect (Project-Based Learning)* utilă pentru elaborarea unui plan alimentar, realizarea ghidului nutrițional pentru pacient, educația pentru sănătate .

- **Metode practice și aplicativ:** *demonstrația și exercițiul utile* pentru calcul IMC, evaluare nutrițională, stabilirea necesarului caloric, *Simulare clinică / OSCE - metodă esențială în formarea competențelor UE* utilă pentru consiliere nutrițională, educația pacientului, aplicarea dietelor terapeutice, *studiu de caz util* pentru integrarea datelor pacientului, elaborarea unui plan de îngrijire nutrițională.

- **Metode colaborative:** lucrul în echipă, dezbaterile.

- **Metode digitale (e-learning)** necesare alinierii la competențele digitale UE: platforme educaționale, quiz-uri online, materiale video, aplicații nutriționale.

- **Metode de dezvoltare a gândirii critice (EBN):** analiza ghidurilor și studiilor, reflecția cu ajutorul jurnalului de învățare, autoevaluării.

- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative - sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

- **Exemplu de metodă de învățare:**
- **Exemplificare: metoda învățare bazată pe proiect pe grupe (Project-Based Learning – PBL)**
- **Rezultatele învățării:**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
18.1.1. Prezentarea grupelor de nutrienți și grupelor de alimente	18.2.1. Identificarea grupelor de nutrienți 18.2.2. Exemplificarea grupelor de alimente	18.3.1. Argumentarea realistă și independentă a caracteristicilor grupelor de nutrienți și grupelor de alimente, folosind limbajul comun și terminologia de specialitate

Activitate:

- **Prezentarea principalelor grupe de nutrienți.**

Obiective:

La finalul lecției, elevul va fi capabil să:

- definească grupele de nutrienți
- enumere rolurile acestora în organism
- identifice surse alimentare pentru fiecare grupă
- recunoască efectele deficitului/excesului
- coreleze nutrienții cu situații clinice simple.

Mod de organizare a activității: activitate frontală și pe grupuri/echipe.

Resurse materiale: tabla interactivă, coli pentru copiator/caiete de curs, instrumente de scris, fișe de lucru, fișe de evaluare, prezentare PowerPoint, ghiduri nutriționale.

Durată: 45 minute.

Desfășurare:

1. Organizarea clasei (moment organizatoric):
2. Captarea atenției / motivarea elevilor
3. Anunțarea obiectivelor lecției
4. Organizarea activității
5. Consolidarea cunoștințelor
6. Evaluarea învățării
7. Încheierea lecției

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului – evaluare inițială.*

• **Evaluare inițială (diagnostică)** verifică: noțiuni fundamentale de nutriție, înțelegerea alimentației sănătoase, termeni medicali de bază.

Instrumente de evaluare recomandate: test grilă inițial (noțiuni de bază nutriție), itemi cu răspuns scurt (IMC, principii alimentare); întrebări orale structurate, fișă de autoevaluare a cunoștințelor, discuție ghidată (brainstorming)

b. *În timpul parcurgerii modulului – evaluare formativă.*

• **Evaluare formativă (continuă)** verifică: evaluarea stării nutriționale, interpretarea IMC și indicatori clinici, elaborarea unor recomandări dietetice simple, comunicarea cu pacientul.

Instrumente de evaluare recomandate: fișe de lucru (calcul IMC, necesar caloric), studii de caz clinice simple, quiz-uri online / teste rapide, observație în activități practice, portofoliu de învățare, proiecte mici (ex. meniu zilnic sănătos), autoevaluare și interevaluare

c. *Finală – evaluare sumativă*

• **Evaluare finală (sumativă)** verifică: integrarea cunoștințelor de nutriție, formularea planului de intervenție, aplicarea principiilor dietetice corecte, raționament clinic de bază

Instrumente de evaluare recomandate: test scris final (grilă + itemi situaționali), studiu de caz complex (pacient cu obezitate/diabet/malnutriție), proiect final de dietetică (plan alimentar complet), examinare orală (argumentarea deciziilor).

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
18.1.1. Prezentarea grupelor de nutrienți și grupelor de alimente	18.2.1. Identificarea grupelor de nutrienți 18.2.2. Exemplificarea grupelor de alimente	18.3.1. <i>Argumentarea realistă și independentă a caracteristicilor grupelor de nutrienți și grupelor de alimente, folosind limbajul comun și terminologia de specialitate</i>

Activitate: Prezentarea principalelor grupe de nutrienți.

La finalul lecției, elevul va fi capabil să:

- definească grupele de nutrienți;
- enumere rolurile acestora în organism;
- identifice surse alimentare pentru fiecare grupă;
- recunoască efectele deficitului/excesului;
- coreleze nutrienții cu situații clinice simple.

Metode de evaluare: observare directă, răspunsuri orale, fișe de lucru, evaluare pe produs (mini-proiect)

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora	Punctaj
1.	Primirea și planificarea 20%	Recunoașterea factorilor fundamentali necesari menținerii vieții. 30%	6

	sarcinii de lucru		Selectarea informațiilor privind necesarul zilnic al principalilor nutrienți și valoarea energetică a macronutrienților.	50%	10
			Alegerea instrumentelor de lucru: coli pentru copiator, caiete de notițe, riglă, instrumente de scris, fișe de lucru.	20%	4
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Respectarea etapelor prezentate de profesor.	20%	8
			Sistematizarea caracteristicilor grupelor de nutrienți.	50%	20
			Completarea fișei de lucru.	30%	12
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	40%	Explicarea corectă a rolului nutrienților în organism.	40%	16
			Aprecierea globală a activității grupului, folosind corect terminologia de specialitate.	20%	8
			Argumentarea caracteristicilor grupelor de nutrienți.	40%	16
			Total	100%	40
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. OAMGMAMR, (2025), **Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri – STIMA.**
2. Marcean, C., (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști.** Editura Universitară „Carol Davila”, București.
3. NANDA International. (2023). **Diagnostiche de nursing: definiții și clasificări 2021–2023.** Editura Andreas, București.
4. Borundel, C. (2021). **Medicină internă pentru cadre medii.** Ediția a V-a. Editura ALL, București.
5. Ruta, F. D. (2018). **Bazele nutriției.** University Press, București.
6. Rogozea, L., & Oglindă, T. (2016). **Tehnica îngrijirii omului sănătos și bolnav.** Editura LIBRIS, Brașov.
7. Cucos, C. (2014). **Pedagogie.** Ediția a III-a revăzută și adăugită. Editura Polirom, Iași.
8. Marcean, C., & Mihăilescu, V. (2008). **Nutriție și dietetică – ghid pentru asistenții medicali.**

MODULUL 19

BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC

• **Notă introductivă**

Modulul 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **84 de ore** din care **44 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
19.1.1.	19.2.1.	19.3.1.	Epidemiologia bolilor infecțioase: Procesul epidemic, clasificarea epidemiologică a bolilor infecțioase, activitatea și asistența antiepidemică. Supravegherea epidemiologică (infecții digestive, infecții aerogene, zooantroponoze, parazitoze, infecția HIV/SIDA, infecții asociate asistenței medicale - IAAM).
19.1.2.	19.2.2.	19.3.2.	1. Noțiuni fundamentale de epidemiologie: definiție, obiective, rolul în sănătatea publică, importanța epidemiologiei în bolile infecțioase. 2. Lanțul epidemiologic: agentul patogen (bacterii, virusuri, fungi, paraziți). Sursa de infecție: omul bolnav, purtătorii sănătoși, animalele, mediul contaminat. Căile de transmitere: directă, indirectă, aerogenă, digestivă, parenterală, vectorială. Poarta de intrare și receptivitatea organismului: factori favorizanți, imunitatea, vulnerabilitatea pacientului. 3. Factorii epidemiologici și determinanții bolilor infecțioase: factori biologici; factori de mediu; factori socio-economici; stilul de viață; condițiile igienico-sanitare. 4. Măsuri de prevenire și control epidemiologic: profilaxia generală (igiena individuală și colectivă, dezinfecția, sterilizarea, gestionarea deșeurilor medicale). Profilaxia specifică: vaccinarea, chimioprofilaxia, izolarea pacienților.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			Supravegherea epidemiologică: raportarea bolilor transmisibile, monitorizarea focarelor, ancheta epidemiologică. 5. Infecțiile asociate asistenței medicale (IAAM): definiția IAAM, modalități de transmitere, factori favorizanți, prevenirea infecțiilor nosocomiale.
19.1.3.	19.2.3. 19.2.4. 19.2.5.	19.3.3. 19.3.4. 19.3.5.	Procesul de nursing în bolile infecțioase: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea procesului de nursing în bolile infecțioase: rujeolă, varicelă, toxiinfecții alimentare, hepatite virale.
19.1.4.	19.2.6. 19.2.7.	19.3.6.	1. Stilul de viață al pacientului cu boli infecțioase: impactul bolii asupra activităților zilnice, modificări ale alimentației și odihnei, limitarea activităților sociale și profesionale, respectarea măsurilor de prevenire și izolare, adaptarea stilului de viață la evoluția bolii, intervenții nursing. 2. Viața socială și impactul psihosocial al bolilor infecțioase: anxietatea și teama asociate bolii, stigmatizarea și izolarea socială, relațiile familiale și profesionale, suportul emoțional și social, reintegrarea socială după boală, intervenții nursing. 3. Consilierea pacientului și familiei: comunicarea eficientă cu pacientul și familia, educația privind prevenirea transmiterii infecțiilor, respectarea tratamentului și a controalelor medicale, recomandări privind igiena și stilul de viață, intervenții nursing. 4. Autoîngrijirea și responsabilizarea pacientului: importanța autoîngrijirii, monitorizarea semnelor și simptomelor, respectarea măsurilor igienico-sanitare, prevenirea complicațiilor, adoptarea unui stil de viață sănătos, intervenții nursing. 5. Colaborarea interdisciplinară în îngrijirea pacientului cu boli infecțioase: colaborarea cu medicul infecționist,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			colaborarea cu psihologul și asistentul social, implicarea familiei și aparținătorilor, continuitatea îngrijirilor, intervenții nursing.
19.1.5. 19.1.6.	19.2.8. 19.2.9.	19.3.7. 19.3.8. 19.3.9.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Observarea, identificarea și interpretarea manifestărilor clinice specifice bolilor infecto-contagioase, în vederea stabilirii nevoilor de îngrijire ale pacientului. • Identificarea categoriilor de risc epidemiologic și aplicarea măsurilor de prevenire și limitare a transmiterii infecțiilor în mediul spitalicesc și comunitar. • Aplicarea corectă a tehnicilor de îngrijire a pacientului izolat sau contagios, conform protocoalelor în vigoare. • Monitorizarea aportului hidric și alimentar al pacientului, în concordanță cu regimul dietetic prescris și starea clinică. • Asigurarea igienei pacientului și menținerea condițiilor de igienă și siguranță ale mediului de îngrijire. • Aplicarea precauțiilor standard și a măsurilor suplimentare de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale (izolare, utilizarea echipamentului de protecție, igienă riguroasă a mâinilor și a mediului). • Recoltarea corectă a probelor biologice (exsudate, sânge, spută, urină, materii fecale, lichid cefalorahidian), respectând normele de siguranță și biosecuritate. • Administrarea tratamentului medicamentos prescris (antibiotice, antivirale, antipiretice, imunoterapie), în condiții de siguranță și conform competențelor profesionale. • Implementarea măsurilor de control și supraveghere epidemiologică în unitățile sanitare, conform protocoalelor instituționale. • Participarea la activități de educație pentru sănătate adresate pacientului și familiei, privind prevenirea infecțiilor și promovarea comportamentelor sănătoase. • Colaborarea în echipa multidisciplinară (medic, epidemiolog, laborator, asistent medical), în vederea asigurării îngrijirilor integrate și continue ale pacientului.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate la modulul 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre (manuale și electronice), termometre clinice (digitale/infra-roșu), pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale (în secții clinice);

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament individual de protecție (EIP): măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei, dispensere pentru dezinfectanți (mâini și suprafețe), soluții antiseptice și dezinfectante conform protocoalelor, containere pentru deșeuri biologice și infecțioase (codificate), materiale pentru curățenie și dezinfecție profesională;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** truse de recoltare (sânge, exsudat, urină, coprocultură), seringi, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, seturi pentru pansamente sterile, tăvi de tratament, materiale pentru administrarea medicamentelor;
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii, modele anatomice (sistem respirator, digestiv, tegumentar), manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator (exsudat, urocultură, hemocultură), teste rapide diagnostice (ELISA, teste antigen/anticorp), materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igienă și îngrijire pacient;
- **Documentație tehnică, medicală și legislativă:** foi de observație clinică, foi de temperatură și bilanț hydric, registre epidemiologice, protocoale clinice și ghiduri de practică medicală, proceduri de control al infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM), legislație națională și europeană privind prevenirea și controlul bolilor transmisibile, norme de securitate și sănătate în muncă (SSM) și protecția muncii în mediul sanitar;
- **Resurse organizaționale din instituțiile sanitare partenere:** secții de boli infecțioase, secții de medicină internă și terapie intensivă, unități de primiri urgențe, laboratoare de microbiologie și analize medicale, servicii de epidemiologie și control al infecțiilor, bloc alimentar și oficiu dietetic (pentru management nutrițional în infecții);
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date medicale și ghiduri clinice actualizate, software de monitorizare a pacienților (în spitale moderne), materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 19 – BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră adaptată, individualizată, ținând cont de particularitățile colectivului de elevi și de nivelul inițial de pregătire

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 19 are o structură flexibilă, care permite integrarea, pe parcursul procesului educațional, a unor noi mijloace și resurse didactice, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor.

Se recomandă organizarea instruirii printr-o abordare centrată pe elev, prin proiectarea unor activități de învățare diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare. În acest sens, sunt avute în vedere următoarele direcții metodologice:

- Aplicarea metodelor didactice centrate pe elev, orientate spre activizarea structurilor cognitive și operaționale, valorificarea potențialului psiho-fizic și implicarea activă a elevului ca participant la propriul proces de învățare și formare profesională
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming)
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții

Corelarea rezultatelor învățării cu cerințele pieței muncii este realizată prin alinierea standardelor de pregătire profesională la standardele ocupaționale și la competențele solicitate de angajatori.

Rezultatele învățării, exprimate prin **competențe-cheie** și **competențe profesionale**, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: (c), (d), (e) și (f).

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 19 - BOLI INFECȚIOASE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: (b), (e) și (h)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe **cunoștințe, abilități și atitudini**. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- **Metode expositive (transmiterea cunoștințelor):** expunerea (prelegerea), explicația, descrierea, demonstrația didactică;
- **Metode interactive și participative:** conversația euristică, dezbateră, brainstorming (asalt de idei), problematizarea;

- **Metode bazate pe acțiune (practice):** exercițiul practice, lucrul pe stații (skill stations), simularea clinică, demonstrația urmată de execuție
- **Metode de învățare prin descoperire și cercetare:** studiul de caz clinic, investigația, învățarea prin proiect, analiza de situații reale;
- **Metode de învățare colaborativă:** lucrul în echipă, învățarea prin cooperare, jocul de rol (role-play)
- **Metode moderne și digitale:** e-learning, simulări virtuale, utilizarea platformelor educaționale, resurse multimedia (video, animații medicale)
- **Metode de evaluare formativă integrate în învățare:** autoevaluarea, evaluarea între colegi (peer-review), feedback continuu, portofoliul de practică.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire,
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire,
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

• **Exemplu de metodă de învățare: Studiul de caz**

Studiul de caz reprezintă o metodă didactică activ-participativă, centrată pe elev, care constă în analiza detaliată a unei situații reale sau simulate din practica profesională, în vederea identificării problemelor, formulării soluțiilor și aplicării cunoștințelor teoretice în contexte concrete. Metoda studiului de caz presupune parcurgerea unor etape logice de analiză și rezolvare a unei situații clinice reale sau simulate, prin implicarea activă a elevului în procesul de învățare.

Exemplificare metodei STUDIU DE CAZ

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
19.1.1. Descrierea bolilor infecțioase.	19.2.1. Identificarea caracteristicilor bolilor infecțioase.	19.3.1. Manifestarea interesului cu privire la identificarea caracteristicilor bolilor infecțioase.

Activitatea de învățare:

- **Boli infecțioase cu poartă de intrare digestivă**

Obiective:

- Să identifice manifestările de dependență la pacienții cu boli infecțioase cu poartă de intrare digestivă
- Să stabilească problemele pacienților cu boli infecțioase digestive

- Să precizeze obiectivele de îngrijire
- Să prezinte intervențiile asistentei medicale (autonome și delegate).

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart, coli, markere, tablă interactivă, fișe de studiu de caz (scenarii clinice structurate)
- fișe de lucru pentru elevi (identificare probleme, diagnostic de nursing, plan de îngrijire)
- ghiduri clinice și protocoale pentru boli infecțioase
- manuale și suporturi de curs (boli infecțioase, nursing)
- prezentări multimedia (PowerPoint, materiale video)
- platforme e-learning
- aplicații pentru studii de caz medicale.

Etape de lucru:

- Prezentarea cazului clinic relevant (real sau simulat)
- Identificarea și selectarea informațiilor esențiale pentru înțelegerea situației
- Analiza și interpretarea datelor clinice și paraclinice
- Formularea problemelor și a diagnosticului de nursing
- Împărțirea colectivului clasei în 4 grupe de lucru și distribuirea fișelor de lucru ce conțin sarcini diferențiate.
- Studiarea modurilor de soluționare a cazului și rezolvarea sarcinilor de lucru din fișe
- Prezintarea rezultatelor obținute de către reprezentantul fiecărui grup
- Analizarea rezultatelor printr-o dezbatere liberă și formularea concluziilor finale.

Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modulului – evaluare inițială.

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului

Instrumente de evaluare inițială: test scris inițial (itemi obiectivi și semiobiectivi), chestionar de evaluare a cunoștințelor anterioare, conversație dirijată / interviu, brainstorming (pentru identificarea reprezentărilor inițiale), fișe de lucru diagnostice.

b. În timpul parcurgerii modulului – evaluare formativă.

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare

Instrumente de evaluare formativă: observația sistematică a activității elevului, fișe de lucru și exerciții applicative, studii de caz, proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea între colegi (peer assessment), întrebări orale și conversație euristică, teste formative (quiz-uri);

c. Finală

Evaluarea finală (sumativă) apreciază nivelul de atingere a rezultatelor învățării la finalul modulului.

Instrumente de evaluare finală: test scris (grilă, itemi semiobiectivi, eseu structurat), probă orală, proiect / referat, studiu de caz complex, portofoliu evaluat final.

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stagiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale)

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă : teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinice.

Rezultatele învățării/competențele-cheie se evaluează integrat în situațiile în care acestea sunt agregate în cadrul unităților de învățare și separat atunci când pot fi individualizate în context profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
19.1.1. Descrierea bolilor infecțioase.	19.2.1. Identificarea caracteristicilor bolilor infecțioase.	19.3.1. Manifestarea interesului cu privire la identificarea caracteristicilor bolilor infecțioase.

Activitatea de învățare:

- **Boli infecțioase cu poartă de intrare digestivă**

Obiective:

- Să identifice manifestările de dependență la pacienții cu boli infecțioase cu poartă de intrare digestivă
- Să stabilească problemele pacienților cu boli infecțioase digestive
- Să precizeze obiectivele de îngrijire
- Să prezinte intervențiile asistentei medicale (autonome și delegate).

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișe de lucru, foi flipchart, marker.	30%	9
			Studierea în mod independent a sarcinilor din fișa de lucru.	70%	21
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Identificarea manifestărilor de dependență ale bolnavilor cu infecții digestive.	20%	10
			Discutarea problemelor pacientului la nivelul grupului de lucru	40%	20
			Formularea corectă a diagnosticelor de nursing.	40%	20
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate.	20%	4
			Prezentare rezultatelor obținute în urma rezolvării sarcinilor de lucru.	40%	8
			Argumentarea modului de ierarhizare a priorităților de îngrijire	40%	8
			Total	100%	20
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. OAMGMAMR. (2025). Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri – STIMA.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

2. Institutul Național de Sănătate Publică. (2024). **Boli transmisibile – date epidemiologice.** <https://insp.gov.ro>
3. Ministerul Sănătății România. (2024). **Programe naționale de sănătate publică.** <https://ms.ro>
4. Ghidăreanu, R. (2022). **Nursing în bolile infecțioase.** Editura ALL.
5. Institutul Național de Sănătate Publică. (2022). **Supravegherea și prevenirea bolilor transmisibile în România.** București.
6. Ministerul Sănătății. (2022). **Norme de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale.** Monitorul Oficial, București.
7. Cursaru, D. (2021). **Boli infecțioase și epidemiologie pentru asistenți medicali.** Editura Medicală.
8. OAMGMAMR. (2021). **Standarde de practică pentru asistenți medicali generaliști.**
9. Badiu, C., & Neagu, A. (2020). **Nursing general și specializat.** Editura Universitară „Carol Davila”, București.
10. Voiculescu, M., & Streinu-Cercel, A. (2019). **Boli infecțioase: Ghid clinic și terapeutic.** Editura Medicală, București.
11. România. (2017). **Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății (actualizată).** Monitorul Oficial.
12. Chiru, F., & colab. (2012). **Îngrijirea omului sănătos și bolnav.** Editura Universitară „Carol Davila”.

MODULUL 20
MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)

- Notă introductivă

Modulul 20 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I) este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 20 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I) se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **338 de ore** din care **154 ore de teorie** și **184 ore de învățământ clinic**.

- Structură modul

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 20 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
20.1.1. 20.1.2.	20.2.1. 20.2.2.	20.3.1.	Afecțiunile aparatului respirator: definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament în: bronșite, astmul bronșic, bronșectazie, hemoptizie, cancerul bronhopulmonar, pneumonii, abcesul pulmonar, chisturi pulmonare, tuberculoza pulmonară, afecțiunile pleurei, insuficiența respiratorie.
20.1.1. 20.1.2.	20.2.1. 20.2.2.	20.3.1.	Afecțiunile aparatului cardiovascular: definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament în: endocardite, boli valvulare, miocardite, pericardite, boli congenitale cardiace, tulburări de ritm cardiac, tulburări în conducerea stimulilor, cardiopatii ischemice, insuficiențe cardiace, hipertensiunea arterială, hipotensiunea arterială, afecțiuni arteriale și venoase.
20.1.1. 20.1.2.	20.2.1. 20.2.2.	20.3.1.	Afecțiunile reumatismale: definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament în: reumatism articular acut, reumatism secundar infecțios, reumatism abarticular (nearticular), inflamator sau degenerativ, etc.
20.1.1. 20.1.2.	20.2.1. 20.2.2.	20.3.1.	Afecțiunile sângelui și organelor hematopoetice: definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament în: anemii, anemia posthemoragică acută, anemia Biermer, anemii parabierneriene, trombocitopenie hemoragică, leucemia acută și cronică, sindroame hemoragice, hemofilia.
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	Conținuturile învățării - NURSING SPECIFIC
20.1.3.	20.2.3.	20.3.2.	1. AFECȚIUNI RESPIRATORII

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

20.1.4.	20.2.4.	20.3.3.	Procesul de nursing în afecțiuni respiratorii: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice afecțiunilor respiratorii: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea bolilor respiratorii, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor respiratorii,; principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor; Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni respiratorii: bronșite, astmul bronșic, bronșectazia, hemoptizia, cancerul bronhopulmonar, pneumonii, abcesul pulmonar, chisturi pulmonare, tuberculoză pulmonară, afecțiunile pleurei, insuficiența respiratorie. 2.AFECȚIUNI CARDIOVASCULARE Procesul de nursing în afecțiuni cardiovasculare: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate
20.1.5	20.2.5.	20.3.4.	
20.1.6	20.2.6	20.3.5.	
20.1.7	20.2.7	20.3.6	
	20.2.8	20.3.7	
	20.2.9	20.3.8	
	20.2.10	20.3.9	
	20.2.11	20.3.10	
	20.2.12	20.3.11	
		20.3.12	
		20.3.13	

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice afecțiunilor cardiovasculare: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea bolilor cardiovasculare, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor cardiovasculare, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni cardiovasculare: endocardite, boli valvulare, miocardite, pericardite, boli congenitale cardiace, tulburări de ritm cardiac, tulburări în conducerea stimulilor, cardiopatii ischemice, insuficiențe cardiace, hipertensiunea arterială, hipotensiunea arterială, afecțiuni arteriale și venoase. 3. AFECȚIUNI REUMATISMALE Procesul de nursing afecțiunilor reumatismale: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire. <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor.
--	--	--	---

			Aplicarea metodelor de investigare specifice afecțiunilor reumatismale: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea bolilor reumatismale, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor reumatismale, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor; Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni reumatismale: reumatism articular acut, reumatism secundar infecțios, reumatism abarticular (nearticular) inflamator sau degenerative, etc. 4. AFECȚIUNI HEMATOLOGICE Procesul de nursing: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire. <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice afecțiunilor hematologice: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea bolilor hematologice, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor hematologice, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni hematologice: anemii, anemia posthemoragică acută, anemia Biermer, anemii parabiermeriene, trombocitopenie hemoragică, leucemia acută și cronică, sindroame hemoragice, hemofilia.
--	--	--	--

20.1.8. 20.1.9.	20.2.13. 20.2.14.	20.3.14. 20.3.15. 20.3.16.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE Organizarea și planificarea activităților de îngrijire pentru pacienți cu afecțiuni respiratorii, cardiovasculare, reumatismale și hematologice, în conformitate cu planul de îngrijiri. Aplicarea măsurilor de asepsie și antisepsie, precum și respectarea normelor de securitate și sănătate în muncă în toate activitățile clinice. Asigurarea îngrijirilor fundamentale ale pacientului, incluzând igiena, alimentația, eliminarea, supravegherea clinică, mobilizarea și transportul acestuia în condiții de siguranță. Evaluarea și documentarea parametrilor vitali și a funcțiilor vegetative, în vederea monitorizării evoluției pacientului. Stabilirea diagnosticelor de îngrijire conform NANDA, analiza calității intervențiilor și elaborarea planului de îngrijire pentru minimum trei pacienți. Participarea la proceduri diagnostice și terapeutice, inclusiv recoltarea produselor biologice, sub supravegherea personalului medical calificat. Participarea la administrarea tratamentelor prescrise, în limitele competențelor profesionale. Desfășurarea de activități de educație pentru sănătate adresate pacienților și aparținătorilor, în vederea promovării unui stil de viață sănătos și a creșterii aderenței la tratament.
--------------------	----------------------	----------------------------------	---

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în medicină internă și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- ***Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare clinică:*** tensiometre manuale și electronice, stetoscoape, termometre digitale/infra-roșu, pulsoximetre, glucometer, monitoare de funcții vitale (în mediul clinic), cântare medicale și taliometre;
- ***Instrumentar și materiale pentru îngrijiri medicale:*** truse de perfuzie și injectare, seringi și ace sterile, catetere venoase periferice, materiale pentru recoltarea probelor biologice (sânge, urină, spută), tăvi de tratament, materiale pentru pansamente și îngrijirea plăgilor, Kit pentru oxigenoterapie, Kit pentru transfuzie;
- ***Materiale și consumabile pentru proceduri clinic:*** soluții perfuzabile și materiale de administrare (simulate sau reale în context clinic), materiale pentru oxigenoterapie, dispozitive pentru aspirație și drenaj, echipament individual de protecție (măști, mănuși, halate, viziere), dezinfectanți pentru mâini și suprafețe;
- ***Machete, simulatoare și resurse didactice practice:*** manechine pentru îngrijiri de bază și tehnici de nursing, simulatoare pentru injecții, perfuzii și recoltare, modele anatomice (sistem respirator, cardiovascular, digestiv), scenarii clinice simulate și fișe de lucru
- ***Documentație tehnică, medicală și profesională:*** foi de observație clinică, foi de temperatură și bilanț hydric, protocoale clinice de medicină internă și nursing, ghiduri naționale și europene de practică medicală, proceduri privind siguranța pacientului și

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

prevenirea infecțiilor asociate îngrijirilor, documentație privind standardele de practică profesională AMG

- **Resurse din mediul clinic (unități sanitare partenere):** secții de medicină internă, unități de primiri urgențe, laboratoare de analize medicale și imagistică, servicii de îngrijiri și monitorizare a pacientului cronic;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 20 – **MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)** vor fi abordate într-o manieră adaptabilă și diferențiată, ținând cont de particularitățile colectivului cu care se lucrează și de nivelul inițial de pregătire.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 20 - **MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)**, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. În tabelul de mai jos este sugerată repartizarea orelor pe capitolele studiate în modul:

Conținut	Medic Nr. ore teorie (6 ore/săptămână)	Nursing Nr. ore teorie (8 ore/săptămână)
Afecțiunile aparatului respirator	22	26
Afecțiunile aparatului cardiovascular	22	26
Afecțiunile reumatismale	11	18
Afecțiunile sângelui și organelor hematopoietice	11	18
Total ore / săptămână	66	88

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 20 – **MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)** are o structură flexibilă, care permite integrarea permanentă a unor noi resurse didactice, metode moderne de instruire și situații clinice actualizate, în funcție de evoluția practicii medicale și a ghidurilor bazate pe dovezi.

Se recomandă organizarea procesului de instruire printr-o abordare centrată pe elev și pe competențe, prin proiectarea unor activități de învățare variate, adaptate stilurilor individuale de învățare și nivelului de formare profesională al elevilor.

Aceste activități vizează:

- aplicarea metodelor didactice centrate pe elev, orientate spre activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea gândirii clinice și exersarea competențelor practice, cu accent pe implicarea activă a elevului în procesul de formare profesională și luare a deciziilor clinice;
- îmbinarea și alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse științifice, ghiduri clinice, observație clinică, exercițiu individual, instruire programată, simulare și lucru pe

- fișe de evaluare) cu activități colaborative (lucru în echipă interdisciplinară, studii de caz, dezbateri clinice, brainstorming, rezolvarea de probleme);
- utilizarea metodelor didactice care facilitează contactul direct al elevului cu situațiile clinice reale sau simulate, prin modele concrete, simulare clinică și integrarea cazurilor din practica de medicină internă;
- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și analiză critică a datelor clinice, în vederea susținerii autoinstruirii, a gândirii clinice bazate pe dovezi și a învățării continue pe tot parcursul vieții (lifelong learning).

Rezultatele învățării și competențele-cheie sunt dezvoltate integrat în cadrul unităților de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care contribuie la formarea competențelor profesionale, sociale și etice ale asistentului medical generalist.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora
Competențele cheie integrate în **Modulul 20 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protecție a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 20 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)** sunt din categoria: *(a), (c), (d), (e), (f) și (g)*.

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 20 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-I)** sunt din categoria: *(a), (b), (c), (e), (f), (h)*

Profesorul promovează experiențe de învățare centrate pe elev, prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, conforme cu standardele de pregătire profesională (SPP 2026) și directivele europene privind educația în domeniul sănătății, orientate spre dezvoltarea competențelor clinice, a gândirii critice și a responsabilității profesionale.

În cadrul formării asistentului medical generalist, activitățile de învățare interactive au un rol esențial în dezvoltarea competențelor profesionale, deoarece:

- stimulează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, în concordanță cu principiile educației centrate pe competențe și pe pacient;
- dezvoltă capacitatea de analiză clinică, gândire critică și luare a deciziilor în situații de îngrijire, conform standardelor europene de practică nursing;
- favorizează asumarea responsabilității profesionale și inițiativa în rezolvarea problemelor de sănătate;
- facilitează integrarea cunoștințelor teoretice în situații clinice reale, prin abordarea procesului de îngrijire (evaluare, diagnostic de nursing, planificare, implementare, evaluare);
- asigură o viziune sistemică asupra actului de îngrijire, prin corelarea aspectelor bio-psiho-sociale ale pacientului;

- contribuie la dezvoltarea competențelor transversale, precum comunicarea terapeutică, lucrul în echipă și etica profesională;
- susțin un demers interactiv al procesului de predare–învățare–evaluare, în acord cu cerințele actuale ale formării profesionale în domeniul sanitar din Uniunea Europeană.

Accentul formativ se mută de pe transmiterea de conținuturi pe dezvoltarea de competențe profesionale, cognitive și atitudinale, esențiale pentru practica de nursing în medicină internă.

Cadrul didactic valorifică rolul activ al elevului în procesul instructiv-educativ și dezvoltă competențele profesionale prin aplicarea unor metode variate și complementare, specifice învățării durabile.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi** expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;

- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);

- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale) , jocul de rol (asistent–pacient–echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL) , metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);

- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbateră clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;

- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinice, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);

- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe;

- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;

- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină.

Exemplu de metodă de învățare:

Metoda Studiului de caz

Studiul de caz este o metodă activă, centrată pe elev, în care învățarea se realizează prin analiza unei situații clinice reale sau simulate.

Prin metoda studiului de caz, implementarea procesului de îngrijire la pacienții cu hipertensiune arterială devine o activitate activ-participativă, în care elevii învață să analizeze pacientul, să stabilească diagnostice de nursing, să planifice intervenții și să evalueze rezultatele. Această abordare dezvoltă competențe esențiale pentru asistentul medical generalist.

Exemplificare metoda studiului de caz la tema: Implementarea procesului de îngrijire la pacienții cu hipertensiune arterială;

- **Tip de lecție:** fixare, recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
20.1.3. Prezentarea procesului de nursing al pacienților cu afecțiuni cardiovasculare,	20.2.3. Selectarea datelor / informațiilor specifice afecțiunilor cardiovasculare. 20.2.4. Identificarea problemelor de dependență la pacienții cu boli cardiovasculare. 20.2.5. Diagnosticarea în mod independent a asistenței medicale necesare și planificarea, organizarea și punerea în aplicare a asistenței medicale în tratarea pacienților, în vederea îmbunătățirea practicii profesionale	20.3.3. Utilizarea unei abordări obiective în rezolvarea problemelor 20.3.4. Colaborarea eficientă cu pacientul, familia și membrii echipei medicale.

Activitatea de învățare: Implementarea procesului de îngrijire la pacienții cu hipertensiune arterială

Obiective:

La finalul activității, elevii vor fi capabili să:

- aplice procesul de îngrijire la pacientul cu HTA;
- identifice diagnosticele de nursing;
- stabilească intervenții adecvate;
- evalueze eficiența îngrijirilor.

Mod de organizare a activității:

- Activitate individuală și pe grupe

Resurse materiale:

- fișe de lucru cu studiul de caz și tema de rezolvat, tabla interactivă.

Durată: 45 minute

Etape de lucru:

- Prezentarea cazului clinic relevant (real sau simulat)
- Identificarea și selectarea informațiilor esențiale pentru înțelegerea situației

- Analiza și interpretarea datelor clinice și paraclinice
- Formularea problemelor și a diagnosticului de nursing
- Împărțirea colectivului clasei în 4 grupe de lucru și distribuirea fișelor de lucru ce conțin sarcini diferențiate.
- Studiarea modurilor de soluționare a cazului și rezolvarea sarcinilor de lucru din fișe
- Prezintarea rezultatelor obținute de către reprezentantul fiecărui grup
- Analizarea rezultatelor printr-o dezbatere liberă și formularea concluziilor finale.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului – evaluare inițială.*

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului.

Se propun următoarele instrumente de **evaluare inițială**: întrebări, interviu evaluativ, teste cu itemi multipli, conversație dirijată / interviu, Brainstorming de verificare a nivelului de înțelegere, observația sistematică, feedback continuu, autoevaluare și evaluare între colegi, fișe de lucru diagnostice.

b. *În timpul parcurgerii modulului- evaluarea formativă (continuă).*

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare

Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp;

Pentru evaluarea formativă (continuă), se propun următoarele *instrumente* : interviu evaluativ, teste de verificare a cunoștințelor cu itemi multipli, studiul de caz clinic, fișe de lucru și exerciții aplicative, prezentare de caz clinic, planuri de îngrijire, observarea sistematică a comportamentului elevului, feedback continuu în activitățile practice, întrebări orale în timpul lecțiilor, evaluarea participării la dezbateri și studii de caz, scale de autoevaluare pe bază de standarde profesionale, contractul de învățare (learning contract), interevaluare , analiza jurnalului de reflecție, metocogniția ghidată, OSCE (Objective Structured Clinical Examination), proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, teste formative (quiz-uri).

c. Finală -realizată printr-o *lucrare* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Se propun următoarele *instrumente de evaluare* finală: teste scrise (grilă, itemi semi-obiectivi și subiectivi) , examen oral, portofoliu educațional (studii de caz, fișe de lucru, reflecții) , proiect individual sau de grup (îngrijire centrată pe persoană), 360⁰ feedback (autoevaluare+ profesor+ colegi + practică clinică), evaluarea bazată pe competențe(criterii standardizate, se evaluează progresul individual , nu comparativ), jurnalul reflexiv, portofoliul.

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stadiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol

(asistent–pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă: teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinice.

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
20.1.4. Descrierea metodelor de investigare și tratare a bolnavului cu afecțiuni cardiovasculare	20.2.6. Alegerea și aplicarea metodelor specifice de investigare și tratament în afecțiuni cardiovasculare	20.3.5. Manifestarea interesului de a participa activ în aplicarea metodelor de investigare și tratament 20.3.6. Asumarea rolului și responsabilităților asistentului medical în cadrul echipei de îngrijire

Activitatea de învățare: Implementarea procesului de îngrijire la pacienții cu hipertensiune arterială

Obiective:

La finalul activității, elevii vor fi capabili să:

- aplice procesul de îngrijire la pacientul cu HTA;
- identifice diagnosticele de nursing;
- stabilească intervenții adecvate;
- evalueze eficiența îngrijirilor.

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa individuală (fișa text), foi flipchart pentru prezentarea rezultatelor, marker	30%	9
			Studierea în mod independent a etapelor de execuție a tehnicilor de investigație și tratament	70%	21
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Respectarea etapelor de lucru prezentate de profesor	20%	8
			Discutarea etapelor de execuție a tehnicilor de investigație și tratament în cadrul fiecărui grup de lucru (grup de experți).	40%	16
			Colaborarea cu membrii echipei inițiale de învățare.	40%	16
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea	30%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	20%	5
			Prezentarea ideilor esențiale pe foi de flipchart	20%	5

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

	sarcinii realizate		Asimilarea și transmiterea corectă a informațiilor	30%	10
			Argumentarea pertinentă a activităților realizate	30%	10
			Total	100%	30
	Total puncte	100%			100

• Sugestii bibliografice

1. NANDA International. (2023). **Diagnostic de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas.
2. Marcean, C., Coord., (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**. Vol. I-III, Editura Universitară „Carol Davila”, București.
3. World Health Organization. (2021). **Global strategic directions for nursing and midwifery 2021–2025**. WHO.
4. Mincu, I. P. Lungu (2020). **Medicină internă pentru școli postliceale**. Editura ALL.
5. Titircă, L. (2020). **Urgențe medico-chirurgicale pentru asistenți medicali**. Editura Medicală.
6. Titircă, L. (2019). **Ghid de nursing: Tehnici și proceduri de îngrijire**. Editura Medicală.
7. Borundel, C. (2018). **Medicină internă pentru asistenți medicali**. Editura ALL.
8. Titircă, L. (2018). **Tehnici de evaluare și îngrijiri acordate de asistenți medicali**. Editura Medicală.
9. Bararu, T., Ivan, M., & Sandu, G. (2015). **Pneumologie și nursing în pneumologie**. Editura Studis, Iași.
10. Porter, R. și colab. (2012). **Ghid practic de etiologie, evaluare și tratament**. Editura ALL, București.
11. Beers, M. și colab. (2011). **Manual medical**. Editura ALL, București.
12. Bucătaru, M. (2012). **Tehnici de îngrijire medicală**. Editura Studis, Iași.
13. Bucătaru, M. (2009). **Abecedarul îngrijirilor medicale**. Editura Performantica.
14. Asociația de Nursing. (2008). **Proceduri de nursing**. Editura Ex Ponto, Constanța.
15. Borundel, C. (2009). **Medicină internă**. Editura ALL, București.
16. Cerghit, I. (2006). **Metode de învățământ**. Editura Polirom.
17. Cucoș, I. (2006). **Pedagogie**. Editura Polirom.

MODULUL 21
MEDICINA INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II)

- Notă introductivă**

Modulul 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II) este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II) se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **338 de ore** din care **154 ore de teorie** și **184 ore de învățământ clinic**.

- Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării
Modulul 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II)

Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
21.1.1. 21.1.2.	21.2.1. 21.2.2.	21.3.1.	AFECTIUNI ALE APARATULUI DIGESTIV- definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament <i>Afecțiuni esofagiene:</i> esofagită caustică, esofagita de reflux, hernia hiatală. <i>Afecțiuni ale stomacului</i>, intestinului subțire și gros: gastrită acută, gastrită cronică, ulcer gastro-duodenal, boala inflamatorie a intestinului, colonul iritabil, rectocolita ulcero-hemoragică, enterocolita, parazitozele intestinale. <i>Afecțiuni ale glandelor anexe:</i> hepatita cronică, sindromul dispeptic biliar, colecistita acută, colecistita cronică nelitiazică, sindroame pancreatice, ciroza hepatică. AFECTIUNI ENDOCRINE - definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. <i>Afecțiunile glandei hipofize:</i> Adenomul cromofob, acromegalia, gigantismul, nanismul hipofizar, diabet insipid. <i>Afecțiunile glandei tiroide:</i> Hipertiroidismul, boala Basedow, hipotiroidismul, mixedemul și gușa endemică. <i>Afecțiunile glandelor paratiroidiene:</i> Hiperparatiroidismul, hipoparatiroidismul – tetania. <i>Afecțiunile glandelor suprarenale:</i> Boala Cushing, hiperaldosteronismul, boala Addison, feocromocitomul. <i>Afecțiunile glandelor sexuale:</i> Bolile testiculare, bolile ovariene, pubertatea precocă și întârziată. <i>Afecțiunile timusului.</i> Sindroame de neoplazii endocrine multiple

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			AFEȚIUNI METABOLICE ȘI DE NUTRIȚIE - definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament: Diabet zaharat, obezitatea, denutriția, hiperuricemiile, guta, boala celiacă, avitaminoze.
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	Conținuturile învățării - NURSING SPECIFIC
21.1.3. 21.1.4. 21.1.5. 21.1.6. 21.1.7.	21.2.3. 21.2.4. 21.2.5. 21.2.6. 21.2.7. 21.2.8. 21.2.9. 21.2.10. 21.2.11. 21.2.12.	21.3.2. 21.3.3. 21.3.4. 21.3.5. 21.3.6. 21.3.7. 21.3.8. 21.3.9. 21.3.10. 21.3.11. 21.3.12. 21.3.13.	1. AFEȚIUNI DIGESTIVE Procesul de nursing în afecțiunile digestive: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice afecțiunilor digestive: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea bolilor digestive, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor digestive, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor; Aplicarea procesului de nursing în a afecțiuni digestive: Afecțiuni esofagiene: esofagită caustică, esofagită de reflux, hernia hiatală. Afecțiuni ale stomacului, intestinului subțire și gros: gastrita acută, gastrita cronică, ulcer gastro-duodenal, boala inflamatorie a intestinului, colonul iritabil, rectocolita ulcero-hemoragică, enterocolita, parazitozele intestinale. Afecțiuni ale glandelor anexe: hepatita cronică, sindromul dispeptic biliar, colecistita acută, colecistita cronică nelitiazică, sindroame pancreatice, ciroza hepatică.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		2. AFECȚIUNI ENDOCRINE Procesul de nursing: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice afecțiunilor endocrine: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea bolilor endocrine, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor endocrine, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni endocrine: Afecțiunile glandei hipofize (pituitare), adenomul cromofob, acromegalia, gigantismul, nanismul hipofizar, diabet insipid. Afecțiunile glandei tiroide, hipertiroidismul, boala Basedow, hipotiroidismul, mixedemul și gușa endemică. Afecțiunile glandelor paratiroidiene, hiperparatiroidismul. Hipoparatiroidismul – Tetania. Afecțiunile glandelor suprarenale - Boala Cushing, hiperaldosteronismul, boala Addison, feocromocitomul. Afecțiunile glandelor sexuale: Bolile testiculare, bolile ovariene, pubertatea precoce și întârziată. Afecțiunile timusului. Sindroame de neoplazii endocrine multiple. 3. AFECȚIUNI METABOLICE ȘI DE NUTRIȚIE Procesul de nursing: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor,
--	--	--

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice afecțiunilor metabolice și de nutriție: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor metabolice și de nutriție, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor metabolice și de nutriție, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni metabolice și de nutriție: Diabet zaharat, obezitatea, denutriția, hiperuricemiile, gută, boala celiacă și avitaminoze.
21.1.8. 21.1.9.	21.2.13. 21.2.14.	21.3.14. 21.3.15. 21.3.16.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE Organizarea și planificarea activităților de îngrijire pentru pacienți cu afecțiuni respiratorii, cardiovasculare, reumatismale și hematologice, în conformitate cu planul de îngrijiri. Aplicarea măsurilor de asepsie și antisepsie, precum și respectarea normelor de securitate și sănătate în muncă în toate activitățile clinice. Asigurarea îngrijirilor fundamentale ale pacientului, incluzând igiena, alimentația, eliminarea, supravegherea clinică, mobilizarea și transportul acestuia în condiții de siguranță. Evaluarea și documentarea parametrilor vitali și a funcțiilor vegetative, în vederea monitorizării evoluției pacientului. Stabilirea diagnosticilor de îngrijire conform NANDA, analiza calității intervențiilor și elaborarea planului de îngrijire pentru minimum trei pacienți.

			Participarea la proceduri diagnostice și terapeutice, inclusiv recoltarea produselor biologice, sub supravegherea personalului medical calificat. Participarea la administrarea tratamentelor prescrise, în limitele competențelor profesionale. Desfășurarea de activități de educație pentru sănătate adresate pacienților și aparținătorilor, în vederea promovării unui stil de viață sănătos și a creșterii aderenței la tratament.
--	--	--	---

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru formarea competențelor clinice avansate în medicină internă și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare clinică:** tensiometre manuale și electronice, stetoscoape, termometre digitale/infra-roșu, pulsoximetre, glucometre, monitoare de funcții vitale (în mediul clinic), cântare medicale și taliometre;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri medicale:** truse de perfuzie și injectare, seringi și ace sterile, catetere venoase periferice, materiale pentru recoltarea probelor biologice (sânge, urină, spută), tăvi de tratament, materiale pentru pansamente și îngrijirea plăgilor, Kit pentru oxigenoterapie, Kit pentru transfuzie;
- **Materiale și consumabile pentru proceduri clinice:** soluții perfuzabile și materiale de administrare (simulate sau reale în context clinic), materiale pentru oxigenoterapie, dispozitive pentru aspirație și drenaj, echipament individual de protecție (măști, mănuși, halate, viziere), dezinfectanți pentru mâini și suprafețe;
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** manechine pentru îngrijiri de bază și tehnici de nursing, simulatoare pentru injecții, perfuzii și recoltare, modele anatomice (sistem respirator, cardiovascular, digestiv), scenarii clinice simulate și fișe de lucru;
- **Documentație tehnică, medicală și profesională:** foi de observație clinică, foi de temperatură și bilanț hidric, protocoale clinice de medicină internă și nursing, ghiduri naționale și europene de practică medicală, proceduri privind siguranța pacientului și prevenirea infecțiilor asociate îngrijirilor, documentație privind standardele de practică profesională AMG;
- **Resurse din mediul clinic (unități sanitare partenere):** secții de medicină internă, unități de primiri urgențe, laboratoare de analize medicale și imagistică, servicii de îngrijiri și monitorizare a pacientului cronic;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II) vor fi abordate într-o manieră adaptată, individualizată, ținând cont de particularitățile colectivului de elevi și de nivelul inițial de pregătire.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II), în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. În tabelul de mai jos este sugerată repartiția orelor pe capitolele studiate în modul:

Conținut	Medic Nr. ore teorie (6 ore/săptămână)	Nursing Nr. ore teorie (8 ore/săptămână)
Afecțiunile aparatului digestiv	22	26
Afecțiunile endocrine	22	22
Boli metabolice și de nutriție	11	18
Afecțiunile aparatului excretor	11	22
Total ore / săptămână	66	88

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 21 – MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II) are o structură flexibilă, care permite integrarea permanentă a unor noi resurse didactice, metode moderne de instruire și situații clinice actualizate, în funcție de evoluția practicii medicale și a ghidurilor bazate pe dovezi.

Se recomandă organizarea procesului de instruire printr-o abordare centrată pe elev și pe competențe, prin proiectarea unor activități de învățare variate, adaptate stilurilor individuale de învățare și nivelului de formare profesională al elevilor.

Aceste activități vizează:

- aplicarea metodelor didactice centrate pe elev, orientate spre activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea gândirii clinice și exersarea competențelor practice, cu accent pe implicarea activă a elevului în procesul de formare profesională și luare a deciziilor clinice;
- îmbinarea și alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse științifice, ghiduri clinice, observație clinică, exercițiu individual, instruire programată, simulare și lucru pe fișe de evaluare) cu activități colaborative (lucru în echipă interdisciplinară, studii de caz, dezbateri clinice, brainstorming, rezolvarea de probleme);
- utilizarea metodelor didactice care facilitează contactul direct al elevului cu situațiile clinice reale sau simulate, prin modele concrete, simulare clinică și integrarea cazurilor din practica de medicină internă;
- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și analiză critică a datelor clinice, în vederea susținerii autoinstruirii, a gândirii clinice bazate pe dovezi și a învățării continue pe tot parcursul vieții (lifelong learning);

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin raportarea Standardelor de Pregătire Profesională la competențele solicitate de piața muncii, definite în standardele ocupaționale.

Rezultatele învățării contribuie atât la formarea competențelor profesionale specifice calificării, cât și la dezvoltarea **competențelor-cheie**, care asigură integrarea socio-profesională a absolvenților și adaptabilitatea acestora la diverse contexte de muncă. Aceste competențe includ capacități de ordin tehnic, social și personal, solicitate de angajatorii din domeniul sănătății, la nivel național și internațional.

Competențele cheie integrate în **Modulul 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II)** sunt din categoria:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II)** sunt din categoria: **(a), (c), (d), (e), (f) și (g).**

• **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 21 - MEDICINĂ INTERNĂ ȘI NURSING SPECIFIC (MI-II)** sunt din categoria: **(a), (b), (c), (e), (f), (h)**

Cadrul didactic are responsabilitatea de a proiecta și implementa experiențe de învățare variate, centrate pe elev, prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, conforme cu standardele de pregătire profesională și directivele europene privind educația în domeniul sănătății.

Procesul instructiv-educativ trebuie să valorifice metode didactice interactive și aplicative, care să susțină dezvoltarea progresivă a competențelor clinice, a gândirii critice și a autonomiei profesionale a viitorului asistent medical generalist. În cadrul formării asistentului medical generalist, activitățile de învățare interactive au un rol esențial în dezvoltarea competențelor profesionale, deoarece:

- stimulează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, în concordanță cu principiile educației centrate pe competențe și pe pacient;
- dezvoltă capacitatea de analiză clinică, gândire critică și luare a deciziilor în situații de îngrijire, conform standardelor europene de practică nursing;
- favorizează asumarea responsabilității profesionale și inițiativa în rezolvarea problemelor de sănătate;
- facilitează integrarea cunoștințelor teoretice în situații clinice reale, prin abordarea procesului de îngrijire;
- asigură o viziune sistemică asupra actului de îngrijire, prin corelarea aspectelor bio-psiho-sociale ale pacientului;
- contribuie la dezvoltarea competențelor transversale, precum comunicarea terapeutică, lucrul în echipă și etica profesională;
- susțin un demers interactiv al procesului de predare-învățare-evaluare, în acord cu cerințele actuale ale formării profesionale în domeniul sanitar din Uniunea Europeană.

Accentul educațional se mută de la simpla transmitere de conținuturi către dezvoltarea integrată a cunoștințelor fundamentale și clinice, abilităților practice și tehnice specifice îngrijirilor, atitudinilor profesionale, etice și empatică.

Astfel, formarea asistentului medical generalist devine un proces centrat pe competență, adaptat cerințelor actuale ale sistemelor de sănătate europene și orientat spre calitate, siguranță și excelență în îngrijirea pacientului.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală

structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală.

- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului).

- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale), jocul de rol (asistent–pacient–echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL), metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului).

- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbaterea clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară.

- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical).

- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe.

- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Dezvoltarea competențelor profesionale

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient.

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Metoda STUDIULUI DE CAZ reprezintă o metodă de confruntare directă a participanților cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice. Prin această metodă elevii sunt antrenați în găsirea unor soluții prin apropierea acestora de viața reală și de problemele cu care se pot confrunta, familiarizându-i cu o strategie de abordare a faptului

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

real. Metoda presupune prezentarea unui „caz” semnificativ modulului și obiectivelor propuse; elevii studiază individual cazul propus și dezbate în grup modurile de soluționare a cazului.

Exemplificare metoda STUDIU DE CAZ:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
21.1.1. Descrierea bolilor endocrine 21.1.2. Evidențierea factorilor care influențează funcția endocrină	21.2.1. Identificarea caracteristicilor bolilor endocrine 21.2.2. Diferențierea semnelor și simptomelor specifice bolilor endocrine	21.3.1. Argumentarea realistă, creativă și independentă a propriilor opinii cu privire la semnele și simptomele specifice întâlnite la pacienți cu afecțiuni endocrine

Activitatea de învățare:

- **Identificarea caracteristicilor bolilor endocrine**

Obiective:

- Să identifice factorii care influențează funcția endocrină;
- Să identifice semnele și simptomele specifice patologiei endocrine;
- Să stabilească problemele de dependență la bolnavul cu patologie endocrină;
- Să identifice prioritățile în îngrijirea pacientului;
- Să planifice intervențiile specifice, autonome și delegate ;

Mod de organizare a activității:

- Activitate se desfășoară grupând elevii în 4-5 grupe.

Resurse materiale:

- Flipchart. Foi de flipchart. Markere. Fișe cu studii de cazuri clinice.

Durată: 45 minute

Etape de lucru:

Pregătirea materialului de lucru. Profesorul stabilește tema de studiu „*Identificarea caracteristicilor bolilor endocrine*”, regulile de lucru în grup și cerințele studiului de caz. Se împarte colectivul în 4-5 grupe de elevi

Realizarea studiului de caz. Profesorul împarte fișele de lucru cu cazurile clinice – *fiecare grupă va primi un alt caz*. Se alege o boală endocrină, un caz clinic elocvent selectat de către profesor din practica medicală. Elevii studiază modurile de soluționare a cazului și rezolvă sarcinile de lucru din fișe. Pe durata a 20 de minute se realizează un brainstorming în fiecare grupă prin care trebuie identificate:

- Semnele și simptomele caracteristice bolii;
- Semnele cele mai frecvente întâlnite în cazul bolii respective;
- Problemele de dependență ale bolnavului;
- Prioritățile de îngrijire pentru fiecare bolnav .

Prezentarea rezultatelor lucrului în grup. Elevii sunt îndrumați să desemneze câte un reprezentant (raportor) care să prezinte concluziile fiecărui grup. Fiecare raportor prezintă pe rând, pe foi de flipchart, în fața întregii clase, rezultatele studiului de caz. Rezultatele sunt analizate printr-o dezbateră liberă. Formularea concluziilor și fixarea noțiunilor se va face în raport cu evidențierea aspectelor comune, dar și a diferențelor dintre cazurile prezentate.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele

practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului – evaluare inițială.*

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului.

Se propun următoarele instrumente de **evaluare inițială**: întrebări, interviu evaluativ, teste cu itemi multipli, conversație dirijată / interviu, Brainstorming de verificare a nivelului de înțelegere, observația sistematică, feedback continuu, autoevaluare și evaluare între colegi, fișe de lucru diagnostice.

b. *În timpul parcurgerii modulului- evaluarea formativă (continuă).*

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare;

Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp;

Pentru evaluarea formativă (continuă), se propun următoarele *instrumente* : interviu evaluativ, teste de verificare a cunoștințelor cu itemi multipli, studiul de caz clinic, fișe de lucru și exerciții aplicative, prezentare de caz clinic, planuri de îngrijire, observarea sistematică a comportamentului elevului, feedback continuu în activitățile practice, întrebări orale în timpul lecțiilor, evaluarea participării la dezbateri și studii de caz, scale de autoevaluare pe bază de standarde profesionale, contractul de învățare (learning contract), interevaluare , analiza jurnalului de reflecție, metocogniția ghidată, OSCE (Objective Structured Clinical Examination), proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, teste formative (quiz-uri);

c. **Finală** -realizată printr-o *lucrare* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Se propun următoarele *instrumente de evaluare finală*: teste scrise (grilă, itemi semi-obiectivi și subiectivi) , examen oral, portofoliu educațional (studii de caz, fișe de lucru, reflecții) , proiect individual sau de grup (îngrijire centrată pe persoană), 360⁰ feedback (autoevaluare+ profesor+ colegi + practică clinică), evaluarea bazată pe competențe(criterii standardizate, se evaluează progresul individual , nu comparativ), jurnalul reflexiv, portofoliul.

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stagiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent–pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă: teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinic.

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională (SPP 2026) cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
21.1.1. Descrierea bolilor endocrine 21.1.2. Evidențierea factorilor care influențează funcția, endocrină	21.2.1. Identificarea caracteristicilor bolilor endocrine 21.2.2. Diferențierea semnelor și simptomelor specifice bolilor endocrine	21.3.1. Argumentarea realistă, creativă și independentă a propriilor opinii cu privire la semnele și simptomele specifice întâlnite la pacienți cu afecțiuni endocrine

Activitate:

- **Identificarea caracteristicilor bolilor endocrine**

Obiective:

- Să identifice factorii care influențează funcția endocrină;
- Să identifice semnele și simptomele specifice patologiei endocrine;
- Să stabilească problemele de dependență la bolnavul cu patologie endocrină;
- Să identifice prioritățile în îngrijirea pacientului;
- Să planifice intervențiile specifice, autonome și delegate.

Criterii de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	15%	Selectarea materialelor de lucru: fișa cu studiul de caz, foi flipchart pentru prezentarea rezultatelor, marker	30%	5
			Studierea în mod independent a datelor clinice din cazul clinic repartizat	70%	10
			Total	100%	15
2.	Realizarea sarcinii de lucru	60%	Recunoașterea factorilor care influențează funcția endocrină	15%	5
			Identificarea semnelor și simptomelor specifice patologiei endocrine	20%	20
			Enunțarea problemelor de dependență la bolnavul cu patologie endocrină	15%	5
			Identificarea priorităților în îngrijirea pacientului	20%	10
			Planificarea intervențiilor autonome și delegate pentru cazul clinic studiat	30%	20
			Total	100%	60
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	25%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	20%	5
			Prezentarea ideilor esențiale pe foi de flipchart	20%	5
			Argumentarea pertinentă a soluțiilor găsite pentru cerințele formulate	20%	5
			Prezentarea unei aprecieri globale, obiective asupra sarcinilor realizate	40%	10
			Total	100%	25
	Total puncte	100%			100

• Sugestii bibliografice

1. NANDA International. (2023). **Diagnostic de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas.
2. Marcean, C. (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**. Editura Universitară „Carol Davila”, București.
3. Lungu, M. P. (2020). **Medicină internă pentru școli postliceale**. Editura ALL.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

4. Borundel, C. (2018). **Medicină internă pentru asistenți medicali**. Editura ALL.
5. Bararu, T., Ivan, M., & Sandu, G. (2015). **Pneumologie și nursing în pneumologie**. Editura Studis, Iași.
6. Mercean, C. (coord.). (2012). **Manual de nursing**. Editura ALL Educațional, București.
7. Porter, R. și colab. (2012). **Ghid practic de etiologie, evaluare și tratament**. Editura ALL, București.
8. Beers, M. și colab. (2011). **Manual medical**. Editura ALL, București.
9. Bucătaru, M. (2012). **Tehnici de îngrijire medicală**. Editura Studis, Iași.
10. Borundel, C. (2009). **Manual de medicină internă**. Editura ALL, București.
11. Bucătaru, M. (2009). **Abecedarul îngrijirilor medicale**. Editura Performantica.
12. Asociația de Nursing. (2008). **Proceduri de nursing**. Editura Ex Ponto, Constanța.
13. Mozes, C. (2007). **Tehnica îngrijirii bolnavului**. Editura Medicală, București.
14. Cerghit, I. (2006). **Metode de învățământ**. Editura Polirom.
15. Cucos, I. (2006). **Pedagogie**. Editura Polirom.

MODULUL 22

CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I)

• **Notă introductivă**

Modulul 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I) este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I) se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **316 de ore** din care **132 ore de teorie** și **184 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I)			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
22.1.1. 22.1.2.	22.2.1. 22.2.2. 22.2.3.	22.3.1. 22.3.2. 22.3.3.	ORGANIZAREA, FUNCȚIONAREA ȘI DOTAREA SERVICIILOR DE CHIRURGIE • Structura și organizarea serviciului chirurgical Prezentarea componentelor funcționale ale secției de chirurgie, a organizării interne, precum și a documentelor medicale utilizate, cu accent pe foaia de observație clinică. • Principii de aseptie, antisepsie și sterilizare Descrierea metodelor de prevenire a infecțiilor, a tehnicilor de sterilizare, a echipamentelor utilizate și a principalelor substanțe antiseptice și dezinfectante. • Instrumentarul chirurgical Clasificarea, identificarea și utilizarea instrumentelor chirurgicale, precum și regulile de întreținere și sterilizare a acestora. • Activitatea personalului medical în serviciile de chirurgie Definirea rolurilor și responsabilităților membrilor echipei medicale, precum și a activităților specifice desfășurate în cadrul îngrijirii pacientului chirurgical.
22.1.3.	22.2.4. 22.2.5.	22.3.4.	CHIRURGIE GENERALĂ prezentarea patologiei specifice (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). Hemoragia. Infecțiile chirurgicale (acute și cronice, localizate sau generalizate).

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Plăgile. Hemoragia digestivă superioară. Abdomenul acut chirurgical. Peritonita. Contuziile și plăgile abdomenului. Herniile, eventrațiile, eviscerațiile. Bolile chirurgicale ale glandelor endocrine. Bolile chirurgicale ale esofagului. Bolile chirurgicale ale stomacului și intestinului subțire: ulcerul gastric și duodenal, tumorile benigne și maligne, enterite regionale (boala Crohn). Bolile chirurgicale ale intestinului gros: rectocolita ulcero-hemoragică, diverticuloza, apendicita, cancerul de colon, ocluzia intestinală, cancerul rectal, patologia ano-rectală. Bolile chirurgicale ale ficatului și căilor extrahepatice: abcesele hepatice, chistul hidatic hepatic, tumori maligne și benigne, litiaza biliară, colecistita. Bolile chirurgicale ale pancreasului: pancreatite, tumorile pancreasului. Bolile chirurgicale ale splinei.
22.1.3.	22.2.4. 22.2.5.	22.3.4.	ORTOPEDIE – prezentarea patologiei specifice (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, prim ajutor, principii de tratament) – <i>fracturi, luxații, entorse, ruptura de menisc, scolioză, cifoză, lordoză, hernia de disc, afecțiuni congenitale, infecții (osteita, osteomielită) osteoporoză, tumori osoase.</i> TRAUMATOLOGIE – prezentarea patologiei specifice (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, prim ajutor, principii de tratament) – traumatismele capului, traumatismele gâtului, traumatisme vertebro-medulare, traumatismele bazinului, traumatismele părților moi.
22.1.3.	22.2.4. 22.2.5.	22.3.4.	AFECTIUNILE APARATULUI EXCRETOR UROLOGIE – prezentarea afecțiunilor specifice (definiție, etiopatogenie, investigații, simptomatologie, principii de tratament) litiaza renală, adenomul de prostată, cancerul de prostată, hidrocel, varicocel, traumatisme renale, tumori renale, malformații congenitale renale.
22.1.3.	22.2.4. 22.2.5.	22.3.4.	TRANSPLANTUL DE ORGANE – prezentare generală
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	Conținuturile învățării - NURSING SPECIFIC
22.1.4. 22.1.5. 22.1.6. 22.1.7. 22.1.8.	22.2.6. 22.2.7. 22.2.8. 22.2.9. 22.2.10. 22.2.11. 22.2.12. 22.2.13. 22.2.14.	22.3.5. 22.3.6. 22.3.7. 22.3.8. 22.3.9. 22.3.10. 22.3.11. 22.3.12. 22.3.13.	1. AFECTIUNILE CHIRURGICALE GENERALE Procesul de nursing în afecțiunile chirurgicale generale: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

	22.2.15.	22.3.14. 22.3.15.	Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiunile chirurgicale generale: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea bolilor; clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor chirurgicale generale, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor; Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni chirurgicale generale: abdomenul acut chirurgical, peritonită, apendicită, cancerul de colon, ocluzia intestinală, abcesele hepatice, pancreatite 2.AFECȚIUNILE ORTOPEDICE ȘI TRAUMATOLOGICE Procesul de nursing în afecțiunile ortopedice și traumatologice: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire. Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire.
--	----------	----------------------	---

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiuni ortopedice și traumatologice: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor ortopedice și traumatologice, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor ortopedice și traumatologice, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Aplicarea procesului de nursing la pacienții cu căderi accidentale (fractură de șold, col femural, fracturi de radius) 3. AFECȚIUNILE UROLOGICE Procesul de nursing în afecțiunile urologice:: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire. <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiuni urologice: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor urologice; clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor urologice, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice.
--	--	--	---

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni urologice: litiaza renală, adenomul de prostată.
22.1.9. 22.1.10.	22.2.16. 22.2.17.	22.3.16. 22.3.17. 22.3.18.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea, planificarea, coordonarea și evaluarea activităților de nursing în îngrijirea pacientului cu afecțiuni chirurgicale, ortopedice și traumatologice. • Cunoașterea structurii organizatorice și a particularităților funcționale ale secțiilor chirurgicale: secție chirurgie, bloc operator, serviciu de sterilizare, sală de pansamente, compartiment ATI/anestezie. • Aplicarea normelor de organizare, circuitelor funcționale și managementului materialelor și echipamentelor specifice secțiilor chirurgicale. • Pregătirea, verificarea, manipularea și participarea la pregătirea instrumentarului chirurgical, materialelor textile, materialelor din cauciuc, plastic, metal și a dispozitivelor medicale pentru dezinfectie și sterilizare. • Aplicarea principiilor de aseptie, antisepsie, sterilizare, dezinfectie, prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM) și a normelor de securitate și sănătate în muncă. • Evaluarea pacientului chirurgical și realizarea pregătirii preoperatorii psihice, fizice, generale și locale, adaptate tipului de intervenție, stării generale, urgenței chirurgicale, riscului operator și particularităților aparatelor și sistemelor afectate. • Participarea la îngrijirea pacientului în perioada preoperatorie, intraoperatorie și postoperatorie, în limitele competențelor asistentului medical generalist. • Aplicarea îngrijirilor fundamentale și specifice pacientului chirurgical: igienă, alimentație, hidratare, eliminare, confort, mobilizare, schimbarea poziției, prevenirea complicațiilor și transportul pacientului. • Supravegherea și monitorizarea stării clinice a pacientului: funcții vitale și vegetative, durere, status neurologic, echilibru hidroelectrolitic, diureză, drenaje, plăgi, hemoragii, complicații postoperatorii. • Monitorizarea, măsurarea, interpretarea și consemnarea parametrilor fizici, biologici și clinici în documentația medicală și în foaia de observație. • Efectuarea, în limitele competenței profesionale și conform protocoalelor, a tehnicilor și manoperelor de nursing: clisme, sondaje, spălături, drenaje, administrarea tratamentelor, recoltări biologice și alte tehnici specifice. • Participarea, sub supraveghere, la investigații, explorări funcționale, tratamente și proceduri medico-chirurgicale.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Aplicarea procesului de nursing în chirurgia generală și specialitățile chirurgicale. • Participarea la îngrijirea plăgilor chirurgicale: evaluarea plăgilor, pansamente, bandaje, îngrijirea drenurilor și prevenirea complicațiilor. • Elaborarea, implementarea și evaluarea planului de îngrijiri cu stabilirea diagnosticelor de nursing și analiza calității îngrijirilor acordate. • Comunicarea terapeutică și colaborarea interdisciplinară cu pacientul, familia și membrii echipei medico-chirurgicale. • Realizarea activităților de educație pentru sănătate și consiliere a pacientului/familiei privind recuperarea, prevenirea complicațiilor, igiena, alimentația, mobilizarea și respectarea recomandărilor terapeutice. • Aplicarea principiilor de etică, deontologie profesională, siguranță a pacientului, confidențialitate și respectare a drepturilor pacientului. • Dezvoltarea capacității de leadership, prioritizare și luare a deciziilor clinice în activitatea de nursing chirurgical, în limitele rolului profesional al AMG. • Autoevaluarea activităților desfășurate în stagiile practice, analiza reflexivă a experiențelor clinice și identificarea nevoilor de dezvoltare profesională.
--	--	--	---

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării** (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic

Pentru formarea competențelor clinice avansate în chirurgie generală și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente medicale de bază:** tensiometru (manual și automat), stetoscop, termometru digital / infraroșu, pulsoximetru, EKG monitor, paturi spitalicești reglabile și tărgi de transport, pompe de perfuzie / injectomate,
- **Materiale și instrumentar chirurgical:** truse de pansamente sterile, instrumentar chirurgical de bază (pense, foarfeci, portac, bisturiu), materiale pentru sutură (fire, ace), material moale (comprese sterile, tifon, câmpuri sterile), atele, feșe gipsate, materiale pentru imobilizare, truse pentru drenaj și pansament plăgi.
- **Echipamente pentru asepsie și protecție:** mănuși sterile și nesterile, măști chirurgicale, halate, bonete, botoșei, soluții antiseptice și dezinfectante, dozatoare pentru igiena mâinilor.
- **Echipamente pentru îngrijirea pacientului chirurgical:** truse de sondaj urinar, truse de clismă, truse de aspirație, truse de oxigenoterapie (mască, sondă nazală), truse pentru perfuzie intravenoasă.
- **Materiale pentru monitorizare și evaluare:** foi de observație clinică, fișe de monitorizare a funcțiilor vitale, planuri de îngrijire nursing (NANDA-NIC-NOC), Protocoale clinice și ghiduri de practică.

- **Machete și simulatoare didactice:** simulatoare pentru pansamente și plăgi, manechine pentru sondaj urinar și venoasă, modele anatomice (abdomen, torace, sistem osos), truse de simulare pentru urgențe chirurgicale.
- **Resurse digitale și documentație:** calculatoare/tablete cu acces la protocoale medicale, platforme educaționale clinic, ghiduri clinice naționale (MS, INSP), standarde profesionale OAMGMAMR, documentație juridică privind drepturile pacientului și siguranța actului medical.
- **Resurse din unitățile sanitare partenere:** secții chirurgie general, bloc operator și sală de pansamente, ATI / postoperator, servicii de sterilizare central, laborator de analize medicale și imagistică.
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing precum **Google Workspace for Education**, RED, **Gamma**, **Canva**, **Padlet**, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I) vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I), în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. În tabelul de mai jos *este sugerată* repartitia orelor de teorie pe capitolele studiate în modul:

Conținut	Medic Nr. ore teorie (4 ore/săptămână)	Nursing Nr. ore teorie (8 ore/săptămână)
Chirurgie generală	20	40
Ortopedie, Traumatologie	12	24
Afecțiunile aparatului excretor	12	24
Total ore	44	88

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I) - are o structură flexibilă și omogenă, care permite integrarea permanentă a unor noi resurse didactice, metode moderne de instruire și situații clinice actualizate, în funcție de evoluția practicii medicale și a ghidurilor bazate pe dovezi.

Se recomandă organizarea procesului de instruire printr-o abordare centrată pe elev și pe competențe, prin proiectarea unor activități de învățare variate, adaptate stilurilor individuale de învățare și nivelului de formare profesională al elevilor.

În acest sens, sunt avute în vedere următoarele direcții metodologice:

- aplicarea metodelor didactice centrate pe elev, orientate spre activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea gândirii clinice și exersarea competențelor practice, cu accent pe implicarea activă a elevului în procesul de formare profesională și luare a deciziilor clinice;

- îmbinarea și alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse științifice, ghiduri clinice, observație clinică, exercițiu individual, instruire programată, simulare și lucru pe fișe de evaluare) cu activități colaborative (lucru în echipă interdisciplinară, studii de caz, dezbateri clinice, brainstorming, rezolvarea de probleme);

- utilizarea metodelor didactice care facilitează contactul direct al elevului cu situațiile clinice reale sau simulate, prin modele concrete, simulare clinică și integrarea cazurilor din practica de medicină internă;

- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și analiză critică a datelor clinice, în vederea susținerii autoinstruirii, a gândirii clinice bazate pe dovezi și a învățării continue pe tot parcursul vieții (lifelong learning).

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin raportarea Standardelor de Pregătire Profesională la competențele solicitate de piața muncii, definite în standardele ocupaționale.

Rezultatele învățării contribuie atât la formarea competențelor profesionale specifice calificării, cât și la dezvoltarea **competențelor-cheie**, care asigură integrarea socio-profesională a absolvenților și adaptabilitatea acestora la diverse contexte de muncă. Aceste competențe includ capacități de ordin tehnic, social și personal, solicitate de angajatorii din domeniul sănătății, la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I)** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I)** sunt din categoria: **(a), (c), (d), (e), (f) și (g).**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directivă UE/55/2013 integrate în **Modulul 22 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-I)** sunt din categoria: **(a), (b), (c), (e), (f), (h)**

Cadrul didactic are responsabilitatea de a proiecta și implementa experiențe de învățare variate, centrate pe elev, prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, conforme cu standardele de pregătire profesională și directivele europene privind educația în domeniul sănătății.

Procesul instructiv-educativ trebuie să valorifice metode didactice interactive și aplicative, care să susțină dezvoltarea progresivă a competențelor clinice, a gândirii critice și a autonomiei profesionale a viitorului asistent medical generalist. În cadrul formării asistentului medical generalist, activitățile de învățare interactive au un rol esențial în dezvoltarea competențelor profesionale, deoarece:

- stimulează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, în concordanță cu principiile educației centrate pe competențe și pe pacient;

- dezvoltă capacitatea de analiză clinică, gândire critică și luare a deciziilor în situații de îngrijire, conform standardelor europene de practică nursing;
- favorizează asumarea responsabilității profesionale și inițiativa în rezolvarea problemelor de sănătate;
- facilitează integrarea cunoștințelor teoretice în situații clinice reale, prin abordarea procesului de îngrijire (evaluare, diagnostic de nursing, planificare, implementare, evaluare);
- asigură o viziune sistemică asupra actului de îngrijire, prin corelarea aspectelor bio-psiho-sociale ale pacientului;
- contribuie la dezvoltarea competențelor transversale, precum comunicarea terapeutică, lucrul în echipă și etica profesională;
- susține un demers interactiv al procesului de predare-învățare-evaluare, în acord cu cerințele actuale ale formării profesionale în domeniul sanitar din Uniunea Europeană.

Accentul educațional se mută de la simpla transmitere de conținuturi către dezvoltarea integrată a cunoștințelor fundamentale și clinice, abilităților practice și tehnice specifice îngrijirilor, atitudinilor profesionale, etice și empaticе.

Astfel, formarea asistentului medical generalist devine un proces centrat pe competență, adaptat cerințelor actuale ale sistemelor de sănătate europene și orientat spre calitate, siguranță și excelență în îngrijirea pacientului.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;
- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);
- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale) , jocul de rol (asistent-pacient-echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL) , metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbaterea clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;
- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe.
- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Metoda ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT. Utilizarea acestei metode îi solicită pe elevi să realizeze conexiuni între cunoștințele anterior însușite și noile informații, ceea ce favorizează învățarea.

Exemplificarea metodei ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
22.1.2. Prezentarea normelor de asepsie și antisepsie	22.2.3. Alegerea corectă a tuturor măsurilor de asepsie, antisepsie și sterilizare	22.3.3. Acceptarea standardelor profesionale în aplicarea procedurilor de asepsie și antisepsie specifice activității chirurgicale

Activitatea de învățare:

- *Identificarea corectă a măsurilor de asepsie, antisepsie și sterilizare specifice activităților chirurgicale*

Obiective:

- Să identifice normele de asepsie și antisepsie specifice activităților chirurgicale;
- Să descrie metodele de asepsie și antisepsie;
- Să descrie metodele de sterilizare a instrumentarului și materialelor chirurgicale;
- Să realizeze corelația dintre metodele de asepsie, antisepsie și sterilizare;
- Să prezinte corect metodele de asepsie, antisepsie și sterilizare aplicate în activități chirurgicale.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart. Foi de flipchart. Markere

Durată: 45 minute

Etape de lucru:

Pregătirea materialului de lucru.

Profesorul construiește pe tablă următorul tabel, pe care îl va completa după ce echipele au terminat de lucrat:

Ceea ce știu/ cred că știu	Ceea ce vreau să știu	Ceea ce am învățat
...	...	...

Întrebările care au rămas fără răspuns pot constitui temă pentru studiu individual acasă.

Organizarea colectivului în 3 grupe care corespund celor 3 rubrici din tabel. Elevii fac o listă cu:

- Ce știu despre tema în discuție.
- Întrebări care pot evidenția nevoile de învățare legate de temă.

- Se citește textul cu informațiile relevante legată de tema în discuție.
- Se revine asupra întrebărilor din coloana a doua și se formulează răspunsuri la întrebările din prima coloană – răspunsurile se notează în coloana a treia

Prezentarea rezultatelor. Grupele prezintă rezultatele întregii clase, notează ideile pe foi de flipchart. Se compară ceea ce știau înainte de lectură cu ceea ce au dorit să afle și au aflat. Discuția finală va conține mesajul central.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modului – evaluare inițială.*

Instrumente de evaluare inițială pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului.

Se propun următoarele instrumente de **evaluare inițială**: întrebări, interviu evaluativ, teste cu itemi multipli, discuții dirijate, Brainstorming de verificare a nivelului de înțelegere, observația sistematică, feedback continuu, autoevaluare și evaluare între colegi.

b. *În timpul parcurgerii modului- evaluarea formativă (continuă).*

Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp;

Pentru evaluarea formativă (continuă), se propun următoarele *instrumente* : interviu evaluativ, teste de verificare a cunoștințelor cu itemi multipli, studiul de caz clinic, fișe de lucru și exerciții aplicative, prezentare de caz clinic, planuri de îngrijire, observarea sistematică a comportamentului elevului, feedback continuu în activitățile practice, întrebări orale în timpul lecțiilor, evaluarea participării la dezbateri și studii de caz, scale de autoevaluare pe bază de standarde profesionale, contractul de învățare (learning contract), interevaluare , analiza jurnalului de reflecție., metocogniția ghidată, OSCE (Objective Structured Clinical Examination)

c. **Finală** -realizată printr-o *lucrare* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Se propun următoarele *instrumente de evaluare* finală: teste scrise (grilă, itemi semi-obiectivi și subiectivi) , examen oral, portofoliu educațional (studii de caz, fișe de lucru, reflecții) , proiect individual sau de grup (îngrijire centrată pe persoană), 360⁰ feedback (autoevaluare+ profesor+ colegi + practică clinică), evaluarea bazată pe competențe(criterii standardizate, se evaluează progresul individual , nu comparativ), jurnalul reflexiv, portofoliul,

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stadiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale)

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/competențele-cheie se evaluează integrat în situațiile în care acestea sunt agregate în cadrul unităților de învățare și separat atunci când pot fi individualizate în context profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
22.1.2. Prezentarea normelor de asepsie și antisepsie	22.2.3. Alegerea corectă a tuturor măsurilor de asepsie, antisepsie și sterilizare	22.3.3. Acceptarea standardelor profesionale în aplicarea procedurilor de asepsie și antisepsie specifice activității chirurgicale

Activitatea de învățare:

- *Identificarea corectă a măsurilor de asepsie, antisepsie și sterilizare specifice activităților chirurgicale*

Obiective:

- Să identifice normele de asepsie și antisepsie specifice activităților chirurgicale;
- Să descrie metodele de asepsie și antisepsie;
- Să descrie metodele de sterilizare a instrumentarului și materialelor chirurgicale;
- Să realizeze corelația dintre metodele de asepsie, antisepsie și sterilizare;
- Să prezinte corect metodele de asepsie, antisepsie și sterilizare aplicate în activități chirurgicale.

- **Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora**

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	20%	Selectarea materialelor de lucru: fișa text, foi flipchart pentru prezentarea rezultatelor, marker	30%	5
			Identificarea normelor de asepsie, antisepsie și sterilizare specifice activităților chirurgicale	70%	15
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Descrierea metodelor de asepsie și antisepsie	40%	20
			Descrierea metodelor de sterilizare	40%	20
			Colaborarea cu membrii echipei de învățare.	20%	10
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Utilizarea corectă a metodele de asepsie, antisepsie și sterilizare	30%	10
			Prezentarea ideilor esențiale pe foi de flipchart	30%	10
			Argumentarea pertinentă a activităților realizate	40%	10
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Brunner & Suddarth (2026). **Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing.** Wolters Kluwer / Lippincott Williams & Wilkins.
2. OAMGMAMR. (2025). **Ghid STIMA – Sistem de tehnici și intervenții în managementul asistenței medicale.**
3. OAMGMAMR. (2024). **Standarde de practică pentru asistenți medicali generaliști.**
4. Titircă, L. (2024). **Îngrijiri speciale acordate pacienților de către asistenți medicali.** Editura Medicală.
5. World Health Organization (2021). **Global strategic directions for nursing and midwifery 2021–2025. WHO.**

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

6. NANDA International (2023). **Diagnostic de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas.
7. Marcean, C., Coord., (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generalişti**. Vol. I-III, Editura Universitară „Carol Davila”, Bucureşti.
8. Titircă, L. (2025). **Ghid de nursing cu tehnici de evaluare și îngrijiri corespunzătoare nevoilor fundamentale**. Editura Medicală.
9. Titircă, L. (2024). **Tehnici de evaluare și îngrijiri**. Editura Medicală.
10. Lungu, M. P. (2020). **Medicină internă pentru școli postliceale**. Editura ALL.
11. Borundel, C. (2018). **Medicină internă pentru asistenți medicali**. Editura ALL.
12. Bararu, T., Ivan, M., Sandu, G. (2015). **Pneumologie și nursing în pneumologie**. Editura Studis, Iași.
13. Dașchievici, S., Mihăilescu, M., (2012), **Chirurgie**, Editura Medicală.
14. Cerghit, I. (2006). **Metode de învățământ**. Editura Polirom.
15. Cucos, I. (2006). **Pedagogie**. Editura Polirom.

**MODULUL 23
CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II)**

- **Notă introductivă**

Modulul 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II) este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II) se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **316 de ore** din care **132 ore de teorie** și **184 ore de învățământ clinic**.

- **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II)			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
23.1.1.	23.2.1. 23.2.2.	23.3.1.	CHIRURGIE TORACICĂ – prezentarea patologiei specifice (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament): chistul hidatic pulmonar, pleurezia purulentă netuberculoasă, abcesul pulmonar, tromboembolismul pulmonar, traumatismele toracice. CHIRURGIE CARDIOVASCULARĂ – prezentarea patologiei specifice (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament): pericardita, Tetralogia Fallot, stenoza aortică. stenoza mitrală. stenoza istmului aortic,. bypass-ul coronarian, anevrismele arteriale,. varicele membrelor inferioare, tromboze.
23.1.1.	23.2.1. 23.2.2.	23.3.1.	OTORINOLARINGOLOGIE (ORL) – prezentarea patologiei specifice (definiție, etiopatogenie, investigații, simptomatologie, principii de tratament): rinita, sinuzita,obstrucție cu corpi străini. adenoidita. faringita. laringita. otita. mastoidita. furuncul conduct auditiv extern. tumori. traumatisme faciale.
23.1.1.	23.2.1. 23.2.2.	23.3.1.	OFTALMOLOGIE – prezentarea patologiei specifice (definiție, etiopatogenie, investigații, simptomatologie, principii de tratament). Vicii de refracție. Orjeletul, Dacriocistita, Conjunctivita, Keratita, Cataracta, Glaucomul. Traumatisme ale ochiului și corpi străini intraoculari.
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	Conținuturile învățării - NURSING SPECIFIC

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

23.1.2. 23.1.3. 23.1.4. 23.1.5. 23.1.6.	23.2.3. 23.2.4. 23.2.5. 23.2.6. 23.2.7. 23.2.8. 23.2.9. 23.2.10. 23.2.11. 23.2.12.	23.3.2. 23.3.3. 23.3.4. 23.3.5. 23.3.6. 23.3.7. 23.3.8. 23.3.9. 23.3.10. 23.3.11. 23.3.12. 23.3.13.	1. AFECȚIUNILE CHIRURGICALE TORACALE SI CARDIOVASCULARE Procesul de nursing în afecțiuni chirurgicale toracale si cardiovasculare: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiuni chirurgicale toracale si cardiovasculare: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor chirurgicale toracale si cardiovasculare, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor chirurgicale toracale si cardiovasculare , principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni chirurgicale toracale si cardiovasculare: Tetralogia Fallot, Abcesul pulmonar 2. AFECȚIUNILE ORL Procesul de nursing în afecțiuni ORL:definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor,
---	---	--	---

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiuni ORL: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor ORL; clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor ORL , principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni ORL: sinuzita, amigdalita acută, otită, adenoidită. 3. AFECȚIUNILE OFTALMOLOGICE Procesul de nursing în afecțiuni oftalmologice:: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire. <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor.
--	--	---

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiuni oftalmologice: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor oftalmologice, clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor oftalmologice, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor; Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni oftalmologice: vicii de refracție, cataractă, glaucom
23.1.7. 23.1.8.	23.2.13. 23.2.14.	23.3.14. 23.3.15. 23.3.16.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea, planificarea, coordonarea și evaluarea activităților de nursing în îngrijirea pacientului cu afecțiuni chirurgicale, ortopedice și traumatologice. • Cunoașterea structurii organizatorice și a particularităților funcționale ale secțiilor chirurgicale: secție chirurgie, bloc operator, serviciu de sterilizare, sală de pansamente, compartiment ATI/anestezie. • Aplicarea normelor de organizare, circuitelor funcționale și managementului materialelor și echipamentelor specifice secțiilor chirurgicale. • Pregătirea, verificarea, manipularea și participarea la pregătirea instrumentarului chirurgical, materialelor textile, materialelor din cauciuc, plastic, metal și a dispozitivelor medicale pentru dezinfecție și sterilizare. • Aplicarea principiilor de asepsie, antisepsie, sterilizare, dezinfecție, prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale (IAAM) și a normelor de securitate și sănătate în muncă. • Evaluarea pacientului chirurgical și realizarea pregătirii preoperatorii psihice, fizice, generale și locale, adaptate tipului de intervenție, stării generale, urgenței chirurgicale, riscului operator și particularităților aparatelor și sistemelor afectate. • Participarea la îngrijirea pacientului în perioada preoperatorie, intraoperatorie și postoperatorie, în limitele competențelor asistentului medical generalist. • Aplicarea îngrijirilor fundamentale și specifice pacientului chirurgical: igienă, alimentație, hidratare, eliminare, confort, mobilizare, schimbarea poziției, prevenirea complicațiilor și transportul pacientului. • Supravegherea și monitorizarea stării clinice a pacientului: funcții vitale și vegetative, durere, status neurologic, echilibru hidroelectrolitic, diureză, drenaje, plăgi, hemoragii, complicații postoperatorii. • Monitorizarea, măsurarea, interpretarea și consemnarea parametrilor fizici, biologici și clinici în documentația medicală și în foaia de observație.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		• Efectuarea, în limitele competenței profesionale și conform protocoalelor, a tehnicilor și manoperelor de nursing: clisme, sondaje, spălături, drenaje, administrarea tratamentelor, recoltări biologice și alte tehnici specifice. • Participarea, sub supraveghere, la investigații, explorări funcționale, tratamente și proceduri medico-chirurgicale. • Participarea la îngrijirea plăgilor chirurgicale: evaluarea plăgilor, pansamente, bandaje, îngrijirea drenurilor și prevenirea complicațiilor. • Aplicarea procesului de nursing în chirurgia generală și specialitățile chirurgicale: colectarea datelor, formularea diagnosticelor de nursing, stabilirea obiectivelor, planificarea, implementarea și evaluarea intervențiilor. • Elaborarea, implementarea și evaluarea planului de îngrijiri cu stabilirea diagnosticelor de nursing și analiza calității îngrijirilor acordate. • Comunicarea terapeutică și colaborarea interdisciplinară cu pacientul, familia și membrii echipei medico-chirurgicale. • Realizarea activităților de educație pentru sănătate și consiliere a pacientului/familiei privind recuperarea, prevenirea complicațiilor, igiena, alimentația, mobilizarea și respectarea recomandărilor terapeutice. • Aplicarea principiilor de etică, deontologie profesională, siguranță a pacientului, confidențialitate și respectare a drepturilor pacientului. • Dezvoltarea capacității de leadership, prioritizare și luare a deciziilor clinice în activitatea de nursing chirurgical, în limitele rolului profesional al AMG. • Autoevaluarea activităților desfășurate în stagiile practice, analiza reflexivă a experiențelor clinice și identificarea nevoilor de dezvoltare profesională. • Solicitarea de suport/supervizare când situația clinică o impune. • Manifestarea implicării active în organizarea și desfășurarea îngrijirilor. • Susținerea colaborării eficiente în echipa interdisciplinară. • Comunicarea clară, respectuoasă și eficientă cu pacientul, familia și echipa medicală. • Respectarea confidențialității, demnității și drepturilor pacientului. • Adaptarea și gestionarea situațiilor complexe. • Autoevaluare și dezvoltare profesională continuă.
--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic**

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în chirurgie generală și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente medicale de bază:** tensiometru, stetoscop, Termometru digital / infraroșu, pulsoximetru, EKG monitor, paturi spitalicești reglabile și tărgi de transport, pompe de perfuzie / injectomate;
- **Materiale și instrumentar chirurgical:** truse de pansamente sterile, instrumentar chirurgical de bază (pense, foarfeci, portac, bisturiu), materiale pentru sutură (fire, ace), material moale (comprese sterile, tifon, câmpuri sterile), atele, feșe gipsate, materiale pentru imobilizare, truse pentru drenaj și pansament plăgi;
- **Echipamente pentru aseptie și protecție:** mănuși sterile și nesterile, măști chirurgicale, halate, bonete, botoșei, soluții antiseptice și dezinfectante, dozatoare pentru igiena mâinilor;
- **Echipamente pentru îngrijirea pacientului chirurgical:** truse de sondaj urinar, truse de clismă, truse de aspirație, truse de oxigenoterapie (mască, sondă nazală), truse pentru perfuzie intravenoasă;
- **Materiale pentru monitorizare și evaluare:** foi de observație clinică, fișe de monitorizare a funcțiilor vitale, planuri de îngrijire nursing (NANDA-NIC-NOC), Protocoale clinice și ghiduri de practică;
- **Machete și simulatoare didactice:** simulatoare pentru pansamente și plăgi, manechine pentru sondaj urinar și venoasă, modele anatomice (abdomen, torace, sistem osos), Truse de simulare pentru urgențe chirurgicale;
- **Resurse digitale și documentație:** calculatoare/tablete cu acces la protocoale medicale, platforme educaționale clinic, ghiduri clinice naționale (MS, INSP), standarde profesionale OAMGMAMR, documentație juridică privind drepturile pacientului și siguranța actului medical;
- **Resurse din unitățile sanitare partenere:** secții chirurgie general, bloc operator și sală de pansamente, ATI / postoperator, servicii de sterilizare central, laborator de analize medicale și imagistică;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.
- **Sugestii metodologice**
- **Conținuturile modului 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II)** vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.
- **Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II)**, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. În tabelul de mai jos *este sugerată* repartitia orelor de teorie pe capitolele studiate în modul:

Conținut	Medic Nr. ore teorie (4 ore/săptămână)	Nursing Nr. ore teorie (8 ore/săptămână)
Chirurgie toracică, Chirurgie cardiovasculară	20	40
Afecțiunile ORL	12	24

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Oftalmologie	12	24
Total ore	44	88

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II) - are o structură omogenă și flexibilă care permite integrarea permanentă a unor noi resurse didactice, metode moderne de instruire și situații clinice actualizate, în funcție de evoluția practicii medicale și a ghidurilor bazate pe dovezi.

Se recomandă organizarea procesului de instruire printr-o abordare centrată pe elev și pe competențe, prin proiectarea unor activități de învățare variate, adaptate stilurilor individuale de învățare și nivelului de formare profesională al elevilor.

În acest sens, sunt avute în vedere următoarele direcții metodologice:

- aplicarea metodelor didactice centrate pe elev, orientate spre activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea gândirii clinice și exersarea competențelor practice, cu accent pe implicarea activă a elevului în procesul de formare profesională și luare a deciziilor clinice;
- îmbinarea și alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse științifice, ghiduri clinice, observație clinică, exercițiu individual, instruire programată, simulare și lucru pe fișe de evaluare) cu activități colaborative (lucru în echipă interdisciplinară, studii de caz, dezbateri clinice, brainstorming, rezolvarea de probleme);
- utilizarea metodelor didactice care facilitează contactul direct al elevului cu situațiile clinice reale sau simulate, prin modele concrete, simulare clinică și integrarea cazurilor din practica de medicină internă;
- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și analiză critică a datelor clinice, în vederea susținerii autoinstruirii, a gândirii clinice bazate pe dovezi și a învățării continue pe tot parcursul vieții (lifelong learning).

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin raportarea standardelor de pregătire profesională la competențele solicitate de piața muncii, definite în standardele ocupaționale.

Rezultatele învățării contribuie atât la formarea competențelor profesionale specifice calificării, cât și la dezvoltarea **competențelor-cheie**, care asigură integrarea socio-profesională a absolvenților și adaptabilitatea acestora la diverse contexte de muncă. Aceste competențe includ capacități de ordin tehnic, social și personal, solicitate de angajatorii din domeniul sănătății, la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II)** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II)** sunt din categoria: : (a), (c), (d), (e), (f) și (g).

- (g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală

Competențe profesionale de bază / Directivă UE/55/2013 integrate în **Modulul 23 - CHIRURGIE ȘI NURSING SPECIFIC (CHI-II)** sunt din categoria: (a), (b), (c), (e), (f), (h)

Profesorul facilitează experiențe de învățare prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, adaptate nivelului de pregătire al elevilor și menite să sprijine dezvoltarea competențelor profesionale, cognitive și atitudinale specifice domeniului nutriției și dieteticii.

Activitățile de învățare interactive au un pronunțat caracter formativ și contribuie semnificativ la eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare, fiind recomandate ca metode moderne de instruire și evaluare în formarea asistentului medical generalist. Acestea vizează următoarele aspecte:

- stimulează implicarea activă și responsabilă a elevilor în propriul proces de învățare, prin asumarea rolului de participant activ la formarea profesională;
- dezvoltă capacitatea de analiză, reflecție și luare a deciziilor privind alimentația și starea nutrițională a pacientului, precum și inițiativa în rezolvarea situațiilor practice;
- facilitează clarificarea conceptelor fundamentale din nutriție și dietetică și integrarea acestora în contexte clinice și de îngrijire;
- oferă o imagine de ansamblu asupra procesului de evaluare nutrițională și a intervențiilor dietetice specifice diferitelor patologii ;
- susțin un demers interactiv și integrat al procesului de predare-învățare-evaluare, valorificând potențialul creativ, gândirea critică și originalitatea elevilor.

Sugestiile metodologice vizează deplasarea accentului de pe simpla transmitere de conținuturi către formarea de competențe, respectiv cunoștințe, abilități și atitudini necesare practicii profesionale în domeniul chirurgiei și nursingului specific.

Considerarea elevului ca subiect activ al procesului instructiv-educativ și orientarea învățării către formarea competențelor profesionale presupun utilizarea unor metode variate și complementare, specifice învățării durabile.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;
- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);
- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale) , jocul de rol (asistent-pacient-echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL) , metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului)
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbaterea clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;

- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe.
- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Metoda TURUL GALERIEI reprezintă o strategie bazată pe învățarea în echipă (team-learning). Metoda necesită utilizarea unui material în formă scrisă (de exemplu un text din manual sau scris de profesori, o fișă de lucru etc.) și structurarea clasei în grupe de câte 3-5 elevi. Fiecare grup lucrează la o problemă, răspunde la o întrebare și elaborează un produs / POSTER (*diagramă, schemă, tabel, inventar de idei, desen etc.*). Produsele realizate / POSTERELE sunt expuse – afișate pe pereții clasei, transformând clasa într-o „galerie”. Toți elevii examinează posterele expuse, consemnează sugestii și comentarii, formulează întrebări. După ce se încheie turul galeriei elevii revin în grupul inițial și își reexaminează propriul poster prin prisma observațiilor primite de la colegi. Profesorul va răspunde la întrebări și corectează eventualele informații eronate.

Exemplificare metoda TURUL GALERIEI:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
23.1.3. Descrierea principalelor metode de investigare și tratare a bolnavului cu afecțiuni chirurgicale (chirurgie toracică, chirurgie cardiovasculară, ORL, oftalmologie)	23.2.6. Alegerea și aplicarea metodelor specifice de investigare și tratament în afecțiuni chirurgicale (chirurgie toracică, chirurgie cardiovasculară, ORL, oftalmologie)	23.3.8. Asumarea standardelor profesionale în aplicarea tehnicilor de supraveghere, investigare și tratare a pacienților cu afecțiuni chirurgicale (chirurgie toracică, chirurgie cardiovasculară, ORL, oftalmologie)

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Activitatea de învățare:

- **Identificarea metodelor de investigație și tratament a pacienților cu afecțiuni oftalmologice**

Obiective:

- Să identifice metodele de investigație ale pacienților cu afecțiuni oftalmologice;
- Să identifice metodele de tratament aplicate pacienților cu afecțiuni oftalmologice;
- Să descrie etapele de execuție;
- Să argumenteze rolul propriu și rolul delegat al asistentului medical pentru fiecare metodă enunțată;
- Să stabilească conținutul și forma de prezentare a posterului;

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart
- Foi de flipchart
- Foi albe
- Markere
- Fișe de lucru elaborate de profesor pe care sunt specificate tema de lucru și obiectivele ce trebuie atinse

Durată: 45 minute**Etape de lucru:**

Pregătire. Profesorul stabilește tema de studiu „*Identificarea metodelor de investigație și tratament a pacienților cu afecțiuni oftalmologice*” și o notează pe fișa de lucru care va fi oferită fiecărei echipe.

Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 4-5 elevi.

Realizare.

- Se comunică sarcina de lucru: *realizați un poster care să evidențieze metode de investigație și tratament și rolul asistentului în îngrijirea bolnavilor cu afecțiuni oftalmologice.*
- Profesorul prezintă modul de lucru.
- Se formează grupele de lucru și se lucrează pe foi de hârtie format mare – tip afiș.
- Produsul va fi prezentat și argumentat în fața colegilor, explicându-se semnificațiile ideilor reprezentate și răspunzând întrebărilor puse de colegi.
- Toate produsele se afișează pe pereții clasei ca într-o mică expoziție.
- Lângă fiecare poster se lipește o foaie albă pe care vor fi notate comentariile, sugestiile, întrebările colegilor care trebuie să facă turul galeriei cu oprire la fiecare afiș
- Fiecare grupă vizitează expoziția și acordă note conform unei fișe de apreciere. Apoi fișele sunt lipite lângă afișul corespunzător.

Fișa de apreciere

Pe o scară de la 1 la 10 notați aprecierile voastre pe următoarele criterii:

Criterii de evaluare		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	<i>Aspect general</i>										
2	<i>Acuratețea informațiilor</i>										
3	<i>Terminologia folosită</i>										
4	<i>Originalitate</i>										
5	<i>Creativitate</i>										
6	<i>Contribuții personale</i>										
7	<i>Imagini sugestive</i>										
8	<i>Documentare</i>										
9	<i>Punctaj din oficiu</i>	20									
	Punctaj final:										

Punctaj final – 100 de puncte (se adună la punctajele acordate și 20 puncte din oficiu) :

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Evaluarea a fost realizată de echipa nr. ____ formată din elevii:.....
.....
.....

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modulului – evaluare inițială.

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului

Instrumente de evaluare inițială: test scris inițial (itemi obiectivi și semiobiectivi), chestionar de evaluare a cunoștințelor anterioare, conversație dirijată / interviu, brainstorming (pentru identificarea reprezentărilor inițiale), fișe de lucru diagnostice.

b. În timpul parcurgerii modulului – evaluare formativă.

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare.

Instrumente de evaluare formativă: observația sistematică a activității elevului, fișe de lucru și exerciții applicative, studii de caz, proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea între colegi (peer assessment), întrebări orale și conversație euristică, teste formative (quiz-uri).

c. Finală

Evaluarea finală (sumativă) apreciază nivelul de atingere a rezultatelor învățării la finalul modulului.

Instrumente de evaluare finală: test scris (grilă, itemi semiobiectivi, eseu structurat), probă orală, proiect / referat, studiu de caz complex, portofoliu evaluat final.

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stadiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională (SPP 2026) cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
23.1.3. Descrierea principalelor metode de investigare și tratare a bolnavului cu afecțiuni chirurgicale (chirurgie toracică, chirurgie cardiovasculară, ORL, oftalmologie)	23.2.6. Alegerea și aplicarea metodelor specifice de investigare și tratament în afecțiuni chirurgicale (chirurgie toracică, chirurgie cardiovasculară, ORL, oftalmologie)	23.3.8. Asumarea standardelor profesionale în aplicarea tehnicilor de supraveghere, investigare și tratare a pacienților cu afecțiuni chirurgicale (chirurgie toracică, chirurgie cardiovasculară, ORL, oftalmologie)

Activitatea de învățare:

- **Identificarea metodelor de investigație și tratament a pacienților cu afecțiuni oftalmologice**

Obiective:

- Să identifice metodele de investigație ale pacienților cu afecțiuni oftalmologice;
- Să identifice metodele de tratament aplicate pacienților cu afecțiuni oftalmologice;
- Să descrie etapele de execuție;
- Să argumenteze rolul propriu și rolul delegat al asistentului medical pentru fiecare metodă enunțată;
- Să stabilească conținutul și forma de prezentare a posterului;

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Criterii și indicatorii de evaluare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	15%	Analizarea pertinentă a sarcinii de lucru.	30%	5
			Alegerea instrumentelor specifice realizării unui poster.	30%	5
			Planificarea activităților aferente realizării posterului.	40%	5
			Total	100%	15
2.	Realizarea sarcinii de lucru	45%	Respectarea etapelor de realizare a posterului.	20%	10
			Rezolvarea sarcinii de lucru este în conformitate cu obiectivele stabilite.	35%	20
			Folosirea corespunzătoare a instrumentelor pentru realizarea posterului.	45%	15
			Total	100%	45
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	40%	Utilizarea corectă a termenilor și limbajului de specialitate.	25%	10
			Argumentarea rolului propriu al asistentului medical	25%	10
			Argumentarea rolului delegat al asistentului medical	25%	10
			Argumentarea alegerii elementelor posterului.	25%	10
			Total	100%	40
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. OAMGMAMR. (2025). **Ghid STIMA – Sistem de tehnici și intervenții în managementul asistenței medicale.**
2. OAMGMAMR. (2024). **Standarde de practică pentru asistenți medicali generaliști.**

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

3. Titircă, L. (2024). **Îngrijiri speciale acordate pacienților de către asistenții medicali.** Editura Medicală.
4. Marcean, C., Coord., (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști.** Vol. I-III, Editura Universitară „Carol Davila”, București.
5. NANDA International (2023). **Diagnostic de nursing: definiții și clasificări 2021–2023.** Editura Andreas.
6. World Health Organization (2021). **Global strategic directions for nursing and midwifery 2021–2025.** WHO.
7. Porter, R. și colab. (2012). **Ghid practic de etiologie, evaluare și tratament.** Editura ALL, București.
8. Dașchievici, S., Mihăilescu, M., (2012), **Chirurgie**, Editura Medicală.
9. Marcean, C. (coord.). (2012). **Manual de nursing.** Editura ALL Educațional, București.
10. Bucătaru, M. (2012). **Tehnici de îngrijire medicală.** Editura Studis, Iași.
11. Velicescu, C. (2014). **Chirurgie generală.** Editura Studis, Iași.
12. Bararu, T., Ivan, M., & Sandu, G. (2015). **Pneumologie și nursing în pneumologie.** Editura Studis, Iași.
13. Bucătaru, M. (2009). **Abecedarul îngrijirilor medicale.** Editura Performantica.
14. Asociația de Nursing (2008). **Proceduri de nursing.** Editura Ex Ponto, Constanța.

MODULUL 24

DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC

• **Notă introductivă**

Modulul 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul II** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **62 de ore** din care **22 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
24.1.1. 24.1.2.	24.2.1. 24.2.2.	24.3.1.	AFEȚIUNI DERMATOLOGICE ȘI BOLI CU TRANSMITERE SEXUALĂ (<i>definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament</i>) Dermatomicoze. Piodermite. Dermatoze alergice. Candidoze. Colagenoze cutanate. Boli cu transmitere sexuală. Tumori maligne.
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	Conținuturile învățării - NURSING SPECIFIC
24.1.3. 24.1.4. 24.1.5. 24.1.6. 24.1.7.	24.2.3. 24.2.4. 24.2.5. 24.2.6. 24.2.7. 24.2.8. 24.2.9. 24.2.10. 24.2.11. 24.2.12.	24.3.2. 24.3.3. 24.3.4. 24.3.5. 24.3.6. 24.3.7. 24.3.8. 24.3.9. 24.3.10. 24.3.11. 24.3.12. 24.3.13.	Procesul de nursing în afecțiunile dermatologice și bolile cu transmitere sexuală: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiuni afecțiunile dermatologice și bolile cu transmitere sexuală: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor dermatologice și bolilor cu transmitere sexuală; clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor dermatologice și bolilor cu transmitere sexuală ; principii de pregătire a pacientului pentru investigații; norme de siguranță și prevenire a infecțiilor; respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor; Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. <i>Investigații specifice în dermatologie:</i> ○ Examen clinic genital și dermatologic – identificarea leziunilor. ○ Exsudat uretral / vaginal / cervical – examen bacteriologic și antibiogramă. ○ Teste NAAT (PCR) – pentru Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoeae, Mycoplasma genitalium. ○ VDRL / RPR și TPHA/FTA-ABS – diagnostic sifilis. ○ Teste HIV (ELISA, teste rapide, confirmare Western blot/Immunoblot). ○ Ag HBs și anticorpi anti-HCV – hepatite virale. ○ Examen microscopic direct – Trichomonas vaginalis, candidoză. ○ Test HPV (genotipare HPV) – risc oncogenic. ○ Cultură bacteriană și fungică din secreții genitale. Examen citologic (Papanicolau) – leziuni cervicale asociate HPV. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni dermatologice și boli cu transmitere sexuală: <i>Dermatomicoze, piodermite, dermatoze alergice, candidoze, colagenoze cutanate, boli cu transmitere sexuală, tumori maligne.</i>
24.1.8. 24.1.9.	24.2.13. 24.2.14.	24.3.14. 24.3.15. 24.3.16.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Participarea, organizarea și planificarea îngrijirii pacienților cu afecțiuni dermatologice și respectarea circuitelor funcționale. • Evaluarea pacientului prin identificarea și monitorizarea leziunilor cutanate și a evoluției acestora. • Aplicarea îngrijirilor specifice, a tratamentelor topice, efectuarea pansamentelor și prevenirea complicațiilor. • Recoltarea probelor biologice, asistarea la proceduri dermatologice și pregătirea pacientului pentru investigații. • Elaborarea diagnosticului de nursing, stabilirea obiectivelor de îngrijire și evaluarea rezultatelor intervențiilor. • Educarea pacientului privind igiena pielii, evitarea factorilor declanșatori, respectarea tratamentului și prevenirea recidivelor. • Respectarea măsurilor de prevenire și control al infecțiilor, inclusiv asepsia, antisepsia și gestionarea materialelor contaminate.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Dezvoltarea competențelor profesionale prin aplicarea gândirii clinice, prioritizarea îngrijirilor, comunicarea eficientă, colaborarea interdisciplinară și respectarea principiilor etice.
--	--	--	---

- Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în dermatologie și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente medicale de bază:** tensiometru, stetoscop, pulsoximetru, termometru digital, lămpi de examinare / iluminare clinică, lupă dermatologică / dermatoscop (pentru demonstrații).
- Materiale pentru examinare și îngrijire:** mănuși sterile și nesterile, comprese sterile și nesterile, pansamente diverse, bandaje elastice și fixe, spatule, pense, truse pentru pansamente.
- Produse dermatologice și soluții:** soluții antiseptice (clorhexidină, betadină etc.), ser fiziologic, emoliente și creme hidratante, unguente dermatologice (antibiotice, antifungice, antiinflamatoare – demonstrativ), soluții pentru băi locale / comprese.
- Materiale pentru recoltare probe:** truse pentru raclat cutanat, eprubete sterile, medii de transport, tampoane sterile pentru exsudat, etichete și formulare de laborator.
- Echipamente pentru siguranță și control infecții:** echipament de protecție individuală (halate, măști, bonete), recipiente pentru deșeuri biologice și înțepătoare-tăietoare, dezinfectanți pentru suprafețe și instrumentar.
- Documentație și suport educațional:** fișe de observație clinică dermatologică, planuri de îngrijire (NANDA–NIC–NOC), Protocoale de îngrijiri dermatologice, Atlas de dermatologie (imagini clinice), Ghiduri STIMA și proceduri OAMGMAMR.
- Materiale educaționale pentru pacient:** pliante privind igiena pielii, instrucțiuni pentru tratamente topice, materiale pentru prevenirea bolilor contagioase cutanate, suporturi vizuale (postere, scheme educaționale).
- Trusă de urgență, medicație de urgență.
- Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Modulul 24 are o *structură omogenă și flexibilă* care permite integrarea permanentă a unor noi resurse didactice, metode moderne de instruire și situații clinice actualizate, în funcție de evoluția practicii medicale și a ghidurilor bazate pe dovezi.

Se recomandă organizarea procesului de instruire printr-o abordare centrată pe elev și pe competențe, prin proiectarea unor activități de învățare variate, adaptate stilurilor individuale de învățare și nivelului de formare profesională al elevilor.

În acest sens, sunt avute în vedere următoarele direcții metodologice:

- aplicarea metodelor didactice centrate pe elev, orientate spre activizarea proceselor cognitive și operaționale, dezvoltarea gândirii clinice și exersarea competențelor practice, cu accent pe implicarea activă a elevului în procesul de formare profesională și luare a deciziilor clinice
- îmbinarea și alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse științifice, ghiduri clinice, observație clinică, exercițiu individual, instruire programată, simulare și lucru pe fișe de evaluare) cu activități colaborative (lucru în echipă interdisciplinară, studii de caz, dezbateri clinice, brainstorming, rezolvarea de probleme)
- utilizarea metodelor didactice care facilitează contactul direct al elevului cu situațiile clinice reale sau simulate, prin modele concrete, simulare clinică și integrarea cazurilor din practica de medicină internă
- dezvoltarea competențelor de informare, documentare și analiză critică a datelor clinice, în vederea susținerii autoinstruirii, a gândirii clinice bazate pe dovezi și a învățării continue pe tot parcursul vieții (lifelong learning).

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională, cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / *Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013* integrate în **Modulul 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(a), (c), (d), (e), (f) și (g).**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / *Directivă UE/55/2013* integrate în **Modulul 24 - DERMATOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(a), (b), (c), (e), (f), (h)**

Cadrul didactic are responsabilitatea de a proiecta și implementa experiențe de învățare variate, centrate pe elev, prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, conforme cu standardele de pregătire profesională și directivele europene privind educația în domeniul sănătății.

Procesul instructiv-educativ trebuie să valorifice metode didactice interactive și aplicative, care să susțină dezvoltarea progresivă a competențelor clinice, a gândirii critice și a autonomiei profesionale a viitorului asistent medical generalist. În cadrul formării asistentului medical generalist, activitățile de învățare interactive au un rol esențial în dezvoltarea competențelor profesionale, deoarece:

- stimulează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, în concordanță cu principiile educației centrate pe competențe și pe pacient;
- dezvoltă capacitatea de analiză clinică, gândire critică și luare a deciziilor în situații de îngrijire, conform standardelor europene de practică nursing;
- favorizează asumarea responsabilității profesionale și inițiativa în rezolvarea problemelor de sănătate;
- facilitează integrarea cunoștințelor teoretice în situații clinice reale, prin abordarea procesului de îngrijire (evaluare, diagnostic de nursing, planificare, implementare, evaluare);
- asigură o viziune sistemică asupra actului de îngrijire, prin corelarea aspectelor bio-psiho-sociale ale pacientului;
- contribuie la dezvoltarea competențelor transversale, precum comunicarea terapeutică, lucrul în echipă și etica profesională;
- susțin un demers interactiv al procesului de predare-învățare-evaluare, în acord cu cerințele actuale ale formării profesionale în domeniul sanitar din Uniunea Europeană.

Accentul educațional se mută de la simpla transmitere de conținuturi către dezvoltarea integrată a cunoștințelor fundamentale și clinice, abilităților practice și tehnice specifice îngrijirilor, atitudinilor profesionale, etice și empaticе.

Astfel, formarea asistentului medical generalist devine un proces centrat pe competență, adaptat cerințelor actuale ale sistemelor de sănătate europene și orientat spre calitate, siguranță și excelență în îngrijirea pacientului.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **metode tradiționale cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi** expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;
- **metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);

- **metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale) , jocul de rol (asistent–pacient–echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL) , metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);
- **metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbateră clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;
- **metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe.
- Metodele didactice pot fi completate cu **platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale** precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Metoda CUBUL este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect / a unei situații din mai multe perspective – oferă posibilitatea de a dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare. Practic se propune analiza unui concept sau a unei sintagme, proiectată pe șase fațete ale unui cub. Fiecare fațetă oferă o altă perspectivă în abordarea conceptului, punând în evidență diferite operații mentale.

Avantajele utilizării metodei Cubului:

- Dezvoltă gândirea clinică și raționamentul de nursing (NANDA–NIC–NOC).
- Stimulează învățarea activă și participativă, nu doar receptivă.
- Crește implicarea tuturor elevilor în activitate.
- Favorizează lucrul în echipă și comunicarea profesională.
- Permite abordarea complexă a unui caz clinic din mai multe perspective (descriere, analiză, aplicare etc.).

- Dezvoltă capacitatea de argumentare și decizie clinică.
- Facilitează corelarea teoriei cu practica clinică.
- Crește retenția informațiilor prin învățare activă.
- Permite evaluare formativă rapidă a competențelor elevilor.
- Este ușor de adaptat la diverse teme din nursingul medical și chirurgical.

Dezavantaje utilizării metodei Cubului:

- Necesită timp mai mare de pregătire din partea profesorului (fișe, sarcini, organizare).
- Poate fi dificil de aplicat la clase numeroase fără spațiu adecvat.
- Există riscul de implicare inegală a elevilor în cadrul grupului.
- Poate apărea superficialitatea răspunsurilor dacă timpul este insuficient.
- Necesită elevi deja familiarizați cu lucrul în echipă și metoda activă.
- Evaluarea individuală poate fi mai dificilă, fiind o activitate de grup.
- Poate devia de la obiective dacă nu este bine ghidată de profesor.
- Necesită materiale didactice suplimentare (fișe, cazuri, imagini).

Exemplificare metoda CUBUL:

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
24.1.3. <i>Prezentarea procesului de nursing al pacienților cu afecțiuni dermatologice și boli cu transmitere sexuală</i>	24.2.3. <i>Selectarea datelor / informațiilor specifice afecțiunilor dermatologice și a bolilor cu transmitere sexuală</i> 24.2.4. <i>Identificarea problemelor de dependență la pacienții cu boli dermatologice și boli cu transmitere sexuală</i> 24.2.5. Diagnosticarea în mod independent a asistenței medicale necesare și planificarea, organizarea și punerea în aplicare a asistenței medicale în tratarea pacienților, în vederea îmbunătățirea practicii profesionale	24.3.2. <i>Asumarea responsabilității în fundamentarea și prioritizarea obiectivelor de îngrijire în vederea satisfacerii nevoilor pacientului</i> 24.3.3. <i>Utilizarea unei abordări obiective în rezolvarea problemelor</i> 24.3.4. <i>Colaborarea eficientă cu pacientul, familia și membrii echipei medicale</i>

Activitatea de învățare: Implementarea etapelor procesului de îngrijire la pacienții cu piodermite

Obiectivele operaționale ale lecției:

La finalul lecției, elevii vor fi capabili să:

- Identifice manifestările de dependență (semne și simptome) în piodermite.
- Explice etiologia și factorii de risc ai infecțiilor cutanate bacteriene.
- Formuleze diagnostice de nursing prioritare (NANDA-I) pentru pacientul cu piodermită.
- Stabilească obiective de îngrijire centrate pe pacient.
- Selecteze intervenții de nursing specifice (NIC) pentru controlul infecției și vindecarea leziunilor.
- Argumenteze importanța aplicării corecte a procesului de îngrijire în prevenirea complicațiilor.
- Colaboreze în echipă pentru rezolvarea cazului clinic prin metoda cubului.
- Evalueze rezultatele îngrijirilor aplicate pacientului dermatologic.

Mod de organizare a activității: activitate se desfășoară grupând elevii în 6 grupe

Resurse materiale: Flipchart, Foi de flipchart, Markere, Fișe cu studiu de caz clinic, Tabla interactivă.

Durată: 45 minute

Etape de lucru:

- Prezentarea cazului clinic relevant (real sau simulat)
- Identificarea și selectarea informațiilor esențiale pentru înțelegerea situației
- Analiza și interpretarea datelor clinice și paraclinice

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- Formularea problemelor și a diagnosticului de nursing
- Împărțirea colectivului clasei în 4 grupe de lucru și distribuirea fișelor de lucru ce conțin sarcini diferențiate.
- Studiarea modurilor de soluționare a cazului și rezolvarea sarcinilor de lucru din fișe
- Prezintarea rezultatelor obținute de către reprezentantul fiecărui grup
- Analizarea rezultatelor printr-o dezbateră liberă și formularea concluziilor finale.

• **Sugestii privind evaluarea:**

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului – **evaluare inițială**.*

Instrumente de evaluare inițială pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului.

Se propun următoarele instrumente de **evaluare inițială**: întrebări, interviu evaluativ, teste cu itemi multipli, discuții dirijate, Brainstorming de verificare a nivelului de înțelegere, observația sistematică, feedback continuu, autoevaluare și evaluare între colegi.

b. *În timpul parcurgerii modulului- **evaluarea formativă (continuă)**.*

Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp;

Pentru evaluarea formativă (continuă), se propun următoarele *instrumente* : interviu evaluativ, teste de verificare a cunoștințelor cu itemi multipli, studiul de caz clinic, fișe de lucru și exerciții aplicative, prezentare de caz clinic, planuri de îngrijire, observarea sistematică a comportamentului elevului, feedback continuu în activitățile practice, întrebări orale în timpul lecțiilor, evaluarea participării la dezbateri și studii de caz, scale de autoevaluare pe bază de standarde profesionale, contractul de învățare (learning contract), interevaluare, analiza jurnalului de reflecție., metocogniția ghidată, OSCE (Objective Structured Clinical Examination)

c. **Finală -realizată printr-o lucrare** cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Se propun următoarele *instrumente de evaluare finală*: teste scrise (grilă, itemi semi-obiectivi și subiectivi), examen oral, portofoliu educațional (studii de caz, fișe de lucru, reflecții), proiect individual sau de grup (îngrijire centrată pe persoană), 360⁰ feedback (autoevaluare+ profesor+ colegi + practică clinică), evaluarea bazată pe competențe(criterii standardizate, se evaluează progresul individual, nu comparativ), jurnalul reflexiv, portofoliul.

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stagiul clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă : accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/competențele-cheie se evaluează **integrat** în situațiile în care acestea sunt agregate în cadrul unităților de învățare și separat atunci când pot fi **individualizate** în context profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
24.1.3. <i>Prezentarea procesului de nursing al pacienților cu afecțiuni dermatologice și boli cu transmitere sexuală</i>	24.2.3. <i>Selectarea datelor/ informațiilor specifice afecțiunilor dermatologice și a bolilor cu transmitere sexuală</i> 24.2.4. <i>Identificarea problemelor de dependență la pacienții cu boli dermatologice și boli cu transmitere sexuală</i> 24.2.5. Diagnosticarea în mod independent a asistenței medicale necesare și planificarea, organizarea și punerea în aplicare a asistenței medicale în tratarea pacienților, în vederea îmbunătățirea practicii profesionale	24.3.2. <i>Asumarea responsabilității în fundamentarea și prioritizarea obiectivelor de îngrijire în vederea satisfacerii nevoilor pacientului</i> 24.3.3. <i>Utilizarea unei abordări obiective în rezolvarea problemelor</i> 24.3.4. <i>Colaborarea eficientă cu pacientul, familia și membrii echipei medicale</i>

Activitatea de învățare:

- **Implementarea etapelor procesului de nursing la pacientul cu piodermită**

Obiectivele operaționale ale lecției:

La finalul lecției, elevii vor fi capabili să:

- Identifice manifestările de dependență (semne și simptome) în piodermite.
- Explice etiologia și factorii de risc ai infecțiilor cutanate bacteriene.
- Formuleze diagnostice de nursing prioritare (NANDA-I) pentru pacientul cu piodermită.
- Stabilească obiective de îngrijire centrate pe pacient.
- Selecteze intervenții de nursing specifice (NIC) pentru controlul infecției și vindecarea leziunilor.
- Argumenteze importanța aplicării corecte a procesului de îngrijire în prevenirea complicațiilor.
- Colaboreze în echipă pentru rezolvarea cazului clinic prin metoda cubului.
- Evalueze rezultatele îngrijirilor aplicate pacientului dermatologic.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.		Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	20%	Selectarea materialelor de lucru: fișa cu studiul de caz, foi flipchart pentru prezentarea rezultatelor, marker	50%	10
			Studierea în mod independent a datelor clinice din cazul clinic repartizat	50%	10
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Respectarea etapelor procesului de nursing la un pacient cu piodermită	30%	15
			Folosirea tuturor surselor de informare pentru rezolvarea sarcinii primite	20%	10
			Motivarea alegerii /parcurgerii etapelor conform schemei alese	20%	15
			Identificarea priorităților în îngrijirea pacientului	30%	10

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	20%	5
			Prezentarea ideilor esențiale pe foi de flipchart	20%	5
			Argumentarea pertinentă a soluțiilor găsite pentru cerințele formulate	30%	10
			Prezentarea unei aprecieri globale, obiective asupra sarcinilor realizate	30%	10
			Total	100%	30
Total		100%	100		

• Sugestii bibliografice

1. OAMGMAMR. (2025). **Ghid STIMA – Sistem de tehnici și intervenții în managementul asistenței medicale.**
2. Herdman, T. H., Kamitsuru, S., & Lopes, C. T. (Eds.). (2024). **NANDA International nursing diagnoses: Definitions & classification, 2024–2026** (13th ed.). New York, NY: Thieme.
3. Moorhead, S., Johnson, M., Maas, M., & Swanson, E. (2024). **Nursing outcomes classification (NOC)** (7th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
4. Ministerul Sănătății. (2024–2025). **Protocoale naționale de îngrijiri și siguranța pacientului.**
5. INSP. (2024–2025). **Ghiduri privind prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale.**
6. Titircă, L. (20245). **Ghid de nursing. Tehnici de evaluare și îngrijiri corespunzătoare nevoilor fundamentale.** București: Editura Medicală.
7. Marcean, C. (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști.** București: Editura Universitară „Carol Davila”.
8. OAMGMAMR. (2021–2024). **Standarde de practică pentru asistenți medicali generaliști.**
9. NANDA International. (2023). **Diagnostiche de nursing: Definiții și clasificări 2021–2023.** București: Editura Andreas.
10. Cucuș, C. (2006). **Pedagogie.** Editura Polirom.
11. Cerghit, I. (2006). **Metode de învățământ.** Editura Polirom.

MODULUL 25
ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE

- **Notă introductivă**

Modulul 25 - ETICĂ PROFESIONALĂ și multiculturalitate este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 25 - ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **40 de ore** din care **20 ore de teorie** și **20 ore de laborator tehnologic**.

- **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 25 - ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
25.1.1.	25.2.1.	25.3.1.	1. Specificul eticii medicale și al deontologiei 1.1 Raporturile dintre etică, etică medicală, deontologie, drept medical și bioetică. 1.2 Valori și principii etice în nursing. Conceptul de nursing și implicațiile etice. Relația personal medical pacient. 1.3 Drepturile pacientului. Consimțământul informat. Confidențialitatea în practica medicală 1.4 Răspundere și responsabilitate 1.5 Eroare și greșeală în practica medicală 1.6 Malpraxisul
25.1.2.	25.2.2.		
25.1.3.	25.2.3.	25.3.2.	
25.1.4.	25.2.4.	25.3.3.	2. Valori și principii în bioetică 2.1 Principiile bioeticii. Câmpul de acțiune al bioeticii 2.2 Procreația asistată medical 2.3 Avortul terapeutic 2.4 Iatrogenia 2.5 Eugenia 2.6 Eutanasia 2.7 Transplantul de organe 2.8 Ingineria genetică. Clonarea umană 2.9 Intersexualitatea
25.1.5	25.2.5	25.3.4	
25.1.6.	25.2.6.	25.3.5	
25.1.7.	25.2.7	25.3.6	
25.1.8.	25.2.8	25.3.7	
	25.2.9	25.3.8	
25.1.9	25.2.10	25.3.9	3. Conceptul de multiculturalitate

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		25.3.10	3.1 Diversitate culturală în lumea contemporană 3.2 Internaționalizare și globalizare 3.3 Conflicte majore în lumea contemporană 3.4 Alteritate și toleranță 3.5 Multiculturalitate în practica medicală
--	--	----------------	--

• **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, ecran, scanner, imprimantă, copiator;
- Tablă, cretă albă, cretă colorată, flipchart, hârtie, markere etc. ;
- Dosare, bibliorafturi;
- Documente specifice investigației sociologice;
- Documente specifice activității juridice medicale;
- Norme și normative etice;
- Filme didactice;
- Studii de caz, exemple de bune practici etc.

• **Sugestii de teme de laborator**

- Sintetizarea și clarificarea conceptelor de etică, etică medicală, deontologie, drept medical și bioetică cu accent pe comunicarea în cadrul echipei medicale.
- Sintetizarea și clarificarea valorilor și principiilor etice în nursing cu accent pe drepturile pacientului, consimțământul informat, confidențialitatea în practica medicală.
- Sintetizarea și clarificarea conceptelor de răspundere și responsabilitate, cu accent pe tipurile de răspundere și responsabilitate. Exemple de cazuri care produc responsabilitatea juridică, civilă și penală.
- Sintetizarea și clarificarea conceptelor de eroare și greșală în practica medicală, cu accent pe noțiunile de malpraxis, legislație specifică domeniului medical. Exemplificarea punctelor vulnerabile ale practicii asistentului medical pentru acuzații de malpraxis.
- Sintetizarea și clarificarea principiilor bioeticii, cu accent pe procreația asistată medical, avortul terapeutic, iatrogenia, eugenia, eutanasia, transplantul de organe, ingineria genetică, clonarea umană, intersexualitatea.
- Sintetizarea și clarificarea câmpului de acțiune al bioeticii cu accent pe descifrarea dilemelor etice în practica medicală. Exemplificarea prin identificarea și rezolvarea unei dileme etice.
- Sintetizarea și clarificarea conceptului de multiculturalitate cu accent pe internaționalizare și globalizare, alteritate și toleranță.
- Sintetizarea și clarificarea implicațiilor multiculturalității în practica medicală. Exemple de cazuri care să ilustreze importanța valorilor culturale ale pacientului și/sau ale personalului medical în practica medicală.

• **Sugestii metodologice**

Conținuturile modului 25 - ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se

lucrează și de **nivelul inițial de pregătire**. Prezentul curriculum este un instrument de lucru care se adresează, în primul rând, profesorilor de științe socio-umane ce predau **Modulul 25 - ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE**, fiind conceput în așa fel încât să le permită:

- Să orienteze elevii în cunoaștere și comunicare prin apelul, în cunoștință de cauză, la concepte și practici care țin de cultivarea raționalității.
- Să-și orienteze propria activitate înspre formarea la elevi a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor specific domeniului.
- Să-și manifeste creativitatea didactică în adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor cu care lucrează, îmbinând în mod armonios principiile pedagogiei cu cerințele andragogiei.

Asigurarea unei bune corelări a **rezultatelor învățării** cu nevoia de competențe de pe piața muncii este asigurată de corelarea standardelor de pregătire profesională cu competențele cerute de piața muncii, competențe descrise prin standarde ocupaționale. Aceste rezultate ale învățării/competențe, numite **Competențe-cheie**, asigură pregătirea absolvenților pentru orice loc de muncă, pe baza unor capacități de ordin tehnic, social și personal, care sunt apreciate și cerute de către angajatori, la nivel internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 25 - ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE** sunt din categoria:

- Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului
- Competență personală, socială și de a învăța să înveți
- Competență civică, juridică și de protejare a mediului
- Competență de sensibilizare și exprimare culturală

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 25 - ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE** sunt din categoria: (b)

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 25 - ETICA PROFESIONALĂ ȘI MULTICULTURALITATE** sunt din categoria: (c)

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Unitățile de conținut sunt prezentate într-o ordine care nu este obligatorie, iar alocarea numărului de ore fiecărei teme rămâne atributul profesorului care predă modulul.

Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (care nu pot fi excluse *ab initio* din procesul de învățare !) *expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, metoda exercițiului*, trecând prin metode de dată mai recentă, *algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*, până la metodele de ultimă generație sau ale „ultimului val” *metoda brainstorming, tehnica SINELG (sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii), metoda Philips 6-6, Ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului (fishbowl), discuția panel, metoda mosaic (Jigsaw), tehnica investigativă cei 5 W și H etc.*, care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă,

motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.

- Rezolvarea de aplicații care să permită, pe de o parte, exersarea conceptelor specifice domeniului și construirea unor exemple pentru noțiunile însușite, iar pe de altă parte, rezolvarea unor situații problemă.
- Crearea de situații - problemă în contextul cărora elevii să participe la exerciții de cunoaștere și autocunoaștere, de ameliorare a propriilor trăsături de personalitate și a relațiilor cu ceilalți.
- Realizarea unor observații, studii de caz, elaborarea de proiecte și portofolii, individual și în grupuri de lucru.
- Utilizarea unor strategii didactice care să permit alternarea formelor de activitate (individual, pe perechi și în grupuri mici).
- Utilizarea calculatorului, a tehnologiei informației și a comunicației, a resurselor oferite de internet în activitatea didactică, în calitatea lor de mijloace moderne de instruire.
- Se recomandă folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Exemplu de metodă de învățare:

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare este **metoda Philips 6-6**. Această metodă este asemănătoare brainstormingului. Poate fi intitulată *brainstorming pe grupe mici*. Este o metodă axată mai ales pe producere de idei rezolutive pentru o problemă dată, ea presupunând elaborarea unui mare volum de soluții. Numele îi vine de la cel care a consacrat-o, iar atributul 6-6 se leagă de modul de organizare a activității elevilor. Ca elemente specifice, se pot menționa: grupul căruia i se adresează se împarte în subgrupuri de câte 6, fiecare subgrup fiind reprezentat în dezbaterile finale de un lider. Modul de desfășurare a unei reuniuni Philips 6-6 cuprinde etapele: 1) organizarea subgrupurilor, desemnarea liderilor, lansarea problemei de soluționat; 2) producerea ideilor rezolutive, concomitent în toate subgrupurile; 3) colectarea rapoartelor de la fiecare lider de subgrup; 4) elaborarea deciziilor; Se apreciază că durata optimă a unei reuniuni de acest fel ar putea fi două ore, una destinată producerii ideilor rezolutive, alta-dezbaterii în plen. Respectând durata de șase minute a fiecărei runde de producere a ideilor rezolutive în *subgrupe*, considerăm că ea poate fi cu ușurință transformată într-o modalitate eficientă de implicare a tuturor elevilor în dezbateri, mai ales în lecțiile de recapitulare și de sistematizare. Pot fi identificate multiple avantaje ale acestei metode: dinamizarea participanților și colectarea unui volum apreciabil de opinii într-un timp scurt, elevii participă la dezbateri și își construiesc împreună linii de argumentare, chiar și cei mai timizi elevi dobândesc încredere în propriile posibilități de înțelegere sau de elaborare a unei opinii etc.

Exemplificare metoda creativă metoda Philips 6-6.

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
25.1.5. Identificarea și distingerea între eroare și greșeală în practica medicală și definirea malpraxisului.	25.2.5. Analiza și evaluarea situațiilor susceptibile de eroare și/sau greșeală și a malpraxisului.	25.3.4. Capacitatea de a distinge între eroare și greșeală și de conștientizare a situațiilor de malpraxis.

Activitate:

- ***Prezentarea diferențelor dintre eroare și greșeală în practica medicală și a situațiilor susceptibile de malpraxis***

Obiective:

- Definirea erorilor în practica medicală, raportarea la știința medicală.
- Definirea greșelilor în practica medicală, raportarea la natura umană.
- Prezentarea în paralel a erorilor și greșelilor în practica medicală, plecând de la aceeași descriptori.
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare.
- Lucrul pe echipe în vederea identificării diferențelor între eroare și greșeală în practica medicală și a situațiilor susceptibile de malpraxis.
- Argumentarea soluțiilor identificate.

Mod de organizare a activității:

- Activitatea pe grupe

Resurse materiale:

- Tablă, cretă albă, cretă colorată, flipchart, hârtie, markere, laptop / desktop.

Durată: 100 de minute

Pregătire:

- Colectivul de elevi se împarte în subgrupuri de câte șase, fiecare subgrup fiind reprezentat în dezbateră finală de un lider.

Realizare:

- Profesorul împarte colectivul de elevi în grupuri de câte șase.
- Fiecare grup își alege un lider.
- Profesorul lansează problema de soluționat: **Prezentarea diferențelor dintre eroare și greșeală în practica medicală și a situațiilor susceptibile de malpraxis.**
- Grupurile de elevi lucrează simultan. Fiecare grup produce ideea rezolutivă. Liderul de grup întocmește un „raport” al grupului, cu soluțiile oferite și argumentația aferentă.
- Se colectează rapoartele de la fiecare lider de grup.
- În baza rapoartelor primite de la fiecare lider de grup sunt elaborate deciziile, fundamentate pe cele mai bune soluții propuse.

Evaluare și feed-back:

- Activitatea se va evalua pe baza unei fișe de evaluare (detaliată la capitolul *Sugestii privind evaluarea*).

- **Sugestii privind evaluarea**

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Evaluarea reprezintă o parte importantă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii și-au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională. Rezultatele învățării se exprimă prin *cunoștințe, abilități și atitudini* dobândite pe parcursul diferitelor experiențe de învățare formală, nonformală și informală. Există diferite strategii și forme de evaluare.

1. În funcție de cantitatea de informație sau experiență încorporabilă de către elevi distingem *evaluarea parțială*, când se verifică elemente cognitive sau comportamentale secvențiale (prin ascultarea curentă, extemporale, probe practice curente) și *evaluarea globală*, când cantitatea de cunoștințe și deprinderi este mare, datorită cumulării acestora (prin examene și concursuri).

2. În funcție de perspective temporal, identificăm *evaluarea inițială* (care se face la începutul unei etape de instruire (prin teste docimologice, concursuri etc.), *evaluarea continuă*, care se face în timpul

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

secvenței de instruire (prin tehnici curente de ascultare, teste de evaluare, etc.) și *evaluarea finală*, care se realizează la sfârșitul unei perioade de formare (de exemplu, prin examene).

3. În funcție de sistemul de referință pentru emiterea valorizărilor, delimităm *evaluarea formativă* (când sistemul de referință este extern, cerințele fiind explicitate în programe sau manuale școlare), *evaluarea clasificatorie* (când sistemul de referință îl constituie performanțele grupului de apartenență – clasa de elevi) și *evaluarea autocentrică* (atunci când sistemul de raportare este constituit din nivelul propriilor performanțe anterioare ale elevilor).

Prin coroborarea celor trei criterii (la care se pot adăuga și altele), se ajunge la o altă clasificare, devenită clasică: *evaluarea cumulativă* (sau *sumativă*) și *evaluarea continuă* (sau *formativă*). Distingem o varietate de *metode* și *instrumente* utilizate în evaluarea performanțelor școlare.

Ca **metode tradiționale**, amintim: *probe orale, probe scrise, probe practice*.

Ca **metode complementare**, enumerăm: *observarea sistematică a elevilor, referatul, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea*. Prin *probă* înțelegem orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de către profesor. *Probele orale* reprezintă metoda de evaluare cel mai des utilizată la clasă. Din cauza fidelității și validității lor scăzute, aceste probe nu sunt recomandabile în situații de examen. Însă, în evaluarea la clasă, acestea își demonstrează valoarea mai ales în cazul modulelor care presupun demonstrarea unor capacități și abilități dificil de surprins prin intermediul probelor scrise (de exemplu, capacitatea de comunicare verbală). *Probele scrise* sunt practicate și uneori chiar preferate, datorită unora dintre avantajele lor ce nu pot fi ignorate, în condițiile în care se dorește eficientizarea procesului de instruire și creșterea gradului de obiectivitate în apreciere. Dintre acestea menționăm: economia de timp, acoperirea unitară, posibilitatea profesorului de a emite judecăți de valoare, posibilitatea elevilor de a-și elabora răspunsul – în anumite situații – diminuarea stărilor tensionale. Dezavantajul major este presupus de relativa întârziere în timp a momentului în care se realizează corectarea unor greșeli sau completarea unor lacune identificate. Apreciem că dacă itemii nu sunt corect redactați, rezultatele testelor scrise pot fi considerate irelevante! Un singur exemplu în acest sens: itemii cu alegere multiplă trebuie să conțină cel puțin patru variante de răspuns, dintre care *doar unul singur este corect!* *Probele practice* sunt utilizate în vederea evaluării capacității elevilor de a aplica anumite cunoștințe teoretice, precum și a gradului de stăpânire a priceperilor și deprinderilor de ordin practic. Activitățile practice oferă elevului posibilitatea de a-și dezvolta atât competențele generale (comunicare, analiză, sinteză, evaluare) cât și pe cele specifice, aplicative (manipularea datelor, a instrumentelor de lucru, interpretarea rezultatelor). Evaluarea elevilor prin probe practice, atât în situații de examinare curentă, cât și în situații de examen, trebuie mai bine pusă în valoare.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
25.1.5. Identificarea și distingerea între eroare și greșeală în practica medicală și definirea malpraxisului.	25.2.5. Analiza și evaluarea situațiilor susceptibile de eroare și/sau greșeală și a malpraxisului.	25.3.4. Capacitatea de a distinge între eroare și greșeală și de conștientizare a situațiilor de malpraxis.

Activitate:

- **Prezentarea diferențelor dintre eroare și greșeală în practica medicală și a situațiilor susceptibile de malpraxis**

Obiective:

- Definirea erorilor în practica medicală, raportarea la știința medicală.
- Definirea greșelilor în practica medicală, raportarea la natura umană.

- Prezentarea în paralel a erorilor și greșelilor în practica medicală, plecând de la aceeași descriptori.
- Folosirea termenilor de specialitate în comunicare.
- Lucrul pe echipe în vederea identificării diferențelor între eroare și greșală în practica medicală și a situațiilor susceptibile de malpraxis.
- Argumentarea soluțiilor identificate.

• **Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora**

Criterii și indicatorii de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	20%	Analizarea erorilor în practica medicală, raportarea la știința și practica medicală;	30%	6
			Analizarea greșelilor în practica medicală, raportarea la natura umană;	30%	6
			Analizarea comparativă a erorilor și greșelilor în practica medicală, identificarea situațiilor susceptibile de malpraxis;	40%	8
			Total	100%	20
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Identificarea celor mai frecvente erori în practica medicală, prin prisma relevanței pentru îngrijirile de sănătate, pentru sistemul social și pentru domeniul medical;	30%	12
			Identificarea celor mai frecvente greșeli în practica medicală, prin prisma relevanței pentru îngrijirile de sănătate, pentru sistemul social și pentru domeniul medical;	30%	12
			Folosirea tuturor resurselor avute la dispoziție, inclusiv surse de informare, pentru a oferi un portofoliu comparativ între erori și greșeli și identificarea situațiilor susceptibile de malpraxis;	40%	16
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	40%	Întocmirea unui portofoliu complex și complet de prezentare situațiilor comparative între erori și greșeli în practica medicală , cu relevanță pentru situațiile susceptibile de malpraxis;	30%	12
			Folosirea corectă a terminologiei de specialitate;	30%	12
			Argumentarea soluțiilor oferite prin prisma calității serviciilor medicale, a sistemelor de management al calității, al eficienței folosirii resurselor, dar și a fundamentării pe baza valorilor eticii profesionale, ale umanismului și multiculturalității;	40%	16
			Total	100%	40
Total		100%			100

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

•Sugestii bibliografice

1. Cucuș Constantin (coord.), **Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice**, ediția a IV-a, Editura Polirom, Iași, 2024
2. Scripcaru C., **Etică medicală și bioetică**, Editura „Gr. T. Popa”, Iași, 2023
3. Astărăstoae Vasile, Stoica O., **Bioetica – O perspectivă europeană**, Editura Polirom, Iași, 2022
4. Eliade Mircea, **Istoria credințelor și ideilor religioase** (reeditare în format de colecție), Editura Polirom, Iași, 2022
5. Huntington P. Samuel, **Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale**, Editura Litera, București, 2012
6. Ciumașu Edmond, **Deontologie și etică profesională (note de curs)**, Editura StudIS, Iași, 2013
7. Frunză Mihaela, **Expertiză etică și acțiune socială**, Editura Tritonic, București, 2011
8. Astărăstoae Vasile, Sana Loue, Ioan Beatrice-Gabriela, **Etica cercetării pe subiecți umani**, Editura „Gr. T. Popa”, UMF Iași, 2009
9. Copoeru Ion, Szabo Nicoleta (coord.), **Etică și cultură profesională**, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2008
10. Ioan Beatrice, Gavrilovici Cristina, Astărăstoae Vasile, **Bioetica. Cazuri celebre**, Editura Junimea, Iași, 2005

MODULUL 26
PEDAGOGIE

• **Notă introductivă**

Modulul 26 - PEDAGOGIE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru calificarea profesională **ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 26 - PEDAGOGIE se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **20 de ore** din care **10 ore de teorie** și **10 ore de laborator tehnologic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 26 - PEDAGOGIE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
26.1.1. 26.1.2.	26.2.1. 26.2.2.	26.3.1. 26.3.2.	Pedagogia – știință analitică a educației • Delimitări conceptuale • Sistemul disciplinelor pedagogice • Pedagogia - știință și practică educativă - artă a educației • Momente în constituirea pedagogiei ca știință
26.1.3. 26.1.4. 26.1.5.	26.2.3. 26.2.4. 26.2.5.	26.3.3. 26.3.4. 26.3.5.	Finalitățile educației Ideal educațional • Dimensiune socială, psihologică, pedagogică • Obiective ○ Ale formării (atitudini, capacități, priceperi și deprinderi) ○ Ale învățării - asimilare de cunoștințe Operaționalizarea obiectivelor pedagogice: condiții generale; achiziții ale învățării (în plan cognitiv, afectiv, psihomotor) Principii didactice: • Principiul accesibilității cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor; • Principiul sistematizării și continuității în învățare; • Principiul participării active a elevului la procesul de predare, învățare, evaluare;
26.1.6.	26.2.6.	26.3.6.	Sisteme de educație și procesul de învățământ – mod particular de comunicare interumană: Sisteme de educație / forme de educație • Educație formală

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			- Educație nonformală - Educație informală
26.1.7. 26.1.8.	26.2.7. 26.2.8.	26.3.7. 26.3.8.	Factorii dezvoltării ontogenetice: Ereditate – concept, rol, predispoziții ereditare; particularități anatomo-fiziologice ale analizatorilor și activității. SNC; temperamentele și abordarea psihopedagogică Mediu- proximal, distal, nișă de dezvoltare; Educație - concept, laturi (intelectuală, tehnologică, profesională, moral-civică, religioasă, juridică, estetică, igienă-sanitară) - Caracteristici: specific umane, caracter social-istoric, caracter necesar, obiectiv, permanent, caracter național și universal; - Funcții: creștere și dezvoltare fizică, armonioasă, transmitere de informații, experiențe, deprinderi, transmitere de norme etice; Stadii genetice și de vârstă: - Stadialitate psihodinamică (învățare pe parcursul întregii vieți) - Stadialitate cognitivă (Piaget -vârstă cuprinsă între 0-11/12 ani, 15/16 ani) - Stadialitate morală (Kohlberg - vârstă cuprinsă între 4-13 ani) - Stadialitate psihosocială (Erickson-perioada întregii vieți)
26.1.9.	26.2.9. 26.2.10.	26.3.9. 26.3.10.	Educația adultului Obiective: dobândirea autonomiei formative; crearea unui stil de muncă activ, autocontrolat); Factori: accelerarea schimbărilor, explozie demografică, evoluția tehnologiei utilizarea timpului liber, multiplicarea profesiunilor, democratizarea vieții sociale) Forme: (intraeducaționale - postuniversitare, cursuri perfecționare, training, extraeducaționale - muncă intelectuală, simpozioane, conferințe, mese rotunde), strategii de formare și educație Arta motivării (motivație de realizare-intrinsecă; extrinsecă; nivel de aspirații, recompensă meritată); Profilul educatorului (personalitatea profesorului, competența și tact pedagogic, stil de predare, tipuri de relații profesor-elev)

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**
- Computer/laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, ecran, scanner, copiator

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc.
- Filme didactice
- Dosare, bibliorafturi
- Documente specifice activității juridice medicale, norme și normative etice
- Studii de caz, exemple de bune practici

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 26 - PEDAGOGIE vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau Modulul 26 - PEDAGOGIE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. **Modulul 26 are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice.** Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;*
- *Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Asigurarea unei bune corelări a **rezultatelor învățării** cu nevoia de competențe de pe piața muncii este asigurată de corelarea standardele de pregătire profesională cu competențele cerute de piața muncii, competențe descrise prin standarde ocupaționale. Aceste rezultate ale învățării/competențe, numite **Competențe-cheie**, asigură pregătirea absolvenților pentru orice loc de muncă, pe baza unor capacități de ordin tehnic, social și personal, care sunt apreciate și cerute de către angajatori, la nivel internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora.

Competențele cheie integrate în **Modulul 26 - PEDAGOGIE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în Modulul 26 - PEDAGOGIE sunt din categoria: (a), (d)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare–învățare–evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw (Mozaicul), știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, tehnica 6/3/5, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic;
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare este metoda **Cubul**. **Metoda Cubului** este folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect/ a unei situații din mai multe perspective – oferă posibilitatea de a dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare, totodată este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților. *Etapele metodei* scot în evidență modul de aplicabilitate: se realizează un cub pe ale cărei fațete se notează cuvintele: **DESCRIE, COMPARĂ, ANALIZEAZĂ, ASOCIAZĂ, APLICĂ, ARGUMENTEAZĂ** (altele, în funcție de resurse, nu neapărat pe toate fațetele cubului).

Avantaje :

- Determină participarea conștientă a elevilor prin implicarea maximă a acestora în rezolvarea sarcinilor.
- Permite diferențierea sarcinilor de învățare.

- Formează deprinderi de muncă intelectuală.
- Stimulează gândirea logică a elevilor.
- Crește responsabilitatea elevului față de propria învățare, dar și față de grup
- Sporește eficiența învățării – elevii învață unii de la alții
- Dezvoltă abilități de comunicare și cooperare.

Exemplificare metodă *didactică interactivă* Cubul

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
26.1.8. Explicarea rolului educației, ca acțiune socială specifică, în dezvoltarea personalității	26.2.8. Compararea elementelor prezentate cu cele din mediul social	26.3.8. Manifestarea interesului pentru interpretarea corectă a stadiilor de dezvoltare ontogenetică

Activitate:

- *Factorii dezvoltării ontogenetice.*

Obiective:

- Să descrie factorii ce contribuie la dezvoltarea ontogenetică;
- Să prezinte caracteristicile de bază a factorilor ce generează dezvoltarea ontogenetică;
- Să clasifice într-un sistem valoric factorii ontogenetici;
- Să identifice semnificația conceptului de motivație;
- Să analizeze relația ereditate-educație-mediul;
- Să aplice o caracteristică de bază a unui factor ontogenetic într-un context socio-medical;

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Foi de hârtie
- Flipchart, Foi de flipchart. Markere; mingiuță;
- Fișe documentare - explicații utile pentru realizarea sarcinii de grup;
- Fișă de lucru

Durată: 50 minute

Etape de lucru:

Pregătire:

- Se organizează elevii în 6 grupe de câte 4-5 elevi, pe criteriul ales de către profesor;
- Se stabilesc regulile de lucru și se prezintă modul de lucru: se realizează un cub pe ale cărei fețe se notează cuvintele:
 - DESCRIE: factori de dezvoltare ontogenetici
 - COMPARĂ: ce este asemănător, ce este diferit
 - ANALIZEAZĂ: relația ereditate-educație-mediul
 - ASOCIAZĂ: educația are rolul conducător întrucât activează și dirijează potențialul genetic, atenuează sau estompează efectele lui negative, creează și valorifică un mediu propice pentru educație și autoeducație, contracara influențele negative pe care le exercită uneori mediul.
 - APLICĂ: în ce context pot fi identificați factorii educaționali, de mediu și ereditari
 - ARGUMENTEAZĂ: pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.

Realizare:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Profesorul comunică sarcina de lucru: să identifice factorii de dezvoltare ontogenetică;
- Fiecare grupă primește sarcina de lucru raportată la conținuturile didactice transmise, (ex. grupa 1 - cerința de rezolvare pliabilă pe prima fațetă a cubului – descrie);
- Fiecare grupă desemnează câte un reprezentant care va argumenta activitatea desfășurată de către grupa sa;
- Prezentarea rezultatelor activității de grup: fiecare grupă prezintă printr-un raportor ideile discutate și identificate, notând pe foaia de flipchart ideea nucleu;
- Ceilalți elevi notează, analizează și fac observații.

Evaluare și feed-back:

- Activitatea se va evalua pe baza unei fișe de evaluare (detaliată la capitolul *Sugestii privind evaluarea*)

Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modulului – evaluare inițială.

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse - probe orale, scrise, practice.** Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Planificarea evaluării trebuie să se deruleze după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. Finală

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare** finală: *Chestionare* - cu grile de evaluare/autoevaluare. *Proiectul* - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. *Studiul de caz* - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. *Portofoliul* - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Exemplificarea evaluării - metodă complementară de evaluare: Portofoliul

Rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
26.1.8. Explicarea rolului educației, ca acțiune socială specifică, în dezvoltarea personalității	26.2.8. Compararea elementelor prezentate cu cele din mediul social	26.3.8. Manifestarea interesului pentru interpretarea corectă a stadiilor de dezvoltare ontogenetică

Activitate:

- *Factorii dezvoltării ontogenetice.*

Obiective:

- Să descrie factorii ce contribuie la dezvoltarea ontogenetică;
 - Să prezinte caracteristicile de bază a factorilor ce generează dezvoltarea ontogenetică;
 - Să clasifice într-un sistem valoric factorii ontogenetici;
 - Să identifice semnificația conceptului de motivație;
 - Să analizeze relația ereditate-educație-mediul;
- Să aplice o caracteristică de bază a unui factor ontogenetic într-un context socio-medical.

Mod de organizare a activității:

- Activitate individuală;

Resurse materiale:

- Fișe documentare
- Fișă de lucru
- Lucrări personalizate
- Hărți

Durată: o lună

Etape de lucru:

Pregătire:

- Se organizează elevii în 6 grupe de câte 4-5 elevi, pe criteriul ales de profesor
- Se stabilesc regulile de lucru și se prezintă modul de lucru: Portofoliul este o modalitate de lucru prin care elevii își pot pune în valoare cunoștințele, un instrument care îmbină evaluarea cu învățarea continuă și progresivă, o „carte de vizită” a elevului, prin care cadrul didactic poate să urmărească progresul – în plan cognitiv, atitudinal și comportamental la o anumită disciplină, de-a lungul unui interval mai lung de timp.
- Primul pas pentru întocmirea portofoliului a fost acela de a informa elevii ce trebuie să conțină un portofoliu și cum trebuie îmbogățit conținutul acestuia.
- Iată câteva din cerințele unui portofoliu:
 - *Lista conținutului acestuia (sumarul, care include titlul fiecărei lucrări/ fișe)*
 - *Lucrările pe care le face elevul individual sau în grup*
 - *Eseuri, articole, referate, comunicări*
 - *Fișe individuale de studiu*
 - *Experimente*
 - *Înregistrări, fotografii care reflectă activitatea desfășurată individual de către elev sau împreună cu colegii săi*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- *Reflecțiile proprii ale elevului asupra a ceea ce lucrează*

Realizare:

Prin prisma organizării și realizării sale, portofoliul reprezintă:

- *Evaluarea prin portofoliu nu este stresantă pentru elevi, ci motivantă*
- *Posibilitatea elevului de a lucra în ritm propriu și de a se implica activ în rezolvarea sarcinilor de lucru stabilite*
- *Implică elevul în propria evaluare și în realizarea unor materiale care să-l reprezinte cel mai bine*
- *Portofoliul va fi valorificat prin activitatea elevilor:*
- *Culeg date despre factorii motivaționali;*
- *Identifică factori de risc și efectele acestora asupra sistemului social;*
- *Utilizează dicționarul pentru termenii necunoscuți;*
- *Utilizează imagini și emisiuni tv pe această temă;*
- *Aplică interviuri;*
- *Realizează afișe cu scopul de a atrage alți participanți în activități educative.*

Aspecte urmărite

1. Educabilitatea: concept, factori (ereditatea, mediul, educația, omul însuși/sinele)
2. Mediul psihosocial - ansamblul de condiții social-spirituale ale persoanelor
3. Educația - unul din factorii în contextul teoriei triplei determinări

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Criterii și indicatorii de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	1.1. Selectarea materialelor de lucru: fișa de documentare, fișa de lucru	30%	9
			1.2. Studiarea în mod independent a materialelor (fișe de lucru) repartizate de către profesor	40%	12
			1.3. Selectarea resurselor informative pentru identificarea structurilor motivaționale și a trebuințelor	30%	9
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	2.1. Aplicarea caracteristică de bază a unui factor ontogenetic într-un context socio-medical	20%	10
			2.2. Clasificarea și exemplificarea într-un sistem valoric factorii ontogenetici	40%	20
			2.3. Realizarea raportului ereditate-educație-mediul	40%	20
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	3.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici disciplinei	30%	6
			3.2. Argumentarea pertinentă a ideilor generate în soluționarea sarcinii.	40%	8
			3.3. Prezentarea unei aprecieri obiective asupra sarcinii realizate	30%	6
			Total	100%	20
Total		100%			100

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

•Sugestii bibliografice

1. Bocoș M., Răduț-Taciu R., Stan C., **Dicționar de pedagogie**, Editura Paralela 45, Pitești, 2024
2. Pânișoară I.O., **Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică**, Editura Polirom, Iași, 2022
3. Bocoș M., **Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune**, ediția a IV-a, Editura Polirom, Iași, 2013
4. Iucu R. B., **Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative**, ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2008
5. Joița E., **Instruirea constructivistă – o alternativă: fundamente, strategii**, Editura Aramis, București, 2006
6. Chiș V., **Pedagogia contemporană – Pedagogia pentru competențe**, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.

MODULUL 27
MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ
• Notă introductivă

Modulul 27 - MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 27 - MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **20 de ore** din care **10 ore de teorie** și **10 ore de laborator tehnologic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 27 - MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
27.1.1	27.2.1	27.3.1	Managementul: concept și funcții • Procesul de conducere • Funcția de planificare • Funcția de organizare • Funcția de coordonare • Funcția de motivare, antrenare • Funcția de evaluare, control
27.1.2	27.2.2 27.2.3 27.2.4 27.2.5 27.2.6	27.3.2 27.3.3	Managementul procesului de conducere • Metode și tipuri de conducere • Stiluri de conducere • Abilități și performanțe necesare unui conducător • Decizii: etape, metode, modele de adoptare a deciziilor
27.1.3	27.2.7	27.3.4	Managementul organizației • Obiective și activități • Organizații formale și informale • Cultura organizațională • Managementul echipei
27.1.4	27.2.8	27.3.5	Managementul resurselor umane • Etapele procesului de planificare a resurselor umane • Factorii care influențează oferta de forță de muncă • Recrutarea, selectarea • Angajarea și integrarea profesională • Dezvoltarea resurselor umane
27.1.5	27.2.9 27.2.10	27.3.6	Managementul carierei • Definirea profesiei de asistent medical

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Fișa postului • Planificarea carierei: proiectarea carierei, orientarea profesională, decizia în carieră
27.1.6	27.2.11	27.3.7	Managementul conflictelor: • Tipuri de conflict • Stiluri de negociere • Tehnici de rezolvare a conflictelor
27.1.7	27.2.12	27.3.8	Managementului evidenței și gestiunii în unitățile sanitare • Noțiuni generale de evidență • Principii fundamentale și cerințe de evidență medicală • Documente de evidență și inventariere
27.1.8	27.2.13	27.3.9	Sistemul de sănătate din România: • Noțiunea de sistem de sănătate • Caracteristicile sistemului de sănătate din România • Componentele sistemului
27.1.9	27.2.14	27.3.10	Legislația sanitară: • Politici publice de sănătate • Legislația națională referitoare la sănătate • Politica și legislația Uniunii Europene în domeniul sănătății
27.1.10	27.2.15	27.3.11	1. Modalități de tranziție de la elev la profesionist: • consiliere în carieră; • plan profesional (analiza SWOT, obiective SMART, întocmire/actualizare CV, etc.); • stagii de practică/ intershipuri/ training/ couching/ mentoring; 2. Legislația profesiei de asistent medical generalist: Legea nr. 278/2015 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 144/2008, Hotărârea nr. 1/2009, Hotărârea nr. 812/2009, Legea nr. 46/2003, etc.;

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, copiator
- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc. Filme didactice
- Documente specifice activității de management: documente legislative
- Dosare, bibliorafturi. Studii de caz, exemple de bune practici etc.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 27 - MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 27 - MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ, în funcție de dificultatea

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Modulul 27 are o structură omogenă și flexibilă, deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Pregătirea se recomandă a se desfășura în laboratoare sau/și în cabinete de specialitate din unitatea de învățământ și în unități medicale, dotate conform recomandărilor menționate mai sus. Pregătirea în cabinete/ laboratoare tehnologice din unitatea de învățământ sau unități medicale are importanță deosebită în atingerea rezultatelor învățării.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete;*
- *Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Asigurarea unei bune corelări a **rezultatelor învățării** cu nevoia de competențe de pe piața muncii este asigurată de corelarea standardelor de pregătire profesională cu competențele cerute de piața muncii, competențe descrise prin standarde ocupaționale. Aceste rezultate ale învățării/ competențe, numite **Competențe-cheie**, asigură pregătirea absolvenților pentru orice loc de muncă, pe baza unor capacități de ordin tehnic, social și personal, care sunt apreciate și cerute de către angajatori, la nivel internațional.

Se recomandă corelarea permanentă a conținutului cu legislația în vigoare.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 27 - MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ** sunt din categoria:

- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 27 - MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ** sunt din categoria: **(d) și (f)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului*), trecând prin metode de dată mai recentă, *algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw (Mozaicul), știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, tehnica 6/3/5, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic;

- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Exemplu de metodă de învățare:

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare este metoda **SPUNE-MI MAI MULT**. Metoda **SPUNE-MI MAI MULT**, este un joc de recapitulare care se joacă cu clasa întreagă. Cadrul didactic își poate imagina că ultima lecție a fost despre managementul carierei. Se împart elevii din clasă în „stânga” și „dreapta” și se cere uneia dintre părți să se gândească la un lucru pe care și-l amintește despre managementul carierei. După ce a răspuns un elevul de pe partea respectivă, e rândul elevilor de pe cealaltă parte să numească încă un lucru. Răspunsurile alternează de la dreapta la stânga până ce una dintre părți pierde pentru că nu-și mai amintește nimic altceva despre subiect. Acest joc simplu poate să devină un început antrenant și folositor al lecției următoare.

Exemplificare metoda creativă SPUNE-MI MAI MULT

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
27.1.5. Descrierea managementului carierei	27.2.9. Stabilirea traseului profesional utilizând elementele specifice managementului carierei 27.2.10. Aplicarea deprinderilor de învățare pentru realizarea unui management eficient al carierei	27.3.6. Adoptarea unei atitudini proactive în traseul profesional

Activitate:

- *Stabilirea traseului profesional utilizând elementele specifice managementului carierei.*

Obiective:

- Identificarea traseului profesional
- Prezentarea managementului carierei
- Definirea profesiei de asistent medical
- Fișa postului
- Planificarea carierei: proiectarea carierei, orientarea profesională, decizia în carieră

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Folosirea termenilor de specialitate în management
- Argumentarea alegerii făcute

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Foi de flipchart. Markere

Durată: 45 minute

Desfășurare:

Pregătire:

- Se organizează elevii în două grupe pe criteriul ales de profesor

Realizare:

- Profesorul prezintă modul de lucru
- Elevii vor pune întrebări pe rând, alternând de la dreapta la stânga.
- Se cere elevilor să noteze periodic pe foi de flipchart răspunsurile date.
- Profesorul prezintă grupa câștigătoare.
- Fiecare grupă desemnează câte un reprezentant care va argumenta activitatea desfășurată de grupa sa.

Evaluare și feed-back:

- Activitatea se va evalua pe baza unei fișe de evaluare.

Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modului – evaluare inițială.*

▪ **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

b. *În timpul parcurgerii modului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.*

▪ **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse - probe orale, scrise, practice.** Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Planificarea evaluării trebuie să se deruleze după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. *Finală*

▪ Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

▪ Se propun următoarele **instrumente de evaluare** finală: *Chestionare* - cu grile de evaluare/autoevaluare. *Proiectul* - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. *Studiul de caz* - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. *Portofoliul* - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
27.1.5. Descrierea managementului carierei	27.2.9. Stabilirea traseului profesional utilizând elementele specifice managementului carierei 27.2.10. Aplicarea deprinderilor de învățare pentru realizarea unui management eficient al carierei	27.3.6. Adoptarea unei atitudini proactive în traseul profesional

Activitate:

- *Stabilirea traseului profesional utilizând elementele specifice managementului carierei.*

Obiective:

- Identificarea traseului profesional
- Prezentarea managementului carierei
- Definirea profesiei de asistent medical
- Fișa postului
- Planificarea carierei: proiectarea carierei, orientarea profesională, decizia în carieră
- Folosirea termenilor de specialitate în management
- Argumentarea alegerii făcute

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea informațiilor necesare pentru prezentarea și identificarea traseului profesional.	60%	18
			Alegerea instrumentelor de lucru: foi de flipchart, marker	40%	12
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Respectarea etapelor prezentate de cadrul didactic	25%	10
			Realizarea prezentării și identificării traseului profesional.	50%	20
			Utilizarea corectă a noțiunilor științifice.	25%	10
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate	20%	6
			Prezentarea unei aprecieri globale a muncii realizate.	20%	6
			Argumentarea activității realizate.	40%	12
			Indicarea corectă a planificării carierei	20%	6
			Total	100%	30
Total		100%			100

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

• Sugestii bibliografice

1. Boghian Ruxandra, (2022), **Managementul calității în sistemul sanitar. Instrumente și tehnici pentru îmbunătățirea calității în organizațiile sanitare. Volumul I**, Editura Pro Universitaria, București;
2. Elena-Ramona Richișeanu-Năstase, (2019), **Consiliere și orientare pentru carieră și viață – Fundamente teoretice și metodologice**, Editura ASE, București;
3. Popovici Virgil-Ion, Tătaru Tiberiu, (2019), **Sănătate publică și management sanitar. Repere generale și specifice**, *Editura Universitaria, Craiova*;
4. Lefter Viorel, Deaconu Alexandrina, Manolescu Aurel (coord.), Marinaș Cristian Virgil, Marin Irinel, Nica Elvira, Bogdan Anca, Igreș Ramona Ștefania, (2013), **Managementul resurselor umane**, Editura Pro Universitaria, București.
5. Ciurea Alexandru-Vlad, Ciubotaru Vasile G., (2011) **Management în unitățile medico-sanitare**, Ediția I, Editura Universitară, București;
6. Dana Galieta Mânca, Andreea Voinea, Griffin, (2003), **Noțiuni de bază ale managementului organizațional în sănătate**, Editura Universitară Carol Davila;
*** Legea nr. 278/2015 din 12 noiembrie 2015 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România
*** Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 144/28.10.2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.785 din 24.11.2008, aprobată prin Legea 53/2014, cu modificările și completările ulterioare;
*** Lege nr. 95 din 14 aprilie 2006 privind reforma în domeniul sănătății;
*** Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 2/9 iulie 2009, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 560 din 12 august 2009;
*** Legea nr.46/2003 privind drepturile pacientului, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 51 din 29 ianuarie 2003, cu modificările și completările ulterioare; 9. Ordinul ministrului sănătății nr. 1410/12.12.2016 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 1009/15 decembrie 2016;

***Notă:** Referințele legislative precizate în bibliografie sunt cele în vigoare la data finalizării conținutului modului.*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

MODULUL 28
CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI
• Notă introductivă

Modulul 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **70 de ore** din care **30 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
28.1.1.	28.2.1	28.3.1	Conceptul de calitate - Definiție, dimensiunile calității îngrijirilor de sănătate: accesibilitatea îngrijirii, specificitatea îngrijirii, continuitatea îngrijirii, eficacitatea îngrijirii, eficiența îngrijirii, respect pentru pacient, siguranța în îngrijire - Indicatori de calitate a îngrijirilor: indicatori de performanță clinică, indicatori costuri, indicatori administrative
28.1.2	28.2.2	28.3.2	Participarea la realizarea politicii în domeniul calității pentru instituții care oferă servicii de îngrijire - Definirea politicii în domeniul calității - Politică de informare în privința obiectivelor și a rezultatelor managementului calității serviciilor
28.1.3	28.2.3	28.3.3	Managementul calității îngrijirilor - Principiile de management al calității: orientarea către client, leadership, implicarea personalului, îmbunătățirea continuă. - Funcțiile managementului calității: planificarea calității, organizarea activităților referitoare la calitate, coordonarea activităților referitoare la calitate, antrenarea personalului pentru realizarea obiectivelor calității, ținerea sub control a calității, asigurarea calității, îmbunătățirea calității.
28.1.4	28.2.4	28.3.4	Sistemele de control a calității îngrijirilor: calitățile unui sistem de control, metode de control
28.1.5	28.2.5 28.2.6	28.3.5	Analiza SWOT a calității asistenței acordate pentru a-și îmbunătăți practica profesională de asistent medical generalist Strategii de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Strategia Kaizen; • Ciclul PDCA (planifică-execută-verifică-acționează) • Principiul „zero defecte”
28.1.6	28.2.7	28.3.6	Documente de evidență și monitorizare a calității îngrijirilor • Documentația pentru sistemul de management al calității conform standardelor ISO • Manualul acreditării grupe de standarde specifice nursingului
28.1.7	28.2.8	28.3.7	Legislație și norme de calitate a îngrijirilor
28.1.8. 28.1.9.	28.2.9.	28.3.8.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Aplicarea principiilor calității și respectarea standardelor, protocoalelor și procedurilor în acordarea îngrijirilor. • Identificarea și prevenirea riscurilor pentru siguranța pacientului și a personalului medical. • Respectarea măsurilor de prevenire a infecțiilor, precum și a regulilor de igienă, aseptie și antisepsie. • Utilizarea corectă și în siguranță a echipamentelor, materialelor și dispozitivelor medicale. • Asigurarea identificării corecte a pacientului și administrarea în siguranță a tratamentelor. • Respectarea confidențialității, eticii profesionale și protecției datelor pacientului. • Monitorizarea stării pacientului și raportarea incidentelor, reacțiilor adverse și situațiilor de risc. • Utilizarea instrumentelor de evaluare a riscurilor și participarea la îmbunătățirea continuă a calității serviciilor medicale. • Colaborarea eficientă în echipa multidisciplinară pentru asigurarea continuității și siguranței îngrijirilor. • Promovarea comunicării eficiente, respectarea drepturilor pacientului și dezvoltarea unei practici profesionale orientate spre siguranță și îmbunătățire continuă.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării (echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

- Computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, copiator
- Tablă, flipchart, coli, cretă, marker etc.
- Dosare, bibliorafturi
- Filme didactice
- Documente specifice activității de îngrijire: protocoale de îngrijire, proceduri standard, fișe de îngrijire, norme și normative etice, studii de caz, exemple de bune practici etc.

• Sugestii metodologice

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Conținuturile modului 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Modulul 28 are o structură omogenă și flexibilă deci poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice. Pregătirea se recomandă a se desfășura în laboratoare sau/și în cabinete de specialitate din unitatea de învățământ și în unități medicale, dotate conform recomandărilor menționate mai sus.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Acestea vizează următoarele aspecte:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație*
- *Îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.*
- *Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete*
- *Însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.*

Asigurarea unei bune corelări a **rezultatelor învățării** cu nevoia de competențe de pe piața muncii este asigurată de corelarea standardelor de pregătire profesională cu competențele cerute de piața muncii, competențe descrise prin standarde ocupaționale. Aceste rezultate ale învățării/ competențe, numite **Competențe-cheie**, asigură pregătirea absolvenților pentru orice loc de muncă, pe baza unor capacități de ordin tehnic, social și personal, care sunt apreciate și cerute de către angajatori, la nivel internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI** sunt din categoria:

- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI** sunt din categoria: (c), (d)

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 28 - CALITATEA ÎNGRIJIRILOR ȘI SIGURANȚA PACIENTULUI** sunt din categoria: (b), (f), (h)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe cunoștințe, abilități și atitudini. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acesteia spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unei diversități de metode, de la cele tradiționale (*expunerea didactică, conversația didactică, metoda observării, lucrul cu manualul, metoda exercițiului, trecând prin metode de dată mai recentă, algoritmizarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metodele de simulare, învățarea prin descoperire*), până la metodele de ultimă generație (*metoda brainstorming, tehnica SINELG - sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii, metoda Philips 6-6, ciorchinele, metoda cubului, metoda acvariului, discuția panel, tehnica investigativă cei 5 W și H, joc de rol, metoda floare de lotus, metoda Jigsaw (Mozaicul), știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, tehnica 6/3/5, studiul de caz clinic, portofoliul etc.*), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv (analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea) și la dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Exemplu de metodă de învățare:

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare este metoda **ROATA CUVINTELOR**. **Roata cuvintelor** este o metodă care stimulează creativitatea elevilor prin schimbul de idei; implicare și încurajare în prezentarea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților; dezvoltarea gândirii critice a elevilor pentru asumarea responsabilităților și motivare pentru rezultatele obținute.

Exemplificare metoda ROATA CUVINTELOR

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
28.1.5. Descrierea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților	28.2.5. Analizarea calității asistenței acordate pentru a-și îmbunătăți practica profesională de asistent medical generalist 28.2.6. Identificarea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților	28.3.5. Implicarea proactivă în stabilirea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților

Activitate:

- **Identificarea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților.**

Obiective:

- Să analizeze calitatea asistenței acordate pentru a-și îmbunătăți practica profesională de asistent medical generalist;
- Să identifice strategiile de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor;
- Să identifice strategiile de îmbunătățire continuă a siguranței pacienților;
- Să se documenteze în legătură cu impactul calității îngrijirilor asupra siguranței pacienților.

Mod de lucru:

- Activitate pe grupe

Resurse:

- Foi de hârtie, foi de flipchart, markere.

Timp de lucru: 50 minute

Desfășurare:

Pregătire:

- Clasa se împarte în 2 grupe care vor forma 2 cercuri concentrice, față în față. Participanții din cercul din mijloc, „creativii” (au idei legate de strategiile de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor), sunt în cercul din mijloc, iar cei de pe margine sunt cei care evaluează impactul calității îngrijirilor asupra siguranței pacienților.
- Se face alocarea sarcinilor de lucru; exemplu: „**stabiliți legătura între îngrijirea pacienților, strategii de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și impactul asupra siguranței pacienților**”

Realizare:

- Fiecare pereche de participanți (situată față în față) discută pe marginea temei date;
- După o anumită perioadă, moderatorul (profesorul), cere participanților din cercul interior să se mute cu o poziție în dreapta și să discute cu persoana nouă pe care o au în față;
- Procesul se repetă până când toți participanții-pereche schimbă idei între ei;
- Fiecare participant își exprimă ideile personale, le discută cu colegul din față și le notează pe o listă.

Evaluare și feed-back:

- După ce s-a încheiat procesul de finalizare a discuțiilor, cereți „creativilor” să prezinte strategii de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților;
- Au loc prezentări și discuții în plen respectând regulile stabilite de profesor; Profesorul face aprecieri și recomandări subliniind aspectele importante legate de strategiile de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modului – evaluare inițială.*

- **Instrumente de evaluare inițială** pot fi orale și scrise. Reflectă nivelul de pregătire al elevului. Exemple: *întrebări; chestionare; exerciții de tipul știu/vreau să știu/am învățat; brainstorming.*

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

b. În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.

- **Instrumentele de evaluare continuă pot fi diverse** - probe orale, scrise, practice. Evaluarea va fi realizată de către profesor pe baza unor probe care se referă explicit la criteriile de performanță și la condițiile de aplicabilitate ale acestora, corelate cu tipul de evaluare specificat în **Standardul de Pregătire Profesională** pentru fiecare rezultat al învățării. Planificarea evaluării trebuie să se deruleze după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp. Exemple: *fișe de observație; fișe test; fișe de lucru; fișe pentru evaluarea/autoevaluarea abilităților; teste docimologice: itemi cu alegere multiplă, itemi alegere duală, itemi de completare, itemi de tip pereche, itemi de tip întrebări structurate sau itemi de tip rezolvare de probleme; brainstorming; proiect; mozaicul; teme de lucru; prezentare.*

c. **Finală**

- Realizată printr-o *lucrare sumativă* cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.
- Se propun următoarele **instrumente de evaluare finală**: **Chestionare** - cu grile de evaluare/autoevaluare. **Proiectul** - prin care se evaluează metodele de lucru, utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, materialelor și echipamentelor, acuratețea tehnică, modul de organizare a ideilor și materialelor într-un raport. Poate fi abordat individual sau de către un grup de elevi. **Studiul de caz** - care constă în descrierea unui produs, a unei imagini sau a unei înregistrări electronice care se referă la un anumit proces tehnologic. **Portofoliul** - care oferă informații despre rezultatele școlare ale elevilor, activitățile extrașcolare etc.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
28.1.5. Descrierea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților	28.2.5. Analizarea calității asistenței acordate pentru a-și îmbunătăți practica profesională de asistent medical generalist 28.2.6. Identificarea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților	28.3.5. Implicarea proactivă în stabilirea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților

Referatul ca instrument de evaluare complementară:

- *Oferă:*
 - *Indicii referitoare la motivația pe care o are elevul pentru un modul; sau altul din curriculumul școlar*
 - *Posibilitatea elevului de a demonstra varietatea și profunzimea cunoștințelor pe care le posedă pe o anumită secțiune din modul*
 - *Elevului posibilitatea de a stabili o serie de corelații între cunoștințele diverselor discipline/module școlare și de a exersa interdisciplinaritatea ca modalitate de abordare a unor teme*
 - *Elevului ocazia de a-și demonstra capacitățile creative și imaginative și, implicit de a-și proiecta subiectivitatea în tratarea unor teme.*
- *Are o pronunțată dimensiune formativă deoarece îl familiarizează pe elev:*
 - *Cu tehnici de investigare*
 - *Să realizeze: analize, comparații, generalizări*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- Să utilizeze diverse tipuri de raționamente,
- Să tragă concluzii în urma desfășurării unui demers cognitiv etc.
- Generează o formă de învățare activă, motivantă pentru elev.

Evaluarea referatului presupune întocmirea unei grile/scheme de notare. Se vor avea în vedere:

- Sarcinile de lucru pentru temă
- Repere bibliografice
- Timpul de lucru.

Activitate:

- *Identificarea strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților.*

Obiective:

- Să analizeze calitatea asistenței acordate pentru a-și îmbunătăți practica profesională de asistent medical generalist;
- Să identifice strategiile de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor;
- Să identifice strategiile de îmbunătățire continuă a siguranței pacienților;
- Să se documenteze în legătură cu impactul calității îngrijirilor asupra siguranței pacienților.

Mod de lucru:

- Activitate individuală/grup

Resurse:

- Foi de hârtie, foi de flipchart, markere.
- Internet, calculator, imprimantă.

Perioada de desfășurare:

- 2 săptămâni

Desfășurare:

- Alegerea temei referatului.
- Stabilirea bibliografiei de specialitate, termenelor de realizare, perioadei de revizuire (dacă este cazul), respectarea dreptului de autor, conținutului. Alegerea ipotezei/întrebării de la care se pornește în realizarea sarcinii. Stabilirea procedurii de lucru ținându-se cont de raportarea material-scop. Revizuirea în funcție de situație. Prezentarea sarcinii de lucru, cu respectarea regulilor legate de redactare, exprimare, conținut științific etc.

Pregătire:

- Profesorul prezintă modul în care se lucrează în vederea îndeplinirii sarcinii de lucru. Se explică etapele în vederea realizării referatului „*Strategiilor de îmbunătățire continuă a calității îngrijirilor și siguranței pacienților*”, perioada de timp pentru realizare și revizuire, instrumentul de evaluare.

Structura referatului	Ce se evaluează
Introducere	Argumentul, cu justificarea ipotezei sau a unei întrebări legate de temă
Materiale	Materialele utilizate, menționate după o anumită procedură (material - scop)
Procedură	Prezentarea activităților în ordinea în care au fost derulate
Observații	Descrierea observațiilor
Rezultate	Prezentarea rezultatelor cu selectarea a ceea ce trebuie evidențiat
Comentarea rezultatelor	Realizare de tabele, diagrame, etc. și interpretarea lor
Concluzii	Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimată succint și prin raportare la ipoteza/întrebarea inițială
Bibliografie	Oportunitatea surselor bibliografice
Mod de prezentare	Aspect / Continuitate / Mod de exprimare, ritm, tonalitate Conținut științific / Respectarea dreptului de autor

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Stabilirea cuprinsului, bibliografiei de specialitate, termenelor de realizare și revizuire, respectarea dreptului de autor	60%	18
			Alegerea ipotezei/întrebării pe care se bazează realizarea referatului.	40%	12
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Stabilirea procedurii de realizare, raportare material, scop.	25%	10
			Respectarea etapelor de realizare a sarcinii de lucru.	50%	20
			Rezolvarea sarcinii de lucru în conformitate cu procedura stabilită.	25%	10
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Comentarea rezultatelor și organizarea concluziilor	20%	6
			Prezentarea unei aprecieri globale asupra muncii realizate individual.	20%	6
			Respectarea regulilor de prezentare a materialului realizat.	40%	12
			Indicarea unor căi de îmbunătățire și actualizare a activității agentului economic legate de caracteristicile de calitate ale produselor.	20%	6
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Țițu, M., Oprean, C., Tomuță, I. (2007). **Cercetarea experimentală și prelucrarea datelor. Studii de caz.** Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu.
2. Oprean, C., ș.a. (2006). **Metode și tehnici ale cunoașterii științifice.** Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu.
3. Opincaru, C., Gălățescu, M., Imbri, E. (2004). **Managementul calității serviciilor în unitățile sanitare.** Editura C.N.I. Coresi, București.
4. Oprean, C., Suci, O. (2004). **Managementul calității mediului.** Editura Academiei, București.
5. Vlădescu, C. și colab. (2004). **Sănătatea publică și management sanitar.** Editura Cartea Universitară, București.
6. Druguș, L. (2003). **Managementul sănătății.** Editura Sedcom Libris, Iași.
7. Mocean, F., Borzan, C. (2003). **Managementul calității și planificarea strategică în managementul organizațional din sănătatea publică.** Editura Alma Mater, Cluj-Napoca.
8. Alexandru, Gh. (2002). **Evaluarea eficienței activităților sanitare.** Editura Lumina Lex, București.
9. Armean, P. (2002). **Managementul calității serviciilor de sănătate.** Editura Coresi, București.
10. Oprean, C., Țițu, M. (2000). **Managementul inovațional și al calității.** Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu.
11. Vlădescu, C. (2000). **Managementul serviciilor de sănătate.** Editura Expert, București.

MODULUL 29
ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC
• Notă introductivă

Modulul 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **92 de ore** din care **40 ore de teorie** și **52 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
29.1.1.	29.2.1.	29.3.1.	Prezentarea serviciului de anestezie și terapie intensivă (ATI): organizare, structură funcțională, echipă medicală, atribuțiile și rolurile membrilor echipei medicale.
29.1.2.	29.2.2. 29.2.3.	29.3.2. 29.3.3.	Noțiuni generale de anestezie – obiectivele anesteziei, tipuri principale de anestezie, etapele anesteziei generale. • Obiective de îngrijire în perioada preanestezică: pregătirea fizică și psihică a pacientului înainte de intervenția chirurgicală, evaluarea preanestezică, scor ASA. • Obiective de îngrijire în perioada postanestezică: • Monitorizarea și stabilizarea funcțiilor vitale: funcția respiratorie, cardiovasculară, termoreglarea; • Evaluarea stării de conștiență și neuro-motorie: restabilirea stării de conștiență și a reflexelor, reluarea activității motorii, senzitive • Managementul plăgii chirurgicale și al drenajelor: supravegherea pansamentului, tuburilor de dren; • Controlul simptomelor postoperatorii: analgezia, grețurile și vărsăturile (monitorizare pentru prevenirea aspirației bronșice și dezechilibrelor hidroelectrolitice); • Siguranța și confortul pacientului: poziționare, suport psihologic.
29.1.3.	29.2.4.	29.3.4.	• Prezentarea patologiei pacienților în stare gravă internați în ATI - definiții, cauze, semne și simptome, principii de tratament.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• <i>Insuficiențe de organ și disfuncții multiple (MODS)</i>: insuficiența respiratorie acută, pneumonii severe, sindrom de detresă respiratorie, instabilitatea hemodinamică (șoc septic, cardiogen, hipovolemic, anafilactic), insuficiență renală acută, arsuri. • <i>Patologie neurologică critică</i>: come, accidente vasculare cerebrale ischemice și hemoragice, stare de rău epileptic. • <i>Tulburări metabolice și toxice</i>: dezechilibre hidroelectrolitice, acidobazice, intoxicații acute, sepsis. • <i>Patologie chirurgicală și traumatologie</i>: pacienți cu leziuni multiple (fracturi, hemoragii, traume craniene). • Patologie diversă: pacienți în stări terminale și îngrijiri paliative.
29.1.4. 29.1.5.	29.2.5. 29.2.6. 29.2.7. 29.2.8. 29.2.9. 29.2.10. 29.2.11.	29.3.5. 29.3.6. 29.3.7. 29.3.8. 29.3.9. 29.3.10.	Procesul de nursing aplicat pentru patologia pacientului din secția de anestezie terapie intensivă: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat</i>: utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor prioritare de nursing și aplicarea algoritmului ABCDE: • <i>A (evaluarea căilor aeriene – Airway)</i>: permeabilitate, verificarea sondei de intubație (IOT) sau a traheostomei. • <i>B- evaluarea respirației (Breathing)</i> - frecvența respiratorie (valoare, modificări), mișcările cutiei toracice, adaptarea la ventilatorul mecanic, parametri ventiaatori, puloximetrie, aspectul secrețiilor traheo-bronșice etc. • <i>C (evaluarea circulației – Circulation)</i> Frecvența cardiacă (valoare, modificări), electrocardiogramă, tensiunea arterială (valoare, modificări), timpul de umplere capilară, culoarea și temperatură tegumentelor, diureza orară. • <i>D (Disability - Stare neurologică)</i>: Evaluarea nivelului de conștiență folosind <i>Scala de Comă Glasgow</i> (GCS) sau <i>scorurile de sedare</i> (ex. RASS), reacția pupilară. • <i>E (Exposure - Examinare fizică)</i>: Evaluarea integrității tegumentelor (risc de escare), monitorizarea temperaturii corporale, verificarea liniilor venoase centrale, arteriale, a sondelor și drenajelor. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Metodelor de investigare specifice: rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea pacienților în secția de ATI, clasificarea investigațiilor specifice (de laborator, imagistice, funcționale, monitorizare invazivă), principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Intervenții de nursing: permeabilizarea și menținerea permeabilității căilor aeriene superioare, monitorizarea funcțiilor vitale, aspirarea secrețiilor oro-faringiene, oro-traheale, toaleta cavității bucale, îngrijirea sondelor/canulelor căilor respiratorii, îngrijirea abordurilor venoase și arteriale, montarea, menținerea unui cateter pe venă periferică, terapia intravenoasă periferică, îngrijirea tegumentelor și a mucoaselor, efectuarea pansamentelor, poziționarea pacientului în patul de terapie intensivă, prevenirea complicațiilor de decubit, mobilizarea pacientului, monitorizarea markerilor inflamatori, îngrijirea sondelor gastrice, menținerea funcției digestive – nutriția enterală pe sondă nazo-gastrică sau parenterală, monitorizarea bilanțului hidric și îngrijirea sondei uretro-vezicale și monitorizarea diurezei. respectarea igienei stricte a mâinilor etc. Monitorizarea aparaturii de suport vital: aparat de ventilație artificială – ventilator, seringi automate, aparat de epurare extrarenală. Aplicarea procesului de nursing în secția de ATI pacienților cu insuficiență respiratorie acută, insuficiență renală acută, șoc, sepsis.
29.1.6. 29.1.7.	29.2.12. 29.2.13.	29.3.11. 29.3.12. 29.3.13.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Participarea la organizarea și planificarea îngrijirilor acordate pacienților din secția ATI. • Colaborarea eficientă în echipa medicală, prin comunicare, responsabilitate și atitudine profesională. • Respectarea măsurilor de asepsie, antisepsie și securitate în activitatea clinică. • Monitorizarea funcțiilor vitale și consemnarea evoluției stării pacientului.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Aplicarea îngrijirilor de bază privind igiena, alimentația, mobilizarea și supravegherea pacientului. • Participarea la recoltarea probelor, investigații și administrarea tratamentelor sub supraveghere. • Aplicarea îngrijirilor specifice pacienților critici din secția de anestezie și terapie intensivă. • Elaborarea diagnosticului de nursing, întocmirea planului de îngrijire și evaluarea calității îngrijirilor. • Colaborarea cu echipa multidisciplinară, respectarea principiilor etice și dezvoltarea competențelor profesionale. • Autoevaluarea activității desfășurate și identificarea oportunităților de îmbunătățire a practicii clinice.
--	--	--	---

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate în anestezie, terapie intensivă și nursing specific**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare** care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc.;
- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți (mâini și suprafețe), soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă și transfuzie, truse cu instrumentar chirurgical, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor, etc. ;
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii, modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului, etc. ;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• Sugestii metodologice

Conținuturile modului 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabili de practică din unitățile de profil.

Structura modului 29 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor.

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operaționale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții.

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii este realizată prin alinierea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(c), (d), (e), (f) și (g)**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 29 - ANESTEZIE, TERAPIE INTENSIVĂ ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(a), (f), (h),**

Cadrul didactic facilitează experiențe de învățare prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, adaptate nivelului de pregătire al elevilor și menite să sprijine dezvoltarea competențelor profesionale, cognitive și atitudinale specifice domeniului nutriției și dieteticii.

Activitățile de învățare interactive au un pronunțat caracter formativ și contribuie semnificativ la eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare, fiind recomandate ca metode moderne de instruire și evaluare în formarea asistentului medical generalist. Acestea vizează următoarele aspecte:

- stimulează implicarea activă și responsabilă a elevilor în propriul proces de învățare, prin asumarea rolului de participant activ la formarea profesională;
- dezvoltă capacitatea de analiză, reflecție și luare a deciziilor privind alimentația și starea nutrițională a pacientului, precum și inițiativa în rezolvarea situațiilor practice;
- facilitează clarificarea conceptelor fundamentale din nutriție și dietetică și integrarea acestora în contexte clinice și de îngrijire;
- oferă o imagine de ansamblu asupra procesului de evaluare nutrițională și a intervențiilor dietetice specifice diferitelor patologii;
- susține un demers interactiv și integrat al procesului de predare-învățare-evaluare, valorificând potențialul creativ, gândirea critică și originalitatea elevilor.

Accentul educațional se mută de la simpla transmitere de conținuturi către dezvoltarea integrată a cunoștințelor fundamentale și clinice, abilităților practice și tehnice specifice îngrijirilor, atitudinilor profesionale, etice și empaticе.

Astfel, formarea asistentului medical generalist devine un proces centrat pe competență, adaptat cerințelor actuale ale sistemelor de sănătate europene și orientat spre calitate, siguranță și excelență în îngrijirea pacientului.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;
- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);
- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale) , jocul de rol (asistent-pacient-echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL) , metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbateră clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;

- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe;
- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Metoda **STUDIULUI DE CAZ CLINIC** familiarizează elevii cu o strategie de abordare a faptului real, cu anumite structuri mintale care pot fi ușor transferate în analiza și în înțelegerea altor cazuri, în rezolvarea independentă a altor cazuri/situații problemă. În plus, trimiterea la un caz luat în studiu, la un exemplu tipic poate contribui la confirmarea justetei sau eficienței unui mod de a acționa, profesional sau social, la încurajarea acțiunii, a unui comportament, a unei conduite. În același timp cultivă capacitatea de apreciere a valabilității practice a soluțiilor propuse, puterea de argumentare și spiritul de responsabilitate. Este o modalitate eficientă de influențare și modelare a opiniilor, atitudinilor și judecăților individuale și de grup (Cerghit I. – Metode de învățământ).

Exemplificare metoda STUDIULUI DE CAZ CLINIC

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
29.1.4. Prezentarea procesului de nursing pentru pacienții internați în secția de anestezie – terapie intensivă	29.2.5. Capacitatea de a stabili în mod independent diagnosticul de nursing pentru pacienții aflați în stare gravă, selectând, colectând și prelucrând informațiile din documente medicale și alte surse de informații 29.2.6. Planificarea și aplicarea intervențiilor conform standardelor în vigoare 29.2.7. Capacitatea de a oferi asistență medicală individualizată și de a responsabiliza pacienții, rudele și alte persoane relevante în ceea ce privește autoîngrijirea și adoptarea unui stil de viață sănătos 29.2.8. Monitorizarea și îngrijirea pacienților în stare gravă 29.2.9. Evaluarea calității îngrijirilor	29.3.5. Asumarea responsabilității în stabilirea diagnosticului de nursing și în aplicarea intervențiilor 29.3.6. Respectarea principiilor etice pentru colaborarea eficientă cu pacienții, familia și membri echipei medicale 29.3.7. Manifestarea capacității de evaluare a calității îngrijirilor pentru îmbunătățirea propriei activități profesionale

Activitatea de învățare:

- **Aplicarea procesului de nursing pacientului în stare gravă**

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze datele cazului clinic prezentate de profesor
- Să identifice manifestările de dependență din cazul prezentat
- Să diagnosticheze îngrijirea necesară pe baza datelor din caz, utilizând terminologia standard și taxonomia internațională
- Să formuleze obiective specifice diagnosticelor de îngrijire
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart, foi de flipchart, markere
- Fișe cu studii de cazuri clinice
- Fișe de informare și documentare: listă cu problemele de dependență corespunzătoare nevoilor fundamentale
- Fișe de practică reflectivă
- Diagnostice de nursing

Durata: 50 minute**Etape de lucru:****Organizare:**

- Se formează grupe de câte 4 – 5 elevi și se stabilesc reguli de lucru în grup

Realizare:

- Se împart fișele de lucru cu cazurile clinice și fișele de documentare; fiecare grupă primește cazuri clinice diferite, numărul fișelor cu studiu de caz fiind egale cu numărul grupelor formate
- Se explică cerințele studiului de caz

Prezentarea rezultatelor lucrului în grup:

- Fiecare grupă prezintă, printr-un raportor, pe rând, rezultatele studiului de caz, pe foi de flipchart, în fața întregii clase
- Ceilalți notează, completează, fac observații pe marginea prezentării

Evaluare și feed-back:

- Activitatea va fi evaluată pe baza unei fișe de evaluare
- Feed-back-ul va fi asigurat pe baza fișelor de practică reflectivă, fișe ce vor fi completate de către fiecare elev la finalul activității de învățare (*fișele de evaluare și de practică reflectivă vor fi detaliate la sugestii privind evaluarea*)

- **Sugestii privind evaluarea**

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. *La începutul modulului* – **evaluare inițială**.

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului

Instrumente de evaluare inițială: test scris inițial (itemi obiectivi și semiobiectivi), chestionar de evaluare a cunoștințelor anterioare, conversație dirijată / interviu, brainstorming (pentru identificarea reprezentărilor inițiale), fișe de lucru diagnostice.

b. În timpul parcurgerii modulului – evaluare formativă.

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare

Instrumente de evaluare formativă : observația sistematică a activității elevului, fișe de lucru și exerciții aplicative, studii de caz, proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea între colegi, întrebări orale și conversație euristică, teste formative (quiz-uri);

c. Finală

Evaluarea finală (sumativă) apreciază nivelul de atingere a rezultatelor învățării la finalul modulului

Instrumente de evaluare finală: test scris (grilă, itemi semiobiectivi, eseu structurat), probă orală, proiect / referat, studiu de caz complex, portofoliu evaluat final ;

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru *evaluare practică (aplicativă)* se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stagiul clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă : teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinice.

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
29.1.4. Prezentarea procesului de nursing pentru pacienții internați în secția de anestezie – terapie intensivă	29.2.5. Capacitatea de a stabili în mod independent diagnosticele de nursing pentru pacienții aflați în stare gravă, selectând, colectând și prelucrând informațiile din documente medicale și alte surse de informații 29.2.6. Planificarea și aplicarea intervențiilor conform standardelor în vigoare 29.2.7. Capacitatea de a oferi asistență medicală individualizată și de a responsabiliza pacienții, rudele și alte persoane relevante în ceea ce privește autoîngrijirea și adoptarea unui stil de viață sănătos 29.2.8. Monitorizarea și îngrijirea pacienților în stare gravă 29.2.9. Evaluarea calității îngrijirilor	29.3.5. Asumarea responsabilității în stabilirea diagnosticelor de nursing și în aplicarea intervențiilor 29.3.6. Respectarea principiilor etice pentru colaborarea eficientă cu pacienții, familia și membri echipei medicale 29.3.7. Manifestarea capacității de evaluare a calității îngrijirilor pentru îmbunătățirea propriei activități profesionale

Activitatea de învățare:

- *Aplicarea procesului de nursing pacientului în stare gravă*

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze datele cazului clinic prezentate de profesor;
- Să identifice manifestările de dependență din cazul prezentat;
- Să diagnosticheze îngrijirea necesară pe baza datelor din caz, utilizând terminologia standard și taxonomia internațională;
- Să formuleze obiective specifice diagnosticelor de îngrijire;
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate.

Mod de organizare a activității:

- Activitate individuală

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru, fișa cu studiul de caz, foi de flipchart și marker pentru prezentarea rezultatelor	50%	15
			Analiza /selectarea/studierea în mod independent a datelor primite în cazul repartizat de către profesor	30%	9
			Selectarea materialelor informative necesare aplicării procesului de nursing pentru pacient în perioada postanestezică/ pentru cazul aflat în studiu.	20%	6
			Total	100%	30

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Diagnosticarea îngrijirii necesară pentru pacientul aflat în perioada postanestezică /pentru cazul aflat în studiu	40%	16
			Formularea obiectivelor specifice pentru îngrijirea pacientului în perioada postanestezică /pentru cazul aflat în studiu	40%	16
			Planificarea intervențiilor autonome și delegate pentru pacient în perioada postanestezică/ pentru cazul aflat în studiu	20%	8
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate pentru diagnosticarea îngrijirii, formularea obiectivelor	40%	12
			Argumentarea eficientă a problemelor identificate, a ierarhizării acestora și a soluțiilor găsite pentru cerințele formulate	30%	9
			Prezentarea unei aprecieri globale, obiective, asupra sarcinilor realizate	30%	9
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. OAMGMAMR, (2025), **Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri STIMA**, Ediția 1, București.
2. Marcean, C. (Coord.). (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**. Editura Universitară „Carol Davila”.
3. NANDA International. (2023). **Diagnostic de nursing: Definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas.
4. Crucea Roșie Română. (2023). **Ghidul salvatorului de prim ajutor**. Crucea Roșie Română.
5. Arafat, R. (Coord.). **Ghid de intervenție în situații de urgență**. Departamentul pentru Situații de Urgență și IGSU.
6. Arafat, R. (Coord.). **Manual de prim ajutor calificat**. Departamentul pentru Situații de Urgență și IGSU.
7. Titircă, L. (2020). **Urgențe medico-chirurgicale pentru asistenți medicali**. Editura Medicală.
8. European Resuscitation Council. (2021). **European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2021**. ERC.
9. Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România. (2021). **Standarde de practică pentru asistenți medicali generaliști**. OAMGMAMR.
10. Preotu-Cimpoieșu, D. (2011). **Protocoale și ghiduri actuale în medicina de urgență**. Editura Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”.
11. Cimpoieșu, D., și colab. (2012). **Resuscitarea cardiorespiratorie de bază și avansată**. Editura „Gr. T. Popa”.
12. Grigoraș, I. (2007). **Anestezie și terapie intensivă – Principii de bază**. Editura Institutul European.

MODULUL 30

OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC

• **Notă introductivă**

Modulul 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul III** pe parcursul a două semestre și are prevăzute **224 de ore** din care **80 ore de teorie** și **144 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
30.1.1.	30.2.1.	30.3.1.	1. Noțiuni de anatomie și fiziologie a aparatului genital feminin – descriere, rol. - Organele genitale externe și organele genitale interne - Glandele mamare 2. Bazinul osos și bazinul moale: descriere, repere, strâmtori, diametre. Pelvimetria externă, romb lui Michaelis
30.1.2. 30.1.3.	30.2.2. 30.2.3.	30.3.2.	1. Ovulația, fecundația, migrația, nidația 2. Evoluția intrauterină a embrionului și fătului 3. Anexele embrio-fetale: placenta, membranele amniotice, lichidul amniotic, cordonul ombilical– descriere, rol. 4. Modificările adaptative ale organismului matern în perioada de graviditate: locale și generale.
30.1.4. 30.1.5.	30.2.4. 30.2.5.	30.3.3. 30.3.4.	1. Sarcina normală - <i>diagnostic</i> (teste de sarcină urinar, analiza de sânge, beta-hCG, ecografia transvaginală) - <i>semne și simptome pe parcursul celor trei trimestre de sarcină</i> - Trimestrul I (săptămânile 1-13): amenoree, semne digestive, manifestări neuropsihice, semne urinare, modificări de formă și volum ale uterului și sânilor - Trimestrul II (săptămânile 14-27) – tulburări neurovegetative, mișcări fetale, modificări ale uterului de volum,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			consistență, creșterea excitabilității și contractilității, dureri abdominale și de spate • Trimestrul III (săptămâna 28- naștere) – dificultăți de respirație, tulburări de somn, edeme membre inferioare, presiune pelvină, mișcări fetale active, bătaile cordului fetal, părți mici fetale palpabile, orientarea fătului, prezentații, poziții. 2. Monitorizarea pacientei pe perioada sarcinii /Supravegherea prenatală pe trimestre - <i>Trimestrul I</i> – prima consultație prenatală: obiective și luarea în evidență, anamneză, examen clinic general, examen obstetrical, bilanțul stării de sănătate, stabilirea vârstei sarcinii și a datei probabile a nașterii, diagnosticarea gravidelor cu risc obstetrical. Analize inițiale: grupa de sânge, Rh (pentru ambii parteneri dacă mama are Rh negativ), hemoleucogramă, glicemie, teste pentru infecții (HIV, VDRL, Hepatita B și C, complexul TORCH). Screening genetic: efectuarea Dublului Test (între săptămânile 11-13) pentru evaluarea riscului de anomalii cromozomiale - <i>Trimestrul II</i> - consultație prenatală ○ Ecografia de morfologie fetală: în săptămânile 20-24 pentru verificarea structurilor anatomice ale fătului. ○ Testul de toleranță la glucoză (TTGO): monitorizarea glicemiei pentru depistarea diabetului gestațional. ○ Monitorizare constantă: Măsurarea tensiunii arteriale și a greutății la fiecare control. - <i>Trimestrul III</i> (săptămâna 28 până la naștere): ○ Morfologia de trimestru III: Evaluarea creșterii fetale, a poziției placentei și a volumului de lichid amniotic. ○ Cultura de col (Streptococ grup B): Screening realizat spre finalul sarcinii (săptămânile 35-37). ○ Pregătirea pentru naștere: instruirea gravidei privind semnele travaliului și igiena lehuziei.
30.1.6. 30.1.7.	30.2.6. 30.2.7.	30.3.5. 30.3.6. 30.3.7.	1. Nașterea naturală în prezentație craniană - Nașterea naturală: definiție, semne și simptome, perioade, timpi - Mecanismul nașterii în prezentație craniană - Internarea gravidei în vederea nașterii - Supravegherea gravidei și a fătului în travaliu Conduita în asistarea nașterii naturale în prezentație craniană.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Îngrijiri acordate nou-născutului: ștergere, poziționare, dezobstruarea căilor respiratorii superioare, indice Apgar, îngrijirea bontului ombilical, identificare, măsurare lungime și greutate, profilaxia oftalmiei și vulvitei gonococice, îmbrăcare, alăptare precoce- procesul de nursing.
30.1.8.	30.2.8.	30.3.8.	1. Lăuzia fiziologică: definiție, perioade, modificări locale și generale, supravegherea lăuzei. 2. Educația pentru sănătate a lăuzei: dietă, semne de alarmă
30.1.9.	30.2.9.	30.3.9.	1. Complicațiile sarcinii: emeza gravidică, sarcina multiplă, sarcina prelungită, hipertensiunea arterială indusă de sarcină, eclampsia, diabetul gestațional, hemoragiile din prima jumătate a sarcinii (sarcina ectopică, avortul), hemoragiile din a doua jumătate a sarcinii (placenta praevia, apoplexia utero-placentară) – semne și simptome, diagnostic, conduită. 2. Complicațiile nașterii și lăuziei: ruptura prematură de membrane amniotice, nașterea prematură, distocii, epiziotomia, hemoragiile postpartum, infecția puerperală, tromboembolismul, infecțiile sânelui (mastita), depresia postpartum – semne și simptome, diagnostic, conduită.
30.1.10. 30.1.11. 30.1.12.	30.2.10. 30.2.11. 30.2.12.	30.3.10. 30.3.11. 30.3.12.	1. Semne și simptome în afecțiunile ginecologice: tulburările ciclului menstrual, sângerări vaginale anormale, durerea pelvină și abdominală, modificări ale secreției vaginale, simptome urinare și digestive asociate, etc. 2. Principalele afecțiuni ginecologice: vulvovaginite, cervicite, boala inflamatorie pelvină, prolapsul genital, fibromul uterin, chistul ovarian, cancerul de col uterin, cancerul de corp uterin, cancerul ovarian, cancerul mamar. 3. Participarea la consultația ginecologică și la realizarea investigațiilor ginecologice: examenul secrețiilor vaginale, examenul citologic Babeș - Papanicolau, colposcopia, biopsia de col, histerosalpingografia, examenul ecografic pelvin, mamografia.
30. 1.13.	30. 2.13. 30. 2.14. 30. 2.15. 30. 2.16. 30. 2.17.	30. 3.13. 30. 3.14. 30. 3.15.	1. Procesul de nursing în obstetrică și ginecologie: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientei în obstetrică și ginecologie: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientei: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Elaborarea și prioritizarea diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire specifice în obstetrică și ginecologie Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientei, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea procesului de nursing în: hemoragii în sarcină, eclampsie, boala inflamatorie pelvină, fibrom uterin.
30. 1.14.	30. 2.18.	30. 3.16. 30. 3.17. 30. 3.18.	1. Educația pentru sănătate a gravidei: igiena, alimentația, activitatea, pregătirea prenatală, medicamentele și sarcina. 2. Educația pentru sănătate a lăuzei: igiena, alimentația, activitatea, alăptarea, adaptarea la rolul de mamă.
30.1.15. 30.1.16.	30.2.19. 30.2.20.	30.3.19. 30.3.20. 30.3.21.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea și planificarea activității de îngrijire a pacientelor în secția de obstetrică și ginecologie; • Desfășurarea activității de îngrijire în echipa medicală: comunicare, colaborare, responsabilitate, empatie, adaptare la schimbare, atitudini de lider; • Aplicarea măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă; • Monitorizarea și notarea parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative; • Aplicarea îngrijirilor de bază: igienă, alimentație, eliminare, supraveghere, mobilizare, transport; • Participarea la recoltări, investigații și tratamente sub supraveghere; • Participarea la îngrijirea specifică a pacientelor în secția de obstetrică și completarea planului de îngrijire; • Stabilirea diagnosticilor de nursing, analiza calității îngrijirilor și completarea planului de îngrijire; • Colaborarea în cadrul echipei multidisciplinare și învățarea din experiența membrilor echipe, demonstrarea integrității și a eticii profesionale prin acțiuni concrete; • Autoevaluarea acțiunilor desfășurate în stagiile practice.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în obstetrică, ginecologie și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc.;
- Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare: tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale;
- Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor: echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți (mâini și suprafețe), soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală și deșeurilor menajere;
- Documente specifice activității de îngrijire: protocoale de îngrijire, proceduri standard, fișe de îngrijire, norme și normative etice, studii de caz, exemple de bune practici;
- Instrumente și materiale: tensiometre, stetoscoape, seringi de diferite dimensiuni, ace, vacutainere, catetere intravenoase, mănuși medicale, mănuși sterile, truse cu instrumentar chirurgical, truse de perfuzie și transfuzie, casolete cu tampoane de vată, de tifon, comprese de tifon, leucoplast, aparatură și materiale pentru oxigenoterapie;
- Materiale pentru monitorizarea pacientei, pentru sondaj uretral, pentru aspirarea secrețiilor din căile respiratorii, pentru secționarea, clamparea și ligaturarea cordonului ombilical, balon și mască pentru ventilația manuală a nou-născutului, brățări de identificare a nou-născutului, scutece și haine pentru nou-născut, dezinfectanți pentru tegumente și mucoase, dezinfectanți pentru suprafețe și instrumentar, recipiente pentru colectarea deșeurilor, etc.;
- Masă ginecologică, masă pentru nou-născut, cântar pentru adulți și pentru nou-născut, pedimetru, masă de tratament, banda metrică, reflector;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• **Sugestii metodologice**

Conținuturile Modulului 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. Pregătirea se recomandă a se desfășura în laboratoare sau/și în cabinete de specialitate din unitatea de învățământ și în unități medicale, dotate conform recomandărilor menționate mai sus.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modului 30 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev. Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming)
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii este realizată prin alinierea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: (c), (d), (e), (f) și (g)

- (g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 30 - OBSTETRICĂ, GINECOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: (a), (e), (h)

Cadrul didactic facilitează experiențe de învățare prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, adaptate nivelului de pregătire al elevilor și menite să sprijine dezvoltarea competențelor profesionale, cognitive și atitudinale specifice domeniului nutriției și dieteticii.

Activitățile de învățare interactive au un pronunțat caracter formativ și contribuie semnificativ la eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare, fiind recomandate ca metode moderne de instruire și evaluare în formarea asistentului medical generalist. Acestea vizează următoarele aspecte:

- stimulează implicarea activă și responsabilă a elevilor în propriul proces de învățare, prin asumarea rolului de participant activ la formarea profesională
- dezvoltă capacitatea de analiză, reflecție și luare a deciziilor privind alimentația și starea nutrițională a pacientului, precum și inițiativa în rezolvarea situațiilor practice
- facilitează clarificarea conceptelor fundamentale din nutriție și dietetică și integrarea acestora în contexte clinice și de îngrijire
- oferă o imagine de ansamblu asupra procesului de evaluare nutrițională și a intervențiilor dietetice specifice diferitelor patologii
- susține un demers interactiv și integrat al procesului de predare-învățare-evaluare, valorificând potențialul creativ, gândirea critică și originalitatea elevilor

Sugestiile metodologice vizează deplasarea accentului de pe simpla transmitere de conținuturi către formarea de competențe, respectiv cunoștințe, abilități și atitudini necesare practicii profesionale în domeniul obstetricii, ginecologiei și nursingului specific.

Profesorul valorifică rolul activ al elevului în procesul instructiv-educativ și dezvoltă competențele profesionale prin aplicarea unor metode variate și complementare, specifice învățării durabile.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală
- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului)
- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale), jocul de rol (asistent-pacient-echipă medicală), analiza scenariilor clinice, învățarea bazată pe probleme (PBL), metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului)
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbateră clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară
- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical)
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe.

- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare este metoda *studiului de caz*.

Metoda studiului de caz este o strategie didactică activ-participativă care implică analiza aprofundată a unei situații concrete sau a unei probleme reale din viața de zi cu zi. Obiectivul său este de a stimula gândirea critică, abilitățile de analiză și capacitatea de a lua decizii în condiții similare celor din practică.

Etapele unui studiu de caz

- **Prezentarea cazului:** Furnizarea datelor complete (context, personaje, evenimente).
- **Analiza problemei:** Identificarea elementelor esențiale și a cauzelor care au generat situația.
- **Formularea ipotezelor:** Elaborarea posibilelor explicații și a alternativelor de acțiune.
- **Găsirea soluțiilor:** Selectarea celei mai bune soluții și stabilirea unui plan de implementare.
- **Evaluarea rezultatelor:** Analiza impactului pe care îl are soluția aplicată.

Utilizarea acestei metode prezintă o serie de avantaje: realizează conexiunea cu realitatea (ajută cursanții să înțeleagă cum se aplică teoria în practică); determină dezvoltarea gândirii critice deoarece stimulează argumentarea, analiza logică și luarea deciziilor sub presiune, dezvoltă abilități de comunicare prin încurajarea colaborării, negocierii și ascultării active în timpul lucrului în echipă.

Exemplificare metoda STUDIUL DE CAZ

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
30.1.13. Prezentarea procesului de nursing specific pentru pacientele cu afecțiuni obstetricale și ginecologice	30.2.13. Culegerea și analiza datelor / informațiilor specifice afecțiunilor obstetricale și ginecologice 30.2.14. Stabilirea, în mod independent, a diagnosticelor de nursing pentru pacientele cu afecțiuni obstetricale și ginecologice, selectând, colectând și prelucrând datele/informațiile 30.2.15. Planificarea, organizarea și aplicarea intervențiilor conform standardelor în vigoare 30.2.16. Capacitatea de a oferi asistență medicală individualizată și de a responsabiliza pacienții, rudele și alte persoane relevante în ceea ce privește autoîngrijirea și adoptarea unui stil de viață sănătos 30.2.17. Evaluarea calității îngrijirilor acordate pacientelor cu afecțiuni obstetricale și ginecologice	30.3.13. Asumarea responsabilității în stabilirea diagnosticelor de nursing și în aplicarea intervențiilor 30.3.14. Respectarea principiilor etice pentru colaborarea eficientă cu pacientele, familia și membri echipei medicale 30.3.15. Manifestarea respectului pentru persoana îngrijită și pentru familia acesteia

Activitate:

- **Îngrijirea gravidei cu sarcină fiziologică- realizarea procesul de nursing într-o manieră corectă**

Obiective:

- Să cunoască procesul de nursing
- Să culeagă și să analizeze datele/informațiile specifice gravidei cu sarcină fiziologică
- Să stabilească, în mod independent, diagnosticul de nursing pentru gravida cu sarcină fiziologică, selectând, colectând și prelucrând datele/informațiile
- Să planifice, organizeze și aplice intervențiile conform standardelor în vigoare
- Să evalueze calitatea îngrijirilor acordate gravidei cu sarcină fiziologică
- Să manifeste gândire critică și responsabilitate în realizarea procesului de nursing

Mod de organizare a activității:

- Poate fi diferit de la o analiză la alta. Astfel, cazul poate să fie dezbătut frontal cu întreaga clasă în mod oral sau în alte situații se poate lucra pe grupe de elevi care să rezolve același caz pe căi diferite. Se poate da fiecărei grupe de elevi un caz aparte, iar la sfârșit câte un reprezentant al fiecărei grupe va prezenta și motiva modul în care a fost interpretat, analizat și rezolvat cazul și rezultatul la care s-a ajuns. În această situație Cadrul didactic va conduce discuțiile clasei pentru degajarea elementelor corecte și, eventual, pentru stabilirea și înlăturarea greșelilor. O altă manieră poate fi rezolvarea în scris, de către fiecare elev în parte, a cazului dat, urmând ca Cadrul didactic să le analizeze și să le discute așa cum procedează la lucrările scrise.

Resurse materiale:

- Foi de flipchart, instrumente de scris: markere
- Fișa cu studiul de caz

Durată: 50 minute

Desfășurare:

Pregătire

- Alegerea cazului de studiat și a sarcinilor de lucru

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Realizare

- Cadrul didactic expune în fața elevilor cazul de studiat
- După necesitate, prin conversație, actualizează cunoștințele pe care elevii le posedă și care le vor fi necesare în analiza și aprecierea cazului dat
- Se stabilește problematica pe care o ridică cazul și care trebuie rezolvată.
- Se caută căile de interpretare, analiză și rezolvare a cazului.
- Se procedează la rezolvare.

Evaluare și feed-back

- Dezbateră cu toți participanții a modului de rezolvare a cazului și a rezultatelor la care au ajuns elevii.
- Reluarea secvențelor în care nu s-au obținut rezultatele așteptate.
- Predicții asupra importanței reținerii modalităților de soluționare în vederea aplicării lor la situații similare. La dezbateră participă toți elevii.

Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modulului – **evaluare inițială.**

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului

Instrumente de evaluare inițială: test scris inițial (itemi obiectivi și semiobiectivi), chestionar de evaluare a cunoștințelor anterioare, conversație dirijată / interviu, brainstorming (pentru identificarea reprezentărilor inițiale), fișe de lucru diagnostice.

b. În timpul parcurgerii modulului – **evaluare formativă.**

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare.

Instrumente de evaluare formativă: observația sistematică a activității elevului, fișe de lucru și exerciții aplicative, studii de caz, proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea între colegi, întrebări orale și conversație euristică, teste formative (quiz-uri).

c. Finală

Evaluarea finală (sumativă) apreciază nivelul de atingere a rezultatelor învățării la finalul modulului

Instrumente de evaluare finală: test scris (grilă, itemi semiobiectivi, eseu structurat), probă orală, proiect / referat, studiu de caz complex, portofoliu evaluat final ;

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stadiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă: teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinic.

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
30.1.13. Prezentarea procesului de nursing specific pentru paciențele cu afecțiuni obstetricale și ginecologice	30.2.13. Culegerea și analiza datelor / informațiilor specifice afecțiunilor obstetricale și ginecologice 30.2.14. Stabilirea, în mod independent, a diagnosticelor de nursing pentru paciențele cu afecțiuni obstetricale și ginecologice, selectând, colectând și prelucrând datele/informațiile 30.2.15. Planificarea, organizarea și aplicarea intervențiilor conform standardelor în vigoare 30.2.16. Capacitatea de a oferi asistență medicală individualizată și de a responsabiliza pacienții, rudele și alte persoane relevante în ceea ce privește autoîngrijirea și adoptarea unui stil de viață sănătos 30.2.17. Evaluarea calității îngrijirilor acordate pacienților cu afecțiuni obstetricale și ginecologice	30.3.13. Asumarea responsabilității în stabilirea diagnosticelor de nursing și în aplicarea intervențiilor 30.3.14. Respectarea principiilor etice pentru colaborarea eficientă cu paciențele, familia și membri echipei medicale 30.3.15. Manifestarea respectului pentru persoana îngrijită și pentru familia acesteia

Activitate:

- **Îngrijirea gravidei cu sarcină fiziologică- realizarea procesul de nursing într-o manieră corectă**

Obiective:

- Să cunoască procesul de nursing;
- Să culeagă și să analizeze datele/ informațiile specifice gravidei cu sarcină fiziologică;
- Să stabilească, în mod independent, diagnosticul de nursing pentru gravida cu sarcină fiziologică, selectând, colectând și prelucrând datele/informațiile;
- Să planifice, organizeze și aplice intervențiile conform standardelor în vigoare;
- Să evalueze calitatea îngrijirilor acordate gravidei cu sarcină fiziologică;
- Să manifeste gândire critică și responsabilitate în realizarea procesului de nursing.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Analiza și interpretarea datelor culese	25%	7,5
			Identificarea corectă a sarcinilor de lucru	30%	9
			Planificarea îngrijirilor (fixarea obiectivelor de îngrijire, alegerea intervențiilor, mod de evaluare)	25%	7,5
			Alegerea materialelor informative necesare aplicării procesului de nursing pentru cazul aflat în studiu.	20%	6
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Întocmirea planului de îngrijire (elaborarea diagnosticelor de îngrijire în ordinea priorităților /stabilirea gradului de dependență al pacientei)	30%	12
			Efectuarea intervențiilor planificate respectând etapele/ timpii de execuție și normele de asepsie și antisepsie	40%	16
			Evaluarea pacientei după aplicarea intervențiilor/ revizuirea planului și reevaluarea în cazul obiectivelor nerealizate	15%	6
			Completarea corectă a dosarului de îngrijire	15%	6
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate pentru descrierea sarcinii realizate	30%	9
			Argumentarea realistă și critică a deciziilor adoptate	40%	12
			Respectarea normelor de etică și deontologie	30%	9
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Steriu, L., et al. (2026). **Manual practic pentru asistenții medicali în obstetrică-ginecologie**. Editura Pro Universitaria. <https://doi.org/978-606-26-2289-3>
2. Stănică, C. D. (2025). **Obstetrica și ginecologia pentru moașe și asistenți medicali**. Editura Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila”. <https://doi.org/9786060113225>
3. Titircă, L. (2025). **Ghid de nursing cu tehnici de evaluare și îngrijiri corespunzătoare nevoilor fundamentale**. Editura Medicală.
4. Marcean, C. (Coord.). (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**. Editura Universitară „Carol Davila”.
5. NANDA International. (2023). **Diagnostiche de nursing: Definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas.
6. Titircă, L. (2024). **Îngrijiri speciale acordate pacienților de către asistenți medicali**. Editura Medicală.
7. Mironiuc, C. (Coord.). (2020). **Manual de obstetrică și ginecologie pentru asistenți medicali generaliști**. Editura Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”. <https://doi.org/9789736937224>
8. Ancăr, V., & Crângu, I. (2012). **Obstetrică**. Editura Național.
9. Ancăr, V., & Crângu, I. (2008). **Ginecologie**. Editura Național.
10. Nanu, D., Marinescu, B., & Matei, D. (2008). **Esențialul în obstetrică**. Editura Amaltea.

MODULUL 31
PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC
• Notă introductivă

Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul III** pe parcursul a două semestre și are prevăzute **240 de ore** din care **80 ore de teorie** și **160 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
31.1.1.	31.2.1.	31.3.1.	Modificări în diferite etape de creștere și dezvoltare a copilului: <i>fizice</i> (gurița, dinții, greutate, ritmul de creștere în înălțime, dentiție etc), <i>motorii</i> (reflexe, merge singur, coordonare fină, agilitate, echilibru etc), <i>cognitive</i> (recunoașterea vocii mamei, apariția gânguriturului, vocabular, gândire logică, dezvoltarea abilităților etc), <i>sociale</i> (comunicare, zâmbet, dezvoltarea de relații, căutarea propriei identități etc), <i>emoționale</i> apărute în diferite etape de creștere și dezvoltare a copilului: - etapa de neonat - etapa de sugar - etapa de antepreșcolar - etapa preșcolară - etapa de școlar mic - etapa de pubertate și adolescență.
31.1.2.	31.2.2.	31.3.2.	Monitorizarea parametrilor fizici și a abilităților motorii, cognitive și socio-emoționale (dezvoltare) pe etape specifice de vârstă: - Perioada de nou-născut 0-28 zile (creștere, dezvoltare); - Perioada de sugar: 1-12 luni (creștere, dezvoltare motorie), limbaj; - Perioada de copil mic/antepreșcolar între 1-3 ani (creștere, dezvoltare); - Perioada de preșcolar: 3-6 ani (creștere, dezvoltare- motricitate, limbaj, activitate socială);

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: **5**

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			- Perioada de școlar – 6-11/12 ani (creștere, dezvoltare cognitivă etc.) - Perioada de adolescent – peste 12 ani (creștere, dezvoltare) Evaluare pediatrică: - Prematurul: particularități morfo-funcționale, complicațiile prematurității - Dismatur.: clasificare clinică, particularități și riscuri clinice - Postmatur: postmaturitate clinică (sindrom Clifford) complicații critice
31.1.3.	31.2.3	31.3.3.	Factori ce influențează creșterea și dezvoltarea copilului: - factori genetici: ereditatea, sexul, rasa, etnia, factori hormonal - factori de mediu: exogeni (alimentația, igiena și condițiile de viață, afecțiuni medicale activitatea fizică, clima, sezonul etc.) - factori psiho-sociali și afectivi: mediul familial, stimularea cognitivă, status socio-economic - factori prenatali: sănătatea și vârsta mamei, Efectuarea etapizată (de la naștere până la adolescență) a vaccinărilor conform Calendarul Național de Vaccinare aprobat de Institutul Național de Sănătate Publică (INSP)
31.1.4.	31.2.4. 31.2.5. 31.2.6.	31.3.4. 31.3.5.	Particularitățile întâlnite la sugari, copil și adolescent în: 1. <i>Bolile aparatului respirator:</i> adenoidite, otite, laringite, bronșită acută, bronhopneumonie, astm bronșic infantil 2. <i>Bolile aparatului cardiovascular:</i> cardiopatii congenitale necianogene și cianogene, valvulopatii, insuficiență cardiacă 3. <i>Boli ale aparatului digestiv:</i> boala diareică acută, celiakia, mucoviscidoza, parazitoze intestinale, hepatite cronice, ciroza. 4. <i>Bolile aparatului reno-urinar:</i> sindrom nefrotic, glomerulonefrita acută, insuficiență renală acută, insuficiență renală cronică 5. <i>Boli neurologice:</i> epilepsia, autismul, tulburări de comportament și dezvoltare, distrofia musculară, meningita, encefalita, etc. 6. <i>Bolile sistemului hemtopoetic:</i> anemia feriprivă, anemii hemolitice, anemia aplastică, leucemie, limfoame, purpură trombocitopenică, hemofiliile etc. 7. <i>Diabetul zaharat la copil și adolescent</i> 8. <i>Alte afecțiuni:</i> reumatismul articular acut, artrita reumatoidă juvenilă, tuberculoza pulmonară etc Utilizarea modalităților moderne în pediatrie pentru investigarea afecțiunilor: Aplicarea și realizarea tratamentului în cadrul echipei multidisciplinare.
31.1.5.	31.2.7. 31.2.8. 31.2.9.	31.3.6. 31.3.7. 31.3.8.	Procesul de nursing în bolile sugarului, copilului și adolescentului: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea procesului de nursing în bolile sugarului, copilului și adolescentului: respiratorii, cardiovasculare, digestive, reno-urinare, convulsii, anemii, hemofilie, boli reumatismale, diabet zaharat, tuberculoză.
31.1.6.	31.2.10. 31.2.11.	31.3.9.	1. Educația pentru sănătate: igienă, alimentație, stil de viață, sănătate emoțională, comunicarea prin joc cu copii Cadru de implementare: în familie, școli și grădinițe, în cabinetul medical
31.1.7. 31.1.8.	31.2.12. 31.2.13.	31.3.10. 31.3.11. 31.3.12.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea și planificarea activității de îngrijire specifice neonatologie și pediatriei; • Desfășurarea activității de îngrijire în echipa medicală: comunicare, colaborare, responsabilitate, empatie, adaptare la schimbare, atitudini de lider; • Aplicarea măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă; • Aplicarea îngrijirilor de bază adaptate vârstei copilului: igienă, alimentație, eliminare, supraveghere, mobilizare, transport; • Monitorizarea și notarea parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative; • Stabilirea diagnosticilor de nursing, analiza calității îngrijirilor și completarea planului de îngrijire; • Participarea la recoltări, investigații specifice și tratamente sub supraveghere;

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Realizarea de acțiuni educative cu pacienții / familia pentru un stil de viață sănătos; • Colaborarea în cadrul echipei multidisciplinare și învățarea din experiența membrilor echipei; • Demonstrarea integrității și a eticii profesionale prin acțiuni concrete; • Autoevaluarea acțiunilor desfășurate în stagiile practice.
--	--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării** (*echipamente, unelte și instrumente, machete, materii prime și materiale, documentații tehnice, economice, juridice etc.*) existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic

Pentru formarea competențelor clinice avansate în **Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC** dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente și aparatură medicală:** pătuț pediatric și pătuț pentru nou-născut, incubator neonatal (în unitățile de neonatologie), masă radiantă pentru nou-născut, cântar pentru nou-născuți și copii, infantometru și taliometru, monitor funcții vitale, pulsoximetru pediatric, termometre electronice și non-contact, tensiometru pediatric cu manșete de diferite dimensiuni, aspirator de secreții, nebulizator și dispozitive pentru oxigenoterapie, pompă de perfuzie și injectomat, trusă de resuscitare neonatală și pediatrică, electrocardiograf (după dotarea unității sanitare);
- **Machete, simulatoare și materiale didactice:** manechin pentru îngrijirea nou-născutului, manechin pediatric pentru nursing și resuscitare, simulator pentru alimentația nou-născutului și sugarului, simulator pentru tehnici de administrare a medicamentelor, planșe anatomice și fiziologice specifice copilului, materiale multimedia privind dezvoltarea și creșterea copilului;
- **Instrumente și materiale pentru îngrijiri:** stetoscop pediatric, tavă medicală și seturi pentru tratamente, seringi și ace de diferite dimensiuni, catetere periferice pediatrice, materiale pentru pansamente, materiale pentru recoltarea produselor biologice, materiale pentru igiena nou-născutului și copilului, scutece, aleze și materiale absorbante, recipiente pentru alimentația sugarului, materiale pentru prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale, echipamente individuale de protecție;
- **Materiale consumabile:** mănuși de examinare, măști chirurgicale, dezinfectanți pentru mâini și suprafețe, comprese sterile, tifon, leucoplast și feși, soluții antiseptice, materiale pentru recoltări și monitorizări, formulare și fișe de observație clinică;
- **Documentație medicală și educațională:** fișa de observație clinică pediatrică, carnetul de sănătate al copilului, grafice de creștere și dezvoltare, scheme și calendare naționale de vaccinare, protocoale de nursing pediatric și neonatal, proceduri operaționale privind siguranța pacientului pediatric, ghiduri privind alimentația nou-născutului și sugarului, ghiduri privind prevenirea infecțiilor și managementul riscurilor;
- **Resurse digitale:** calculator/laptop cu acces la internet, platforme educaționale pentru simulare clinică, baze de date medicale și ghiduri clinice actualizate, aplicații pentru monitorizarea parametrilor de creștere și dezvoltare ai copilului, sisteme informatice utilizate în unitățile sanitare;
- **Resurse existente la partenerii de practică clinică:** secții și compartimente specifice, ambulatorii de specialitate pediatrice, unități de primiri urgente pediatrice, centre de vaccinare și monitorizare a copilului, compartimente de educație pentru sănătate și consilierea familiei.

• Sugestii metodologice

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Conținuturile Modulului 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*. Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC cuprinde două părți distincte. **PUERICULTURA** care se ocupă cu metode și mijloace de creștere și dezvoltare armonioasă a copilului în primii ani de viață, corelată cu îngrijirea copilului și adolescentului sănătos și **PEDIATRIA** care descrie bolile întâlnite la copil, coroborate cu îngrijirea copilului bolnav.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică. Conținuturile fiecărei teme vor fi discutate de către medic și Cadrul didactic de nursing în vederea evitării suprapunerilor precum și a modului de abordare și a tehnicilor de predare – învățare – evaluare care vor fi folosite.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modulului 31 este omogenă, flexibilă și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor.

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev. Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții.

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii este realizată prin alinierea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC sunt din categoria:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

Cunoștințe și competențe profesionale / *Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013* integrate în Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC sunt din categoria: **(c), (d), (e), (f) și (g)**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / *Directiva UE/55/2013* integrate în Modulul 31 - PUERICULTURĂ, PEDIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC sunt din categoria: **(a), (b), (c), (f), (g) și (h)**

Cadrul didactic promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă:

- Utilizarea unor strategii didactice care să cuprindă **metode de învățarea prin descoperire (utilizarea experimentului, a studiului de caz, metoda cercetării și problematizării etc.), metode activ-participative (lucru în echipă, jocurile de rol, debaterile și proiectele de grup, metoda ciorchinului mozaic (Jigsaw), Știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, Brainstormingul etc , metode de diferențiere a instruirii (adaptarea sarcinilor de lucru la ritmul și stilul propriu de învățare al fiecărui elev)** care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic;
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la formarea unui profil de competență care să cuprindă dezvoltarea gândirii critice (încurajarea argumentării, analizei și selectării fluxului informațional), cultivarea atitudinilor (formarea de valori, comportamente etice,

empatie și spirit de inițiativă) și autonomia în învățare (înzestrarea elevului cu tehnici de muncă intelectuală pentru a ști „cum să învețe” pe tot parcursul vieții).

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Exemplu de metodă de învățare:

În procesul de predare se poate folosi PAR (prezintă – aplică – recapitulează) care se desfășoară în 3 timpi:

- În prima fază se aleg metode de prezentare de noi cunoștințe în care pe lângă metodele tradiționale de „expunere” se încurajează elevii să caute și singuri aspecte legate de subiectele în discuție. În acest sens se pot indica cărți, manuale, articole, etc. care pot fi studiate de elevi.
- În faza „aplică” se utilizează metode care să-i oblige pe elevi să valorifice cunoștințele acumulate și să formuleze un plan de îngrijire adecvat copilului sănătos și bolnav și să folosească corect terminologia medicală.
- În cea de-a treia fază – se urmărește o fixare corectă a noțiunilor și o atitudine corespunzătoare calificării și concentrării pe punctele cheie care vor permite punerea în practică în deplină siguranță a intervențiilor autonome și delegate în cadrul procesului de îngrijire.

Exemplificare metoda STUDIUL DE CAZ.

Este o formă de cercetare descriptiv calitativă care evidențiază în mod special relațiile „cauză – efect” tipice și permite o examinare a tuturor variabilelor care duc o mai bună înțelegere a unui „caz”, în speță a pacientului.

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
31.1.4. <i>Prezentarea bolilor întâlnite la sugari, copil și adolescent</i>	31.2.4. <i>Identificarea particularităților bolilor la sugar, copil și adolescent</i> 31.2.5. <i>Însușirea modalităților moderne, inclusiv informatice, prin care asistentul medical participă la tehnicile de investigare a bolilor</i> 31.2.6. <i>Aplicarea metodelor de tratament specifice în colaborare cu ceilalți specialiști din echipa medicală</i>	31.3.4. <i>Manifestarea responsabilității în conturarea semnelor și simptomelor bolilor sugarului, copilului și adolescentului</i> 31.3.5. <i>Exprimarea acurateței în participarea la conduita de investigare și tratament</i>

Activitatea de învățare:

- **Identificarea particularităților bolilor la copil**

Obiective:

- Identificarea semnelor și simptomelor care apar cel mai frecvent într-o anumită boală;
- Identificarea semnului patognomonic bolii;
- Culegerea tuturor informațiilor necesare evaluării stării bolnavului;
- Analizarea reacțiilor specifice organismului la boală
- Identificarea priorităților de îngrijire în funcție de reacțiile individuale ale fiecărui bolnav.

Mod de organizare a activității :

- Prezentarea activității și a modului de lucru
- Elevii sunt grupați în 4 – 5 echipe

Desfășurare:

- Fiecare echipă primește câte un **caz**; se alege o boală și se întocmesc **cazuri** cu vârste diferite, sex diferit, semne și simptome de intensități diferite ca reacție a organismului la același tip de **agresiune**.

De menționat că aceste **cazuri** sunt selectate de către profesori din practica medicală având aspecte elocvente. Pe durata a 20 de minute se realizează un brainstorming în fiecare grupă de elevi ce trebuie să răspundă la câteva aspecte cheie:

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- Care sunt semnele și simptomele caracteristice bolii
- Care sunt cele mai frecvente semne întâlnite în cazul bolii respective
- Care sunt particularitățile de reacție a fiecărui individ (bolnav)
- Care sunt prioritățile de îngrijire pentru fiecare bolnav cu formularea diagnosticului de îngrijire

Elevii sunt îndemnați să desemneze câte un reprezentant (raportor) care să prezinte concluziile fiecărui grup. Concluziile finale și fixarea noțiunilor se face în raport cu evidențierea atât a aspectelor comune cât și a diferențelor dintre cazurile prezentate. Prin această metodă se poate pune în evidență celebrul dicton „*nu există boală, ci bolnavi*”.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardul de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi, după momentul aplicării ei:

a) **Evaluare inițială** realizată la începutul începerii procedului de predare-învățare a modului pentru a diagnostica nivelul de cunoștințe al elevilor și a stabili lacunele.

b) **Evaluare formativă** care se desfășoară pe tot parcursul procesului de predare-învățare. Oferind feedback constant pentru corectarea greșelilor și stimularea progresului

c) **Sumativă/Finală** aplicată la finalul parcurgerii modulului atestând nivelul de performanță final atins de elev certificând cunoștințele.

După metoda de examinare, evaluarea se poate realiza prin:

a) Metode tradiționale: **probe scrise (teste, lucrări), probe orale (întrebări, dialog) și probe practice.**

b) Metode alternative/complementare: **portofoliul, proiectul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului.**

De asemenea putem avea **evaluare normativă**: compararea rezultatelor elevului cu media grupului/ clasei sau **evaluare criterială** – măsurarea performanței realizându-se în funcție de criterii și obiective predefinite, indiferent de performanța altora.

Evaluarea continuă și formativă este esențială pentru succesul educațional, ajutând profesorul la reglarea învățării în timp real

Evaluarea componentei clinice de la nivelul modulului va verifica abilitățile practice și aplicarea cunoștințelor în context clinic. Acesta poate fi efectuată utilizând **evaluarea practică la patul pacientului** (prin verificarea execuției în timp real a unei tehnici/ intervenții), **evaluarea structurată și simularea** (pune elevul în fața unor situații contra-cronometru precum efectuarea injecției, etc sau simularea pe manechine a unor intervenții).

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod **integrat** în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod **separat** în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
31.1.4. <i>Prezentarea bolilor întâlnite la sugari, copil și adolescent</i>	31.2.4. <i>Identificarea particularităților bolilor la sugar, copil și adolescent</i>	31.3.4. Manifestarea responsabilității în conturarea semnelor și simptomelor bolilor sugarului, copilului și adolescentului

Activitatea de învățare:

- **Îngrijiri acordate unui copil în vârstă de 4 ani cu hipertermie.**

Obiective:

- Recunoaște semnele specifice hipertermiei;
- Identifică factorii ce determină creșterea temperaturii corpului;
- Determină temperatură corpului utilizând mijloace adecvate;
- Descrie intervențiile asistentului medical privind normalizarea temperaturii corpului.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criteriile de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Recunoașterea semnelor specifice creșterii temperaturii	40 %	12
			Identificarea factorilor determinanți în creșterea temperaturii	30 %	9
			Alegerea metodei de determinare a temperaturii corpului (tipul de termometru)	30 %	9
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Pregătirea pacientului pentru determinarea temperaturii corpului	25 %	10
			Pregătirea materialelor necesare determinării temperaturii corpului (termometru, unguent, pansament, soluție dezinfectantă)	25 %	10
			Efectuarea tehnicii propriu zise	25 %	10
			Intervențiile asistentului medical în caz de hipertermie ca urmare a diagnosticului de îngrijire formulat	25%	10
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	30 %	9
			Argumentarea îngrijirilor acordate	30 %	9
			Indicații și recomandări acordate familiei	40%	12
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Butcher, H. K., Bulechek, G. M., Clarke, M. F., & Wagner, C. M. (2025). **Clasificarea intervențiilor de nursing (NIC)** (ed. a VIII-a). Editura Andreas.
2. Moorhead, S., Johnson, M., Maas, M., & Swanson, E. (2024). **Nursing outcomes classification (NOC)** (7th ed.). Elsevier.
3. Marcean, C. (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**. Editura Universitară „Carol Davila”.
4. NANDA International. (2023). **Diagnostic de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas.
5. American Academy of Pediatrics. (2022). **Red Book: Report of the Committee on Infectious Diseases**. American Academy of Pediatrics.
6. UNICEF. (2021). **Child health and development guidelines**. UNICEF.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

7. European Society for Paediatric Research. (2021). **Guidelines in neonatal and pediatric care.** ESPR.
8. Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România. (2021). **Standarde de practică pentru asistenți medicali generaliști.** OAMGMAMR.
9. Marcean, C. (2012). **Manual de nursing pentru elevii de anul III ai Școlii Postliceale Sanitare.** Editura ALL Educațional.
10. Vasile, M. (2012). **Puericultură și pediatrie pentru asistenți medicali.** Editura ALL.

MODULUL 32
NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC
• Notă introductivă

Modulul 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **120 de ore** din care **40 ore de teorie** și **80 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
32.1.1.	32.2.1.	32.3.1.	Modificări la nivelul principalelor funcții ale sistemului nervos evidențiate prin examenul clinic la nivelul sistemului nervos: - Funcții cognitive și starea mentală: tuburări de conștiință, dificultăți de atenție, deficit de memorie, tulburări de limbaj, modificări comportamentale. - Funcțiile nervilor cranieni: anosmie, deficite vizuale, asimetrii pupilare, deficite motorii faciale, tulburări vestibulocohleare, disfuncții bulbare și altele. - Funcția motorie: afectarea căilor piramidale, extrapiramidale, motoneuronii și masa musculară, modificări de troficitate, de tonus, deficite de forță, mișcări involuntare, etc. - Funcția senzitivă superficială, profundă: parestezii, dureri spontane, anestezie sau hiponestezie, alodinie, hiperalgie, pierderea simțului poziției segmentelor corpului – ataxie, etc. - Reflexe osteotendinoase și cutanate: hiperreflectivitate, reflexe patologice, diminuarea sau absența reflexelor, dispariția reflexelor abdominale, etc. - Funcția de coordonare: dismetrie, asinergie și adiadococinezie, instabilitate posturală, semn Romberg pozitiv

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

32.1.2.	32.2.2.	32.3.2. 32.3.3.	Metode de investigare folosite în neurologie și rolul asistentului medical în pregătirea bolnavului și participarea la realizarea unor investigații - Metode radiologice: radiografia craniană, CT cerebral și vertebro-medular, rezonanța magnetică nucleară (RMN) cerebral și vertebro-medular, tomografia cu emisie de pozitroni (PET-SCAN) - Puncția rahidiană și analiza lichidului cefalorahidian - Angiografia cerebrală și ecografia Doppler de carotidă Electroencefalograma (E.E.G) și electromiografia (E.M.G.)
32.1.3.	32.2.3.	32.3.4.	Principalele boli neurologice - definiție, clasificare, cauze, simptomatologie, investigații, principii de tratament: - Sindroame motorii: sindromul piramidal și extrapiramidal, sindroame neuromusculare și miopatiile, sindromul cerebelos - Sindroame senzitive - Sindromul respirator de cauză neurologică - Sindromul de hiper și hipotensiune intracraniană - Sindroame epileptice - epilepsia - Sindroamele neurovasculare: accidentul vascular ischemic și hemoragic - Sindroame neurotumorale: tumorile supratentoriale și subtentoriale: - Sindromul comatos de cauza neurologica: definiția comei, aprecierea severității și gradului comei prin scala Glasgow, investigații, principii de tratament
32.1.4.	32.2.4. 32.2.5. 32.2.6.	32.3.5. 32.3.6. 32.3.7.	Procesul de nursing în afecțiunile neurologice: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni: Hipertensiune intracraniană, Accident vascular cerebral, Epilepsie, Boala Parkinson, Come.
32.1.5.	32.2.7. 32.2.8.	32.3.8.	Rolul asistentului medical în educarea pacientului/ familiei Adoptarea unui stil de viață adaptat bolii și recomandărilor medicale se bazează pe: managementul stresului, evitarea suprasolicitării cognitive, stabilirea unei rutine stricte, alimentație și suport nutrițional echilibrat, activitate fizică și stimulare cognitivă, monitorizare medicală și suport psihologic. Recuperarea funcțională și motorie a pacienților cu afecțiuni neurologice: kinetoterapie, fizioterapie, terapie ocupațională, logopedie, utilizarea de terapii moderne.
32.1.6.	32.2.9. 32.2.10	32.3.9.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE
32.1.7. 32.1.8.	32.2.11 32.2.12	32.3.10. 32.3.11. 32.3.12.	• Organizarea activităților de îngrijire a bolnavilor cu afecțiuni neurologice; • Desfășurarea activității de îngrijire în cadrul echipei medicale: comunicare, colaborare, responsabilitate, empatie, adaptare la schimbare, atitudini de lider; • Aplicarea măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă; • Monitorizarea și notarea parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative; • Aplicarea îngrijirilor de bază: igienă, alimentație, eliminare, supraveghere, mobilizare, transport; • Participarea la recoltări, investigații și tratamente sub supraveghere; • Participarea la îngrijirile specifice activității de îngrijire a pacienților în secția de neurologie; • Stabilirea diagnosticelor de nursing, analiza calității îngrijirilor și completarea planului de îngrijire; • Colaborarea în cadrul echipei multidisciplinare și învățarea din experiența membrilor echipei; • Demonstrarea integrității și a eticii profesionale prin acțiuni concrete; • Autoevaluarea acțiunilor desfășurate în stagiile practice.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în neurologie și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate: Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc.

- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și talimetre, monitoare de funcții vitale;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți (mâini și suprafețe), soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor, etc.
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii , modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului.

• Sugestii metodologice

Conținuturile Modulului 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modulului 32 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții.

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieții muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: (c), (d), (e), (f) și (g)

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 32 - NEUROLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: (a), (d), (h),

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;
- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);
- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale), jocul de rol (asistent–pacient–echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL), metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbaterile clinice ghidate, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;
- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe;
- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda studiului de caz este o strategie de învățare și cercetare prin care participanții analizează o situație concretă, reală sau veridică. Aceasta facilitează trecerea de la teorie la practică, dezvoltând gândirea critică, abilitățile de analiză și capacitatea de a lua decizii în situații complexe.

Etapele unui studiu de caz

- Prezentarea cazului: Furnizarea datelor complete (context, personaje, evenimente).
- Analiza problemei: Identificarea elementelor esențiale și a cauzelor care au generat situația.
- Formularea ipotezelor: Elaborarea posibilelor explicații și a alternativelor de acțiune.
- Găsirea soluțiilor: Selectarea celei mai bune soluții și stabilirea unui plan de implementare.
- Evaluarea rezultatelor: Analiza impactului pe care îl are soluția aplicată.

Utilizarea acestei metode prezintă o serie de avantaje: realizează conexiunea cu realitatea (ajută cursanții să înțeleagă cum se aplică teoria în practică); determină dezvoltarea gândirii critice deoarece stimulează argumentarea, analiza logică și luarea deciziilor sub presiune, dezvoltă abilități de comunicare prin încurajarea colaborării, negocierii și ascultării active în timpul lucrului în echipă.

Exemplificare metoda Studiului de caz clinic

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
32.1.4. Prezentarea procesului de nursing în bolile neurologice	32.2.4. Diagnosticarea, în mod independent, a îngrijirii necesară persoanelor cu afecțiuni neurologice 32.2.5. Planificarea organizarea și implementarea îngrijirii individualizate și personalizate în diferite situații clinice 32.2.6. Aplicarea criteriilor și a standardelor în vigoare pentru evaluarea finală a intervențiilor aplicat	32.3.5. Colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire în aplicarea procesului de îngrijire la persoanele cu afecțiuni neurologice 32.3.6. Asumarea responsabilității în realizarea sarcinilor de lucru 32.3.7. Manifestarea responsabilității pentru a asigura, în mod independent, calitatea îngrijirii medicale și evaluarea acesteia

Activitatea de învățare:

- *Aplicarea procesului de nursing în bolile neurologice.*

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze datele din cazul clinic prezentat de profesor;
- Să identifice manifestările de dependență din caz;
- Să diagnosticheze îngrijirea necesară pe baza datelor din caz, utilizând terminologia standard și taxonomia internațională;
- Să formuleze obiective specifice diagnosticelor de nursing;
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Flipchart, foi de flipchart, markere
- Fișe cu studii de cazuri clinice
- Fișe de documentare: *Listă cu problemele de dependență pentru nevoile fundamentale*
- Diagnostice de nursing- NANDA I.

Durată: 50 minute

Etape de lucru:

Pregătire

- Se împart elevii în grupe de câte 4-5.
- Se stabilesc reguli de lucru în grup.

Realizare

- Se împart fișele de documentare și fișele de lucru cu cazurile clinice; fiecare grupă va primi un alt caz clinic, numărul fișelor cu studiu de caz fiind egal cu numărul grupelor formate
- Se explică elevilor cerințele studiului de caz

Prezentarea rezultatelor lucrului în grup

- Fiecare grupă prezintă, printr-un raportor, pe rând, rezultatele studiului de caz, pe foi de flipchart, în fața întregii clase.
- Ceilalți notează, completează, fac observații.

Evaluare și feed-back

- Se va evalua pe baza unei fișe de evaluare, detaliată la sugestii privind evaluarea.

Sugestii privind evaluarea

- **Evaluarea** constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.
- Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.
- **Evaluarea** poate fi efectuată:
 - a. *La începutul modulului – evaluare inițială.*
 - Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului
 - *Instrumente de evaluare inițială:* test scris inițial (itemi obiectivi și semiobiectivi), chestionar de evaluare a cunoștințelor anterioare, conversație dirijată / interviu, brainstorming (pentru identificarea reprezentărilor inițiale), fișe de lucru diagnostice.
 - b. *În timpul parcurgerii modulului – evaluare formativă.*
 - Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare
 - *Instrumente de evaluare formativă:* observația sistematică a activității elevului, fișe de lucru și exerciții aplicative, studii de caz, proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea între colegi, întrebări orale și conversație euristică, teste formative (quiz-uri);
 - c. *Finală*
 - **Evaluarea finală (sumativă)** apreciază nivelul de atingere a rezultatelor învățării la finalul modulului
 - *Instrumente de evaluare finală:* test scris (grilă, itemi semiobiectivi, eseu structurat), probă orală, proiect / referat, studiu de caz complex, portofoliu evaluat final ;
 - **Evaluarea practică (competențe clinice)** are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

- Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stagiul clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).
- Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă: *teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinic.*

În funcție de modalitatea de raportare a rezultatelor, se disting evaluarea normativă și evaluarea criterială. Evaluarea normativă apreciază performanța elevului prin compararea acesteia cu nivelul de performanță al grupului de referință, în timp ce evaluarea criterială măsoară gradul de realizare a competențelor și obiectivelor de învățare pe baza unor criterii prestabilite, fără raportare la performanțele celorlalți elevi.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
32.1.4. Prezentarea procesului de nursing în bolile neurologice	32.2.4. Diagnosticarea, în mod independent, a îngrijirii necesară persoanelor cu afecțiuni neurologice 32.2.5. Planificarea organizarea și implementarea îngrijirii individualizate și personalizate în diferite situații clinice 32.2.6. Aplicarea criteriilor și a standardelor în vigoare pentru evaluarea finală a intervențiilor aplicat	32.3.5. Colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire în aplicarea procesului de îngrijire la persoanele cu afecțiuni neurologice 32.3.6. Asumarea responsabilității în realizarea sarcinilor de lucru 32.3.7. Manifestarea responsabilității pentru a asigura, în mod independent, calitatea îngrijirii medicale și evaluarea acesteia

Activitatea de învățare:

- *Aplicarea procesului de nursing în bolile neurologice.*

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze datele din cazul clinic prezentat de profesor;
- Să identifice manifestările de dependență din caz;
- Să diagnosticheze îngrijirea necesară pe baza datelor din caz, utilizând terminologia standard și taxonomia internațională;
- Să formuleze obiective specifice diagnosticelor de nursing;
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate.

- **Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora**

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa de documentare, fișa cu studiul de caz, foi flipchart, marker pentru prezentarea rezultatelor	30%	9
			Studierea în mod independent a datelor clinice din cazul repartizat de profesor	40%	12
			Selectarea resurselor materiale, informative și umane pentru aplicarea procesului de nursing	30 %	9

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Diagnosticarea îngrijirii necesară în cazul clinic studiat	40%	20
			Formularea obiectivelor pe termen mediu și lung, specifice diagnosticelor de nursing	30%	15
			Planificarea intervențiilor autonome și delegate pentru cazul clinic studiat	30%	15
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	30%	6
			Argumentarea pertinentă a soluțiilor găsite pentru cerințele formulate	40%	8
			Prezentarea unei aprecieri globale, obiective asupra sarcinilor realizate	30%	6
			Total	100%	20
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România. (2025). **Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri – STIMA**. OAMGMAMR.
2. Butcher, H. K., Bulechek, G. M., Clarke, M. F., & Wagner, C. M. (2025). **Clasificarea intervențiilor de nursing (NIC)** (ed. a VIII-a). Editura Andreas.
3. Titircă, L. (2025). **Ghid de nursing cu tehnici de evaluare și îngrijiri corespunzătoare nevoilor fundamentale**. Editura Medicală.
4. Marcean, C. (Coord.). (2023). **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**. Editura Universitară „Carol Davila”.
5. NANDA International. (2023). **Diagnostiche de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**. Editura Andreas.
6. Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România. (2021). **Standarde de practică pentru asistenți medicali generaliști**. OAMGMAMR.
7. Moțățăianu, A., Barcuțean, L., Maier, S., **Îngrijirea medical în boli neurologice. Curs pentru asistenți medicali**, Editura University Press, 2019, ISBN 9789731696188
8. Coord. Conf. Univ. Dr. Sărbu, C. A., (2017), **Nursing în neurologie**, Editura Hamangiu, București, ISBN/ISSN: 978-606-27-0914-3,

MODULUL 33
SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC
• Notă introductivă

Modulul 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **132 de ore** din care **40 ore de teorie** și **92 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul
Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
33.1.1. 33.1.2.	33.2.1. 33.2.2.	33.3.1. 33.3.2.	1. Noțiuni introductive <i>1.1. Delimitarea conceptelor: sănătate mentală, normalitate/anormalitate, boală psihică</i> <i>1.2. Prezentarea principalelor tulburări ale proceselor psihice:</i> - Tulburările proceselor cognitive: senzațiile și percepțiile, atenția, memoria, gândirea. - Tulburările proceselor afective: depresia, mania/hipomania, anxietate, incongruența afectivă, etc. - Tulburările proceselor voliționale și comportamentale: abulia, hiper/hipoabulia, tulburări de comportament alimentar, ticurile și stereotipiile, etc.
33.1.3.	33.2.3.	33.3.3.	1. Metode de tratament folosite în psihiatrie - definiție, clasificare, indicații, efecte terapeutice, efecte secundare nedorite. - Psihoterapia și intervențiile psihosociale: terapia cognitiv - comportamentală, terapia psihodinamică, terapia de familie și cuplu. - Reabilitarea psihosocială și suportul comunitar: terapia ocupațională (ergoterapia), grupul de suport și auto-ajutor, antrenamentul abilităților sociale.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			- Metode farmacologice – tratament medicamentos: medicamente antipsihotice, antidepresive, anxiolitice și hipnotice, stabilizatori de dispoziție. - Terapii Biologice Non-Farmacologice (Neurostimulare): terapia electroconvulsivantă, stimularea magnetică transcraniană, fototerapia, etc.
33.1.4	33.2.4.	33.3.4.	2. Principalele boli psihice: definiție, clasificare, simptomatologie, investigații, tratament. - tulburări anxioase: anxietatea generalizată, tulburarea de panică, fobii specifice; - tulburări psihotice: schizofrenia; - tulburări de dispoziție – afective: depresia majoră, tulburarea bipolară; - tulburări de neurodezvoltare: tulburare de spectru autist, tulburarea de hiperactivitate cu deficit de atenție; - tulburări de personalitate: borderline, antisocială; - tulburări organice cerebrale: demența, Alzheimer, delirium; - alte tulburări: tulburări de alimentație (bulimia, anorexia) ticuri, tulburări obsesiv-compulsive, tulburări de stres post-traumatic, etc. 3. Metode de investigare și diagnostic în psihiatrie - Metode clinice: examenul stării psihice, heteroanamneza, etc. - Metode psihologice și instrumente de screening: chestionare de autoevaluare, teste de personalitate, teste proiective, scale clinice evaluative, evaluări neuropsihologice, etc. - Investigații paraclinice și biologice: neuroimagică, electroencefalograma, analize de sânge, etc.
33.1.5	33.2.5. 33.2.6. 33.2.7.	33.3.5. 33.3.6. 33.3.7.	Procesul de nursing în afecțiunile psihice: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticilor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea procesului de nursing în afecțiuni psihiatrice: Depresia, Demența Alzheimer, Schizofrenie.
33.1.6.	33.2.8.	33.3.8.	Măsurile de susținere a eu-lui bolnavului cu tulburări psihice ce reduc anxietatea pacientului și întăresc contactul acestuia cu realitate. • Abilitățile de comunicare și rolurile asistentului medical din serviciile de psihiatrie; • Comunicarea cu bolnavii cu tulburări psihice; • Stabilirea de limite și prevenirea crizelor de violență.
33.1.7. 33.1.8. 33.1.9.	33.2.9. 33.2.10. 33.2.11. 33.2.12.	33.3.9. 33.3.10. 33.3.11.	Aspecte juridice (consimțământul informat, internarea nevoluntară, capacitatea civilă și discernământul, dreptul la confidențialitate) și etice (autonomie versus paternalism, stigmatizarea și discriminarea, accesul echitabil la îngrijire, etc.) asociate cu îngrijirea persoanelor cu probleme psihice Importanța abordării în echipă a îngrijirilor în psihiatrie. Rolul asistentului medical în educarea și promovarea sănătății pacienților, asigurarea unei calități optime a vieții pacientului psihic; managementul stresului și a emoțiilor, aderența la tratament a pacientului cu afecțiuni psihice, rețele de sprijin social.
33.1.10.	33.2.13. 33.2.14.	33.3.12.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea activităților de îngrijire a bolnavilor cu tulburări psihice; • Îngrijiri de bază: igiena, alimentație, mobilizare, eliminare, supravegherea comportamentului; • Îngrijiri educative și de relaționare: comunicarea cu pacientul/ aparținătorii și construirea unei relații terapeutice în contextul îngrijirii, îndrumarea pacienților în realizarea activităților cotidiene; • Îngrijiri tehnice: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, recoltarea produselor biopatologice, administrarea medicamentelor pe diferite căi, stabilirea diagnosticelor de nursing și conceperea planului de îngrijire, analiza calității îngrijirilor și ameliorarea practicii profesionale, înscrierea și transmiterea informațiilor despre pacient;
33.1.11. 33.1.12.	33.2.15. 33.2.16.	33.3.13. 33.3.14. 33.3.15.	

		• Desfășurarea activității de îngrijire în cadrul echipei medicale: comunicare, colaborare, responsabilitate, empatie, adaptare la schimbare, atitudini de lider; • Colaborarea în cadrul echipei multidisciplinare și învățarea din experiența membrilor echipei; • Demonstrarea integrității și a eticii profesionale prin acțiuni concrete; • Autoevaluarea acțiunilor desfășurate în stagiile practice.
--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în psihiatrie și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- **Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare** care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc
- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți, soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor etc.
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii , modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• Sugestii metodologice

Conținuturile Modulului 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră **adaptabilă, diferențiată**, ținând cont de **particularitățile colectivului** cu care se lucrează și de **nivelul inițial de pregătire**.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modului 33 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor.

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurile individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- *Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;*
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming)
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul Modulul 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: *(c), (d), (e), (f) și (g)*

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 33 - SĂNĂTATE MINTALĂ, PSIHIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(a), (h)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare–învățare–evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă utilizarea unor **strategii didactice** care să cuprindă:

Metode tradiționale cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;

- **Metode de învățare prin descoperire:** utilizarea experimentului, a studiului de caz, metoda cercetării și problematizării etc. ;
- **Metode activ-participative** (lucru în echipă, jocurile de rol, dezbaterile și proiectele de grup, metoda ciorchinelui, mozaicul (Jigsaw), Știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, Brainstormingul, etc.);
- **Metode de diferențiere a instruirii** (adaptarea sarcinilor de lucru la ritmul și stilul propriu de învățare al fiecărui elev) care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale) , jocul de rol (asistent–pacient–echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL) , metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbaterile clinice ghidate, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;
- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe;

- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative (sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice) în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Metoda **Studiului de caz clinic** familiarizează elevii cu o strategie de abordare a faptului real, cu anumite structuri mintale care pot fi cu ușurință transferate în analiza și înțelegerea altor cazuri, în rezolvarea independentă a altor situații - problemă. În plus, trimiterea la un caz luat în studiu, la un exemplu tipic, poate contribui la confirmarea justetei sau eficienței unui mod de a acționa, profesional sau social, la întărirea și încurajarea acțiunii, a unui comportament, a unei conduite. Cultivă capacitatea de apreciere a valabilității practice a soluțiilor, puterea de argumentație și spiritul de responsabilitate. Este o modalitate eficientă de influențare și modelare a opiniilor, atitudinilor și judecăților individuale și de grup.

Exemplificare metoda STUDIUL DE CAZ

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
33.1.5. Prezentarea procesului de nursing în bolile psihice	33.2.5. Diagnosticarea, în mod independent, a îngrijirii necesară persoanelor cu tulburări psihice 33.2.6. Planificarea, organizarea și implementarea îngrijirii individualizate și personalizate în diferite situații clinice 33.2.7. Demonstrarea înțelegerii obiectivelor de îngrijire pe termen mediu și lung, a principiilor privind durabilitatea sistemului de îngrijire a sănătății mentale	33.3.5. Colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire în aplicarea procesului de nursing în serviciile de psihiatrie 33.3.6. Asumarea responsabilității în realizarea sarcinilor de lucru. 33.3.7. Manifestarea unei atitudini de toleranță și acceptare față de bolnavii cu tulburări psihice, în acordarea îngrijirilor pe termen mediu și lung

Activitatea de învățare:

- **Aplicarea procesului de nursing în bolile psihice.**

Obiective/Cerințe:

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- Să analizeze datele din cazul clinic prezentat de profesor;
- Să identifice tulburările psihice din caz;
- Să diagnosticheze îngrijirea necesară pe baza datelor din caz , utilizând terminologia standard și taxonomia internațională;
- Să formuleze obiective pe termen mediu și lung;
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate.

Mod de organizare a activității

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart, foi de flipchart, markere
- Fișe cu studii de cazuri clinice.
- Diagnostice de nursing - NANDA
- Fișe de documentare.

Durată: 50 minute

Etape de lucru:

Pregătire

- Se împart elevii în grupe de câte 4-5.
- Se stabilesc reguli de lucru în grup

Realizare

- Se împart fișele de documentare și fișele de lucru cu cazurile clinice; fiecare grupă va primi un alt caz clinic, numărul fișelor cu studiu de caz fiind egal cu numărul grupelor formate.
- Se explică elevilor cerințele studiului de caz.

Prezentarea rezultatelor lucrului în grup

- Fiecare grupă prezintă, printr-un raportor, pe rând, rezultatele studiului de caz, pe foi de flipchart, în fața întregii clase.
- Ceilalți notează, completează, fac observații.

Evaluare și feed-back

- Se va evalua pe baza unei fișe de evaluare, detaliată, la sugestii privind evaluarea.

Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardul de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi, după momentul aplicării ei:

a) **Evaluare inițială** realizată la începutul începerii procedului de predare-învățare a modului pentru a diagnostica nivelul de cunoștințe al elevilor și a stabili lacunele.

b) **Evaluare formativă:** care se desfășoară pe tot parcursul procesului de predare- învățare. Oferind feedback constant pentru corectarea greșelilor și stimularea progresului

c) **Sumativă/Finală** aplicată la finalul parcurgerii modulului atestând nivelul de performanță final atins de elev certificând cunoștințele.

După metoda de examinare, evaluarea se poate realiza prin:

a) Metode tradiționale: **probe scrise(teste, lucrări), probe orale(întrebări, dialog) și probe practice.**

b) Metode alternative/complementare: **portofoliul, proiectul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului.**

De asemenea putem avea **evaluare normativă**: compararea rezultatelor elevului cu media grupului/ clasei sau **evaluare criterială** – măsurarea performanței realizându-se în funcție de criterii și obiective predefinite, indiferent de performanța altora.

Evaluarea continuă și formativă este esențială pentru succesul educațional, ajutând profesorul la reglarea învățării în timp real.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod integrat în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod separat în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
33.1.5. Prezentarea procesului de nursing în bolile psihice	33.2.5. Diagnosticarea, în mod independent, a îngrijirii necesară persoanelor cu tulburări psihice 33.2.6. Planificarea, organizarea și implementarea îngrijirii individualizate și personalizate în diferite situații clinice 33.2.7. Demonstrarea înțelegerii obiectivelor de îngrijire pe termen mediu și lung, a principiilor privind durabilitatea sistemului de îngrijire a sănătății mentale	33.3.5. Colaborarea eficientă cu membrii echipei de îngrijire în aplicarea procesului de nursing în serviciile de psihiatrie 33.3.6. Asumarea responsabilității în realizarea sarcinilor de lucru. 33.3.7. Manifestarea unei atitudini de toleranță și acceptare față de bolnavii cu tulburări psihice, în acordarea îngrijirilor pe termen mediu și lung

Activitatea de învățare:

- **Aplicarea procesului de nursing în bolile psihice.**

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze datele din cazul clinic prezentat de profesor;
- Să identifice tulburările psihice din caz;
- Să diagnosticheze îngrijirea necesară pe baza datelor din caz, utilizând terminologia standard și taxonomia internațională;
- Să formuleze obiective pe termen mediu și lung;
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa de documentare, fișa cu studiul de caz, foi flipchart, marker pentru prezentarea rezultatelor	30%	9
			Studierea, în mod independent, a datelor clinice din cazul repartizat de profesor	40%	12
			Selectarea resurselor materiale, informative și umane pentru aplicarea procesului de nursing	30 %	9
			Total	100%	30
2.		50%	Diagnosticarea îngrijirii necesară în cazul clinic studiat	40%	20

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: 5

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

	Realizarea sarcinii de lucru		Formularea obiectivelor pe termen mediu și lung, specifice diagnosticelor de nursing	30%	15
			Planificarea intervențiilor autonome și delegate pentru cazul clinic studiat	30%	15
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	30%	6
			Argumentarea pertinentă a soluțiilor găsite pentru cerințele formulate	40%	8
			Prezentarea unei aprecieri globale, obiective asupra sarcinilor realizate	30%	6
			Total	100%	20
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, **Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri – STIMA**, OAMGMAMR, 2025.
2. Butcher, H. K., Bulechek, G. M., Clarke, M. F., Wagner, C. M., **Clasificarea intervențiilor de nursing (NIC)**, ediția a VIII-a, Editura Andreas, 2025.
3. Moorhead, S., Johnson, M., Maas, M., Swanson, E., **Nursing Outcomes Classification (NOC)**, ediția a VII-a, Elsevier, 2024.
4. Titircă, Lucia, **Îngrijiri speciale acordate pacienților de către asistenții medicali**, Editura Medicală, București, 2024.
5. Marcean, Crin (coord.), **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2023.
6. NANDA International, **Diagnostiche de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**, Editura Andreas, București, 2023.
7. Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, **Standarde de practică pentru asistenții medicali generaliști**, OAMGMAMR, București, 2021.
8. Titircă, Lucia, **Urgențe medico-chirurgicale pentru asistenți medicali**, Editura Medicală, București, 2020.

MODULUL 34
GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC

- **Notă introductivă**

Modulul 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **120 de ore** din care **40 ore de teorie** și **80 ore de învățământ clinic**.

- **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
34.1.1	34.2.1.	34.3.1.	Îmbătrânirea umană - Factorii care influențează îmbătrânirea umană: somatici, ereditari, psihologici, socio- culturali, spirituali- religioși; - Periodizarea vârstei a III-a; - Modificări ale organismului determinate de îmbătrânirea umană: modificări fiziologice, modificări patologice;
34.1.2.	34.2.2. 34.2.3.	34.3.2. 34.3.3.	Metode de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice: - Evaluarea statusului funcțional (ADL) – ex: indicele Katz, etc.; - Evaluarea activităților instrumentale(IADL) – scala Lawton; - Evaluarea statusului senzorial și psihoafectiv: identificarea tulburărilor de vedere, auz, deficiențe cognitive; Utilizarea testelor psihometrice standardizate (<i>scorul MMSE- Mini-Mental State Examination</i> sau <i>Scala de Depresie Geriatrică - GDS</i>); - Evaluarea mediului social și economic. Rezultatele evaluării: - Stabilirea gradelor de dependență ale vârstnicului: dependență totală, dependență parțială, dependență ușoară/semidependență; - Utilizarea Grilei naționale de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice conform reglementărilor în vigoare, Elaborarea Planului individualizat de asistență și îngrijire.
34.1.3.	34.2.4.	34.3.4.	Conceptul OMS de îmbătrânire activă Obiectivele strategiei de îmbătrânire activă Programe de prevenire a cauzelor de îmbolnăvire a vârstnicilor

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

34.1.4.	34.2.5. 34.2.6.	34.3.5. 34.3.6.	Bolile specifice persoanelor vârstnice: definiție, etiologie, simptomatologie, investigații și tratament - Bolile cardiovasculare: hipertensiunea arterială, insuficiența cardiacă, boala coronariană, accidente vasculare cerebrale, etc.; - Afecțiuni neurodegenerative și cognitive: boala Alzheimer și alte forme de demență, boala Parkinson; - Boli musculo-scheletice: artita, artroza, osteoporoză, etc.; - Boli metabolice și endocrine: diabetul zaharat tip 2; - Probleme senzoriale și funcționale: tulburări de auz și vedere, incontinență urinară, etc. Sănătatea mintală: depresia, anxietatea.
34.1.5.	34.2.7. 34.2.8. 34.2.9.	34.3.7. 34.3.8. 34.3.9.	Procesul de nursing în bolile specifice persoanelor vârstnice: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea procesului de îngrijire în bolile specifice persoanelor vârstnice cardiovasculare, neurodegenerative și cognitive, digestive, musculo-scheletice, metabolice și endocrine, psihice, probleme senzoriale și funcționale.
34.1.6.	34.2.10. 34.2.11.	34.3.10.	Educația pentru sănătate a vârstnicului bazată pe menținerea autonomiei, prevenirea degradării fizice și cognitive, implicarea activă social. Îngrijirea vârstnicului în familie versus instituționalizarea.
34.1.7.	34.2.12.	34.3.11.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE
34.1.8. 34.1.9.	34.2.13. 34.2.14.	34.3.12. 34.3.13.	• Comunicarea cu pacientul și aparținătorii, dezvoltarea relației terapeutice și sprijinirea activităților zilnice,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

		34.3.14. • Monitorizarea funcțiilor vitale, administrarea tratamentului, recoltarea probelor biologice, completarea documentației și elaborarea planului de îngrijire; • Stabilirea diagnosticilor de nursing, evaluarea îngrijirilor și actualizarea planului de îngrijire. • Aplicarea îngrijirilor de bază și participarea la mobilizarea și transportul pacientului. • Colaborarea în echipa multidisciplinară, respectarea principiilor etice și dezvoltarea profesională. • Autoevaluarea activității desfășurate în stagiile practice.
--	--	--

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate în gerontologie, geriatrie și nursing specific**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc.;
- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale ;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți (mâini și suprafețe), soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor etc.
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii, modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• Sugestii metodologice

Conținuturile Modulului 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modulului 34 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurile individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții;

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieții muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora.

Competențele cheie integrate în **modulul 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul Modulul 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: *(c), (d), (e), (f) și (g)*

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul Modulul 34 - GERONTOLOGIE, GERIATRIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(a), (f), (h)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;
- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);
- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale) , jocul de rol (asistent-pacient-echipă medicală), analiza scenariilor clinic, învățarea bazată pe probleme (PBL) , metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbateră clinică ghidată, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;
- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe;

- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Metoda studiului de caz este o strategie de învățare și cercetare prin care participanții analizează o situație concretă, reală sau veridică. Aceasta facilitează trecerea de la teorie la practică, dezvoltând gândirea critică, abilitățile de analiză și capacitatea de a lua decizii în situații complexe.

Etapele unui studiu de caz

- **Prezentarea cazului:** Furnizarea datelor complete (context, personaje, evenimente).
- **Analiza problemei:** Identificarea elementelor esențiale și a cauzelor care au generat situația.
- **Formularea ipotezelor:** Elaborarea posibilelor explicații și a alternativelor de acțiune.
- **Găsirea soluțiilor:** Selectarea celei mai bune soluții și stabilirea unui plan de implementare.
- **Evaluarea rezultatelor:** Analiza impactului pe care îl are soluția aplicată.

Utilizarea acestei metode prezintă o serie de avantaje: realizează conexiunea cu realitatea (ajută cursanții să înțeleagă cum se aplică teoria în practică); determină dezvoltarea gândirii critice deoarece stimulează argumentarea, analiza logică și luarea deciziilor sub presiune, dezvoltă abilități de comunicare prin încurajarea colaborării, negocierii și ascultării active în timpul lucrului în echipă.

Exemplificare metoda studiului de caz clinic

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
34.1.5. Prezentarea procesului de nursing în bolile specifice persoanelor vârstnice	34.2.7. Diagnosticarea, în mod independent, a îngrijirii necesară persoanelor vârstnice 34.2.8. Planificarea și implementarea îngrijirii individualizate și personalizate a persoanelor vârstnice 34.2.9. Asigurarea și evaluarea calității îngrijirilor aplicate	34.3.7. Colaborarea eficientă cu alți actori din sectorul sanitar în aplicarea procesului de îngrijire la persoanele vârstnice 34.3.8. Manifestarea unei conduite etice și umaniste în derularea acțiunilor de îngrijire a persoanelor vârstnice 34.3.9. Manifestarea capacității de a reacționa rapid, eficient și în siguranță în realizarea sarcinilor de lucru

Activitatea de învățare:

- *Aplicarea procesului de nursing în bolile specifice persoanelor vârstnice*

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze datele din cazul clinic prezentat de profesor;
- Să identifice manifestările de dependență ale din cazul prezentat;
- Să formuleze diagnosticul de îngrijire pe baza datelor din caz , utilizând terminologia standard și taxonomia internațională;
- Să formuleze obiective pe termen mediu și scurt;
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate;
- Sa precizeze criteriile de evaluare a calității îngrijirilor.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart, foi de flipchart, markere
- Fișe cu studii de cazuri clinice
- Fișe de documentare
- Diagnostice de nursing- NANDA .

Durată: 50 minute

Etape de lucru:

Pregătire

- Se împart elevii în grupe de cate 4-5.
- Se stabilesc reguli de lucru in grup

Realizare

- Se împart fișele de documentare și fișele de lucru cu cazurile clinice; fiecare grupă va primi un alt caz clinic, numărul fișelor cu studiu de caz fiind egal cu numărul grupelor formate.
- Se explică elevilor cerințele studiului de caz.

Prezentarea rezultatelor lucrului în grup

- Fiecare grupă prezintă, printr-un raportor, pe rând, rezultatele studiului de caz, pe foi de flipchart, în fața întregii clase.
- Ceilalți notează, completează, fac observații.

Evaluare și feed-back

- Se va evalua pe baza unei fișe de evaluare, detaliată, la sugestii privind evaluarea.

- **Sugestii privind evaluarea**

Evaluarea poate fi efectuată:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

a. La începutul modulului – evaluare inițială.

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului

Instrumente de evaluare inițială: test scris inițial (itemi obiectivi și semiobiectivi), chestionar de evaluare a cunoștințelor anterioare, conversație dirijată / interviu, brainstorming (pentru identificarea reprezentărilor inițiale), fișe de lucru diagnostice.

b. În timpul parcurgerii modulului – evaluare formativă.

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare.

Instrumente de evaluare formativă: observația sistematică a activității elevului, fișe de lucru și exerciții aplicative, studii de caz, proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea între colegi, întrebări orale și conversație euristică, teste formative (quiz-uri).

c. Finală

Evaluarea finală (sumativă) apreciază nivelul de atingere a rezultatelor învățării la finalul modulului.

Instrumente de evaluare finală: test scris (grilă, itemi semiobiectivi, eseu structurat), probă orală, proiect / referat, studiu de caz complex, portofoliu evaluat final.

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stadiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă: teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinice.

În funcție de modalitatea de raportare a rezultatelor, se disting evaluarea normativă și evaluarea criterială. Evaluarea normativă apreciază performanța elevului prin compararea acesteia cu nivelul de performanță al grupului de referință, în timp ce evaluarea criterială măsoară gradul de realizare a competențelor și obiectivelor de învățare pe baza unor criterii prestabilite, fără raportare la performanțele celorlalți elevi.

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
34.1.5. Prezentarea procesului de nursing în bolile specifice persoanelor vârstnice	34.2.7. Diagnosticarea, în mod independent, a îngrijirii necesară persoanelor vârstnice 34.2.8. Planificarea și implementarea îngrijirii individualizate și personalizate a persoanelor vârstnice 34.2.9. Asigurarea și evaluarea calității îngrijirilor aplicate	34.3.7. Colaborarea eficientă cu alți actori din sectorul sanitar în aplicarea procesului de îngrijire la persoanele vârstnice 34.3.8. Manifestarea unei conduite etice și umaniste în derularea acțiunilor de îngrijire a persoanelor vârstnice 34.3.9. Manifestarea capacității de a reacționa rapid, eficient și în siguranță în realizarea sarcinilor de lucru

Activitatea de învățare:

- *Aplicarea procesului de nursing în bolile specifice persoanelor vârstnice*

Obiective/Cerințe:

- Să analizeze datele din cazul clinic prezentat de profesor;
- Să identifice manifestările de dependență din cazul dat;
- Să diagnosticheze îngrijirea necesară pe baza datelor din caz , utilizând terminologia standard și taxonomia internațională;
- Să formuleze obiective pe termen mediu și scurt;
- Să planifice intervenții specifice, autonome și delegate;
- Sa precizeze criteriile de evaluare a calității îngrijirilor.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișa de documentare, fișa cu studiul de caz, foi flipchart, marker pentru prezentarea rezultatelor	30%	9
			Studierea în mod independent a datelor clinice din cazul repartizat de profesor	40%	12
			Selectarea resurselor materiale , informative și umane pentru aplicarea procesului de nursing	30 %	9
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Diagnosticarea îngrijirii necesară în cazul clinic studiat	40%	20
			Formularea obiectivelor pe termen mediu și lung, specifice diagnosticelor de nursing	30%	15
			Planificarea intervențiilor autonome și delegate pentru cazul clinic studiat	30%	15
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Utilizarea corecta a terminologiei de specialitate	30%	6
			Argumentarea pertinentă a soluțiilor găsite pentru cerințele formulate	40%	8
			Prezentarea unei aprecieri globale, obiective asupra sarcinilor realizate	30%	6
			Total	100%	20
Total		100%			100

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

• Sugestii bibliografice

1. Marcean, Crin (coord.), **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști, Vol. I–III**, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2021
2. Carpenito, J. Lynda Moyet, **Diagnostics infirmiers**, Elsevier-Masson, 2012
3. Marcean, Crin (coord.), **Manual de nursing pentru elevii din anul III ai școlilor postliceale sanitare**, Editura All Educational, 2012
4. Moldoveanu, Monica, **Geriatric și gerontologie pentru asistenți medicali**, Editura All, București, 2011
5. Hallouët, Pascal; Eggers, Jérôme, **Fiches de soins infirmiers**, Elsevier Masson, 2008
6. Porter, S. Robert, **Ghid practic de etiologie, evaluare și tratament**, Editura All, București
7. Alexa, Ioana Dana, **Geriatric clinică**, Editura CDRMO, 2006

MODULUL 35

ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC

• **Notă introductivă**

Modulul 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **80 de ore** din care **40 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
35.1.1. 35.1.2. 35.1.3.	35.2.1. 35.2.2. 35.2.3. 35.2.4.	35.3.1. 35.3.2. 35.3.3.	1.Cancerul: definiție, epidemiologie, clasificare (histologică, după localizarea anatomică), etiologia cancerului, incidență, prevalență, mortalitate, factori de risc pentru apariția cancerelor: exogeni, endogeni și cancerogeneza umană (fizică, chimică, virală), simptome în afecțiunile oncologice. 2.Stadializarea TNM. 3.Principalele afecțiuni oncologice. 4.Prevenția cancerului: prevenția primară, secundară și terțiară: depistarea precoce și screening-ul cancerelor – principii, metode practice, rezultate; principiile diagnosticului clinic și imagistic în cancer; marker tumorali; importanță practică a stadializării TNM în cancer. 5.Principiile tratamentelor oncologice active: a.Principiile și indicațiile tratamentului chirurgical în cancer; b.Indicațiile și efectele secundare ale radioterapiei: recunoaștere și tratament; c.Chimioterapia și hormonoterapia antineoplazică: indicații, prevenirea și tratarea efectelor secundare. 6.Principiile tratamentelor paliative în cancer; Particularități de comunicare cu pacientul oncologic și aparținătorii; tratamentul simptomatic și suportiv în cancer.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

35.1.4.	35.2.5.	35.3.4.	1. Secția de oncologie - organizare, descriere, circuite, spectrul patologiilor internate în aceste servicii. 2. Atribuțiile asistentului medical în serviciul de oncologie. Circuitul pacientului oncologic.
35.1.5. 35.1.6 35.1.7.	35.2.6. 35.2.7. 35. 2.8. 35. 2.9.	35.3.5. 35.3.6. 35.3.7. 35.3.8. 35.3.9. 35.3.10.	Procesul de nursing în afecțiunile oncologice: definiție, etape ale procesului de nursing, particularități ale procesului de îngrijire; <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. Evaluare inițială a pacientului: culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. Elaborarea și prioritizarea Diagnosticelor de îngrijire Planificarea îngrijirilor: obiective și intervenții Implementarea intervențiilor de îngrijire specifice pacientului oncologic Evaluarea continuă: monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. Evaluarea finală (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor. Aplicarea metodelor de investigare specifice în afecțiuni oncologice (evaluarea clinică, investigațiile imagistice (radiografie, CT, RMN, PET-CT), investigațiile histopatologice și citologice (biopsie, examen microscopic), analizele de laborator cu markeri tumorali, investigațiile endoscopice și evaluările funcționale): rolul investigațiilor în diagnosticul și monitorizarea afecțiunilor oncologice; clasificarea investigațiilor specifice afecțiunilor oncologice, principii de pregătire a pacientului pentru investigații, norme de siguranță și prevenire a infecțiilor, respectarea protocoalelor și procedurilor specifice, rolul asistentului medical în efectuarea și monitorizarea investigațiilor. Manifestarea responsabilității profesionale și a conduitei etice. Rolul asistentului medical: în îngrijirea pacientului oncologic tratat chirurgical și în cursul radioterapiei externe. Manipularea în siguranță a citostaticelor citotoxice. Îngrijirea pacientului: cu chimioterapie citotoxică și cu hormonoterapie anticanceroasă. Îngrijirea pacientului pediatric cu afecțiuni oncologice. Educația pentru sănătate a pacientului oncologic.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Aplicarea procesului de nursing în cancerul bronhopulmonar, gastric, hepatic, pancreatic, mamar, de col uterin.
35.1.8. 35.1.9.	35.1.10. 35.2.11.	35.3.11. 35.3.12. 35.3.13.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea și planificarea activității de îngrijire a bolnavilor cu afecțiuni oncologice. • Desfășurarea activității de îngrijire în echipa medicală: comunicare, colaborare, responsabilitate, empatie, adaptare la schimbare, atitudini de lider. • Aplicarea măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă. • Aplicarea îngrijirilor de bază: igienă, alimentație, eliminare, supraveghere, mobilizare, transport. • Monitorizarea și notarea parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative. • Stabilirea diagnosticelor de nursing, analiza calității îngrijirilor și completarea planului de îngrijire pentru un pacient. • Participarea la recoltări, investigații specifice și tratamente sub supraveghere. • Realizarea de acțiuni educative cu pacienții / familia pentru un stil de viață sănătos.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate** în oncologie și nursing specific, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc;
- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale ;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți, soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor etc.;

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii, modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing.

• Sugestii metodologice

Conținuturile Modulului 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modulului 35 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurile individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții;

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(c), (d), (e), (f) și (g)**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 35 - ONCOLOGIE ȘI NURSING SPECIFIC** sunt din categoria: **(a), (b), (e) și (h)**

Profesorul facilitează experiențe de învățare prin utilizarea unor conținuturi și activități variate, adaptate nivelului de pregătire al elevilor și menite să sprijine dezvoltarea competențelor profesionale, cognitive și atitudinale specifice domeniului nutriției și dieteticii.

Activitățile de învățare interactive au un pronunțat caracter formativ și contribuie semnificativ la eficientizarea procesului de predare–învățare–evaluare, fiind recomandate ca metode moderne de instruire și evaluare în formarea asistentului medical generalist. Acestea vizează următoarele aspecte:

- stimulează implicarea activă și responsabilă a elevilor în propriul proces de învățare, prin asumarea rolului de participant activ la formarea profesională;
- dezvoltă capacitatea de analiză, reflecție și luare a deciziilor privind alimentația și starea nutrițională a pacientului, precum și inițiativa în rezolvarea situațiilor practice;
- facilitează clarificarea conceptelor fundamentale din nutriție și dietetică și integrarea acestora în contexte clinice și de îngrijire;
- oferă o imagine de ansamblu asupra procesului de evaluare nutrițională și a intervențiilor dietetice specifice diferitelor patologii;
- susțin un demers interactiv și integrat al procesului de predare–învățare–evaluare, valorificând potențialul creativ, gândirea critică și originalitatea elevilor;

Sugestiile metodologice vizează deplasarea accentului de pe simpla transmitere de conținuturi către formarea de competențe, respectiv cunoștințe, abilități și atitudini necesare practicii profesionale în domeniul oncologiei și nursingului specific.

Considerarea elevului ca subiect activ al procesului instructiv-educativ și orientarea învățării către formarea competențelor profesionale presupun utilizarea unor metode variate și complementare, specifice învățării durabile.

Se recomandă utilizarea unei game variate de **metode didactice**:

- **Metode tradiționale** cu rol explicativ și de fundamentare teoretică cum ar fi expunerea didactică cu suport clinic (scheme, imagini, ghiduri) conversația euristică, explicația medicală structurată, demonstrația practică a tehnicilor de nursing, observația clinică ghidată, lucrul cu manualul și documentația medicală;

- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);
- **Metode clinice și bazate pe situații reale:** studiul de caz clinic (metodă centrală în nursingul de medicină internă), simularea clinică (pacient standardizat / manechine medicale), jocul de rol (asistent–pacient–echipă medicală), analiza scenariilor clinice, învățarea bazată pe probleme (PBL), metoda 5W + H (Who, What, Where, When, Why, How în evaluarea pacientului);
- **Metode colaborative și de echipă:** metoda Jigsaw (învățare prin experți), Philips 6-6 (luare rapidă de decizii în grup), turul galeriei, dezbaterile clinice ghidate, metoda acvariului (fishbowl), proiecte de echipă interdisciplinară;
- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe;
- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Activitățile de învățare sunt orientate integrat către formarea competențelor profesionale specifice asistentului medical generalist, prin corelarea teoriei cu practica clinică și aplicarea principiilor nursingului centrat pe pacient. Acestea vizează următoarele aspecte:

- dezvoltarea capacității de analiză clinică și raționament profesional, prin interpretarea, corelarea și evaluarea datelor clinice în contextul procesului de îngrijire;
- consolidarea competențelor cognitive aplicative: sinteză, comparație, clasificare și formularea judecăților clinice în situații de medicină internă;
- dezvoltarea comunicării profesionale eficiente în relația cu pacientul, familia acestuia și echipa interdisciplinară de îngrijire;
- formarea unui profil profesional bazat pe responsabilitate, empatie, etică, respectarea siguranței pacientului și colaborare interdisciplinară;
- integrarea principiilor practicii bazate pe dovezi în fundamentarea deciziilor și intervențiilor de nursing.

Finalitate educațională

Procesul educațional are ca scop formarea unui asistent medical generalist competent, autonom și adaptabil, capabil să furnizeze îngrijiri sigure și de calitate în contexte clinice reale de medicină internă.

Exemplu de metodă de învățare:

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare la *Modulul 35 Oncologie și nursing specific* este metoda **ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT**.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Etape metodă	Caracteristici	Activități
I. Ce știu despre subiect?	• Moment de actualizare a cunoștințelor anterioare • Etapă de evocare a cunoștințelor din modelul ERR (Evocare-Realizarea sensului-Reflecție)	• Sunt reactualizate cunoștințe și deprinderi învățate la școală și în afara ei • Noile conținuturi sunt relaționate pe fundamentul celor vechi, cunoscute, familiare elevilor.
II. Ce vreau să știu?		• Presupune realizarea unei liste de întrebări prin care subiectul este înscris în sfera de interes a elevilor.
III. Începutul învățării	• Sunt prezentate texte medicale, cu elemente noi care să stimuleze curiozitatea • Dacă textele din manual sunt redactate după niște tipare rigide, textele oferite de către profesor ar trebui să <i>spargă</i> aceste granițe • Textele complicate sau prea lungi, cu multe detalii, nesemnificative, solicită mult timp pentru lecturare și supraîncarcă elevul.	Cuprinde: • Confruntarea elevilor cu noile cunoștințe în diferite forme (text, materiale grafice sau fotografice etc.) • Căutarea răspunsurilor la întrebările listate • Înțelegerea noilor informații prin prisma cunoștințelor anterioare și construirea unor sensuri noi
IV. Am învățat		Presupune: • Monitorizarea și o conștientizare a cunoștințelor noi, • Compararea cu vechile cunoștințe și cu expectanțele elevilor
V. Ce altceva aș dori să aflu despre subiect? Cum / unde aflu?	• Corespunde momentului tradițional de fixare a noilor cunoștințe, însă se diferențiază de acesta prin faptul că rezultatele învățării sunt corelate cu așteptările specificate la începutul lecției • Un tabel pe tabla poate cuprinde încă doua coloane, una – <i>Ce altceva aș dori să aflu despre subiect?</i> - în care se includ noile întrebări și alta <i>Cum/unde aflu?</i> - în care se specifică sursele în care vor fi căutate răspunsurile sau strategiile de căutare.	• Implica o extindere a învățării centrată pe întrebările care nu au avut răspuns în text sau pe întrebări noi, care au fost formulate ca reacție a lecturării textului. • completarea rubricilor <i>Am învățat</i> și <i>Ce altceva aș dori să aflu despre subiect?</i> • Discuții cu elevii asupra surselor și modului de documentare • Organizarea grupurilor de cercetare.

Metoda – **ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT** este o metodă didactică activ – participativă, ce implică învățarea activă (*learning by doing*) prin care elevul înțelege și reține mai bine dacă învață făcând el însuși ceva. Utilizarea acestei metode în activitățile didactice demonstrează că randamentul școlar poate fi îmbunătățit considerabil prin implicarea activă a elevului în procesul instructiv-educativ.

Exemplificare metoda ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
35.1.3. Descrierea tipurilor de prevenție a cancerului și a modalităților de tratament în oncologie.	35.2.3. Enumerarea modalităților de depistare a cancerului și aplicarea principiilor tratamentului oncologic.	35.3.3 Armonizarea principiilor tratamentului cu un nou stil de viață în vederea creșterii calității acesteia

Activitatea de învățare:

- **Modalitățile și principiile tratamentului oncologic**

Obiective :

- Să clasifice modalitățile de tratament în cancer;
- Să identifice principiile tratamentului funcție de modalitățile de tratament;
- Să prezinte avantaje și dezavantaje ale modalităților de tratament;
- Să descrie tipurile de prevenție în cancer;

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe
- Frontal

Resurse materiale:

- Foi de hârtie A4
- Foi de flipchart, markere
- Tablă, cretă
- Suport de curs

Durată: 50 minute**Desfășurarea activității:**

- Se organizează elevii: se împarte clasa pe grupe sau se poate lucra cu toată clasa/grupa.
- Profesorul prezintă modul de lucru și anunță tema: **Modalitățile și principiile tratamentului oncologic**
- Se distribuie elevilor materialele de lucru necesare însușirii noilor cunoștințe și se fac recomandări cu privire la rezolvarea sarcinii de lucru.
- Dirijarea învățării se efectuează cu ajutorul fișei de lucru. Se urmărește cum elevii rezolvă sarcinile din fișă. Se fac recomandări de către profesor despre noua temă, solicitându-se elevilor să completeze primele două coloane ale fișei.
- În timp ce elevii realizează lista, profesorul construiește pe tablă un tabel cu următoarele coloane (asemănător celui din fișa de lucru distribuită elevilor).

S- Știm/ Credem că știm	VS - Ceea ce vrem să știm	Î - Ceea ce am învățat

Se cere grupelor să spună ce au scris și se notează în prima coloană informațiile cu care sunt toți de acord. Folosind aceeași metodă elevii vor elabora o listă de întrebări. Elevii vor identifica întrebările pe care le au despre subiectul abordat, iar profesorul le va lista în a doua coloană a tabelului (care sunt modalitățile de tratament ale cancerului, cum se clasifică acestea, ce avantaje, dezavantaje au fiecare). Aceste întrebări vor evidenția nevoile de învățare ale elevilor în legătură cu tema abordată. Urmează dobândirea de noi cunoștințe referitoare la tema abordată. După predarea noilor cunoștințe, în faza de realizarea a sensului/înțelegere, se revine asupra întrebărilor formulate în coloana VS. Se constată la care s-a găsit răspuns în lecție și se trec în ultima coloană. Elevii compară ceea ce cunoșteau înainte de predare (informațiile din prima coloană a tabelului), cu ceea ce au învățat (informațiile din a treia coloană a tabelului).

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**
Nivel: **5**Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Fișa de lucru

Completați primele două coloane din fișa de lucru

S – Ce știi despre subiect?	VS – Ce vreau să știu?	I – Am învățat

Obținerea performanței și asigurarea feed-back-ului se face pe tot parcursul lecției.

- Activitatea se va evalua pe baza unei fișe de evaluare (detaliată la capitolul *Sugestii privind evaluarea*)

Asigurarea transferului de cunoștințe: temă pentru acasă, realizarea unui eseu cu tema: „*Influența stilului de viață în apariția cancerului*”

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea constituie o componentă esențială a procesului de proiectare didactică, integrată pe tot parcursul demersului instructiv-educativ, prin care cadrul didactic apreciază eficiența activităților de predare-învățare în raport cu rezultatele învățării.

Aceasta urmărește măsura în care elevii au dobândit și pot demonstra competențele și rezultatele învățării prevăzute în standardele de pregătire profesională, în concordanță cu cerințele practicii clinice și ale pieței muncii, conform direcțiilor europene privind formarea bazată pe competențe.

Evaluarea poate fi efectuată:

a. La începutul modulului – **evaluare inițială.**

Prin evaluare inițială se identifică nivelul de pregătire al elevilor la începutul modulului.

Instrumente de evaluare inițială: test scris inițial (itemi obiectivi și semiobiectivi), chestionar de evaluare a cunoștințelor anterioare, conversație dirijată / interviu, brainstorming (pentru identificarea reprezentărilor inițiale), fișe de lucru diagnostice.

b. În timpul parcurgerii modulului – **evaluare formativă.**

Evaluare formativă (continuă) are rolul de a monitoriza progresul elevului și reglarea procesului de învățare.

Instrumente de evaluare formativă : observația sistematică a activității elevului, fișe de lucru și exerciții aplicative, studii de caz, proiecte individuale sau de grup, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea între colegi, întrebări orale și conversație euristică, teste formative (quiz-uri).

c. Finală

Evaluarea finală (sumativă) apreciază nivelul de atingere a rezultatelor învățării la finalul modulului.

Instrumente de evaluare finală: test scris (grilă, itemi semiobiectivi, eseu structurat), probă orală, proiect / referat, studiu de caz complex, portofoliu evaluat final .

Evaluarea practică (competențe clinice) are ca scop verificarea abilităților practice și a aplicării cunoștințelor în context clinic.

Pentru **evaluare practică (aplicativă)** se pot aplica următoarele *instrumente*: probă practică în sala de demonstrație, evaluare la patul pacientului (în stadiu clinic), grile de observație / checklist de competențe, OSCE (Examen Clinic Structurat Obiectiv), simulare clinică, studiu de caz clinic real sau simulat, fișe de evaluare a procedurilor (ex. administrare tratament, recoltare probe), joc de rol (asistent-pacient), demonstrarea abilităților de comunicare terapeutică, evaluare pe bază de checklist (comportamente profesionale).

Având în vedere importanța evaluării digitale în formarea modernă, eficientă și transparentă a asistentului medical generalist se recomandă : teste online, Quiz-uri interactive, platforme e-learning, analiza video a interacțiunilor clinice.

În funcție de modalitatea de raportare a rezultatelor, se disting evaluarea normativă și evaluarea criterială. Evaluarea normativă apreciază performanța elevului prin compararea acesteia cu nivelul de

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

performanță al grupului de referință, în timp ce evaluarea criterială măsoară gradul de realizare a competențelor și obiectivelor de învățare pe baza unor criterii prestabilite, fără raportare la performanțele celorlalți elevi.

Asigurarea corelării **rezultatelor învățării** cu cerințele pieței muncii se realizează prin armonizarea standardelor de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele solicitate la nivelul sistemelor de sănătate, în concordanță cu directivele Uniunii Europene privind formarea în domeniul asistenței medicale generale.

Rezultatele învățării sunt structurate sub forma **competențelor-cheie și profesionale**, care asigură pregătirea unitară a viitorilor asistenți medicali generaliști pentru exercitarea profesiei în orice context de practică, național sau internațional.

Aceste competențe integrează abilități tehnice specifice actului de îngrijire, competențe de comunicare și relaționare profesională, capacități de gândire clinică și luare a deciziilor, responsabilitate etică și profesională, adaptabilitate și dezvoltare continuă.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
35.1.3. Descrierea tipurilor de prevenție a cancerului și a modalităților de tratament în oncologie.	35.2.3. Enumerarea modalităților de depistare a cancerului și aplicarea principiilor tratamentului oncologic.	35.3.3 Armonizarea principiilor tratamentului cu un nou stil de viață în vederea creșterii calității acestuia

Activitatea de învățare:

- **Modalitățile și principiile tratamentului oncologic**

Obiective :

- Să clasifice modalitățile de tratament în cancer;
- Să identifice principiile tratamentului funcție de modalitățile de tratament;
- Să prezinte avantaje și dezavantaje ale modalităților de tratament;
- Să descrie tipurile de prevenție în cancer.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	35%	Identificarea și clasificarea modalităților de tratament oncologic	40%	14
			Enunțarea principiilor de tratament în afecțiuni oncologice	40%	14
			Prezentarea tipurilor de prevenție a cancerului	20%	7
			Total	100%	35
2.	Realizarea sarcinii de lucru	35%	Prezentarea avantajelor și dezavantajelor pentru fiecare tip de tratament (radiologic, chimioterapic, paliativ)	20%	7
			Realizarea unei scheme de tratament funcție de stadiul formei de cancer.	40%	14
			Motivarea alegerii /parcurgerii etapelor conform schemei alese	20 %	7
			Argumentarea importanței prevenției în apariția formelor de cancer.	20%	7
			Total	100%	35

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Prezentarea unei aprecieri globale a modalităților de tratament oncologic	40%	12
			Utilizarea corectă a terminologiei de specialitate	30%	9
			Indicații și recomandări acordate familiei	30%	9
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. OAMGMAMR, **Ghid pentru elaborarea și implementarea planului de îngrijiri STIMA**, Ediția 1, București, 2025.
2. Titircă, Lucia, **Îngrijiri speciale acordate pacienților de către asistenții medicali**, Editura Medicală, București, 2024.
3. NANDA International, **Diagnostiche de nursing: definiții și clasificări 2021–2023**, Editura Andreas, București, 2023.
4. Marcean, Crin (coord.), **Tratat de îngrijiri medicale pentru asistenți medicali generaliști**, Vol. I–III, Editura Universitară „Carol Davila”, București, 2021.
5. Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, **Standarde de practică pentru asistenții medicali generaliști**, OAMGMAMR, București, 2021.
6. Titircă, Lucia, **Urgențe medico-chirurgicale pentru asistenți medicali**, Editura Medicală, București, 2020.
7. Miron, Lucian; Bild, Eduard și colab., **Terapia oncologică. Opțiuni bazate pe dovezi**, Editura Institutul European, Iași, 2008.
8. Miron, Lucian; Bild, Eduard și colab., **Elemente de nursing în cancer**, Editura U.M.F. „Gr. T. Popa”, Iași, 2006.

MODULUL 36
ÎNGRIJIRI PALIATIVE

• **Notă introductivă**

Modulul 36- ÎNGRIJIRI PALIATIVE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru calificarea profesională **ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 36- ÎNGRIJIRI PALIATIVE se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **60 de ore** din care **20 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 36- ÎNGRIJIRI PALIATIVE			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
36.1.1.	36.2.1.	36.3.1.	Conceptul de îngrijire paliativă - Definiția îngrijirilor paliative - Importanța îngrijirilor paliative - Nevoia de îngrijiri paliative Modele de organizare a serviciilor de îngrijiri paliative - Unități cu paturi tip hospice - Compartimente/secții de îngrijiri paliative în spitale - Centre de zi - Îngrijiri la domiciliu Echipa multidisciplinară de îngrijiri paliative Principii etice în îngrijiri paliative. Consecințele nerespectării confidențialității
36.1.2.	36.2.2. 36.2.3. 36.2.4. 36.2.5. 36.2.6. 36.2.7. 36.2.8. 36.2.9. 36.2.10.	36.3.2. 36.3.3. 36.3.4. 36.3.5. 36.3.6. 36.3.7. 36.3.8. 36.3.9. 36.3.10.	- Afecțiuni care necesită îngrijiri paliative: neoplazii, SIDA, afecțiuni neurologice, insuficiențe de organ, scleroză multiplă, etc. - Urgențe în îngrijirea paliativă: sindromul de cavă superioară, compresia medulară, hemoragii digestive, dispneea acută, hemoptizia, crize epileptice, status confuzional acut, tulburări metabolice și electrolitice (hipercalcemia), durerea necontrolată etc Principalele semne și simptome în îngrijirea paliativă Durerea: definiție, clasificare, cauze: (cancer direct, indirect, tratamente oncologice, sindroame dureroase cronice); Evaluarea parametrilor durerii: localizare (harta corporală), iradiere, intensitate pe baza scalelor (analog vizuală, numerică,

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			pictografică Memorial Pain Assesment Card), tipul durerii, evoluția temporală și conjuncturală, importanța durerii pentru bolnav (efectele durerii), strategii personale de confruntare cu durerea, reacția pacientului, factori psihosociali implicați Planul terapeutic pentru combaterea durerii: scala analgeziei OMS, monitorizarea efectelor tratamentului și a reacțiilor secundare, metode alternative. • Tulburări respiratorii: dispnee, respirație agonică, tuse, bronhoree etc. • Tulburări digestive: anorexia și cașexia, deshidratarea, diareea, disfagia, grețurile și vărsăturile, halitoză, constipația, incontinența fecală, modificarea gustului, sialoreea, stomatite, xerostomia etc. • Alte semne și simptome: agitația, confuzia, anxietatea, delirul, depresia, insomnia, edemul și limfedemul, anemia, pruritul tegumentar, sughițul, crampe musculare, etc. Particularități de îngrijire a copilului cu boală incurabilă în serviciu de îngrijiri paliative. Realizarea planului de îngrijire la pacienți ce necesită îngrijire paliativă. Evaluarea pacientului: evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. <i>Evaluare inițială a pacientului:</i> culegerea datelor, identificarea semnelor și simptomelor specifice afecțiunilor, examinarea clinică obiectivă, monitorizarea funcțiilor vitale, stabilirea problemelor de nursing și a priorităților, și utilizarea instrumentelor standardizate de evaluare. <i>Elaborarea și prioritizarea diagnosticelor de îngrijire</i> <i>Planificarea îngrijirilor:</i> obiective și intervenții <i>Implementarea intervențiilor de îngrijire</i> <i>Evaluarea continuă:</i> monitorizarea evoluției pacientului, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire. <i>Evaluarea finală</i> (externare/ transfer): documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale, pregătirea externării și a continuității îngrijirilor.
36.1.3	36.2.11. 36.2.12.	36.3.11. 36.3.12.	Îngrijirea pacientului în fază terminală: managementul durerii, asistența medicală de îngrijire, suport psiho-social. • Perioada premergătoare morții: problemele pacienților și îngrijiri legate de aceste aspecte medicale și etice. • Îngrijirea psihologică: reacțiile emoționale în fața morții. • Îngrijirea spirituală în religia ortodoxă și în alte culte. • Formalități în caz de deces: constatarea decesului de către un medic (la domiciliu, la spital, în caz de deces violent/suspicios), obținerea certificatului medical constatator, înregistrarea decesului la Starea Civilă pentru eliberarea certificatului de deces

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			și a adeverinței de înhumare (documente necesare, etc.), iar ulterior, depunerea dosarului pentru ajutorul de înmormântare și succesiune.
36.1.4.	36.2.13.	36.2.13.	Sprijin acordat familiei în perioada de boală și doliu • Sprijin emoțional, practic (prepararea mâncării, realizarea de cumpărături, ajutor la curățenie etc.) comunicare despre moarte (algoritmul de pregătire pentru comunicarea veștilor proaste), comunicarea în perioada de doliu.
36.1.5. 36.1.6.	36.2.14. 36.2.15.	36.2.14. 36.2.15. 36.2.16.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea și planificarea activității de îngrijire; • Desfășurarea activității de îngrijire în echipa medicală: comunicare, colaborare, responsabilitate, empatie, adaptare la schimbare, atitudini de lider; • Aplicarea măsurilor de asepsie, antisepsie și de protecție și securitate în muncă; • Aplicarea adaptată a îngrijirilor de bază: igienă, alimentație, eliminare, supraveghere, mobilizare, transport; • Monitorizarea și notarea parametrilor fizici și a funcțiilor vitale și vegetative; • Stabilirea diagnosticelor de nursing, analiza calității îngrijirilor și completarea planului de îngrijire pentru un pacient; • Acordarea îngrijirilor pacienților în stadii terminale; • Sprijin emoțional și suport psihologic pentru familie/apartinători.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate în îngrijiri paliative**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc

- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale ;

- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți, soluții antisepice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere

- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor etc.

- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii, modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului;
- **Resurse digitale și educaționale:** platforme de e-learning medical, baze de date cu ghiduri clinice actualizate, aplicații de monitorizare și simulare clinică, materiale video demonstrative pentru proceduri de nursing

• Sugestii metodologice

Conținuturile Modulului 36 - ÎNGRIJIRI PALIATIVE vor fi abordate într-o manieră **adaptabilă, diferențiată**, ținând cont de **particularitățile colectivului** cu care se lucrează și de **nivelul inițial de pregătire**.

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 36- ÎNGRIJIRI PALIATIVE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modulului 36 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurile individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții.

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieții muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **Modulul 36- ÎNGRIJIRI PALIATIVE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență antreprenorială*
- *Competență de sensibilizare și exprimare culturală*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 36- ÎNGRIJIRI PALIATIVE** sunt din categoria: **(c), (d), (f) și (g)**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 36- ÎNGRIJIRI PALIATIVE** sunt din categoria: **(a), (b), (e) și (h)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă utilizarea unor strategii didactice care să cuprindă:

- **Metode activ-participative (centrate pe elev și competențe):** problematizarea clinică, învățarea prin descoperire, brainstorming (generare de soluții clinice), metoda SINELG (lectură activă și analiză critică a informațiilor medicale), metoda „Știu – Vreau să știu – Am învățat”, ciorchinele (organizarea conceptelor clinice), metoda cubului (analiza multidimensională a cazului pacientului);
- **Metode de învățarea prin descoperire** (utilizarea experimentului, a studiului de caz, metoda cercetării și problematizării etc.);
- **Metode activ-participative** (lucru în echipă, jocurile de rol, dezbaterile și proiectele de grup, metoda ciorchinului, mozaicul (Jigsaw), Știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, Brainstormingul etc.);
- **Metode de diferențiere a instruirii (adaptarea sarcinilor de lucru la ritmul și stilul propriu de învățare al fiecărui elev)** care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în

procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și anthropologic;

- **Metode moderne de învățare reflexivă și autonomă:** portofoliul de competențe clinic, jurnalul de reflecție clinică, autoevaluarea și evaluarea colegială, învățarea prin documentare în ghiduri clinice și baze de date medicale, instruirea asistată digital (platforme e-learning medical);
- **Metode practice specifice nursingului avansat:** exersarea procedurilor de nursing pe simulatoare, instruirea clinică supervizată în spital, monitorizarea pacientului și interpretarea parametrilor vitali, planificarea și aplicarea procesului de nursing, prioritizarea intervențiilor în situații clinice complexe;
- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

Se utilizează activități de învățare orientate spre formarea unui profil de competență profesională, care dezvoltă gândirea critică prin argumentare, analiză și selecția informațiilor relevante, cultivă atitudini profesionale bazate pe valori etice, empatie și spirit de inițiativă și stimulează autonomia în învățare prin formarea de tehnici eficiente de studiu și autoformare, necesare învățării pe tot parcursul vieții profesionale.

Exemplificarea unei metode creative în vederea formării unui rezultat al învățării: Metoda ȘTIU, VREAU SĂ ȘTIU, AM ÎNVĂȚAT. Utilizarea metodei îi solicită pe elevi să realizeze conexiuni între cunoștințele însușite anterior (la alte module sau chiar în cadrul aceluiași modul), și alte informații, ceea ce favorizează învățarea:

Exemplificare metoda ȘTIU, VREAU SĂ ȘTIU, AM ÎNVĂȚAT

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
36.1.3. Prezentarea îngrijirilor în faza finală a vieții	36.2.11. Identificarea schimbărilor pe care le suferă pacientul în ultimele ore de viață 36.2.12. Aplicarea îngrijirilor spirituale în apropierea morții conform credințelor religioase și valorilor proprii	36.3.11. Respectarea demnității muribundului 36.3.12. Respectarea valorilor și credințelor pacientului și familiei

Activitatea de învățare:

- **Îngrijirea pacientului în faza finală a vieții**

Obiective:

- Identificarea schimbărilor fizice în faza premergătoare morții;
- Colectarea informațiilor necesare identificării schimbărilor;
- Evaluarea reacțiilor emoționale în fața morții;
- Îngrijiri spirituale în funcție de religie și credințele pacientului /familiei.

Mod de organizare a activității :

1. Prezentarea activității
2. Profesorul propune elevilor să se grupeze în 5 echipe, fiind rugați să întocmească o listă cu ceea ce știu despre tema pusă în discuție și o alta cu ce doresc să afle.
3. Se împart fișe de lucru.

Resurse materiale :

- Flipchart, coli colorate, coli A4, markere
- Fișe de lucru (suport)
- Texte informative

Durata: 45 minute

- Profesorul construiește pe tablă un tabel asemănător cu cel din fișele suport, pe care îl va completa după ce echipele au terminat de lucrat:

CEEA CE ȘTIU/ CRED CĂ ȘTIU	CEEA CE VREAU SĂ ȘTIU	CEEA CE AM ÎNVĂȚAT

- Se realizează un brainstorming în ceea ce privește cunoștințele pe care elevii deja le posedă în legătură cu subiectul pus în discuție;
- Elevii sunt solicitați să-și îndrepte atenția asupra lucrurilor pe care nu le știu și să noteze în rubrica a doua întrebările la care doresc răspuns;
- Cadrul didactic îi dirijează să găsească răspunsuri, le oferă texte informative;
- Se compară răspunsurile și dacă este nevoie se completează informațiile necesare pentru acordarea îngrijirilor astfel încât la sfârșit cunoștințele pe care elevii le-au avut, completate cu cele însușite în cadrul activității îi ajută să acorde îngrijiri în fază terminală.

- **Sugestii privind evaluarea**

Evaluarea reprezintă o componentă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardul de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi, după momentul aplicării ei:

a) *Evaluare inițială* realizată la începutul începerii procedurii de predare-învățare a modului pentru a diagnostica nivelul de cunoștințe al elevilor și a stabili lacunele.

b) *Evaluare formativă* : care se desfășoară pe tot parcursul procesului de predare- învățare. Oferind feedback constant pentru corectarea greșelilor și stimularea progresului.

c) *Sumativă/Finală aplicată la finalul parcurgerii modulului atestând nivelul de performanță final atins de elev certificând cunoștințele.*

După metoda de examinare, evaluarea se poate realiza prin:

a) Metode tradiționale: probe scrise(teste, lucrări), probe orale (întrebări, dialog) și probe practice.

b) Metode alternative/complementare: portofoliul, proiectul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului.

De asemenea putem avea *evaluare normativă*: compararea rezultatelor elevului cu media grupului/ clasei sau *evaluare criterială* – măsurarea performanței realizându-se în funcție de criterii și obiective predefinite , indiferent de performanța altora.

Evaluarea continuă și formativă este esențială pentru succesul educațional, ajutând profesorul la reglarea învățării în timp real.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod integrat în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod separat în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
36.1.3. Prezentarea îngrijirilor în faza finală a vieții	36.2.11. Identificarea schimbărilor pe care le suferă pacientul în ultimele ore de viață 36.2.12. Aplicarea îngrijirilor spirituale în apropierea morții conform credințelor religioase și valorilor proprii	36.3.11. Respectarea demnității muribundului 36.3.12. Respectarea valorilor și credințelor pacientului și familiei

Activitatea de învățare:

- *Îngrijirea pacientului în faza finală a vieții*

Obiective:

- Identificarea schimbărilor fizice în faza premergătoare morții;
- Colectarea informațiilor necesare identificării schimbărilor;
- Evaluarea reacțiilor emoționale în fața morții;
- Îngrijiri spirituale în funcție de religie și credințele pacientului /familiei.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Criterii și indicatorii de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea informațiilor necesare identificării schimbărilor din faza finală a vieții	40%	12
			Determinarea resurselor necesare acordării îngrijirilor	30%	9
			Prioritizarea îngrijirilor	30%	9
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Identificarea modificărilor fizice și psihologice ale pacientului în faza terminală	15%	6
			Consemnarea completă și corectă a datelor culese în documente	30%	12
			Formularea corectă a diagnosticelor de nursing	15%	6
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate	20%	6
			Prezentarea aprecierii activității de îngrijire desfășurate	40%	12
			Argumentarea modului de planificare și ierarhizare a priorităților de îngrijire	40%	12
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. National Comprehensive Cancer Network (NCCN). (2024). **NCCN Clinical Practice Guidelines in Palliative Care.**
2. World Health Organization (WHO). (2023). **Palliative Care: Key Facts.**
3. European Association for Palliative Care (EAPC). (2019). **White Paper on Palliative Care Standards and Norms.**
4. Olăroiu, M. (coord.). (2004). **Compendiu îngrijiri paliative la domiciliu.** Editura Viața Medicală Românească, București.
5. Hospice Casa Speranței. **Manualul formatorului în îngrijiri paliative.**
6. **Manual de diagnostic și tratament MERCK.** Ediția a XVIII-a.
7. Roper, Logan și Tierney. **Model de îngrijire – Activitățile vieții – A muri.**

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

MODULUL 37
ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE
• Notă introductivă

Modulul 37 - ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de *cunoștințe, abilități și atitudini* necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 37 - ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE se studiază în **anul III** pe parcursul unui semestru și are prevăzute **70 de ore** din care **30 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**.

• Structură modul

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 37 - NURSING COMUNITAR ȘI ÎNGRIJIREA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
37.1.1.	37.2.1. 37.2.2.	37.3.1. 37.3.2.	Cadrul conceptual al îngrijirilor de sănătate comunitare - Definiția nursingului comunitar - Definiția sănătății comunitare - Conceptul despre om, sănătate, boală, practica nursing - Elementele practicii comunitare Comunitatea ca unitate de îngrijire (client) - Definiția comunității. - Tipuri de comunitate - Caracteristicile comunității - Factori care influențează starea de sănătate a comunității: de mediu, culturali, sociali - Grupuri vulnerabile(grupuri țintă) cu risc crescut Teorii, modele în nursingul comunitar: C. Roy, D. Orem, N. Roper, M. Rogers, Johnson, B. Newman. Aspecte etice ale activității asistentului medical de comunitate Asistența medicală în comunitate în România – legislație.
37.1.2.	37.2.3.	37.3.3.	Rolul și funcțiile asistentului medical în comunitate: - Rol preventiv și de promovare a sănătății – realizarea educației pentru sănătate, participarea la programe de screening, - Rol curativ și de îngrijire – implică administrarea tratamentului, monitorizarea parametrilor clinici (funcții vitale, glicemie etc),

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			• Rol social și de consiliere – se adresează evaluării nevoilor medico-sociale, sprijinului psiho-social, • Rol de coordonare și legătură – implică managementul cazului și comunicarea permanentă cu medicul de familie, spitale, servicii sociale etc; ține statistici, semnalează autorităților locale, celor de sănătate publică eventuale probleme epidemiologice. • Administrarea îngrijirilor de sănătate, transmiterea de cunoștințe beneficiarilor, membru în cadrul echipei de îngrijire, dezvoltarea practicii de îngrijire și cercetare.
37.1.3.	37.2.4.	37.3.4.	Conceptul de îngrijiri primare de sănătate (ÎPS): • Definiție și caracteristici ale ÎPS; • Nivele de intervenție: primară, secundară, terțiară, îngrijiri paliative; • Accesibilitatea la îngrijirilor primare de sănătate; • Strategia Sănătate 21;
37.1.4.	37.2.5. 37.2.6. 37.2.7. 37.2.8. 37.2.9.	37.3.5. 37.3.6. 37.3.7. 37.3.8.	Aplicarea procesului de nursing în comunitate <i>Nursing avansat:</i> utilizarea gândirii critice în luarea deciziilor, individualizarea îngrijirilor, prioritizarea problemelor pacientului, prevenirea complicațiilor. 1. <i>Particularități ale procesului de nursing în comunitate:</i> orientare spre grup, abordare proactivă, resurse multifactoriale, etc.; 2. <i>Evaluarea pacientului:</i> evaluarea inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală. 3. <i>Identificarea nevoilor de sănătate ale comunității (evaluarea comunității):</i> culegerea datelor prin anchete directe (sondaj, informatori cheie, tehnica „observării din mers”, realizarea de focusgrupuri), metode indirecte (analiza unor date existente-indicatori demografici, profile de morbiditate, statistici socio-economice etc.). 4. <i>Elaborarea și prioritizarea diagnosticelor de îngrijire comunitară.</i> 5. <i>Planificarea îngrijirilor:</i> obiective pe termen scurt, mediu, lung, stabilirea responsabilităților membrilor echipei multidisciplinare în funcție de competențe, identificarea resurselor, stabilirea intervențiilor și a modalităților de monitorizare. 6. <i>Implementarea intervențiilor de îngrijire:</i> • Intervenții preventive de nivel I - Educație pentru sănătate, profilaxie primordială; • Intervenții preventive de nivel II –Profilaxie secundară- tratarea bolilor, prevenirea complicațiilor și incapacității; • Intervenții preventive de nivel III –Profilaxie terțiară- reducerea incapacității, acțiuni de recuperare; • Intervenții preventive de nivel IV –intervenții paliative, de susținere a familiei. Activități de implementare a planurilor naționale de sănătate.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			Alte activități proprii conform pregătirii, abilităților și în limitele competenței. <i>Evaluarea continuă:</i> monitorizarea evoluției pacientului în comunitate, identificarea modificărilor clinice și adaptarea intervențiilor de îngrijire comunitară. <i>Evaluarea finală:</i> documentarea și aprecierea rezultatelor îngrijirilor comunitare, evaluarea gradului de recuperare, identificarea nevoilor reziduale și a continuității îngrijirilor comunitare.
37.1.5.	37.2.10. 37.2.11.	37.3.9. 37.3.10 37.3.11.	Familia ca unitate de îngrijire: definiția familiei, etape de evoluție, rolurile și funcțiile familiei. Caracteristicile fundamentale ale procesului de nursing aplicat în comunitate centrat pe familie ca unitate funcțională: 1. Abordare holistică – evaluarea interacțiunii dintre factori biologici, psihologici, sociali, culturali și de mediu familial; 2. Caracter dinamic și ciclic - etape succesive, intercondiționate; 3. Focalizat pe prevenție – prioritizarea intervențiilor de promovarea a sănătății și prevenire a bolilor; 4. Centrat pe parteneriat - deciziile planurile de intervenție realizate cu participarea activă a familiei și consimțământul acesteia. <i>Procesul de nursing aplicat pentru promovarea sănătății familiei.</i> <i>Rolul asistentului medical de comunitate în protecția materno-infantilă.</i> <i>Supravegherea în comunitate a gravidei, lăuzei și noul-născutului, copilului mic, școlar și adolescent.</i> <i>Vizita la domiciliu.</i>
37.1.6.	37.2.12. 37.2.13. 37.2.14. 37.2.15.	37.3.12. 37.3.13. 37.3.14. 37.3.15. 37.3.16.	Îngrijirea la domiciliu a bolnavilor cronici, a persoanelor vârstnice și cu dizabilități • Definierea termenilor: deficiența, incapacitate, handicap; • Prevenție, recuperare, egalizarea șanselor; • Respectarea drepturilor persoanelor cu handicap/ dizabilitate: ○ Participarea la viața socială ○ Participarea la luarea deciziilor • Implicarea guvernului și comunităților în îngrijirea și integrarea persoanelor cu dizabilități; • Colaborarea cu medicul de familie, medicul specialist; • Folosirea instrumentelor digitale pentru elaborarea și gestionarea dosarului de evidență al beneficiarului îngrijirilor, cu respectarea cadrului legal și a procedurilor aplicabile.

37.1.7. 37.1.8.	37.2.16. 37.2.17.	37.3.17. 37.3.18. 37.3.19.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea și planificarea activității de îngrijire a bolnavilor în comunitate; • Desfășurarea activității de îngrijire în echipa medicală multidisciplinară: comunicare, colaborare, responsabilitate, empatie, adaptare la schimbare, atitudini de lider; • Evaluarea stării de sănătate a comunității, familiei; • Educația pentru sănătate a populației din comunitate; • Stabilirea diagnosticelor de nursing comunitar, analiza calității îngrijirilor și completarea planului de îngrijire pentru familie, comunitate; • Realizarea de acțiuni educative cu pacienții / familia pentru un stil de viață sănătos.
--------------------	----------------------	----------------------------------	---

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate în îngrijiri paliative**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc.;
- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice (digitale/infra-roșu), pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți, soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor, etc.;
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii , modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului.

• Sugestii metodologice

Conținuturile Modulului 37 - ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE vor fi abordate într-o manieră **adaptabilă, diferențiată** ținând cont de **particularitățile colectivului** cu care se lucrează și de **nivelul inițial de pregătire**.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 37 - ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modulului 37 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții.

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieții muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul 37 - ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 37 - ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE** sunt din categoria: **(d), (e), (f) și (g)**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în Modulul 37 - ASISTENȚĂ MEDICALĂ ÎN COMUNITATE sunt din categoria: (a), (b), (c), (e), (h)

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă:

- Utilizarea unor strategii didactice care să cuprindă: *metode de învățarea prin descoperire (utilizarea experimentului, a studiului de caz, metoda cercetării și problematizării etc.), metode activ-participative (lucru în echipă, jocurile de rol, debaterile și proiectele de grup, metoda ciorchinelui, mozaicul (Jigsaw), Știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, Brainstormingul etc), metode de diferențiere a instruirii (adaptarea sarcinilor de lucru la ritmul și stilul propriu de învățare al fiecărui elev)* care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic;
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la formarea unui profil de competență care să cuprindă dezvoltarea gândirii critice (încurajarea argumentării, analizei și selectării fluxului informațional), cultivarea atitudinilor (formarea de valori, comportamente etice, empatie și spirit de inițiativă) și autonomia în învățare (înzestrarea elevului cu tehnici de muncă intelectuală pentru a ști „cum să învețe” pe tot parcursul vieții).

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• Exemplu de metodă de învățare:

Metoda Jigsaw (MOZAICUL) reprezintă o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de lucru în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate celorlalți colegi.

Exemplificare metoda Metoda Jigsaw (MOZAICUL)

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
37.1.5. Caracterizarea procesului de nursing aplicat pentru promovarea sănătății familiei	37.2.11. Supravegherea de o manieră adecvată a gravidei, lăuzei și a nou-născutului, copilului mic, preșcolar, școlar și adolescent	37.3.10. Conștientizarea rolului în protecția materno-infantilă prin asumarea responsabilității în urmărirea și educația specifică a gravidei, copilului, adolescentului

Activitatea de învățare:

- *Supravegherea în comunitate a gravidei, lăuzei, nou-născutului, copilului mic, școlar, adolescent*

Obiective :

- Să identifice rolul consultației prenatale în supravegherea sarcinii;
- Să descrie îngrijirile lăuzei și nou-născutului la domiciliu;
- Să realizeze corelația dintre supraveghere și starea de sănătate a persoanelor monitorizate : gravidă, lăuză, nou-născut, copil mic, adolescent.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe

Resurse materiale:

- Flipchart, foi flipchart, markere
- Fișe de documentare, fișe de lucru

Durata : 45 minute

Etape de lucru

Pregătirea materialului de lucru

- Se stabilește tema de studiu: *Supravegherea în comunitate a gravidei, lăuzei și nou-născutului, copilului mic, școlar și adolescent* și se împarte în patru subteme:
- Supravegherea gravidei cu evoluție normală a sarcinii și identificarea gravidelor cu risc;
- Îngrijiri acordate lăuzei și nou-născutului;
- Supravegherea copilului mic și școlar;
- Identificarea problemelor la vârsta adolescenței.
- Elevii primesc pentru studiu protocoale, fișe metodologice specifice, după caz.

Organizarea colectivului în echipe de câte 4 elevi (număr de elevi = număr de teme)

- Fiecare elev din grupă primește un număr de la 1 la 4 și are ca sarcină să studieze în mod independent subtema corespunzătoare numărului său.

Constituirea grupurilor de experți

- După studiu elevii cu același număr se reunesc și formează grupul de experți pentru a dezbate tema împreună
- Se consultă, își completează informațiile, pot apela chiar la profesor.

Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare

- Fiecare elev transmite cunoștințele asimilate colegilor din echipă, sunt stimulați să discute, să pună întrebări, fiecare realizându-și propriul plan în raport cu tema generală și obiectivele propuse.

Prezentarea rezultatelor, faza demonstrației

- Fiecare grupă prezintă rezultatele în fața clasei notând pe foile de flipchart cunoștințele dobândite la fiecare subtemă corelate cu tema de studiu.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardul de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi, după momentul aplicării ei:

- Evaluare inițială* realizată la începutul începerii procedurii de predare-învățare a modului pentru a diagnostica nivelul de cunoștințe al elevilor și a stabili lacunele.
- Evaluare formativă* : care se desfășoară pe tot parcursul procesului de predare- învățare. Oferind feedback constant pentru corectarea greșelilor și stimularea progresului.
- Sumativă/Finală aplicată la finalul parcurgerii modulului atestând nivelul de performanță final atins de elev certificând cunoștințele.*

După metoda de examinare, evaluarea se poate realiza prin:

- Metode tradiționale: probe scrise(teste, lucrări), probe orale(întrebări, dialog) și probe practice.
- Metode alternative/complementare: portofoliul, proiectul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului.

De asemenea putem avea *evaluare normativă*: compararea rezultatelor elevului cu media grupului/ clasei sau *evaluare criterială* – măsurarea performanței realizându-se în funcție de criterii și obiective predefinite , indiferent de performanța altora.

Evaluarea continuă și formativă este esențială pentru succesul educațional, ajutând profesorul la reglarea învățării în timp real

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod integrat în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod separat în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
37.1.5. Caracterizarea procesului de nursing aplicat pentru promovarea sănătății familiei	37.2.11. Supravegherea de o manieră adecvată a gravidei, lăuzei și a nou-născutului, copilului mic, preșcolar, școlar și adolescent	37.3.10. Conștientizarea rolului în protecția materno-infantilă prin asumarea responsabilității în urmărirea și educația specifică a gravidei, copilului, adolescentului

Activitatea de învățare:

- Supravegherea în comunitate a gravidei, lăuzei, nou-născutului, copilului mic, școlar, adolescent*

Obiective :

- Să identifice rolul consultației prenatale în supravegherea sarcinii;
- Să descrie îngrijirile lăuzei și nou-născutului la domiciliu;
- Să realizeze corelația dintre supraveghere și starea de sănătate a persoanelor monitorizate: gravidă, lăuză, nou-născut, copil mic, adolescent;

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: fișe de documentare, protocoale de îngrijire, foi pentru prezentarea rezultatelor	30%	9
			Studierea în mod independent a protocoalelor și materialelor informative legate de supravegherea gravidei, lăuzei și nou-născutului, copilului mic, școlarului și adolescentului	70%	21

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Respectarea etapelor de lucru prezentate de profesor	20%	8
			Dezbateri rolului supravegherii și îngrijirii categoriilor de persoane monitorizate în grupul de experți	40%	16
			Colaborarea cu membrii echipei inițiale	40%	16
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Folosirea corectă a terminologiei de specialitate	20%	6
			Prezentarea ideilor principale (a planului de supraveghere) pe foi flipchart	20%	6
			Asimilarea și transmiterea corectă a informațiilor necesare realizării obiectivelor	60%	18
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Popa, Delia Alina, **Nursing comunitar. Note de curs**, Editura „Gr. T. Popa” UMF Iași, 2023
2. Sherwood, Gwen; Barnsteiner, Jane, **Quality and Safety in Nursing: A Competency Approach to Improving Outcomes**, 3rd Ed., 2021
3. Hinkle, Janice L.; Cheever, Kerry H., **Brunner & Suddarth’s Textbook of Medical-Surgical Nursing**, Wolters Kluwer Health, 2021
4. Giddens, Jean Foret, **Concepts for Nursing Practice**, 3rd Edition, Elsevier/Mosby, 2021
5. Lister, Sara; Hofland, Jenny; Grafton, Helen, **The Royal Marsden Hospital Manual of Clinical Nursing Procedures**, 10th Ed., Wiley-Blackwell, 2020
6. Herdman, T. Heather; Kamitsuru, Shigemi, **Nursing Diagnoses: Definitions and Classification 2018–2020**, 11th Ed., Thieme, 2018
7. Kaakinen, Joanne R.; Coehlo, Doris P.; Steele, Rose; Robinson, Marilyn, **Family Health Care Nursing: Theory, Practice and Research**, 6th Ed., F.A. Davis Company, 2018
8. Kennedy-Malone, Lynn; Martin-Plank, L.; Duffy, E. Georgia, **Nursing in the Care of Older Adults**, 2nd Ed., F.A. Davis Company, 2019
9. Vlădescu, Cristian; Matei, Marian; Ștefan, Raluca, **Ghid practic pentru asistența medicală comunitară**, București, 2012
10. Beldean, L.; Mierlă, D., **Nursing comunitar – Protecție materno-infantilă**, Editura Universitară „Lucian Blaga”, Sibiu, 2002

MODULUL 38

CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE

• **Notă introductivă**

Modulul 38 - CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru **calificarea profesională ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 38 - CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE se studiază în **anul III** pe parcursul a două semestre și are prevăzute **224 de ore** din care **80 ore de teorie** și **144 ore de învățământ clinic**.

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 38 - CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE

Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
38.1.1. 38.1.2. 38.1.3. 38.1.4.	38.2.1. 38.2.2. 38.2.3. 38.2.4. 38.2.5.	38.3.1. 38.3.2. 38.3.3. 38.3.4. 38.3.5.	1. Principalele categorii de urgențe medico-chirurgicale: (definiție, etiologie, diagnostic, tratament): - Urgențe cardiorespiratorii majore: sindrom coronarian acut (infarct de miocard acut), insuficiență respiratorie acută severă, pneumotorax, starea de rău astmatic, hemoptizia masivă, embolie pulmonară, edem pulmonar acut, tulburări de ritm cardiac, etc. - Afecțiuni abdominale acute: sindroame peritoneale (peritonita acută), sindroame ocluzive (ocluzia intestinală), sindroame hemoragice (hemoragia internă); - Urgențe neurologice și neurochirurgicale: accident vascular acut, starea de rău epileptic, traumatisme craniene (TCC), come, etc. - Urgențe vasculare și hemoragice: disecția de aortă, ischemia acută de membru, hemoragia digestivă superioară masivă; - Traumatisme majore și urgențe de mediu: politraumatisme, arsuri grave, degerături, înec, intoxicații acute, șoc anafilactic, etc. - Urgențe metabolice și endocrine: cetoacidoză diabetică severă/coma hiperosmolară; - Alte urgențe: stările de șoc hipovolemic, septic, cardiogen, neurogen, etc. 2. Particularități ale comportamentului și aspectului general al pacientului în urgențe medico-chirurgicale Semiologia în urgențe medico-chirurgicale:

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			- <i>Modificări de comportament</i>: agitație, izolare, tulburări de somn, modificări alimentare, dezorientare, etc. - <i>Modificări ale stării generale</i>: scădere/creștere în greutate, durere acută/ cronică, modificări ale funcțiilor vitale, etc. - <i>Simptomatologie de alarmă</i>: alterarea stării de conștiență, insuficiență respiratorie, deficite neurologice bruște (asimetrie facială, pierderea forței în braț/picior, dificultăți severe de vorbire - semne de AVC), hemoragii masive, activitate cardiacă afectată (durere toracică intensă, tahicardie, hipotensiune etc), idee de suicid sau autovătămare, etc. 3. Stop cardio-respirator - cauze reversibile/irreversibile (obstrucția căilor aeriene, boli cardiace primare, secundare, anafilaxia, intoxicații, comă, arsuri, tromboembolism pulmonar, tulburări de echilibru hidro-electrolitic, etc.). Prezentarea algoritmului de resuscitare cardio-respiratorie: a) Evaluarea inițială și suportul vital de bază (SVB): - Siguranța salvatorului, - Evaluarea stării de conștiență, - Verificarea patenței căilor aeriene, - Evaluarea respirației (metoda PAS) și a circulației, - Alertarea serviciilor de urgență . b) Resuscitarea cardiorespiratorie: condiții, poziția mâinilor, ritm, compresii toracice, respirație artificială, poziția laterală de siguranță; c) Utilizarea defibrilatorului automat extern: defibrilarea/ cardioversia: indicații, tehnică, tipuri de defibrilatoare, ritmuri șocabile/ non-șocabile complicații. Protocoale de resuscitare în fibrilația ventriculară, tahicardia ventriculară fără puls, asistolia, activitatea electrică fără puls, etc. d) Suport vital avansat (SVA): - Managementul căilor aeriene - adjuvanți ai căilor aeriene, intubația endotraheală (indicații, tehnică, contraindicații, complicații), etc; - Acces venos și medicație, abord venos periferic și central, utilizarea pompelor de perfuzie, utilizarea injectoarelor, administrare endotraheală, intraosoasă, medicație utilizată în resuscitare, etc.; - Monitorizarea non-invazivă a funcțiilor vitale; - Monitorizare invazivă: gaze arteriale, PVC, etc.; - Cauze reversibile de stop cardiorespirator (Regula 4H și 4T); 4. Etape de intervenție și măsuri în urgențele medico-chirurgicale <i>Evaluarea primară a pacientului, resuscitarea și stabilizarea funcțiilor vitale, evaluarea secundară (protocol SAMPLE), transport asistat la spital.</i> <i>Conduita de urgență în – șoc, insuficiență respiratorie, urgențe cardiace primare și secundare, arsuri, electrocutare, urgențe metabolice, politraumatisme, intoxicații acute, etc.</i> <i>Evaluarea și monitorizarea pacientului critic – evaluare inițială, evaluarea continuă, evaluarea finală.</i> <i>Alte intervenții și măsuri realizate în urgențele medico- chirurgicale:</i> manevra Heimlich, oxigenoterapia, inserția de sonde, catetere de monitorizare, aspirarea secrețiilor, intervenții de urgență în traumatismele deschise, etc.
--	--	--	--

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

			<i>Echipa de prim ajutor</i> - independență în luarea deciziilor în situații de urgențe medico-chirurgicale. <i>Aspectele etice:</i> scopul resuscitării, decizia de neîncepere a resuscitării, oprirea resuscitării, principiul autonomiei pacientului, comunicarea cu aparținătorii, etc.
38.1.5.	38.2.6. 38.2.7.	38.3.6. 38.3.7.	1. Evaluarea intervențiilor/ îngrijirilor aplicate în urgențe medico-chirurgicale. 2. Supravegherea pacientului, recunoașterea și raportarea eventualelor complicațiilor ce pot să apară în îngrijirea pacientului în urgență. 3. Aplicarea de intervenții în funcție de noile evidențe înregistrate.
38.1.6. 38.1.7. 38.1.8. 38.1.9.	38.2.8. 38.2.9. 38.2.10. 38.2.11. 38.2.12.	38.3.8. 38.3.9. 38.3.10. 38.3.11. 38.3.12.	1. Noțiuni de bază despre categoriile de dezastre, priorități și ierarhii ale unei acțiuni de intervenție rapidă și eficientă Tipuri de dezastre: naturale, tehnologice, sociale, ecologice. Tipuri de incidente ce produc victime în masă. Definiția, caracteristicile și clasificarea dezastrelor. Limitarea și înlăturarea efectelor dezastrelor. Alarmarea, evacuarea, triajul victimelor, probleme puse de triaj (probleme etice, de randament, de organizare materială, capacitate de intervenție, transport). Supravegherea epidemiologică: controlul bolilor transmisibile (măsuri adecvate/inadecvate, medicale, sanitare). 2. Cadrul legislativ și instituțional al medicinei de dezastru în România (legea protecției civile, alte reglementări) Organizarea sistemului de urgență pentru criză și dezastre din România și crearea comandamentului de criză la nivelul spitalului, constituirea celulei de criză la nivelul UPU/CPU: locația comandamentelor, coordonatori, roluri, sarcinile membrilor, responsabilități, responsabili cu informarea, comunicarea, operațiunile medicale din spital, planificarea aplicării intervențiilor și măsurilor de urgență. 3. Comandamentul de criză și dezastre la nivelul spitalului și responsabilități: comandantul incidentului, coordonator medical, responsabil logistic, responsabil cu comunicarea, responsabil cu securitate, activarea structurii, resurse și infrastructură. 4. Specificul intervenției medicale în situații de criză – TRIAJUL MEDICAL Organizarea primirii urgențelor: triajul victimelor, mobilizarea resurselor umane suplimentare, decontaminarea - măsuri generale în caz de risc biologic, radiologic, chimic, nuclear. 5. Etape și intervenții în situații de criză și dezastre: - Etapa de prevenire și atenuare: identificarea riscurilor, consolidarea infrastructurii, etc. - Etapa de pregătire: planuri de urgență, instruirea populației, sisteme de alarmă. - Etapa de răspuns: activarea celulelor de criză, alertarea populației, evacuare, triaj medical, etc. - Etapa de reconstrucție și recuperare: asistență postcriză, restabilirea utilităților, reconstrucție, evaluare modului de intervenție.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

38.1.10.	38.2.13.	38.3.13.	Mijloace de comunicare și suport al populației: utilizarea liniilor telefonice, a platformelor digitale și online pentru monitorizarea crizei, intervențiilor aplicate, suport național, documente de evidență (fișa de ambulanță, foaia de observație, fișa de monitorizare) , suport psihologic, managementul deceselor, etc.
38.1.11. 38.1.12.	38.2.14. 38.2.15.	38.3.14. 38.3.15. 38.3.16.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea activităților de îngrijire în situații de urgență; • Exersarea comunicării, colaborării și responsabilității în echipa medicală; • Aplicarea măsurilor de asepsie, antisepsie, protecție și securitate în muncă; • Realizarea îngrijirilor de bază: igienă, alimentație, hidratare, eliminare, mobilizare și transport; • Monitorizarea și înregistrarea funcțiilor vitale și vegetative; • Participarea, sub supraveghere, la recoltări, investigații și tratamente; • Identificarea urgențelor și aplicarea măsurilor inițiale de intervenție; • Evaluarea rezultatelor și analizarea calității îngrijirilor acordate; • Utilizarea instrumentelor digitale pentru completarea documentelor de îngrijire, cu respectarea confidențialității și a legislației aplicabile; • Realizarea activităților de educație pentru sănătate destinate pacientului și familiei.

- **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate în îngrijiri paliative**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc
- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale ;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți, soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală și deșeurilor menajere.
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor etc.
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii , modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului;

• Sugestii metodologice

Conținuturile Modulului 38 - CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE vor fi abordate într-o manieră *adaptabilă, diferențiată*, ținând cont de *particularitățile colectivului* cu care se lucrează și de *nivelul inițial de pregătire*. *Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul Modulului 38 - CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE*, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modulului 38 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurile individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante ;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții .

Corelarea **rezultatelor învățării** cu cerințele pieții muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii.

Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Rezultatele învățării/ competențele cheie sunt dezvoltate în cadrul unor componente ale unității de rezultate ale învățării tehnice specializate, în măsura în care ele sprijină formarea acestora. **Competențele cheie** integrate în **modulul Modulul 38 - CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE** sunt din categoria:

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 38- CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE** sunt din categoria: **(d), (f) și (g)**

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Competențe profesionale de bază / Directiva UE/55/2013 integrate în **Modulul 38 - CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO-CHIRURGICALE, SITUAȚII DE CRIZĂ ȘI DE DEZASTRE** sunt din categoria: **(b), (d), (g), (h)**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă:

- Utilizarea unor strategii didactice care să cuprindă **metode de învățarea prin descoperire (utilizarea experimentului, a studiului de caz, metoda cercetării și problematizării etc.), metode activ-participative (lucru în echipă, jocurile de rol, dezbaterile și proiectele de grup, metoda ciorchinelui, mozaicul (Jigsaw), Știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, Brainstormingul etc), metode de diferențiere a instruirii (adaptarea sarcinilor de lucru la ritmul și stilul propriu de învățare al fiecărui elev)** care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și anthropologic.
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la formarea unui profil de competență care să cuprindă dezvoltarea gândirii critice (încurajarea argumentării, analizei și selectării fluxului informațional), cultivarea atitudinilor (formarea de valori, comportamente etice, empatie și spirit de inițiativă) și autonomia în învățare (înzestrarea elevului cu tehnici de muncă intelectuală pentru a ști „cum să învețe” pe tot parcursul vieții).

Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi folosită în activitățile de învățare la **modulul 38** este **METODA DEMONSTRAȚIEI CU ACȚIUNI**. Demonstrația, în cazul nostru cea cu acțiuni, este o metodă de predare-învățare în cadrul căreia mesajul de transmis elevului se cuprinde într-o acțiune concretă pe care profesorul o arată, o demonstrează executând-o.

Etapele metodei:

- Așezarea și gruparea elevilor pentru a recepta convenabil toți demonstrația
- Prezentarea de către profesor a activității și a materialelor, obiectelor ce urmează a fi utilizate în realizarea activității
- Profesorul va exersa în prealabil acțiunea
- Demonstrația va fi înfăptuită efectiv pe manechinul de resuscitare
- Elevii vor prelua și utilizând exercițiul vor exersa acțiunea sprijinindu-se pe explicațiile profesorului

Exemplificare metoda DEMONSTRAȚIA CU ACȚIUNI

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
38.1.3. Prezentarea algoritmului de resuscitare cardio-respiratorie	38.2.3. Stabilește și execută etapizat manevrele de resuscitare cardio-respiratorie	38.3.3. Asumarea și manifestarea responsabilității în realizarea măsurilor /intervențiilor pentru menținerea vieții

Activitatea de învățare:

- **Resuscitarea cardio-respiratorie**

Obiective:

- Descrierea cauzelor de stop cardio-respirator;
- Descrierea lanțului supraviețuirii;
- Descrieți procedurile prin care se verifică nivelul de conștiență al victimei;
- Descrieți manevrele de asigurarea a permeabilității căilor aeriene;
- Prezentarea condițiilor unei resuscitări eficiente;
- Enumerarea etapelor resuscitării cardio-respiratorii;
- Descrierea condițiilor unui masaj cardiac extern corect, la adult;
- Enumerarea complicațiilor resuscitării cardio-respiratorii;
- Descrierea situațiilor în care se inițiază și a celor în care se stopează resuscitarea.

Mod de organizare a activității:

- Activitate pe grupe
- Frontal
- Individual

Resurse materiale:

- Manechin de resuscitare
- Materiale sanitare
- Trusă de resuscitare

Durată: 50 minute

Desfășurarea activității:

- Profesorul anunță activitatea și aranjează și grupează elevii în așa fel încât să le permită receptarea corectă

- Se prezintă activitatea(etape, materiale necesare)
- Profesorul efectuează algoritmul de resuscitare cardio-respiratorie însoțind demonstrația de indicații și explicații, și anume: indicații de dirijare a atenției, indicații privind ordinea evenimentelor sau configurația specifică a celor demonstrate; indicații privind cauzele sau motivele pentru care evenimentele sau elementele au o anumită ordonare sau o anumită structură.
- Elevii preiau și exersează manevrele de resuscitare pentru a transforma această acțiune într-o deprindere, prin exercițiu.

Obținerea performanței și asigurarea feed-back-ului se face pe tot parcursul lecției.

- Activitatea se va evalua pe baza unei fișe de evaluare (detaliată la capitolul *Sugestii privind evaluarea*).

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardul de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi, după momentul aplicării ei:

- **Evaluare inițială** realizată la începutul începerii procedului de predare-învățare a modului pentru a diagnostica nivelul de cunoștințe al elevilor și a stabili lacunele.
- **Evaluare formativă** care se desfășoară pe tot parcursul procesului de predare- învățare. Oferind feedback constant pentru corectarea greșelilor și stimularea progresului.
- **Sumativă/Finală** aplicată la finalul parcurgerii modului atestând nivelul de performanță final atins de elev certificând cunoștințele.
- După metoda de examinare, evaluarea se poate realiza prin:
 - Metode tradiționale: *probe scrise(teste, lucrări), probe orale (întrebări, dialog) și probe practice.*
 - Metode alternative/complementare: *portofoliul, proiectul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului.*

De asemenea putem avea **evaluare normativă**: compararea rezultatelor elevului cu media grupului/ clasei sau **evaluare criterială** – măsurarea performanței realizându-se în funcție de criterii și obiective predefinite , indiferent de performanța altora.

Evaluarea continuă și formativă este esențială pentru succesul educațional, ajutând profesorul la reglarea învățării în timp real.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod integrat în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod separat în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
38.1.3. Prezentarea algoritmului de resuscitare cardio-respiratorie	38.2.3. Stabilește și execută etapizat manevrele de resuscitare cardio-respiratorie	38.3.3. Asumarea și manifestarea responsabilității în realizarea măsurilor /intervențiilor pentru menținerea vieții

Activitatea de învățare:

- **Resuscitarea cardio-respiratorie**

Obiective:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

- Descrierea cauzelor de stop cardio-respirator;
- Descrierea lanțului supraviețuirii;
- Descrieți procedurile prin care se verifică nivelul de conștiență al victimei;
- Descrieți manevrele de asigurarea a permeabilității căilor aeriene;
- Prezentarea condițiilor unei resuscitări eficiente;
- Enumerarea etapelor resuscitării cardio-respiratorii ;
- Descrierea condițiilor unui masaj cardiac extern corect, la adult;
- Enumerarea complicațiilor resuscitării cardio-respiratorii;
- Descrierea situațiilor în care se inițiază și a celor în care se stopează resuscitarea.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Criterii și Indicatorii de realizare și ponderea acestora					
Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Identificarea cauzelor de stop cardio-respirator	30%	9
			Prezentarea etapelor lanțului supraviețuirii și a resuscitării	30%	9
			Alegerea materialelor /instrumentelor necesare efectuării resuscitării	40%	12
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	40%	Asigurarea condițiilor realizării algoritmului de resuscitare	30%	12
			Aplicarea și efectuarea algoritmului de resuscitare respectând protocolul	50%	20
			Evaluarea pacientului după aplicarea intervențiilor	20%	8
			Total	100%	40
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	30%	Argumentarea continuării sau opririi manevrelor de resuscitare.	30%	9
			Prezentarea complicațiilor resuscitării.	30%	9
			Prezentarea unei aprecieri globale asupra procedurilor aplicate prin folosirea corectă a terminologiei de specialitate	40%	12
			Total	100%	30
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Cimpoeșu, Diana Carmen (editor), **Abilități practice fundamentale în medicina de urgență**, Editura „Grigore T. Popa”, Iași, 2023
2. European Resuscitation Council (ERC), **European Resuscitation Guidelines**, 2021
3. Borgonovo, G.; Popa, O.; Cimpoeșu, Diana; Croitoru, Irina, **Manual de Prim Ajutor – Tiramisu European Project**, Editura „Grigore T. Popa”, Iași, 2021
4. Cimpoeșu, Diana (sub redacția), **Ghiduri și algoritmi în medicina de urgență**, Editura UMF „Grigore T. Popa”, Iași, 2019
5. Tintinalli, J. et al., **Medicina de urgență – Ghid pentru studiu comprehensiv (ed. VIII, traducere în limba română)**, 2017
6. Chiru, Florian; Chiru, Gabriela; Morariu, Letiția, **Îngrijirea omului bolnav și a omului sănătos**, Editura Cison, 2012
7. Cimpoeșu, Diana și alții, **Protocoale și ghiduri actuale în medicina de urgență**, Editura „Gr. T. Popa”, Iași, 2011

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

8. Mănăstireanu, Dan; Steiner, Nicolae, **Medicina de dezastru – Curs de medicina de dezastre**, Editura Centrul Național de Pregătire în Managementul Medical al Dezastrelor, București, 2010
9. Cucos, Constantin (coord.), **Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice (ediția a III-a)**, Editura Polirom, Iași, 2009
10. Grigoraș, Ioana, **Anestezie și terapie intensivă – principii de bază**, Editura Institutul European, Iași, 2007

MODULUL 39
CERCETARE ÎN NURSING

• **Notă introductivă**

Modulul 39 - CERCETARE ÎN NURSING este o componentă a ofertei educaționale (curriculare) pentru calificarea profesională **ASISTENT MEDICAL GENERALIST** din domeniul de pregătire **Sănătate și asistență pedagogică**. Modulul este centrat pe rezultate ale învățării și vizează dobândirea de **cunoștințe, abilități și atitudini** necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale de nivel 5 sau continuarea studiilor într-o calificare de nivel superior.

Modulul 39 - CERCETARE ÎN NURSING se studiază în **anul III** pe parcursul a două semestre și are prevăzute **80 de ore** din care **40 ore de teorie** și **40 ore de învățământ clinic**

• **Structură modul**

Corelarea dintre rezultatele învățării din SPP și conținuturile învățării

Modulul 39 - CERCETARE ÎN NURSING			
Rezultate ale învățării (codificate conform SPP)			Conținuturile învățării
Cunoștințe	Abilități	Atitudini	
39.1.1	39.2.1.	39.3.1.	Concepte și termeni uzuali: - Cercetare, cercetare științifică, cercetare în nursing, teorie, metodologie, metode, instrumente de cercetare, validitate, fidelitate - Importanța cercetării în nursing pentru practica profesională - Tipuri de cercetare: cantitativă, calitativă, aplicată
39.1.2.	39.2.2.	39.3.2.	Etapele proiectului de cercetare în nursing: - Pregătirea cercetării - Faza de concepție: identificarea problemei de cercetare, formularea întrebării/stabilirea ipotezelor de lucru, documentarea bibliografică, cadrul conceptual (teorii de nursing/ modele conceptuale); - Etapa de proiectare și design (alegerea designului, stabilirea grupului de pacienți/profesioniști vizați și criteriile de includere/excludere), alegerea eșantionului, definirea instrumentelor / metodelor de măsurare (chestionare, fișe de observație clinică, interviuri ghidate); - Faza empirică – colectarea și pregătirea datelor, obținerea avizului etic; - Faza analitică: analiză statistică/tematică, interpretarea datelor; - Faza de diseminare și utilizare: redactarea raportului final, comunicarea rezultatelor, integrarea în practică a noilor dovezi pentru actualizarea procedurilor, ghidurilor de îngrijire ale pacienților., diseminarea rezultatelor.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

39.1.3. 39.1.4.	39.2.3. 39.2.4.	39.3.3. 39.3.4	Descrierea și clasificarea elementelor cheie din procesul de cercetare: - Întrebarea de cercetare: descriere, tipuri(descriptivă, relațională, cauzală); - Ipoteza de cercetare: descriere, clasificare (ipoteză nulă, alternativă, direcțională, non-direcțională); - Studiul de cercetare – design metodologic: descriere, clasificare (după scop, abordare, control); - variabilele studiului: variabilă independentă, dependentă, de control, calitative/nominale. Caracteristicile cercetării calitative și a cercetării cantitative raportata la obiectivul principal, tipul de date, abordarea cercetării (deductivă sau inductivă), instrumente de colectare, eșantionare, analiza datelor, generalizabilitate (reducă sau ridicată) Realizarea comparației: calitativ versus cantitativ.
39.1.5.	39.2.5.	39.3.5.	Metode de cercetare în nursing: - Cercetarea cantitativă (studiul experimental, studiu descriptiv/corelațional) definiție, caracteristici, abordări cantitative; - Cercetarea calitativă (fenomenologia, studiul de caz) - definiție, caracteristici, abordări calitative; - Cercetarea mixtă – combinarea cercetării calitative cu cea cantitativă. Instrumente de cercetare în nursing: - <i>Chestionarul</i> (descriere, utilizarea); - <i>Interviul</i> (descriere, focus-grupul, utilizare); - <i>Grila de observare</i> (descriere, utilizare); - <i>Instrumente biofizilogice și clinice:</i> dispozitive medicale, foi de observație ; utlizare(monitorizarea funcțiilor vitale, evaluarea analizelor de laborator etc.) <i>Scale de evaluare standardizate:</i> Scala Vizuală Analogă (VAS) pentru intensitatea durerii, Scala Braden pentru evaluarea riscului de escare sau Scala Glasgow pentru determinarea nivelului de conștiență etc.
39.1.6. 39.1.7. 39.1.8.	39.2.6. 39.2.7. 39.2.8. 39.2.9.	39.3.6. 39.3.7. 39.3.8. 39.3.9.	Metodologia de elaborare a proiectului 1. Alegerea temei proiectului . 2. Studiarea bibliografiei minimale și a documentației specifice temei de proiect. 3. Formularea obiectivelor și aipotezelor. 4.Alegerea designului metodologic: tipul de cercetare, definirea universului de eșantionare, stabilirea metodelor de colectare a datelor. 5. Elaborarea proiectului, termene de realizare, condiții de realizare. 6. Principii și considerații etice în realizarea proiectului: originalitate, confidențialitatea datelor, evitarea compilației și a plagiatului.

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

			7. Redactarea electronică a proiectului.
39.1.9. 39.1.10.	39.2.10.	39.3.10.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ȘI FORMAREA EXPERIENȚEI CLINICE ADECVATE • Organizarea și planificarea activităților de îngrijire a pacienților; • Desfășurarea activității de îngrijire în cadrul echipei multidisciplinare, pe baza principiilor colaborării și comunicării profesionale; • Respectarea principiilor etice, deontologice și a normelor de confidențialitate în activitatea de îngrijire și cercetare; • Valorificarea observațiilor clinice în fundamentarea activităților de cercetare în nursing; • Aplicarea îngrijirilor fundamentale de nursing în conformitate cu standardele profesionale; • Elaborarea și evaluarea planului de îngrijire în conformitate cu principiile practicii bazate pe dovezi.

• **Lista minimă de resurse materiale necesare dobândirii rezultatelor învățării existente în școală sau la partenerii din instituțiile de sănătate unde se desfășoară activitățile de învățământ clinic:**

Pentru **formarea competențelor clinice avansate în îngrijiri paliative**, dezvoltarea gândirii clinice și a raționamentului profesional, aplicarea corectă a procesului de nursing în contexte reale, respectarea standardelor de siguranță a pacientului, corelarea formării profesionale cu cerințele UE și ale pieței muncii sunt recomandate:

- Echipamente tehnice de învățare, predare și comunicare care facilitează activitatea cadrului didactic și receptivitatea fiecărui elev: computer / laptop, videoproiector, conexiune internet, imprimantă, scanner, fax, telefon, copiator, etc;
- **Echipamente medicale pentru evaluare și monitorizare:** tensiometre, termometre clinice, pulsoximetre, glucometre, cântare medicale și taliometre, monitoare de funcții vitale ;
- **Echipamente și materiale pentru prevenirea infecțiilor:** echipament de protecție (măști medicale/FFP2-FFP3, mănuși sterile și nesterile, halate, viziere, botoșei), dispensere pentru dezinfectanți (mâini și suprafețe), soluții antiseptice, containere pentru colectarea deșeurilor rezultate din activitate amedicală și deșeurilor menajere;
- **Instrumentar și materiale pentru îngrijiri și proceduri:** materiale pentru recoltarea produselor patologice, seringi de diferite dimensiuni, ace, catetere venoase periferice, materiale pentru perfuzie intravenoasă, materiale sterile pentru realizarea pansamentelor etc.;
- **Machete, simulatoare și resurse didactice practice:** simulatoare pentru injecții și perfuzii , modele anatomice, manechine pentru tehnici de nursing, scenarii clinice simulate (studii de caz), fișe de proceduri standardizate;
- **Materiale biologice și consumabile clinic:** reactivi și medii de cultură pentru laborator, teste diagnostic rapide, materiale pentru recoltare și transport probe biologice, consumabile pentru igiena și îngrijirea pacientului.

• **Sugestii metodologice**

Conținuturile Modulul 39 - CERCETARE ÎN NURSING vor fi abordate într-o manieră **structură omogenă și flexibilă**, ținând cont de **particularitățile colectivului** cu care se lucrează și de **nivelul inițial de pregătire**.

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Numărul de ore alocat fiecărei teme rămâne la latitudinea cadrelor didactice care predau conținutul modului Modulul 39 - CERCETARE ÎN NURSING, în funcție de dificultatea temelor, de ritmul de asimilare a cunoștințelor, de formarea abilităților și atitudinilor, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică.

Învățământul clinic se desfășoară în clinici și secții de profil, precum și în colectivitate, inclusiv servicii de îngrijire medicală la domiciliu, în baza contractului de colaborare prevăzut în Ordinul comun (M.E.C. nr. 140/M.S.P. nr. 1515 din 2007) sub îndrumarea și monitorizarea directă a cadrelor didactice (profesori/ maistri instructori) din unitatea învățământ, în colaborare cu responsabilii de practică din unitățile de profil.

Structura modului 39 este *omogenă, flexibilă* și permite integrarea pe parcursul procesului educațional a unor mijloace și resurse didactice noi, în funcție de evoluția domeniului și de nevoile de formare ale elevilor

Se recomandă organizarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor strategii didactice diversificate, adaptate stilurilor individuale de învățare și particularităților cognitive ale fiecărui elev.

Direcțiile metodologice avute în vedere sunt următoarele:

- Aplicarea metodelor centrate pe elev, ce pot determina activizarea structurilor cognitive și operationale ale elevilor, activitățile punând accent pe gândirea critică, analiză și rezolvarea de probleme, transformând elevul în coparticipant la propria instruire și educație;
- Alternarea sistematică a activităților individuale (documentare din surse diverse, observație, exercițiu practic, instruire programată, experiment, lucru individual, utilizarea fișelor de lucru) cu activități de tip colaborativ (lucru în echipă, activități de grup, discuții, brainstorming);
- Utilizarea unor metode didactice care facilitează relația directă a elevului cu obiectul cunoașterii, prin utilizarea de modele concrete, situații clinice și contexte practice relevante;
- Dezvoltarea competențelor de informare și documentare independentă, în vederea formării capacității de autoînvățare și a învățării pe tot parcursul vieții.

Corelarea ***rezultatelor învățării*** cu cerințele pieței muncii este realizată prin alinierea standardele de pregătire profesională cu standardele ocupaționale și competențele cerute de piața muncii. Rezultatele învățării, exprimate prin competențe-cheie și competențe profesionale, contribuie la formarea absolvenților pentru integrarea pe piața muncii, prin dezvoltarea unor capacități tehnice, sociale și personale transferabile, recunoscute la nivel național și internațional.

Asigurarea unei bune corelări a ***rezultatelor învățării*** cu nevoia de competențe de pe piața muncii este asigurată de corelarea standardele de pregătire profesională cu competențele cerute de piața muncii, competențe descrise prin standarde ocupaționale. Aceste rezultate ale învățării/ competențe, numite ***Competențe-cheie***, asigură pregătirea absolvenților pentru orice loc de muncă, pe baza unor capacități de ordin tehnic, social și personal, care sunt apreciate și cerute de către angajatori, la nivel internațional.

- *Competență de citire, scriere și înțelegere a mesajului*
- *Competență digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică*
- *Competență personală, socială și de a învăța să înveți*
- *Competență civică, juridică și de protejare a mediului*
- *Competență antreprenorială*

Cunoștințe și competențe profesionale / Directiva Delegată (UE) 2024/ 782 și Directiva UE/55/2013 integrate în Modulul 39- CERCETARE ÎN NURSING sunt din categoria: (d) și (g)

- **(g) cunoașterea inovațiilor tehnice legate de asistența medicală și de metodele de asistență medicală**

Profesorul promovează experiențe de învățare prin conținuturi și activități cât mai variate, care susțin dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Activitățile de învățare interactive au reale valențe formativ-educative ce le recomandă ca **metode** de succes pentru **învățare** și pentru **evaluare**:

- *Stimulează implicarea activă a elevilor care își asumă responsabilitatea conștient;*
- *Exersează capacitățile de analiză și decizie, stimulează inițiativa elevilor;*
- *Asigură clarificarea conceptuală și integrarea ușoară a cunoștințelor asimilate;*
- *Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului;*
- *Asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.*

Sugestiile metodologice au în vedere centrarea procesului educațional pe elev și dezvoltarea de competențe în sensul de cunoștințe, abilități și atitudini.

Orientarea activității educative spre formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor cu transformarea elevului dintr-un simplu spectator într-un coparticipant la propriul proces de formare precum și trecerea de la învățarea memorativă la cea bazată pe competențe (cunoștințe, abilități, atitudini) asigură succesul personal și profesional pe termen lung.

Se recomandă:

- Utilizarea unor strategii didactice care să cuprindă **metode de învățare prin descoperire (utilizarea experimentului, a studiului de caz, metoda cercetării și problematizării etc.)**, **metode activ-participative (lucru în echipă, jocurile de rol, dezbaterile și proiectele de grup, metoda ciorchinului, mozaicul (Jigsaw), Știu/vreau să știu/am învățat, tehnica 3/2/1, turul galeriei, Brainstormingul etc)**, **metode de diferențiere a instruirii (adaptarea sarcinilor de lucru la ritmul și stilul propriu de învățare al fiecărui elev)** care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea social pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și analiză a celorlalți din punct de vedere sociologic și antropologic;
- Folosirea unor activități de învățare care să conducă la formarea unui profil de competență care să cuprindă dezvoltarea gândirii critice (încurajarea argumentării, analizei și selectării fluxului informațional), cultivarea atitudinilor (formarea de valori, comportamente etice, empatie și spirit de inițiativă) și autonomia în învățare (înzestrarea elevului cu tehnici de muncă intelectuală pentru a ști „cum să învețe” pe tot parcursul vieții).
- **Metodele didactice pot fi completate cu platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, RED, Gamma, Canva, Padlet, etc., pentru ca elevul să dobândească cunoștințe, abilități și atitudini specifice modului.**

• **Exemplu de metodă de învățare:**

Un exemplu de metodă didactică ce poate fi **PROIECTUL**:

- Este o metodă eficientă de evaluare, dar și o metodă de învățare interactivă.
- Plasează elevul într-o situație de cercetare autentică.
- Cultivă responsabilitatea pentru propria învățare și rezultatele acesteia.
- Facilitează abordările de tip inter- și transdisciplinar.
- Promovează interevaluarea/autoevaluarea și interînvățarea.
- Oferă posibilitatea aprecierii unor rezultate de diverse tipuri (cunoștințe, capacități, abilități)

Elaborarea proiectului necesită o perioadă mai mare de timp (câteva săptămâni sau luni) și poate fi sarcină de lucru individuală sau de grup.

Exemplificare metoda PROIECTULUI

Rezultatele învățării:

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
39.1.8. Explicarea modului de redactare electronică a proiectului de cercetare	39.2.9. <i>Utilizarea informațiilor metodologice și tehnice pentru redactarea electronică a proiectului de cercetare</i>	39.3.9. <i>Manifestarea creativității și a spiritului competitiv în realizarea proiectului de cercetare la standardul cerut</i>

Activitatea de învățare:

- *Utilizarea informațiilor metodologice și tehnice pentru redactarea electronică a proiectului de cercetare*

Obiective/Cerințe:

- Să utilizeze bibliografia minimală recomandată pentru documentarea proiectului;
- Să structureze conținutul în raport cu tema și cu obiectivele proiectului de cercetare;
- Să aplice principiile și considerațiile etice specifice standardului de evaluare;
- Să respecte procedura și cerințele de realizare a lucrărilor științifice pentru redactarea electronică a lucrării în condițiile și la termenele stabilite cu îndrumătorul de proiect.

Mod de organizare a activității:

- Activitate individuală

Resurse materiale:

- Calculator
- Lista cu temele proiectelor
- Bibliografia recomandată, materiale pentru documentare (procedura de redactare, metodologie, fișa de monitorizare a proiectului)
- Dosar de îngrijire pentru prezentarea de caz în partea practică a lucrării
- Diagnostice de nursing- NANDA I.

Durată: 3-4 luni

Etape de lucru:

- 1.Stabilirea temelor pentru proiect** (elevii își vor exprima, în scris, opțiunea pentru tema de proiect și pentru îndrumător)
- 2.Stabilirea și precizarea perioadei de realizare a proiectului de cercetare.**
- 3.Familiarizarea elevilor cu exigențele specifice elaborării unui proiect.**
- 4.Planificarea activității** (individuale)
 - Stabilirea obiectivelor proiectului
 - Distribuirea/asumarea responsabilităților de către fiecare elev
 - Identificarea surselor de documentare
 - Stabilirea calendaristică a întâlnirilor de monitorizare a progresului realizat în elaborarea proiectului
- 5.Desfășurarea cercetării/colectarea datelor respectând principiile și considerațiile etice.**
- 6.Realizarea lucrării/proiectului de cercetare**
- 7.Prezentarea rezultatelor obținute/proiectului.**
- 8.Evaluarea proiectului.**

Este indicat ca profesorul să recomande elevilor ca, în realizarea proiectului, să respecte următoarea *structură*:

- Pagina de titlu (include tema proiectului, numele autorului/autorilor, școala, clasa, perioada de realizare)
- Cuprinsul (se precizează titlurile capitolelor și subcapitolelor)
- Argument (se fac referiri la importanța temei, cadrul conceptual și metodologic)
- Dezvoltarea elementelor de conținut prezentate în cuprins
- Concluzii
- Bibliografie
- Anexe.

Pe parcursul realizării proiectului, cadrul didactic oferă suport și consultații elevilor în desfășurarea cercetării, în colectarea datelor necesare și poate efectua evaluări parțiale. Evaluarea proiectului implică atât raportarea la calitatea produsului, cât și la calitatea procesului, a activității

Domeniul de pregătire profesională: *Sănătate și asistență pedagogică*

Nivel: 5

Calificarea profesională: *Asistent medical generalist*

elevului. În acest sens, este necesar ca profesorul să formuleze criterii clare, susceptibile de a asigura o evaluare obiectivă, și să le comunice elevilor.

• Sugestii privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardul de pregătire profesională.

Evaluarea poate fi, după momentul aplicării ei:

- Evaluare inițială** realizată la începutul începerii procedului de predare-învățare a modului pentru a diagnostica nivelul de cunoștințe al elevilor și a stabili lacunele.
- Evaluare formativă** care se desfășoară pe tot parcursul procesului de predare-învățare. Oferind feedback constant pentru corectarea greșelilor și stimularea progresului.
- Sumativă/Finală** aplicată la finalul parcurgerii modului atestând nivelul de performanță final atins de elev certificând cunoștințele.

După metoda de examinare, evaluarea se poate realiza prin:

- Metode tradiționale: **probe scrise (teste, lucrări), probe orale (întrebări, dialog) și probe practice.**
- Metode alternative/complementare: **portofoliul, proiectul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului.**

De asemenea putem avea **evaluare normativă**: compararea rezultatelor elevului cu media grupului/clasei sau **evaluare criterială** – măsurarea performanței realizându-se în funcție de criterii și obiective predefinite, indiferent de performanța altora.

Evaluarea continuă și formativă este esențială pentru succesul educațional, ajutând profesorul la reglarea învățării în timp real

Rezultatele învățării/ competențele cheie dobândite se evaluează în mod integrat în situațiile în care s-a realizat agregarea acestora în unitățile respective și în mod separat în situațiile în care pot fi individualizate în contextul profesional.

În procesul de evaluare se recomandă accesarea și utilizarea platforme educaționale, aplicații și instrumente digitale precum Google Workspace for Education, Quizizz, Kahoot!, etc.

Exemplificarea evaluării rezultatelor învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
39.1.8. Explicarea modului de redactare electronică a proiectului de cercetare	39.2.9. Utilizarea informațiilor metodologice și tehnice pentru redactarea electronică a proiectului de cercetare	39.3.9. Manifestarea creativității și a spiritului competitiv în realizarea proiectului de cercetare la standardul cerut

Activitatea de învățare:

- Utilizarea informațiilor metodologice și tehnice pentru redactarea electronică a proiectului de cercetare**

Obiective/Cerințe:

- Să utilizeze bibliografia minimală recomandată pentru documentarea proiectului;
- Să structureze conținutul în raport cu tema și cu obiectivele proiectului de cercetare;
- Să aplice principiile și considerațiile etice specifice standardului de evaluare;
- Să respecte procedura și cerințele de realizare a lucrărilor științifice pentru redactarea electronică a lucrării în condițiile și la termenele stabilite cu îndrumătorul de proiect.

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Domeniul de pregătire profesională: **Sănătate și asistență pedagogică**

Nivel: **5**

Calificarea profesională: **Asistent medical generalist**

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora		Indicatorii de realizare și ponderea acestora		Punctaj
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	30%	Selectarea materialelor de lucru: cărți și studii de specialitate, procedura tehnică de editare la calculator a proiectului, dosar de îngrijire, copiator, coli xerox	30%	9
			Studierea în mod independent a materialelor de documentare, în funcție de temă și obiectivele proiectului	40%	12
			Planificarea activităților individuale pentru realizarea părții teoretice și practice a proiectului, cu sprijinul îndrumătorului de proiect	30 %	9
			Total	100%	30
2.	Realizarea sarcinii de lucru	50%	Aplicarea principiilor și considerațiilor etice specifice standardului de evaluare	20%	10
			Realizarea sarcinilor de lucru prin implicare și angajare personală, prin consistență și originalitate	40%	20
			Redactarea electronică a proiectului respectând cerințele metodologice și tehnice	40%	20
			Total	100%	50
3.	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	20%	Realizarea unei comunicări orale coerente și fluente în raport cu tema proiectului	30%	6
			Susținerea punctelor de vedere și a opiniilor într-un mod personal și bine argumentat	40%	8
			Utilizarea în prezentare a unor elemente de grafică și facilități ale tehnologiei informațiilor	30%	6
			Total	100%	20
Total		100%			100

• Sugestii bibliografice

1. Grove, Susan K.; Gray, Jennifer R.; Burns, Nancy, **Understanding Nursing Research: Building an Evidence-Based Practice**, 7th Ed., Elsevier, 2022
2. Houser, Janet, **Nursing Research: Reading, Using, and Creating Evidence**, 5th Ed., Jones & Bartlett Learning, 2021
3. Polit, Denise F.; Beck, Cheryl Tatano, **Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice**, 11th Ed., Wolters Kluwer, 2021
4. Creswell, John W.; Creswell, J. David, **Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches**, 5th Ed., SAGE Publications, 2018
5. Gulie, Ecaterina; Manea, Mădălina, **Cercetare în nursing**, Editura Reprograph, Craiova, 2008
6. Brunner, Lillian S.; Suddarth, Doris S., **Textbook of Medical-Surgical Nursing**, J.B. Lippincott, Philadelphia, 2010